

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

**MAGISTERSKÉ KOMBINOVANÉ
2013–2015**

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Linda Svidrů

Balet Jihočeského divadla od sezóny 2009/2010

Praha 2015

Vedoucí diplomové práce: doc. Mgr. Václav Janeček, Ph.D.

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

MASTER COMBINED (PART TIME)

2013-2015

DIPLOMA THESIS

Linda Svidrů

**Ballet of South Bohemian Theatre
from season 2009/2010**

Prague 2015

The Diploma Thesis Work Supervisor:
doc. Mgr. Václav Janeček, Ph.D.

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená diplomová práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů. Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Českých Budějovicích dne ..... *Jméno autorky* .....

Poděkování

Děkuji Mgr. Jiří Šestákovi, Ph.D., že mi jako ředitel Jihočeského divadla umožnil získat cenné vědomosti a zkušenosti o řízení divadla, děkuji PhDr. Vlastě Schneiderové a Ing. Antonínu Schneiderovi za předání profesních zkušeností.

Anotace

Diplomová práce se v teoretické části zabývá kulturní politikou státu, regionální kulturou a významem Jihočeského divadla jakožto největší kulturní institucí Jihočeského kraje. Práce nepopisuje jen umělecký význam, ale i přístup k marketingu a jeho realizaci v praxi. Ze širšího kontextu se pozornost zúží k baletu Jihočeského divadla, zvláště na jeho reorganizaci v roce 2009 a následné fungování. V neposlední řadě práce analyzuje umělecké cíle baletu, dramaturgii a osobnost maďarského choreografa a šéfa baletu Attily Egerháziho.

Klíčová slova

Analýza, balet, diplomová práce, distribuce, divadelní trh, dramaturgie, Egerházi Attila, hypotéza, choreografie, inscenace, interpret, jeviště, Jihočeské divadlo, kultura, marketing, ocenění, Otáčivé hlediště, premiéra, propagace, rozpočet, struktura, SWOT, Šesták Jiří, tanec.

Annotation

The diploma thesis in theoretical part deals cultural policy of the state, regional culture and the importance of the South Bohemian Theatre as the largest cultural institution of the South Region. Labour not only describes artistic significance, but also access to marketing and its implementation in practice. In a broader context, the focus narrows to the ballet of the South Bohemian Theatre, particularly on its reorganization in 2009 and the subsequent functioning. Finally, the thesis analyses the ballet's artistic goals, dramaturgy and personality of Hungarian choreographer and ballet director Attila Egerházi.

Keywords

Analysis, ballet, diploma thesis, distribution, theatrical market, dramaturgy, Egerházi Attila, hypothesis, choreography, performance, performer, stage, South Bohemian Theatre, culture, marketing, awards, Revolving auditorium, premiere, promotion, budget, structure, SWOT, Šesták Jiří, dance.

OBSAH

ÚVOD	9
TEORETICKÁ ČÁST	11
1 KULTURNÍ PROSTŘEDÍ.....	11
1.1 Kulturní politika v ČR.....	12
1.2 Divadelní trh	16
2 HISTORIE JIHOČESKÉHO DIVADLA.....	19
3 JIHOČESKÉ DIVADLO DNES	21
3.1 Vedení divadla	22
3.2 Rozpočet.....	29
3.3 Budovy a jevištní prostory divadla	30
3.3.1 <i>Historická budova</i>	32
3.3.2 <i>Divadelní sál Dům kultury Metropol</i>	32
3.3.3 <i>Malé divadlo</i>	34
3.3.4 <i>Studiová scéna Na půdě</i>	34
3.3.5 <i>Otáčivé hlediště v Českém Krumlově</i>	35
3.3.6 <i>Múzy na vodě</i>	43
4 MARKETING PRO KULTURU A UMĚNÍ.....	44
5 MARKETING V JIHOČESKÉM DIVADLE	46
5.1 Produkt	50
5.2 Distribuce, prodej vstupenek	54
5.3 Cena	56
5.4 Propagace	65
5.4.1 <i>Public relations (PR) a media relations</i>	66
5.4.2 <i>Firemní identita a image</i>	73
5.4.3 <i>Reklama a Outdoor</i>	76
5.4.4 <i>Internet</i>	79
6 HISTORIE BALETU JD	81
PRAKTICKÁ ČÁST	83
7 BALET JIHOČESKÉHO DIVADLA OD ROKU 2009.....	83
7.1 Organizační struktura baletu	85
7.1.1 <i>Složení baletního souboru</i>	87
7.1.2 <i>Pracovně právní vztahy</i>	88
7.1.3 <i>Pracovní náplň baletu</i>	90
7.1.4 <i>Zázemí baletu JD</i>	91
7.2 Premiéry baletu za šest divadelních sezón	92

7.3 Externí Spolupráce	98
7.3.1 Nadace Magyar Balett Alapítvány (Maďarsko)	98
7.3.2 Landestheater Niederbayern Passau (Německo).....	98
7.3.3 Taneční centrum Praha – konzervatoř	99
7.3.4 Mezinárodní centrum tance	101
7.4 Interní spolupráce	101
7.4.1 Orchestr JD.....	101
7.4.2 Opera JD.....	102
7.4.3 Školička	103
7.5 Akce baletu mimo dramaturgický plán	104
7.6 Ocenění	106
8 DRAMATURGIE BALETU JD	111
8.1 Attila Egerházi jako choreograf	112
8.2 PRÁCE S INTERPRETY	113
8.3 Struktura repertoáru Attily Egerháziho	115
8.3.1 Celovečerní nebo jednoaktové dějové balety	115
8.3.2 Jednoaktové nedějové balety	122
8.3.3 Komorní čísla	126
9 MARKETING BALETU JD	129
9.1 SWOT analýza baletu JD	129
9.2 Hypotéza 1	131
9.3 Hypotéza 2	132
9.4 Hypotéza 3	133
9.5 Hypotéza 4	134
9.6 Hypotéza 5	135
9.7 Hypotéza 6	138
9.8 Hypotéza 7	139
9.9 Hypotéza 8	139
9.10 Hypotéza 9	140
ZÁVĚR	142
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	145
SEZNAM ZKRATEK	151
SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ	152
SEZNAM PŘÍLOH.....	154

ÚVOD

Za svůj dosavadní umělecký život jsem poznala provoz a organizaci divadel ve velkoměstech (Praha, Lisabon, Barcelona), krajských městech (Pécs, Debrecen, České Budějovice) anebo v městech sice malých, ale kulturně velmi významných (Den Haag). Během patnácti let jsem pracovala v devíti profesionálních tanečních souborech v pěti různých evropských státech.

V baletu Jihočeského divadla jsem získala zkušenosti nejen jako interpret, baletní mistr a asistent choreografie, z pozice zástupce šéfa baletu jsem pochopila detailně i „systém“, jak funguje organizace regionálního divadla: management, umělecký tým, umělecko-technický provoz, výroba a v neposlední řadě obchodní oddělení s propagací a PR, tak potřebné pro komunikaci s potencionálním divákem. Této tematiky se již okrajově dotkla má bakalářská práce a cítím potřebu podrobněji zaznamenat nabyté zkušenosti, vyzdvihnout zlomové momenty a zhodnotit význam změn.

Jihočeské divadlo (dále JD) je nejvýznamnější kulturní institucí v Jihočeském kraji a jediným profesionálním divadlem v regionu, jeho pozice na trhu je monopolní. Nemá v podstatě přímou konkurenci, protože ostatní divadla nejbližších větších měst (Písek, Tábor, Třeboň aj.) fungují jako stagiony.

Profesionální divadla (ve statutu příspěvkové organizace města) existují a fungují ve všech krajských městech České republiky (dále jen ČR). V nich se sdružuje umělecký potenciál zasahující do všech uměleckých odvětví: hudby, tance, herectví, ale i oblasti světelného, kostýmního a scénografického designu. Práce se ale nezabývá jen uměleckými úspěchy divadla JD, je třeba neopomenout ani nejdůležitější oblast divadelního marketingu: propagaci, bez jejíž pečlivé práce by divák nevěděl nic o cílech této kulturní instituce.

Pojem "regionální" je často považováno za pejorativní výraz, jakoby v oblasti kultury spojení „regionální divadlo“ naznačovalo synonymum pro "poklidné rodinné subvencované hraní“, nezajímavý a beznadějný průměr. Proč je zakódováno obecné povědomí, že úspěšní regionální umělci odejdou do „záře“ velkoměsta a regionální kultura tak stále jen „něco ztrácí“ a dlouhodobě nic nemá?

Že ti nejlepší po čase odejdou „za lepším“ je realita, to ale neznamená, že něco nepočali, že se nezasloužili o kulturní podhoubí, které má v naší společnosti

neuvěřitelný potenciál. A je i určitá naděje, že se za čas do regionu vrátí jako zkušení tvůrci.

Na příkladu baletu Jihočeského divadla jasně vidíme, že se i komorní mezinárodní soubor může dostat v oblasti tanečního umění „ze stínu na výsluní“. Domácí choreograf Attila Egerházi i hostující umělci nastolili zcela novou koncepci. Tvoří především díla inteligentní, emocionální a humanistická, dokonale řemeslně zpracovaná, laskavá k divákovi a současně umělecky náročná, která mají všechny předpoklady oslovit širokou cílovou skupinu. Balet JD prezentuje takové umění, které se nebojí experimentovat, ale zároveň vnímá úctu k tradici i kontinuitu vývoje tanečního umění 21. století.

Věřím, že kultivovaný divák touží po uměleckém zážitku. Nebaví ho jednoduché baletní příběhy odtržené od reality, kde se efektní „cirkusová“ čísla střídají s dlouhými prology a recitativy vyplněnými směšnými pantomimickými vložkami. Nemá trpělivost na zdoluhavá celovečerní vyprávění podávaná formou tradičního romantického baletu počátku 19. století. Dnes už žijeme jinak, rychleji, máme jiné představy o životě než před 200 lety a jsme plně ovlivněni masmédií.

Od počátku 20. století tanec hledá nové formy tanečního vyjádření. V první řadě nový pohybový slovník, zcela jiný pohled na režii inscenace a dosud nepoznané užití hudebního materiálu. Osobnosti jako Martha Graham, George Balanchine a José Limón patří do první vlny těchto proměn. Po nich následovala celá řada vynikajících choreografů: Alvin Ailey, Maurice Béjard, Jiří Kylián, Christopher Bruce, Mats Ek..., kteří ovlivnili tvorbu druhé poloviny 20. století a stále zásadně ovlivňují vývoj tanečního umění. Taneční divadlo si získává zpět úctu a podporu jako jedno z významných odvětví živého umění.

Práce nebude jen vychvalovat již fungující principy, ty jsou dané existencí a tradicí velké kulturní instituce. Zaměří se na odvážné kroky ředitele JD Jiřího Šestáka, které vedli k zásadní reorganizaci baletu JD v roce 2009.

Balet JD si vytkl hlavní cíl: seznamovat veřejnost s profesionálním tanečním uměním, které ospravedlní existenci mezinárodního souboru i jeho dramaturgii. Dovolím si říci, že za necelých šest divadelních sezón se balet zapsal do historie českého tanečního umění jako progresivní těleso, jehož výsledky nelze přehlédnout a zapomenout.

TEORETICKÁ ČÁST

1 KULTURNÍ PROSTŘEDÍ

„Kulturní prostředí je soubor kulturních hodnot dané společnosti – hodnoty, přesvědčení a zvyklosti sdílené členy této skupiny.“¹

Podpora umění je důležitá pro všechny, kteří cítí jedinečnost vlastní národní kultury v rámci Evropské unie, státu i svého regionu. Přesto se oblast kultury dostala do postavení „nuceného přežívání“ a jako neziskový sektor v přetechnizovaném světě počátku 21. století ztratila nutnou podporu a u politické reprezentace dokonce úctu a uznání. Přitom kultura je každodenní součástí lidského života, spoluvytváří naše národní povědomí a chrání nedocenitelné společenské hodnoty.

„Umění a kultura obecně prospívají veřejné oblasti tím, že zvyšují kvalitu života a jsou nedílnými součástmi trvale udržitelného rozvoje a podmínek stability společnosti. Umění regeneruje společnost, artikuluje a interpretuje poznání, utváří životní styly, plní identifikační funkce, je zdrojem zábavy a předmětem aktivit volného času, zlepšuje duševní a fyzické zdraví občanů a celkové společenské prostředí naší země.“²

Pod pojmem kulturní politika se rozumí celonárodní záměr v oblasti kultury, jakási obecná představa toho, jakou roli má plnit stát v kultuře a jaké priority vymezuje.³ Obecně stanovené cíle navrhuje i směrnice Evropské komise: „zajistit všem stejné příležitosti, svobodu žít způsobem, odpovídající jejich ideálu spokojeného života i možnost podílet se na životě ve společnosti.“⁴

Pokud se oblast umění rozvíjí a je podporována svoboda umělecké tvorby a tvůrčího vyjadřování, je ovlivněna přímo kvalita celé společnosti. Je to možné chápat i jako základní fungování demokratického státu a občanské společnosti. Navíc podporou umění a ochranou kulturního dědictví spoluvytváříme evropské kulturní prostředí.

Jaké možnosti má v této oblasti stát? Jak důležité je podporovat umění jako veřejnou službu?

---

¹ CLEMENTE, Mark N. *Slovník marketingu*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2004, s. 96. ISBN 80-251-0228-9.

² MINISTERSTVO KULTURY ČR: Preambule. In: *Koncepce účinnější podpory umění na léta 2007-2013*. Praha, 2006. s. 13 Dostupné z: <http://host.divadlo.cz/koncepceumeni/finBrozura-cz.pdf>

³ REKTOŘÍK, Jaroslav. *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru*. Vyd. 1. Praha: Ekopress, 2002, s. 112. ISBN 80-861-1960-2.

⁴ NEKOLNÝ, Bohumil. *Divadelní systémy a kulturní politika*. 1. vyd. Praha: Divadelní ústav, 2006, s. 75. ISBN 978-807-0081-976.

Profesionální umění, jehož produkce, prezentace a distribuce má charakter veřejné služby, je určena k uspokojování kulturních, společenských a estetických potřeb občanů, a to jak ve velkých českých městech, tak v regionu. Její úspěšnost se neměří primárně výší zisku, ale kvalitou kulturní nabídky. Základním principem je systém, v kterém může veřejná služba podpořit všechny občany - právnické i fyzické osoby a vytvořit podmínky ke společnému financování.⁵

„Profesionální provozování divadla a hudby divadly, divadelními soubory, orchestry, sbory a stagionami jako veřejné služby znamená, že poskytovatel těchto vybraných služeb bude schopen prokázat kontinuitu své činnosti, která musí mít charakter déletrvající a pravidelný, že bude schopen garantovat rovný přístup ke své činnosti za podmínek přijatelných, spravedlivých a transparentních cen, že zaměstnává minimální počet uměleckých či odborných pracovníků a že úroveň jeho výkonů a činnosti dosahuje určité kvality (např. v daném místě a čase nejlepší), která bude veřejnou správou (garantem služby) pravidelně hodnocena a průběžně přezkoumávána. A v tomto smyslu bude i nutné definovat standardy veřejné služby v oblasti živého umění – včetně přiznání práva na experiment a nezdar.“⁶

Právě otázka, jak hodnotit umění je základním problémem při vyhodnocování investic do této oblasti. Je možné opírat se o statistiky výroční zprávy, ekonomické a personální statistiky, návštěvnost a tržebnost aj., ale to jsou pouze kvantitativní kritéria. Rozhodující je především kvalita, kontinuita a systematičnost činnosti.

1.1 Kulturní politika v ČR

Dlouhodobě dochází k podceňování významu umění a kultury obecně a nesprávného vnímání kultury jako ekonomicky neproduktivního. Neadekvátní pozice umění a kultury v politické agendě způsobuje úpadek umění, odchod kvalitních umělců z regionů do hlavních měst, či dokonce odchod umělců do zahraničí .

---

⁵ NEKOLNÝ, Bohumil. *Divadelní systémy a kulturní politika*. 1. vyd. Praha: Divadelní ústav, 2006, s. 77. ISBN 978-807-0081-976.

⁶ NEKOLNÝ, Bohumil. *Divadelní systémy a kulturní politika*. 1. vyd. Praha: Divadelní ústav, 2006, s. 79. ISBN 978-807-0081-976.

„Deklarace kulturní politiky má mít vlastně jen dvě funkce: stanoví priority, a tím současně definuje veřejný, případně státní, zájem. Rozhoduje se tak zároveň i o alokaci finančních prostředků.“⁷

Podpora celostátní kultury je důležitá, protože podporuje ekonomicky progresivní odvětví: kulturní a kreativní průmysl. Je významným ekonomickým faktorem, zkvalitňuje a obohacuje lidské zdroje. Česká kultura je prostředím, kde podniká množství firem a institucí s poměrně významnou pozicí na pracovním trhu, ale i k tomuto hospodářsko-ekonomickému aspektu přistupuje politická reprezentace diletantsky a nerespektuje tuto roli.⁸

„Za svůj profesní život jsem se setkal s řadou politiků, kteří se mě bezelstně ptali, proč to divadlo vůbec má být, na co je dobré, k čemu v současnosti potřebujeme tu podivnou operu... Dnes už mnohdy odmítám svým výkladem dohánět to, co zanedbala škola a rodina. Je to únavné, protože je to pořád dokola. Jestli to nevědí, tak nemají své funkce přijímat. Není slušné, pokud o něčem nic nevím, říkat druhým, co mají dělat nebo o tom dokonce rozhodovat. Ale mnozí z politiků upřímně chtějí svět umění poznat a pochopit. A těmto lidem musíme umět pomoci, aby mohli pomáhat nám.“⁹

V dnešní době je kultura vnímána jako něco zbytečného a nevydělečného. I výjimečný vážený umělec je na druhé straně považován za toho „klauna“, který je ještě ochotný se obětovat pro svoji práci, který jde za svou uměleckou vizí, aniž by myslel na útrapy každodenního života díky nedostatečnému finančnímu zajištění.

Obecně je možné přímo rozporovat optimistickou tezi Jana Dvořáka z roku 2004 o fungování divadla: *„Pro situaci dnešního divadla jsou charakteristické velmi příznivé až optimální podmínky jak ve smyslu politickém a legislativním, tak „personálně“ (kvalifikované umělecké síly, školství, odborná reflexe a publikační báze), divácky (náročné, zkušené a kultivované „tradiční“ publikum, k tomu nový divák), prostorovými podmínkami (skladba divadelních budov a sálů, bez limitní arzenál dalších vhodných-*

---

⁷ NEKOLNÝ, Bohumil. *Divadelní systémy a kulturní politika*. 1. vyd. Praha: Divadelní ústav, 2006, s. 63. ISBN 978-807-0081-976.

⁸ SMOLÍKOVÁ, Marta. Reakce ProCulture na článek Na kulturu víc peněz nebude. *Pro Culture* [online]. 24. 3. 2009 [cit. 2015-02-11]. Dostupné z: <http://www.proculture.cz/cultureinfo/statni-rozpocet-na-kulturu/reakce-proculture-na-clanek-na-kulturu-vic-penez-nebude-2104.html>

⁹ ŠESTÁK, Jiří. Může kultura vyhrát nad nevzdělanými a hloupými politiky?. *Jirisestak.cz: Senátor parlamentu ČR* [online]. 5. 5. 2012 [cit. 2015-01-20]. Dostupné z: <http://www.jirisestak.cz/clanek/muze-kultura-vyhrat-nad-nevzdelanymi-a-hloupymi-politiky>

zejména cenných historických, ale už i industriálních staveb, plenérových příležitostí apod.)¹⁰

Politická reprezentace státu nekládá do kulturní oblasti dostatečné finanční prostředky, protože nechápe dostatečně její význam pro rozvoj obyvatel našeho státu. V přeeconomizované době zapomíná, že umění jen nezaplňuje náš volný čas, ale dokáže proměnit hodnoty ve společnosti a naučit nás tak důležité morálce. Respekt ke kultuře se transformuje do postojů k sobě, ke druhým a k celému světu. K tomu, jak vnímáme svůj život, jak se chováme ke svým blízkým a jak vnímáme svoje bytí: proč jsme se narodili, kam směřujeme a jsme-li přínosem pro společnost.

Působení kultury je dlouhodobé, a přesto, že přijímání kultury nepatří mezi moderní rituály společnosti, je třeba se tomu způsobu života systematicky učit a přistupovat ke kultuře jako k něčemu nepostradatelnému.

„Základním důvodem pro realizaci a financování těchto služeb je realizace základních práv občanů. V České republice práva občanů na přístup k umění, ke kultuře, kulturnímu bohatství a dědictví – stejně jako právo na svobodu slova, názoru a tvorby – garantuje Ústava ČR a Listina základních lidských práv a svobod.“¹¹

Koncept účinnější podpory umění

Cíle České republiky v oblasti umění popisuje „Koncepte účinnější podpory umění na léta 2007 – 2013“ vytvořená skupinami odborníků mezi lety 2004 – 2006. Zpracováním koncepce byl pověřen Institut umění – Divadelní ústav, který ji formuloval ve spolupráci s ProCulture o.p.s. Práce na tomto obsáhlém dokumentu byly započaty za ministra kultury Pavla Dostála (ČSSD) a předložena k schválení vládě jeho následovníkem Vítězslavem Jandákem v květnu 2006. Oblast umění tak získala první analyticko-strategický dokument na vládní úrovni po roce 1989.¹²

Pro kulturní politiku má tento dokument velký význam - analyzoval a vyhodnotil vývojové tendence v kultuře od roku 1989. Do budoucna definoval cíle podpory,

---

¹⁰ DVOŘÁK, Jan. *Kreativní management pro divadlo, aneb, O divadle jinak: kapitoly k tématu realizace divadla*. 2. vyd. Praha: Pražská scéna, 2004, 337 s. Teatrologie, sv. 9. s. 61. ISBN 80-861-0253-X. str. 61

¹¹ NEKOLNÝ, Bohumil. *Divadelní systémy a kulturní politika*. 1. vyd. Praha: Divadelní ústav, 2006, s. 76 ISBN 978-807-0081-976.

¹² PRO CULTURE. Koncepte účinnější podpory umění na léta 2007 – 2013. In: *Pro Culture* [online]. Praha, 1. 12. 2005 [cit. 2015-02-11]. Dostupné z: <http://www.proculture.cz/info-o-nas/koncepce-podpory-umeni-2007-2013/koncepce-ucinnejsi-podpory-umeni-2007-2013-979.html>

specifikoval jednotlivé nástroje podpory: institucionální, ekonomické, legislativní, řídicí, metodické a společenské a stanovil 29 konkrétních úkolů.¹³

Další významný dokument „Naplňování koncepce účinnější podpory umění na léta 2007 – 2013 a teze pro období 2014 – 2020“ vydal Divadelní ústav v roce 2011, kde se Marta Smolíková podrobně zabývá situací, plněním vytyčených cílů a vizí do budoucna.¹⁴

Výdaje státu na kulturu jsou pod standardem EU (0,5-0,6% státního rozpočtu proti obligatornímu 1%), výdaje státu na divadlo u nás na jednoho občana přesahují něco málo dvě eura. Kooperativní financování existuje jen v omezené míře, vždy s jedním dominantním rozpočtem.¹⁵

„Jedno procento ze státního rozpočtu pro resort kultury, jak o to usilovaly mnohé české vlády, by ministerstvo mělo mít v roce 2017. Jde o rozpočet ministerstva bez výdajů na církev, s nimi by to přibližně bylo 1,3 procenta státního rozpočtu. Proti současnému rozpočtu by se v případě, že by činil procento státního rozpočtu, měly výdaje resortu zvýšit asi o třetinu.“¹⁶

Dalším dlouhodobě neřešeným problémem je přerozdělování peněz v rámci resortu kultury a špatný systém financování regionálních divadel. Ani Program koncepce podpory profesionálních divadel vytvořený Ministerstvem kultury nemůže vzhledem k nízké dotaci napravit tyto zásadní deformace mezi Prahou a regiony – naprostá většina dotací na divadelní činnost stále směřuje do hlavního města.

„Na podporu divadelní činnosti na území Prahy věnuje ministerstvo kultury již dlouhá léta desetkrát více než na všechna ostatní divadla v republice dohromady. Vyjádřeno čísly: 15 % obyvatel ČR žijících v hlavním městě dostává od státu desetkrát vyšší dotaci na divadelní vstupenku než zbylých 85 % obyvatel jiných míst republiky.“¹⁷

Nakolik by se jednotlivé složky státní správy měly podílet na financování chodu regionálních divadel? Jak zavést kooperativní financování (stát, kraj, město), aby

---

¹³ SMOLÍKOVÁ, Marta. *Zpráva o státní podpoře umění 2011: naplňování Koncepce účinnější podpory umění*. 1. vyd. Praha: Institut umění - Divadelní ústav, 2011. s. 3-4. ISBN 978-80-7008-018-4.

¹⁴ SMOLÍKOVÁ, Marta. *Zpráva o státní podpoře umění 2011: naplňování Koncepce účinnější podpory umění*. 1. vyd. Praha: Institut umění - Divadelní ústav, 2011. s. 3-4. ISBN 978-80-7008-018-4.

¹⁵ NEKOLNÝ, Bohumil. *Divadelní systémy a kulturní politika*. 1. vyd. Praha: Divadelní ústav, 2006, s. 119. ISBN 978-807-0081-976.

¹⁶ ČTK, 2014. Peníze budou, slibuje Sobotka kultuře: Jedno procento – věčně nenaplněný cíl. ČT24: *Domácí zprávy* [online]. [cit. 2015-02-11]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/279568-penize-budou-slibuje-sobotka-kulture/>

¹⁷ BURIAN, Jan. Pomozte svému divadlu: Proč kampaň. [online]. 2. 9. 2013 [cit. 2014-01-19]. Dostupné z: <http://www.pomoztesvemudivadlu.cz/proc-kampan/>

veškerá tíha financování provozu neležela jen na městech? Není divadelní síť otázkou celostátního a potažmo krajského významu?

O tomto problému rozvířila diskuzi Asociace profesionálních divadel, která založila v roce 2012 petiční výbor složený z vůdčích osobností českého kulturního světa vedeného Janem Burianem¹⁸. Různé akce pod názvem Pomozte svému divadlu se konaly po celé České republice a kampaň měla seznámit širokou veřejnost s velmi tíživou finanční situací. Mírný mediální nátlak, kterého se účastnili všechna divadla, měl přimět politickou reprezentaci, aby podporovala divadla tak, tak stojí ve zmíněné vládní koncepci pro rok 2007 – 2013.

1.2 Divadelní trh

Scénické umění (performing art) je prezentováno z velké části divadly. Tvoří bohatou kulturní infrastrukturu a jsou významnou částí kulturního a kreativního průmyslu v ČR. Aktivitami tohoto sektoru jsou tvorba a interpretace, produkce a reprodukce, představení či prezentace - zaměstnává umělecké, technické a administrativní pracovníky. Divadla jsou centrem a zdrojem kreativity v různých druzích umění, oborech i žánrech.¹⁹

Divadelní síť v České republice je možné obecně rozdělit na 2 základní skupiny:

- veřejný sektor
(příspěvkové organizace nebo obecně prospěšné společnosti)
- soukromý sektor
(akciové společnosti, s. r. o., živnostenské oprávnění, o. p. s.)

Profesionální divadla v České republice fungují jako příspěvkové organizace. Exkluzivitu si může užívat naše největší kulturní instituce Národní divadlo Praha, která má pod uměleckou správou čtyři scény²⁰: Národní divadlo, Státní opera Praha,

---

¹⁸ Tehdy ředitel divadla Josefa Kajetána Tyla v Plzni, nyní ředitel Národního divadla v Praze.

¹⁹ NEKOLNÝ, Bohumil. *Studie o sociálně ekonomickém potenciálu kulturních a kreativních průmyslů v České republice: SCÉNICKÁ UMĚNÍ* [online]. DD07P03OKU004. Praha: Institut umění - Divadelní ústav, 2010[cit. 2015-02-21]. Dostupné z: <http://www.idu.cz/media/document/kulturni-a-kreativni-prumysly-v-ceske-republice.pdf>

²⁰ Zvláštním případem je pak Státní opera, která byla dříve příspěvkovou organizací Ministerstva kultury (sloučena s ND Praha), stejně jako Laterna Magika²⁰ (prostor nyní vlastní ND Praha pod názvem Nová scéna).

Stavovské divadlo a Nová scéna Národního divadla. Je to jediná příspěvková organizace s přímou podporou Ministerstva kultury ČR.

Většinou jsou ale příspěvkové organizace závislé plně na podpoře svého města a částečně kraje: Národní divadlo Brno, Jihočeské divadlo České Budějovice, Divadlo F. X. Šaldy Liberec, Moravské divadlo Olomouc, Národní divadlo Moravskoslezské Ostrava, Divadlo J. K. Tyla Plzeň, Severočeské divadlo opery a baletu Ústí nad Labem.²¹

Tabulka 1: Regionální divadla v číslech

Počet zaměstnanců	4.160
Počet premiér CELKEM	258
Počet představení CELKEM	9.548
mimo svůj kraj	755
v zahraničí	242
Počet diváků	cca 2.000.000
Průměrná cena vstupenky	126 Kč

Zdroj²²

V České republice pracuje v baletních souborech většina profesionálních baletních (tanečních) umělců (přes 80%) a jsou zaměstnáni na minimálně roční smlouvu²³.

²¹ NÁVRATOVÁ, Jana a Roman VAŠEK. *Tanec v České republice: definice, historie, financování, legislativa, sociální problematika, školství, reflexe oboru*. Praha: Institut umění, Divadelní ústav, 2010, s. 148-149. ISBN 978-807-0082-416.

²² STRÁNSKÝ, Martin. *Pomozte svému divadlu: Tisková zpráva*. Praha, 2012.

²³ Jeden rok myšleno jedna divadelní sezóna září až srpen.

V České republice jsou to typy těchto souborů:

- Samostatná baletní tělesa vícesouborových divadel (s vlastním repertoárem):

Balet Národního divadla, Praha

Laterna Magika, Praha

Balet Státní opery, Praha

Balet Národního divadla Brno

Balet Národního divadla moravskoslezského, Ostrava

Balet Moravského divadla, Olomouc

Balet Divadla J. K. Tyla, Plzeň

Balet Jihočeského divadla, České Budějovice

Balet Severočeského divadla opery a baletu, Ústí nad Labem

Balet Divadla F. X. Šaldy, Liberec

- Nesamostatná baletní tělesa vícesouborových divadel (s vlastním repertoárem):

Balet Slezského divadla Opava

- Taneční soubory (bez vlastního repertoáru):

Balet opery Národního divadla, Praha

Balet Městského divadla Brno

Opereta Národního divadla moravskoslezského Ostrava

Balet Hudebního divadla v Karlíně, Praha

- Baletní soubor bez stálé scény (s vlastním repertoárem):

Pražský komorní balet, Praha

420people, Praha

Bohemia Balet, Praha

Balet Praha Junior

- Taneční soubory muzikálových stagion

2 HISTORIE JIHOČESKÉHO DIVADLA

Zřizovatelem Jihočeského divadla je statutární město České Budějovice (viz příloha A) – správní a kulturní metropole Jihočeského kraje. V roce 2014 si drželo deváté místo v počtu obyvatel v České republice, téměř 94 tisíc (za regionálními městy jako Liberec, Olomouc, Ústí nad Labem a Hradec Králové). Město leží v Českobudějovické pánvi na soutoku řek Vltavy a Malše, obě řeky a jejich ramena ohraničují historické centrum města.

Po válce vzniklo z tradice německých divadel městské Jihočeské divadlo, nejprve jako krajové, za komunismu přejmenované na „oblastní“ a nyní divadlo regionální.

Historická budova Jihočeského divadla stojí v nejstarší části Českých Budějovic u řeky Malše, ale nebyla postavena za účelem divadelní produkce. V roce 1763 zde město postavilo skladiště piva pro městský pivovar, až o rok později část skladu přebudovalo na jednoduché divadlo pro zhruba 400 diváků. V něm se hrálo pouze německy až do roku 1817.

„Nová“ divadelní budova²⁴ byla na tomto místě otevřena 26. 12. 1819, ale divadlo bylo i nadále v průběhu let mnohokrát přestavováno.

Vznik instituce Jihočeského národního divadla spadá až do roku 1919, historicky prvním uměleckým ředitelem divadla se stal režisér Karel Dostal. Byl zaveden systém třísouborového českého divadla s činohrou, operou a operetou. Umělecké oživení nastalo až počátkem 30. let za ředitele Bedřicha Jeřábka a dále jeho ženy Moniky Jeřábkové.

Během tzv. Protektorátu Čechy a Morava byla divadelní budova zabrána souborem Zemského divadla v Linci (1939 – 1945). Český soubor byl vyhoštěn z města a zahájilo další etapu své činnosti v Táboře. Do divadelní budovy na břehu Malše se vrátil až 12. května 1945.

„Regionální divadla začínala za druhé světové války na troskách německých městských divadel nebo usazením kočovných trup. Nejprve se jim říkalo „krajová“, komunisté je jako „oblastní“ začlenili do ideologického „inženýrství lidských duší“. Dnes jsou to divadla „městská“ a vyžadujeme od nich „veřejnou službu“...“²⁵

---

²⁴ První česká hra se tu hrála roku 1838 (Štěpánkův *Čech a Němec*, provozovaná ovšem německou společností). Se Zöllnerovou společností zde vystoupil naposledy ve svém životě i J. K. Tyl (ve vlastní hře - *Chudý kejklíř*).

²⁵ HERMAN, JOSEF. Divadelní noviny. Z provincie do světa aneb Příběh proměny divadla. Příloha 19. Vydání 15. 11. 2011.

V roce 1959 vznikl samostatný operní a baletní soubor.

K důležitým éram poválečné historie Jihočeského divadla patří mj. působení režisérů M. Macháčka (1952 - 1956), O. Hasse (1956 - 1959, pak pravidelný host); v opeře éra dirigentů E. Křepelky, a zejména K. Noska (1962 - 1986), v baletu M. Hojdyse (1962 - 1986).²⁶

„Regionální divadla měla za socialismu poněkud pejorativní přídomek oblastní, který jakoby automaticky evokoval provinčnost a byl spojený s představou nižší kvality.“²⁷

Od roku 1989 již nejsou kamenná divadla v takové izolaci, i Jihočeské divadlo se otevřelo spolupráci s jinými regiony, mělo snahu srovnávat svou práci s ostatními divadly ve velkých městech.

Přesto, že docházelo k mnohým zdařilým uměleckým počínům, v roce 1990 byla uskutečněna velmi zásadní rekonstrukce interiéru Historické budovy divadla, která se po technické stránce (ale i estetické) zcela nezdařila. Divadlo má v dnešní době plány další rekonstrukce, která by zásadní technické nedostatky hlediště i jeviště odstranila, ale jsou to zatím jen teoretické plány, na které bude třeba značný finanční i časový potenciál.

---

²⁶ JIHOČESKÉ DIVADLO. Oficiální stránky. O divadle. Historie a současnost. [online]. © 2013 Dostupné z: <http://jihoceskedivadlo.cz/divadlo/o-divadle>

²⁷ ŠESTÁK, Jiří. *Divadlo - kultura - podmínky: (osobní zkušenost)*. 1. vyd. V Praze: KANT - Karel Kerlický pro AMU, 2012, s. 18. ISBN 978-807-4370-793.

3 JIHOČESKÉ DIVADLO DNES

Jihočeské divadlo je největší kulturní příspěvková organizace v Jihočeském kraji, poskytuje veřejnou službu v oblasti kultury a integruje čtyři samostatně působící umělecké soubory. Výhodou regionálního divadla je jeho působení v geograficky malé oblasti, může čerpat ze svých tradic, může dlouhodobě pracovat na svých uměleckých cílech a cíleně vychovávat mladou generaci.

„Region není, respektive nemusí být provincie, má-li dostatek tvořivých a ctizádostivých občanů, kteří dostanou prostor své vize realizovat. Vize regionálního divadla je neodmyslitelná od kulturní úrovně regionu, od podmínek života společnosti, ale také od povědomí historického a geografického, vůbec kontextů. Divadlo by nemělo minout nejen kontext národní, nota bene starý ani ne dvě stě let, a svým způsobem uměle vytvořený, ale především kontext evropský, který nás spoluutvářel přes tisíc let. Vize a cíle mohou být nejrozličnější, musí ale být reálně uchopitelné a pochopitelné.“²⁸

Jižní Čechy byly vždy průsečíkem mnoha protikladných společenských vlivů, slovanské a germánské kultury, češtiny a němčiny, tvrdých horalů i důmyslných rybníkářů, nablyštěných šlechtických sídel i svébytné lidové architektury, náboženských třenic i osvícenských tradic - prostě ideální místo pro kulturu a fungování divadelní instituce.²⁹

Současným ředitelem JD je Lukáš Průdek, který divadlo převzal v listopadu 2014 od Jiřího Šestáka. Ten svou desetiletou činností prokázal, že *„místo v síni slávy JD má rozhodopádně jisté. [...] Nová bude totiž éra, která nastane. Ta, pod kterou je podepsán on, končí. Sedí k ní přívlastek velká.“³⁰*

Jiří Šesták dokázal přeměnit regionální scénu v celostátně respektované divadlo.³¹

„Může se stát regionální divadlo kulturním centrem? Otázka je pokládána nikoli akademicky, ale s velmi osobním zaujetím, neboť velká část mé práce u divadla i mimo ně představovala různé podoby poměřování se s touto výzvou. (...) Úsilí o vymanění Jihočeského divadla v Českých Budějovicích z jeho osudu „zapomenutého divadla“,

---

²⁸ HERMAN, Josef. Z provincie do světa aneb Příběh proměny divadla. *Divadelní noviny*. 15. 11. 2011, roč. 2011, č. 19.

²⁹ SCHNEIDER, Antonín. *Jihočeské divadlo 2010+2011: Balet*. 1. České Budějovice: T. A. Print, 2012.

³⁰ KOBLENC, Václav. Jiří Šesták režíruje své Odcházení. *Deník*. 31. 5. 2013.

³¹ KUBÁT, Petr. Jiří Šesták končí jako ředitel Jihočeského divadla. Bude už jen politik. *Idnes.cz* [online]. 2. 11. 2014 [cit. 2015-01-19]. Dostupné z: http://budejovice.idnes.cz/jiri-sestak-konci-jako-reditel-jihoceskeho-divadla-bude-uz-jen-politik-1et-/budejovice-zpravy.aspx?c=A141030_2111820_budejovice-zpravy_mbe

*posílení jeho nadregionálního významu v kontextu uměleckém i společenském představovalo – řekněme – strategický záměr mé aktivity.*³²

3.1 Vedení divadla

Jiří Šesták

Angažmá v JD získal hned po absolvování pražské AMU v roce 1980. Působil zde jako herec, režisér a mezi lety 1989 – 1997 jako šéf činohry. Nakrátko si vyzkoušel pozici ve vedení divadla jako intendant 1994 – 1996.

*„Být divadelníkem není jen možnost být známou celebritou a být v hledáčku médií, ale i mnohdy trvalá a neústupná práce na kultivaci prostoru, ve kterém žijeme. Za udržování slovesného umění, za tvůrčí vnímání, za ozřejmování hodnot, pro které stojí za to žít a mnohdy i trpět. A umírat. To není patetické vyjádření o naší práci, ale ve světle historie – skutečnost.*³³

V roce 2003 byl Šesták osloven vedením města, aby se ujal pozice té nejvyšší. Divadlo bylo v té době v krizi, která nakonec vyústila náhlým odchodem ředitele Jana Mrzeny a jmenováním Jiřího Šestáka.³⁴

Již tehdy byl v kulturní oblasti města velmi činný, ve stejném roce založil se studenty divadlo SUD (Studentské univerzitní divadlo) jako vyústění své pedagogické práce na Jihočeské univerzitě.

Hned v roce 2004 jako ředitel získal zpět od Ministerstva kultury právo rozhodovat o dramaturgii Otáčivého hlediště.

Dalším krokem bylo sloučení tehdy třísouborového divadla JD s Malým divadlem, kterému hrozilo uzavření. Divadlo se tak stalo čtyřsouborové, k baletu, činohře a opeře se přidala i loutkohra (Malé divadlo).

---

³² ŠESTÁK, Jiří. *Divadlo - kultura - podmínky: (osobní zkušenost)*. 1. vyd. V Praze: KANT - Karel Kerlický pro AMU, 2012, s. 7. ISBN 978-807-4370-793.

³³ ŠESTÁK, Jiří. Být divadelníkem. *Divadelní noviny* [online]. 25. 6. 2012 [cit. 2015-01-19]. Dostupné z: <http://www.divadelni-noviny.cz/byt-divadelnikem>

³⁴ POHANKOVÁ, Veronika a Jiří ŠESTÁK. Divadlo pomáhá najít se ve vlastním životě. *5plus2*. 6. 6. 2013.

Jakmile ale mohl naplno začít fungovat tento nový model „velkého divadla“, začal být zpochybňován samotnými zřizovateli. Malé divadlo mělo svoji existenci zajištěnou pod správou divadla JD, ale mluvilo se o zrušení opery nebo baletu.

„Ten konflikt s radnicí už se objevil v 90. letech, kdy jsem byl krátce ředitelem divadla. Tehdejší primátor Miroslav Beneš měl názor, že nepotřebujeme operu. Já jsem říkal: Dobře, můžete zrušit operu i balet, ale musíte říct: Nejsou na ni peníze, vezměte politickou zodpovědnost. Ne, že je špatná. Nebo že ji lidé nepotřebují. Samozřejmě, opera je drahá. I proto jsem oddělil balet od opery, aby byly jednotlivé soubory chráněné, kdyby jeden padl.“³⁵

Politická reprezentace města Českých Budějovic dlouhodobě zpochybňuje význam „velkého“ divadla. Takovou situaci například Jan Burian, bývalý ředitel divadla v Plzni, nezná. Plzeň je na své divadlo patřičně hrdá, má plnou politickou podporu města a dobré zázemí. Na jihu Čech je situace zcela jiná.

„U nás se tehdy mimo další spojili třeba i fotbalisti, hokejisti, boxeři a volejbalisti a spočítali radnici, kolik by zbylo na ně, když se zruší opera. Poslední dobou už takové konflikty při schvalování rozpočtu nemáme a já se nemusím na zastupitelstvu rozčilovat, že si připadám jako v národním obrození, kdy divadlo musí dohánět, co zameškala škola a rodina. Dneska je cítit, že se vztah veřejnosti i určité části politického spektra k divadlu proměnil a že má respekt. A taky se dostavily nějaké úspěchy...“³⁶

Jiří Šesták se spolu s uměleckými šéfy postaral o mnoho kvalitních uměleckých počinů: v JD hostovalo mnoho významných zahraničních umělců, pěvec José Cura, který nejen hostoval v inscenaci Komedianti před Otáčivým hledištěm, ale účastnil se i zkoušek a celé přípravy. Dirigent Mario de Rose se stal hudebním ředitelem a domácím dirigentem. Inscenace režíroval Jiří Menzel, David Radok a Petr Zelenka. Balet již dvakrát získal práva na choreografii Jiřího Kyliána.

Přes všechny úspěchy si vysloužil i mnoho kritiky za svoji aktivní činnost v komunální politice, jako reprezentant strany Občané pro Budějovice se stal radním města. Mnoho lidí tuto pozici považovalo za typický střed zájmů, protože jako ředitel divadla rozhodoval v radě o rozpočtu JD. Právě odpovědnost za kulturní instituci ho vedla

---

³⁵ KUBÁT, Petr. Jiří Šesták končí jako ředitel Jihočeského divadla. Bude už jen politik. *Idnes.cz* [online]. 2. 11. 2014 [cit. 2015-01-19]. Dostupné z: http://budejovice.idnes.cz/jiri-sestak-konci-jako-reditel-jihoceskeho-divadla-bude-uz-jen-politik-1et-/budejovice-zpravy.aspx?c=A141030_2111820_budejovice-zpravy_mbe

³⁶ ŠESTÁK, Jiří a Richard ERML. Jiří Šesták: Jsem nosič vody. *Divadelní noviny* [online]. 9. 3. 2010 [cit. 2015-01-20]. Dostupné z: <http://www.divadelni-noviny.cz/jiri-sestak-jsem-nosic-vody>

k tomuto činu, přímo na radnici mohl chránit rozpočet příspěvkové organizace (cca 80 milionu korun). Zajistil tak kontinuální chod divadla a stabilnější ekonomickou situaci.

„Z pocitu občanského hněvu a nespokojenosti jsem vstoupil do komunální politiky [...] Zůstal jsem ředitelem divadla a stal se členem rady města, převzal jsem tedy spoluzodpovědnost za věci, které jsem jako umělecký manager vnímal kriticky. [...] Poznal jsem prostor politiky i byrokracie, ve kterém priority ustupují kompromisům a v němž se rodí nám mnohdy nepochopitelná rozhodnutí.“³⁷

„Jako radní mám možnost se vyjadřovat ke stavu prostoru pro kulturu v Českých Budějovicích jinak, než že napíšu někam dopis, který mi někdo otiskne nebo ne a někdo si ho přečte nebo také ne.“³⁸

„Mě do politiky přivedlo mimo jiné to, abych byl schopen politikům vysvětlovat, proč je divadlo důležité, a uměl jsem ho uchránit. Já ho neuchránil pro sebe ani pro své přátele, ale pro lidi, kteří to potřebují. Neslo to samozřejmě v něčem výhody, ale v něčem i nevýhody. Jsem si vědom, že jsem si jako politik nadělal spoustu nepřátel.“³⁹

V divadle pracoval po celou dobu v tandemu s ekonomickou ředitelkou Janou Dvořákovou. Většinu jednání a problémů řešili spolu, měli respekt před kolegy, zaměstnanci i představiteli města. Jejich argumenty pro zachování divadla a vůbec významu podpory kultury při veřejných jednáních jen málokdo mohl rozporovat.

Brzy ale kulturní aktivity Jiřího Šestáka přesáhly rámec kraje, a když v roce 2012 vstoupil do vysoké politiky jako senátor, bylo již jasné, že jeho význam na politické scéně nebude jen regionální. Zásadně začal ovlivňovat celonárodní kulturní politiku státu, a dokonce se mohlo očekávat, že přijme post Ministra kultury.

Zanedlouho po těchto událostech oznámil připravovaný konec své ředitelské kariéry v JD.

O řízení divadla napsal Jiří Šesták odbornou studii: Divadlo-kultura-podmínky (Osobní zkušenost). Publikace vznikla z jeho dizertační práce v oboru Scénická tvorba a teorie scénické tvorby (Scénografie) na Divadelní fakultě Akademie múzických umění v Praze

---

³⁷ ŠESTÁK, Jiří. Most přes řeku Kultura. *Divadelní noviny*. 17. 5. 2011.

³⁸ ŠESTÁK, Jiří. Může kultura vyhrát nad nevzdělanými a hloupými politiky?. *Jirisestak.cz: Senátor parlamentu ČR* [online]. 5. 5. 2012 [cit. 2015-01-20]. Dostupné z: <http://www.jirisestak.cz/clanek/muze-kultura-vyhrat-nad-nevzdelanymi-a-hloupymi-politiky>

³⁹ KUBÁT, Petr. Jiří Šesták končí jako ředitel Jihočeského divadla. Bude už jen politik. *Idnes.cz* [online]. 2. 11. 2014 [cit. 2015-01-19]. Dostupné z: http://budejovice.idnes.cz/jiri-sestak-konci-jako-reditel-jihoceskeho-divadla-bude-uz-jen-politik-1et-/budejovice-zpravy.aspx?c=A141030_2111820_budejovice-zpravy_mbe

(leden 2012). Kniha shrnuje autorovy dlouholeté zkušenosti z vedení divadla, zabývá se otázkami uměleckými, politickými, sociokulturními, demografickými a ekonomickými.

Obrázek 1: Kniha Jiřího Šestáka Divadlo-kultura-podmínky

Zdroj⁴⁰

Jeden z dizertačních oponentů Josef Herman označuje knihu za narativní praktickou učebnici řízení divadla z hlediska managementu a marketingu. Obsahuje fotografickou dokumentaci Otáčivého hlediště, inscenací JD od padesátých let do současnosti, seznam ředitelů, intendantů, přehled všech premiér od roku 1945 a soupis repertoáru od roku 2004.⁴¹

Jiří Šesták byl ve funkci deset let „*a to, jak divadlo pozvedl, je obdivuhodné. Nemluvě o tom, že jde o divadlo čtyřsouborové, kterýžto model jsme u nás už de facto zlikvidovali. A Šesták předvádí, že může fungovat dost dobře. Přitom nepodkuřuje kritice a nekoná žádná velkohubá 'podujatia'.* Za jeho divadlo mluví dramaturgie a inscenace.“⁴²

Na své ředitelské úspěchy je po právu hrdý: „*Divadlo je opravdu v historicky dobré situaci, daří se mu, má velmi dobrou pověst. Dělají tady zajímaví lidé. Divadlo získává ceny na různých festivalech. Ale těch deset let je dost dlouhá doba na to, abych ukázal, čeho jsem schopen.*“⁴³

---

⁴⁰ Dostupné z: <http://edicedisk.amu.cz/cs/edice-disk/velka-rada/jiri-sestak-divadlo-2013-kultura-2013-podminky-osobni-zkusenost>

⁴¹ ŠESTÁK, Jiří. Jiří Šesták chce zachovat paměť divadla. *Jirisestak.cz: Senátor parlamentu ČR* [online]. 2012-2013 [cit. 2015-01-19]. Dostupné z: <http://www.jirisestak.cz/clanek/jiri-sestak-chce-zachovat-pamet-divadla>

⁴² MACHALICKÁ, Jana. Ředitel Jihočeského divadla Jiří Šesták. *Lidové noviny*. 8. 8. 2011.

⁴³ POHANKOVÁ, Veronika a Jiří ŠESTÁK. Divadlo pomáhá najít se ve vlastním životě. *5plus2*. 6. 6. 2013.

„I když už nejsem ředitel, vnímám obranu JD jako svou odpovědnost k činohercům, tanečníkům, muzikantům a zpěvákům a všem těm, kteří jim v této práci pomáhají a kteří se zasloužili o výbornou pověst JD na celostátní úrovni. Je to má povinnost i k divákům z jižních Čech, protože je to jejich jediné profesionální divadlo.“⁴⁴

Změny na vedoucích pozicích v roce 2014

Divadlo prošlo v poslední „šestákové sezóně“ plánovanými, přesto překotnými změnami nejen ve vedení. S proměnou generálního ředitele a změnou vedení některých souborů (a pochopitelně s tím související změnou dramaturgie) došlo k velké fluktuaci umělců a některých zaměstnanců, a to napříč všemi složkami.

Konec svého působení v JD po dvanácti letech oznámila i ekonomická ředitelka Jana Dvořáková, která se v konkurzu o nové vedení JD ucházela o pozici ředitelky po Jiřím Šestákovi. Stála jako jediná proti vítěznému Lukáši Průdkovi.

Z Malého divadla – loutkohry odešel Zdeněk Jecelín, který v lednu 2014 předal post uměleckého šéfa Petru Haškovi.

Dlouholetý šéf činohry Martin Glaser odešel na post generálního ředitele Národního divadla v Brně, od ledna 2014 činohru převzala Jana Kališová.

Svůj záměr odejít již několik let oznamuje šéf opery Miloslav Veselý, kterého v roce 2015 měla vystřídat skupina SKUTR (dvojice Martin Kukučka a Lukáš Trpišovský). I ti se ale zodpovědnosti za reorganizaci opery již po jmenování vzdali a zůstanou v JD pro novou sezonu jen jako hostující režiséři. Momentálně není jisté, kdo bude osloven, aby operu vedl.

Šéf baletu Attila Egerházi pracuje v JD šestou sezónu a dostal jmenování od nového ředitele Lukáše Průdka na další sezónu 2015/2016.

---

⁴⁴ŠESTÁK, Jiří. POLEMIKA: Jihočeské divadlo je všech Jihočechů. *Českobudějovický Deník: Kultura* [online]. 8. 11. 2014 [cit. 2015-01-20]. Dostupné z: http://ceskobudejovicky.denik.cz/kultura_region/polemika-jihoceske-divadlo-je-vsech-jihocechu-20141107.html

Lukáš Průdek

Novým ředitelem JD se stal od listopadu 2014 pouze dvaatřicetiletý Lukáš Průdek (syn režiséra Josefa Průdka a baletky Věry Průdkové). Je absolventem pražské DAMU (obor produkce) a osm let působil v úspěšném Dejvickém divadle jako šéf marketingu a zástupce ředitele.

„Nejsem pan Šesták, a tak je jasné, že ze své povahy budu dělat mnoho věcí jinak. Například jsem osobou zcela apolitickou, mým hlavním cílem je, aby za Jihočeské divadlo mluvily především jeho umělecké výsledky a vzdělávací a společenský přínos, který pro svůj region má.“⁴⁵

Mezi priority JD jako instituce patří zachování Otáčivého hlediště, posílení marketingu a PR, rozšíření marketingových aktivit cílených na zahraniční diváky, hledání přeshraniční spolupráce, modernizace budovy Jihočeského divadla a hledání vícezdrojového financování.

„Podstatu vícezdrojového financování lze podle něj naplnit jen tak, že divadlo bude mít více zřizovatelů. V ideálním případě by měly být tři: ministerstvo kultury, Jihočeský kraj a město České Budějovice. Další část nákladů musí pokrýt divadlo svými tržbami a penězi od sponzorů. Ti se podle Průdka dají najít především pomocí významných a úspěšných projektů.“⁴⁶

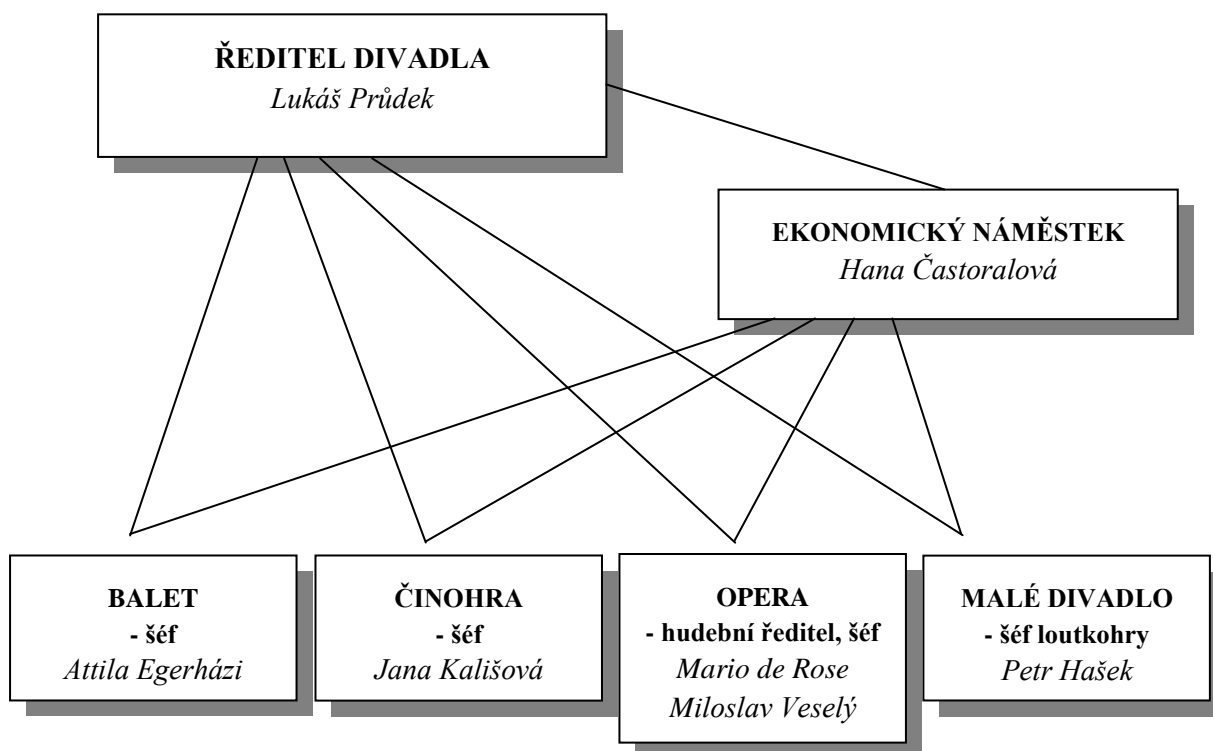
Lukáš Průdek se mohl s divadlem dobře seznámit a před nástupem do funkce divadlo šest měsíců poznával po boku zkušeného Jiřího Šestáka. Dalo by se říci, že předání funkce proběhlo promyšleně a s plnou zodpovědností. Na základě výběrového řízení byla zvolena na pozici ekonomické náměstkyně Hana Častoralová.

---

⁴⁵ PRŮDEK, Lukáš a ČTK. Jihočeské divadlo má nového ředitele - Lukáše Průdka. *Budejckadrbna.cz* [online]. 1. 11. 2014 [cit. 2015-01-19]. Dostupné z: <http://www.budejckadrbna.cz/zpravy/kultura/jihoceske-divadlo-ma-noveho-reditele-lukase-prudka.html>

⁴⁶ PRŮDEK, Lukáš a ČTK. Jihočeské divadlo má nového ředitele - Lukáše Průdka. *Budejckadrbna.cz* [online]. 1. 11. 2014 [cit. 2015-01-19]. Dostupné z: <http://www.budejckadrbna.cz/zpravy/kultura/jihoceske-divadlo-ma-noveho-reditele-lukase-prudka.html>

Tabulka 2: Organizační struktura JD v roce 2015 (viz příloha B)

Zdroj⁴⁷

Každý ze čtyř souborů má v JD své zázemí uvnitř Historické budovy JD nebo Malého divadla.

Umělecko-technický provoz zajišťují tři týmy jevištních techniků, zvukařů, osvětlovačů, garderobiérek, vlásenkářek a rekvizitářek. Soubor činohry a Malého divadla má své vlastní týmy techniků, jeden tým pak společně soubor baletu a opery.

Výrobní oddělení ve Vrátně (externí pracoviště na okraji Českých Budějovic) zajišťuje pro všechny soubory výrobu dekorací, kostýmů a rekvizit. Úzce spolupracuje se správou budov a revitalizuje jevištní techniku a divadelní zázemí.

Prodej vstupenek, předplatné, marketingová strategie a PR spadá do pracovní náplně jednoho oddělení pod názvem Obchodního oddělení.

⁴⁷ Autor práce.

3.2 Rozpočet

Rozpočet celého divadla je okolo 138 milionů Kč, z největší části je dotované zřizovatelem městem České Budějovice (cca 78 milionů Kč). Další příspěvek na činnost plyne od státu (Ministerstvo kultury cca 6 milionů Kč) a Jihočeského kraje (cca 4 miliony Kč). Rozpočet doplňují celkové výnosy.

„Jihočeské divadlo se, obdobně jako řada dalších regionálních divadel, dlouhodobě potýká s podfinancováním, které se každoročně pohybuje kolem cca 15. mil. Kč. Úspornými opatřeními, která realizujeme ve všech oblastech provozu, tento deficit odstraňujeme jen částečně. Zatímco příspěvek na provoz od zřizovatele vykazuje v průběhu let mírnou růstovou tendenci, příspěvky Ministerstva kultury ČR a Jihočeského kraje klesají a dohromady netvoří ani 10% podíl na nákladech Jihočeského divadla.“⁴⁸

Tabulka 3: Vývoj ekonomických ukazatelů v JD

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
v tisících						
Celkové náklady	135.334	136.043	143.886	139.116	133.207	138.051
Celkové výnosy	45.758	47.359	54.337	48.708	42.356	41.390
Jihočeské divadlo	17.648	19.135	22.920	21.248	16.518	12.570
Otáčivé hlediště	28.110	28.224	31.417	27.460	25.838	28.820
v milionech						
Příspěvek města Č. Budějovice	75	77	75	77	76	87
Příspěvek Jihočeského kraje	7,3	3,5	8,1	3,5	3,5	3,5
Příspěvek Ministerstva kultury	6,2	5,8	5,5	6,0	4,9	6,0

Zdroj⁴⁹

⁴⁸ ŠESTÁK, Jiří. *Pomozte svému divadlu: Tisková zpráva*. 1. České Budějovice, 2012.

⁴⁹ DVOŘÁKOVÁ, Jana. 2014. *Vývoj ekonomických ukazatelů: Divadelní schůze Jihočeského divadla*. 1. České Budějovice.

Na tržbách může ročně divadlo vydělat okolo 47 milionů korun. Mezi českými vícesouborovými divadly má nejvyšší míru soběstačnosti, která činí okolo 35 procent. Jinak je ale Jihočeské divadlo stejně jako ostatní regionální divadla ukázkou špatně fungujícího kooperativního financování. Přesto, že kulturní přínos je bezpochyby pro všechny obyvatele kraje (je to cca 40% našich diváků), největší finanční zátěž připadne pouze na regionální metropoli jakožto zřizovatele, nikoli na ostatní subjekty, především Jihočeský kraj.

„Řada jihočeských měst má svá divadla, která provozuje jako stagiony. Mimo Tábor je to Písek, Jindřichův Hradec, Český Krumlov, Třeboň, Prachatice a další. Jedině Tábor však dostává významnou dotaci z Jihočeského kraje, přes devět milionů Kč. Ostatní města podporují své stagiony ze svých rozpočtů.“⁵⁰

Samotné město těžko může instituci velikosti JD udržet v chodu bez pomoci dalších dotací: podpory státu a kraje. Ani fungování Otáčivého hlediště a jeho příjmy okolo 25 milionů nemohou rozpočet divadla „zachránit“. Město tak nefunkčnost kooperativního financování řeší po svém a v obtížné situaci rozdělování peněz zpochybňuje význam čtyřsouborového divadla. Možnosti ušetření peněz v rozpočtu města vidí nadále ve zrušení některých stávajících souborů.

3.3 Budovy a jevištní prostory divadla

V dějinách divadla bylo již mnohokrát definováno, jaké má divadlo funkce, jaká je jeho role ve společnosti. Během vývoje vznikla potřeba speciálního místa, určená jen divadlu: antické amfiteátry, dřevěné a později kamenné budovy, které skýtaly umělcům lepší zázemí na práci.

„Lákej lidi do své budovy všemi možnými prostředky; ale když je tam již jednou máš, pak jim ukaž něco opravdu dobrého.“⁵¹

„Způsob, jakým je vyčleněn čas a prostor divadelní podívané, umožňuje nejen praktické konání představení, ale stává se i formou reprezentace divadla ve společnosti. Starořecký amfiteátr nebo budova Národního divadla nejen že sloužily

---

⁵⁰ ŠESTÁK, Jiří. POLEMIKA: Jihočeské divadlo je všech Jihočechů. *Českobudějovický deník.cz* [online]. 9. 11. 2014 [cit. 2015-01-19]. Dostupné z: http://ceskobudejovicky.denik.cz/kultura_region/polemika-jihoceske-divadlo-je-vsech-jihocechu-20141107.html

⁵¹ Phineas Taylor Barnum (1810 – 1891) byl americký spisovatel, vydavatel, podnikatel a zakladatel cirkusu *Ringling Bros. and Barnum & Bailey*.

*k provozování divadla, ale staly se současně symboly vztahu athénských občanů nebo českého národa k tomuto umění. Vyjadřovaly významnou roli při formování vlastní kultury a národního vědomí.*⁵²

Budějovičtí neměli to štěstí a nebylo zde vybudováno kvalitní „městské“ divadlo jako např. J.K.Tyla v Plzni, F.X.Šaldy v Liberci, Dvořákovo v Ostravě či Mahenovo v Brně. To velmi ovlivňuje uměleckou práci souborů, hostujících umělců a dramaturgii, v neposlední řadě samotné povědomí obyvatel města o kulturních aktivitách divadla. Krásnou reprezentativní budovu v Českých Budějovicích nenajdete.

*„Česká majorita si tu nebyla schopna postavit divadlo, postavila ho německá minorita. V současném divadle se udělalo malé orchestřiště, protože se počítalo, že vyroste ještě operní divadlo. Proto tu nemůžeme hrát velkou operu. Operní divadlo mělo stát na Mariánském náměstí, pak na místě vědecké knihovny, ale místo opery vyrostlo muzeum dělnického hnutí.*⁵³

Přesto se JD snaží vystačit s tím, co má a pravidelně využívá všech pět scén.

Tabulka 4: Rozložení souborů a žánrů na jednotlivých scénách

Jméno	Počet sedadel	Typy představení
Historická budova	253 sedadel	činoherní představení menší opery a operety komorní a komponované balety
Dům kultury Metropol	530 sedadel	velké opery a operety, velké balety gala představení, koncerty
Malé divadlo	90 sedadel	dětská představení loutkohry malá činoherní představení představení studiového typu
Studiová scéna	100 sedadel	studiová představení
Otáčivé hlediště	644 sedadel	představení všech čtyř souborů

Zdroj⁵⁴

⁵² PERKNER, Stanislav a Jan HYVNAR. *Řeč dramatu: 1. Divadlo a rozhlas*. 1. Praha: Horizont, 1987. S. 16. ISBN 40-056-87.

⁵³ KOLÁŘOVÁ, Libuše. Jiří Šesták: Na otáčivém hlediště letos nabídneme lehčí repertoár. *Týdeník Budějovicko*. 30. 1. 2013.

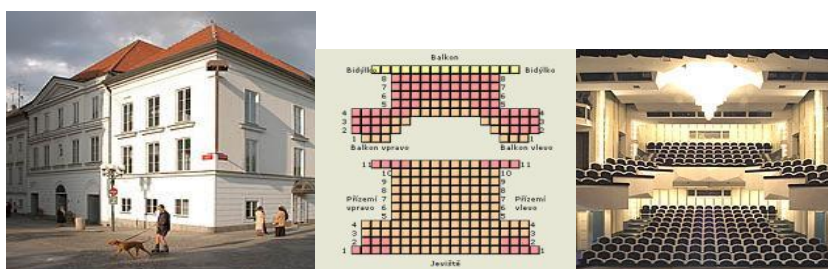
⁵⁴ Autor práce.

3.3.1 Historická budova

Historická budova JD⁵⁵ se nachází v centru, v těsné blízkosti Náměstí Přemysla Otakara II. Tvůrci a umělci se musí spokojit s malým jevištním prostorem (portál jeviště má šířku jen 6 metrů), hlediště s kapacitou jen 254 míst je ale divácky nejatraktivnější – je to jediná „skutečná“ divadelní budova.

Svá představení zde uvádí činohra, opera i balet. V budově se nachází i personální zázemí: vedení divadla, ekonomický úsek a zkušební prostory souboru činohry a baletu.

Obrázek 2: Historická budova Jihočeského divadla

Zdroj⁵⁶

3.3.2 Divadelní sál Dům kultury Metropol

Dům kultury Metropol (dále jen DK Metropol) se nachází na Senovážném náměstí v centru Českých Budějovic⁵⁷. Jde o víceúčelový komplex budov s možností pronájmu: jednací prostory pro konference, výstavy a různé komerční kulturní akce.

Divadelní sál o 532 sedadel je v celoročním nájmu Jihočeského divadla, ale dramaturgii a plán představení je třeba připravit výhradně se součinností vedení DK Metropol, protože divadlo se o scénu dělí s jejich komerčními pronajímateli.

Divadelní sál DK Metropol nabízí jevištní prostor o šířce přes 12 m, který je dostatečný pro uvádění velkých oper a baletů, včetně živého orchestru.

⁵⁵ Adresa: Dr. Stejskala 19, 370 47 České Budějovice.

⁵⁶ Dostupné z: <http://jihoceskedivadlo.cz/divadlo/o-divadle>

⁵⁷ Adresa: Senovážné nám. 2, České Budějovice - vchod z ulice U Tří lvů.

Architektura Domu kultury je typický socialistický realizmus, který omezuje dramaturgii JD, a především ovlivňuje návštěvnost: strohé foyer působí chladně, hlediště připomíná divákům svým vybavením a designem spíše kino. Lidé jsou prostě zvyklí a očekávají určitý komfort divadelního prostředí, touží cítit se v divadle noblesně a nechat na sebe působit atmosféru prostředí. Navíc majitel DK Metropol desítky let do interiéru neinvestoval.

Obrázek 3: Divadelní sál DK Metropol

Zdroj⁵⁸

Přesto, že technické zázemí jeviště a vybavení zákulisí omezují inscenátory i umělce v přípravě představení, Jihočeské divadlo zde představuje ty nejvýznamnější umělecké projekty souboru baletu a opery, protože je to jediná scéna, kde se takové projekty dají realizovat.

Obrázek 4: Hlediště a foyer

Zdroj⁵⁹

---

⁵⁸ Dostupné z: <http://jihoceskedivadlo.cz/divadlo/o-divadle>

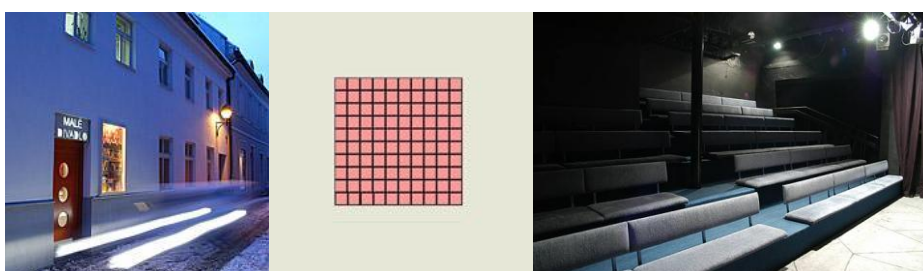
⁵⁹ Dostupné z: <http://jihoceskedivadlo.cz/divadlo/o-divadle>

3.3.3 Malé divadlo

Loutkohra využívá svoji domovskou scénu, kterou vlastnila ještě předtím, než se připojila k tehdy třísouborovému divadlu JD. Studiová scéna v Malém divadle vyhovuje dětským představením a činohra toto jeviště využívá na představení „studiového“ typu.

Malé divadlo (90 nečíslovaných sedadel) se nachází v malé uličce historického centra⁶⁰, nedaleko náměstí Přemysla Otakara II.

Obrázek 5: Malé divadlo

Zdroj⁶¹

3.3.4 Studiová scéna Na půdě

V Historické budově Jihočeského divadla proběhla v roce 2014 rozsáhlá rekonstrukce střešních prostor, kde byla otevřena Studiová scéna Na půdě⁶² s variabilním prostorem pro cca 100 diváků.

Prostor hlediště i ohraničení jeviště je variabilní v závislosti na požadavcích režiséra a scénografa. V celodenním divadelním provozu slouží prostor studiové scény jako zkušebna souboru činohry, večer je možný pronájem různým zájmovým skupinám.

Pro Studiovou scénu se dlouho hledal vhodný název, nakonec o jménu Na půdě rozhodlo až nové vedení v čele s Lukášem Průdkem. V plánu rekonstrukce se počítalo s otevřením v říjnu 2014, ale stavba se zpozdila a diváci si prostor nemohli prohlédnout

---

⁶⁰ Adresa: Hradební ulice 18, České Budějovice.

⁶¹ Dostupné z: <http://jihoceskedivadlo.cz/divadlo/o-divadle>

⁶² Adresa: Dr. Stejskala 19, 370 47 České Budějovice.

ještě ani v listopadu v rámci „Noci divadel“. Slavnostní premiéra (tragikomedie Poker face⁶³) se uskutečnila 19. února 2015.

Zdařilá rekonstrukce se týkala celé budovy, v nižších patrech vznikla nová pokladna, bufet ve foyer a vzdělávací centrum s malou denní kavárničkou.

Obrázek 6: Stavba Studiové scény

Zdroj⁶⁴

Obrázek 7: Hlediště studiové scény Na půdě

Zdroj⁶⁵

3.3.5 Otáčivé hlediště v Českém Krumlově

K exkluzivní produkci JD patří letní představení před Otáčivým hledištěm⁶⁶ (dále jen OH). Účinkování před Otáčivým hledištěm v zámeckém parku je součástí umělecké činnosti JD již od konce 50. let minulého století. Jihočeské divadlo je správcem a

---

⁶³ Inscenace mladého českého autora Petra Kolečka v režii Thomase Zielinského.

⁶⁴ Dostupné z: <http://jihoceskedivadlo.cz/divadlo/o-divadle>

⁶⁵ Dostupné z: <http://www.klubaktiv.cz/aktuality/besedasreditelemjihoceskehodivadlamgalpruadkem193>

⁶⁶ Adresa: Zámecká zahrada, Český Krumlov.

provozovatelem Otáčivého hlediště, zajišťuje veškerá představení produkčně, technicky i umělecky. Hlediště pojme 644 diváků (srovnatelné s velikostí hlediště pražského Stavovského divadla).

Obrázek 8: Otáčivé hlediště

Zdroj⁶⁷

Uvádění divadelních představení ve volné přírodě není v Evropě zvláštností, a pokud se podíváme do historie, jde v podstatě o návrat k principům divadla antického Řecka a snad ještě dříve. Otáčivé hlediště je přesto výjimečné, svým technickým řešením jedinečné. Takovou možností nedisponují ani velmi slavné „open-air“ scény jako jezerní jeviště Bregenz, aréna ve Veroně či řecké amfiteátry.⁶⁸

„Každé léto točí proud z Temelína diváky v Týně nad Vltavou, o několik desítek kilometrů dál proti proudu řeky pak rotuje otáčivé hlediště v Českém Krumlově. Právě tahle scéna, familiárně nazývaná otáčko či točna, se řadí ke specialitám, pro které se na jih v létě jezdí. Je to totiž magické místo – jeho sexappeal do Krumlova přitahuje prostý lid stejnou silou jako umělce zvучných jmen. A takováto kombinace, to už je zázrak na druhou.“⁶⁹

⁶⁷ Dostupné z: <http://jihoceskedivadlo.cz/divadlo/o-divadle>

⁶⁸ ŠESTÁK, Jiří. Otáčivé hlediště - divadlo v přírodním prostoru. *Jirisestak.cz: Senátor parlamentu ČR* [online]. 2013 [cit. 2015-01-20]. Dostupné z: <http://www.jirisestak.cz/clanek/otacive-hlediste-divadlo-v-prirodnim-prostoru>

⁶⁹ RAUCHOVÁ, Jitka. Přitažlivý princip rotace. *Českobudějovický Deník*. 13. 9. 2012.

Princip otáčivého hlediště je ve světovém měřítku ojedinělým reprezentantem přírodního plenérového divadla s originálním řešením scénického prostoru, přesto, že se v historii architektury hledala cesta propojení jeviště s hledištěm již mnohokrát.

„Samotný princip je známý řadu století. Točnu využívá už 1490 při pořádání slavností na milánském dvoře Leonardo da Vinci, v japonském divadle kabuki je známá od roku 1658, 1896 ji použil jako segmentovou scénu K. Lautenschläger v Mnichově a 1904 ji proslavil Max Reinhardt při inscenaci Shakespearova Snu noci svatojanské v Neues Theater v Berlíně.“⁷⁰

V Německu experimentovala s jevištním prostorem divadelní skupina Bauhaus, jejíž představitel Walter Gropius chtěl umístit diváky do středu akce, aby se naplno podíleli na zážitku z hry.⁷¹

V českém prostředí je s těmito experimenty spojen architekt a scénograf evropského významu Joan Brehms⁷² (viz příloha C). Ve 30. letech tvořil v lotyšských, polských a německých divadlech, který přišel jako dobrovolník a tlumočnick do Československa s Rudou armádou⁷³.

V roce 1958 vyprojektoval otáčivé hlediště zasazené do okolní přírody zámeckého parku v Českém Krumlově. Hlediště se již otáčelo obousměrně kolem své osy a 400 diváků mohlo vnímat děj panoramaticky. Tehdy ještě hlediště poháněla lidská síla, vojáci nedaleká armádní posádky. O rok později bylo hlediště rozšířeno a mohlo pojmout až 550 diváků.

Návštěvník představení před Otáčivým hledištěm sedí po celou dobu v prostoru hlediště, ale díky točivému momentu se ocitá uprostřed všeho dramatického dění. Hlediště se otáčí několika rychlostmi oběma směry o 360° a zastaví na příslušném místě jevištní akce. Hrací plocha je unikátní tím, že nemá samostatně postavená jeviště či pódia, ale akce jsou rozmístěny do zámeckého parku. Rozlehlý prostor jednoho hektaru umožňuje divákům průhledy do dálky po louce i mezi stromy. Samotnou scénografií jsou tak majestátné stromy vysazené před dvěma sty padesáti

---

⁷⁰ ŠESTÁK, Jiří. Otáčivé hlediště - divadlo v přírodním prostoru. *Jiriseetak.cz: Senátor parlamentu ČR* [online]. 2013 [cit. 2015-01-20]. Dostupné z: <http://www.jiriseetak.cz/clanek/otacive-hlediste-divadlo-v-prirodnim-prostoru>

⁷¹ BROCKETT, Oscar G. a Milan LUKEŠ. *Dějiny divadla*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 1999. s. 583-584 ISBN 80-7106-364-9.

⁷² Joan Brehms (1907–1995) je lotyšský výtvarník.

⁷³ HERMAN, Josef. Příběh otáčivého hlediště. *Divadelní noviny* [online]. 16. 11. 2011 [cit. 2015-01-20]. Dostupné z: <http://www.divadelni-noviny.cz/pribeh-otaciveho-hlediste>

lety, zámecký lesopark a Bellárie - jediná budova zahrady (barokní zámek postavený v letech 1706 – 1707).

„Příroda je zde chápána jako dramatický prostor. A divák má možnost – aniž přestává vnímat hranice, které ho od tohoto prostoru oddělují – cítit se také jeho součástí.“⁷⁴

„Zasazení příběhu na opravdovou zemi, do opravdové přírody a pod skutečné noční nebe umožňuje silný imaginativní prožitek, a to nejen diváků, ale i herců, tedy vlastně společný prožitek, jehož neodmyslitelným aspektem je uvědomění si sounáležitosti s přírodou, s jejími tvořivými silami, s posvátností kosmu. Divákovi je umožněný silný citový zážitek, který je nejen v umělém prostoru interiérového divadla, ale vlastně v rámci celého městského způsobu života potlačený a pozapomenutý.“⁷⁵

Úspěch mají ti režiséři, kteří uvažují o inscenaci jako o filmové produkci, kde je třeba dívat se „okem kamery“. Stejně tak scénografie musí respektovat atmosféru samotné přírody, protože ať do prostoru zahrady postavíte cokoli, samotná příroda vyhraje svojí majestátností (cokoliv uměle vytvořeného vypadá pitoreskně). Pro scénografy může být nakonec krása přírody vlastně překážkou v rozletu dané, a třeba i velmi zajímavé, dramaturgie. Lépe udělá ten inscenátor, který „uzavře s přírodou tichou dohodu“ než ten, který se nad ní snaží všemi divadelními prostředky zvítězit. O to se pokusilo mnoho zkušených umělců a žádný z tohoto boje nevyšel vítězně.

„Divadelníky do krumlovských zahrad magicky přitahuje možnost tvorby v neobvyklém scénickém prostoru s ´pravou´ přírodou, v jehož centru rotuje divák. Celé to prostě popírá princip kukátkového hlediště a dá se tu navíc dělat velké divadlo. Otáčko představuje výzvu, s níž je nutné poměřit své síly.“⁷⁶

Ročně odehraje JD před Otáčivým hledištěm víc jak 80 představení, která navštíví okolo 55 tisíc diváků. Za dobu existence OH bylo uvedeno asi 3.000 představení s celkovou návštěvností 1,7 milionu diváků.⁷⁷ Návštěvnost Otáčivého hlediště je nad očekávání úspěšná, přesto, že cena vstupenek je i pro české diváky na večerní představení od 650 do 3 000 Kč.

---

⁷⁴ ŠESTÁK, Jiří. *Divadlo - kultura - podmínky: (osobní zkušenost)*. 1. vyd. V Praze: KANT - Karel Kerlický pro AMU, 2012, s. 15. ISBN 978-807-4370-793.

⁷⁵ ŠESTÁK, Jiří. Otáčivé hlediště - divadlo v přírodním prostoru. *Jirisešak.cz: Senátor parlamentu ČR* [online]. 2013 [cit. 2015-01-20]. Dostupné z: <http://www.jirisešak.cz/clanek/otacive-hlediste-divadlo-v-prirodnim-prostoru>

⁷⁶ RAUCHOVÁ, Jitka. Přitažlivý princip rotace. *Českobudějovický Deník*. 13. 9. 2012.

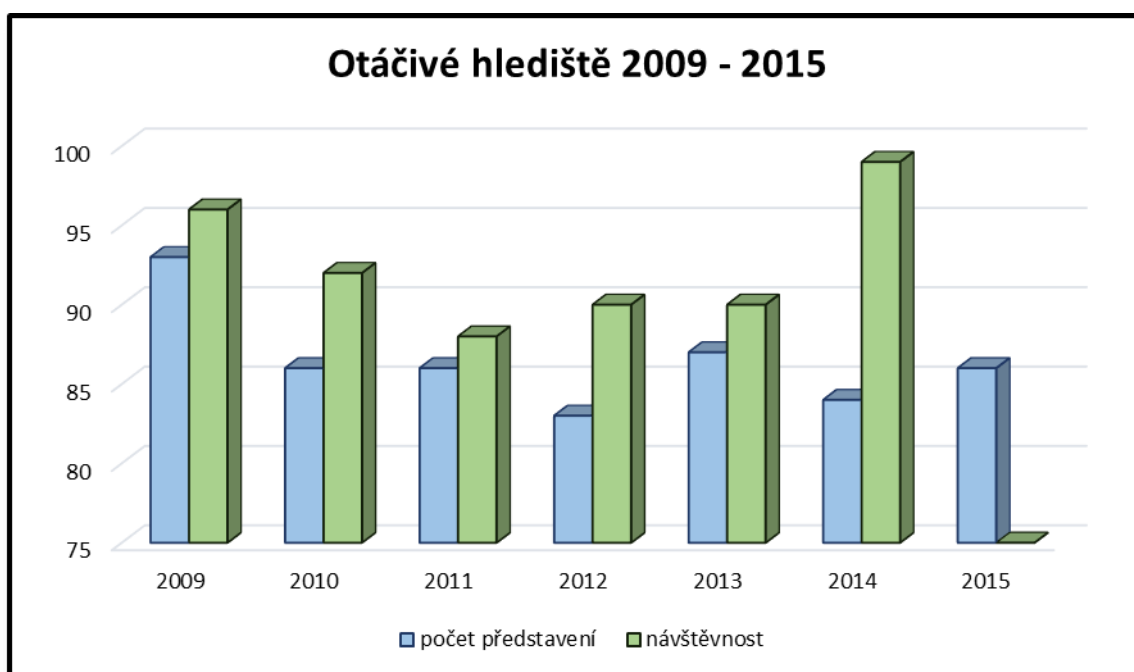
⁷⁷ KUBÁT, Petr. Konečně! Jihočeši míří kvůli točně za ministryní. *Mladá fronta Dnes*. 16. 6. 2012.

Tabulka 5: Otáčivé hlediště – počet představení a návštěvnost

OTÁČIVÉ HLEDIŠTĚ	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Počet představení	93	86	86	83	87	84	86
Počet diváků	57.536	51.615	48.932	48.291	49.236	53.290	-
Návštěvnost	96 %	92 %	88 %	90 %	90 %	99 %	-

Zdroj⁷⁸

Graf 1: Otáčivé hlediště – počet představení a návštěvnost

Zdroj⁷⁹

Diváky sice uchvátí divadelní produkce v přírodě, o to jsou ale produkce představení obtížnější pro samotný umělecko-technický personál. Ti pracují ve velmi nestandardních podmínkách, za jakéhokoli počasí a jakékoli teploty. Umělci ať už hrají, zpívají či tančí, se musí vypořádat s nerovným terénem, zvuky přírody či teploty okolo 10 °C.

⁷⁸ DVOŘÁKOVÁ, Jana. 2014. *Vývoj ekonomických ukazatelů: Divadelní schůze Jihočeského divadla*. 1. České Budějovice.

⁷⁹ Autor práce.

„Je to o zdraví, nebezpečné, stačí uklouznout, podvrknout si nohu... Ale zvládneme to hrdinně, co se dá dělat: gumovky, pláštěnky... Točna je jeden velký bazén, čvachtando grando, podmínky velice neregulární.“⁸⁰

Hrát se ale musí za každého počasí, protože divák je zabalený do teplé deky, bundy a čepice, za lístek vydal nemalý peníz, cestoval desítky i stovky kilometrů a tak domů „bez zážitku“ jen tak nepůjde.

Dalším problémem fungování Otáčivého hlediště je nedostatečné zázemí pro účinkující: v chladné podmáčené budově Bellárie nejsou dostačující divadelní šatny ani hygienické zázemí pro tolik účinkujících. Ani pro zahraniční umělce a sólisty inscenací není možné zařídit standardní komfort exteriérových produkcí.

Ani divák si neužije příliš pohodlí, například sociální zařízení je v restauraci u vchodu do zahrady (vzdálené přes 200m). Pod hledištěm je možné využít malého bufetu před začátkem představení, ale pak už si divák musí sednout do prostoru hlediště na celou dobu divadelní produkce (někdy až skoro tříhodinového představení) bez možnosti odejít dříve, bez možnosti „uniknout“. Není možné se nijak uchránit ani před nepříznivým počasím: divák mokne a mrzne stejně jako umělec a pokud není dopředu na změnu počasí dobře připraven, musí čekat do konce představení jako všichni ostatní.

Přesto, že vám nemusí přát počasí *„být alespoň jednou v životě na ‘otáčku’ patří k povinností kulturního Čecha skoro stejně jako návštěva zlaté kapličky.“⁸¹*

Obrázek 9: Otáčivé hlediště - hlediště

Zdroj:⁸²

⁸⁰ NEVĚČNÝ, Roman. Točna se proměnila ve velký bazén, herci přesto zkoušejí. *Českobudějovický Deník*. 4. 6. 2013.

⁸¹ RAUCHOVÁ, Jitka. Přitažlivý princip rotace. *Českobudějovický Deník*. 13. 9. 2012.

⁸² Dostupné z: <http://jihoceskedivadlo.cz/divadlo/o-divadle>

Tabulka 6: Technické údaje Otáčivého hlediště

<i>Současná podoba hlediště</i>	<i>z roku 1994</i>
<i>Počet diváků</i>	644 míst
<i>Celková váha konstrukce</i>	650 tun
<i>průměr základny</i>	21,3 metrů
<i>elevace</i>	7,6 metrů
<i>Pohon</i>	4 elektromotory o síle 15 KW (1.460 ot/min)
<i>Počet kol nesoucích točnu</i>	120 kol

Zdroj⁸³

Existence Otáčivého hlediště

Diskuze o existenci Otáčivého hlediště (dále OH) v zámecké zahradě stále pokračují, přesto již několik let s nulovým výsledkem.

Točnu jako technickou stavbu vlastní město České Budějovice, zámeckou zahradu však Národní památkový ústav. Památkáři proti ní vznesli námitky již v roce 1992, kdy byl Krumlov zapsán na seznam UNESCO. Vadilo jim, že točna je sice postavena v zadní části zahrady, ale zabraňuje průhledu alejí stromů k jezírku. Důvodem protestů bylo i užívání cenné stavby zahradní architektury: letohrádku Bellarie.⁸⁴

Stát se snažil situaci řešit, památkářům ustoupil a přislíbil odstranění točny do jara 1999. Ministři kultury ale lhůtu několikrát posunuli, nyní je stanovena na konec roku 2015.

Problém není jen na celostátní úrovni, jednotný názor a řešení, co s točnou bude, nenašla ani města, kterých se existence Otáčivého hlediště přímo týká, tedy České Budějovice a Český Krumlov.

⁸³ Autor práce.

⁸⁴ VKC, ČTK. Nová točna by mohla zůstat v zahradě. *Českobudějovický Deník*. 12. 1. 2013.

„Tak dlouho jsme žalovali v UNESCO, upozorňovali na neschopnost a neochotu řešit svůj problém vlastními silami, až je za nás řeší někdo cizí a my se ocitli ve vleku událostí. Už jen čekáme, jak to dopadne, nadáváme na ty venku a zíráme jak pitomci, co se nám vlastně přihodilo. Skutečným problémem jsme my sami, neschopní dohodnout se a řešit věci vlastními silami.“⁸⁵

Pro Český Krumlov je existence OH významnou ekonomickou „injekcí“, představení přilákají do města každé léto kolem 55 tisíc diváků.

„Rodina, která jede na představení někdy i z větší dálky si objedná nocleh, během odpoledne třeba navštíví zámek, vyjede si na lodičce. Tento efekt lze vyčíslit mezi 20 až 25 miliony korun, které diváci na otáčivém hledišti utratí v létě mimo vstupného.“⁸⁶

Co tedy bude s točnou dál? Bude nadále stát v zámeckém parku? Kdo zaplatí její rekonstrukci?

V roce 2014 našla konečně politická reprezentace Českého Krumlova a českých Budějovic společnou řeč: požádali Ministerstvo kultury a zástupce UNESCO o zachování točny v zámeckém parku. Toto rozhodnutí i mnohokrát podpořili obyvatelé Jihočeského kraje rozsáhlou peticí. Představitelé UNESCO se zúčastnili v létě 2014 baletního představení Carmen (spolu se zástupci města a ministerstva kultury), aby mohli sami posoudit, za jsou protesty opodstatněné. Česká republika čeká na jejich vyjádření.

„Pokud Česko neodevzdá Výboru UNESCO včas svůj návrh na řešení, hrozí Krumlovu vyškrtnutí ze Seznamu světového dědictví. Současná podoba otáčivého hlediště může zůstat podle UNESCO v zámecké zahradě maximálně do roku 2015.“⁸⁷

Základní podmínkou rekonstrukce točny je její mírné posunutí od budovy Bellárie směrem do zahrady a zajištění divadelního zázemí mimo budovu barokní Bellárie.

Do konce roku 2015 vypíše Ministerstvo kultury výběrové řízení pro architektonický záměr nové točny a pokusí se nalézt dostatečné finanční prostředky pro kvalitní výstavbu nejen točny, ale i divadelního zázemí.

---

⁸⁵ ŠESTÁK, Jiří. Národní divadlo jako past na politiky. *Divadelní noviny* [online]. 1. 3. 2013 [cit. 2015-01-20]. Dostupné z: <http://www.divadelni-noviny.cz/narodni-divadlo-jako-past-na-politiky>

⁸⁶ VLASÁK, Richard. Jiří Šesták: Budějovice mohou být bohaté myšlenkami!. *Českobudějovický Deník*. 11. 5. 2011.

⁸⁷ KUBÁT, Petr. Konečně!: Jihočeši míří kvůli točně za ministryni. *Mladá fronta Dnes*. 16. 6. 2012.

3.3.6 Múzy na vodě

K atraktivnímu zakončení divadelní sezóny JD patří festival Múzy na vodě, které České Budějovice pořádají ve spolupráci s Jihočeským divadlem. Město vystaví na vlastní náklady ponton na slepém rameni Malše a pořádá zde vícežánrový hudební festival.

Múzy na vodě jsou součástí festivalu Léto ve městě, radnice dotuje různé akce částkou 1,6 milionu korun (akci Múzy na vodě sponzoruje částkou 700.000 Kč). Diváci mají vstup zdarma a návštěvnost jednoho představení se pohybuje i okolo tisíce diváku. V případě nepříznivého počasí je tzv. „mokrý varianta“ již několik let zajištěna v Kulturním domě Slavie vedle Jihočeského divadla.

Pro Jihočeské divadlo je tato akce marketingově významná, protože je možné oslovit a upoutat nové potencionální diváky. Divadlo většinou v několika dnech ukáže repertoár baletu a opery vhodný pro toto atypické prostředí.

Obrázek 10: Prostor festivalu Múzy na vodě

Zdroj⁸⁸

---

⁸⁸ Dostupné z: <http://ceskobudejevicky.denik.cz/galerie/muzy-na-vode-cb14.html?mm=5373916>

4 MARKETING PRO KULTURU A UMĚNÍ

Marketing našel své místo ve veřejně prospěšném sektoru⁸⁹: v kultuře, zdravotnictví, vzdělání, dobročinnosti a stal se významným i pro moderní divadelní provoz.⁹⁰

*„Širší pojetí bývá označováno jako **Art marketing** a zahrnuje nejen výtvarné umění, ale marketing ve všech oblastech kultury a umění, tedy i literaturu, knihovny, nakladatelství, hudbu, divadlo, architekturu, film a užití umění. Zabývá se jak marketingem výkonných umělců (herců, zpěváků, hudebníků), tak i marketingem autorských práv a prodejem uměleckých děl.“⁹¹*

Existují v podstatě dvě cesty marketingu v kultuře⁹²:

- 1) Produktem je již vytvořené umělecké dílo, které vzniklo bez ohledu na to, jaká je situace na trhu a tento produkt je třeba na tomto trhu uplatnit (marketing je především nástroj komunikace mezi dílem a divákem)
- 2) Marketingový analytik vytvoří analýzu trhu (v divadle může tuto funkci převzít přímo dramaturg divadla) a na základě požadavků trhu (diváků) objedná u instituce (divadla) tvorbu uměleckého díla

„V každém publiku jsou minimálně dva (ve skutečnosti zpravidla více) typy zákazníků: první z nich má vážný zájem o obor a hledá především umělecký rozměr produktu, zatímco druhý poptává spíše zábavu a možnost smysluplného trávení volného času. Zatímco zákazník prvního typu přesně ví, jaký produkt hledá, zájemce druhého typu je vůči němu spíše indiferentní a svým způsobem je mu lhostejné, jestli půjde večer na koncert, do kina, nebo bude sledovat televizi. Oba typy zákazníků se mohou sejít na jedné kulturní akci, jak je však zřejmé, každý od ní očekává něco jiného.“⁹³

Obecné cíle kultury nemají za primární cíl zvyšování zisku z prodeje, ale přesto se jedná o produkt umělecké činnosti, kterou provozujeme. I zde jde o vztah nabídky a poptávky, a proto je nutné o uměleckém artefaktu uvažovat především jako o produktu,

---

⁸⁹ Dříve pojmenováno neziskový sektor, nyní dle Občanského zákoníku platného od roku 2014 nazýváme veřejně prospěšný sektor.

⁹⁰ DVOŘÁK, Jan. *Kreativní management pro divadlo, aneb, O divadle jinak: kapitoly k tématu realizace divadla*. 2. vyd. Praha: Pražská scéna, 2004, Teatrologie, sv. 9. s. 116. ISBN 80-861-0253-X.

⁹¹ RADKA, Johnová. *Marketing kulturního dědictví a umění*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing a.s., 2008, s. 13. ISBN 978-80-247-6726-0.

⁹² DVOŘÁK, Jan. *Kreativní management pro divadlo, aneb, O divadle jinak: kapitoly k tématu realizace divadla*. 2. vyd. Praha: Pražská scéna, 2004, 337 s. Teatrologie, sv. 9. s. 116. ISBN 80-861-0253-X.

⁹³ BAČUVČÍK, Radim. *Divadlo a film : nákupní chování na trzích kulturních produktů 2011*. 1. vyd. Zlín: VeRBuM, 2012. s. 9-10. ISBN 978-80-87500-24-8.

nabízet ho a prodávat všemi marketingovými prostředky. Existuje cílová skupina, kterou je nutné vytipovat a vhodně oslovit.

Marketing kultury má svá specifika, jeho hlavním cílem je služba, často dokonce veřejná služba s dlouhodobými cíli. Dobrým výsledkem je minimální ekonomická ztráta při zachování maximální možné kvality. Protože sama o sobě kvalita nestačí, je nutno využít všech marketingových postupů, podobně jako v komerční sféře.

Od roku 1989 prošlo Česko skutečnou revolucí ve smyslu přístupu k tržní ekonomice a tato proměna nemohla pochopitelně ve všech odvětvích probíhat stejně rychle a intenzivně. Snadné a zřejmé je to u subjektů zaměřených na přímý zisk, obtížnější u nezměřitelných a nezaplatitelných hodnot jako je umění.

Zvláště v praxi českých divadel zůstává stále vzácností marketing jako cílený proces, přesto, že i velká, a tradicí prověřená, kamenná divadla musí bojovat o přízeň diváka a musí neustále upevňovat vztah s veřejností, sponzory, zaměstnanci a v neposlední řadě zřizovateli. Marketing nepatří v divadlech mezi tradiční činnosti. Nejsou na něj vynakládány dostatečné finanční prostředky, není možné uspokojit potřeby marketingové strategie a chybí i týmy odborníků s praxí v daném oboru (totožná je situace v institucích a organizacích veřejného a neziskového sektoru).⁹⁴

---

⁹⁴ HANNAGAN, Tim J. *Marketing pro neziskový sektor*. Vyd. 1. Praha: Management Press, 1996, s. 17. ISBN 80-859-4307-7.

5 MARKETING V JIHOČESKÉM DIVADLE

Jihočeské divadlo je nejvýznamnější kulturní institucí v kraji, je jediným profesionálním divadlem a jeho pozice na trhu je monopolní: z ekonomického hlediska zdánlivě stabilní, protože je příspěvkovou organizací města České Budějovice. Mezi regionálními divadly patří mezi největší v ČR, má cca 250 zaměstnanců a jako instituce zajišťuje všechny divadelní provozy.

„Vicesouborová divadelní instituce má výjimečnou pozici - může integrálně propojit prestiž a potenciál několika divadelních žánrů, tvůrců a osobností a podobně jako antické divadlo zapůsobit komplexně... buď pouze koordinovaně nebo dokonce společně.“⁹⁵

Marketing Jihočeského divadla má na starosti všechny čtyři soubory i s pěti divadelními prostory. Realizuje 16 premiér za sezónu a přes 80 představení před Otáčivým hledištěm.

Tabulka 7: Účinkování souborů na jednotlivých scénách JD

<i>soubor</i>	Balet	Činohra	Malé divadlo - loutkohra	Opera
Historická budova JD	X	X	-	X
DK Metropol	X	-	-	X
Malé divadlo -loutkohra	-	X	X	-
Na půdě (studiová scéna)	X	X	X	X
Otáčivé hlediště	X	X	X	X

Zdroj⁹⁶

⁹⁵ SCHNEIDER, Antonín. *Jihočeské divadlo 2010+2011: Balet*. 1. vyd. České Budějovice: T. A. Print, 2012. s. 11.

⁹⁶ Autor práce.

Divadelní provoz je oproti jiným regionálním divadlům celoroční. Od září do května na scénách v Českých Budějovicích, od června do začátku září před Otáčivým hledištěm v Českém Krumlově. Provoz na všech scénách zajišťuje JD personálně i umělecky. Dramaturgii divadla sjednává ředitel se šéfy souborů více jak rok dopředu a konečný plán se schvaluje celodivadelně. Následnou realizaci mají na starosti šéfové se svými soubory.

Obchodní oddělení JD má na starosti marketing, public relation i propagaci všech produkcí JD včetně Otáčivého hlediště. Oddělení vede Věra Ernstová, která má pod sebou (pro všechny soubory) pouze dva referenty marketingu a jednoho produkčního (zajišťuje především externí vystoupení, festivaly a akce města České Budějovice).

Dále pod obchodní oddělení spadá výtvarník, grafik, tři pracovnice přímého prodeje (pokladní, předplatné, hromadné objednávky) a dvě inspektorky hlediště s uvaděči (někteří na externí smlouvu).

Ke každému období (sezóna v JD a letní scéna před Otáčivým hledištěm) je třeba přistupovat s jinými marketingovými postupy. Zcela jinak je třeba zvát diváky do Malého divadla (loutkohry) na dětské představení, kde se cena vstupenky pohybuje okolo 20 Kč a zcela jinak na hvězdně obsazené operního představení v Českém Krumlově, kde za jedinečnost představení zaplatíte až 3.000 Kč. Přesto, že se jedná o „stejně“ Jihočeské divadlo a totožný tým obchodního oddělení, užití marketingových komunikačních postupů se velmi liší, stejně jako cílová skupina a výše ceny vstupenky.

V Jihočeském divadle obchodní oddělení v součinnosti s ředitelem a jednotlivými uměleckými šéfy určuje směřování a cíle marketingu, zabezpečuje propagaci a rozvíjí PR aktivity. Přesto, že by mělo právě obchodní oddělení zastat důležitou roli v oblasti marketing managementu⁹⁷, je díky tradici kamenných divadel stále vůdčí osobností ředitel divadla. Je v pozici divadelního podnikatele, producenta, který přebírá zodpovědnost a řídí všechny projekty divadla. Stává se kreativním tvůrcem nejen dramaturgie, ale musí dohlížet, řídit a zasahovat i do PR aktivit, marketingu i propagace, do celkové image instituce. Zde se dostává do náročné situace, v teorii marketingu v podstatě neřešitelné, protože skloubit umělecké cíle instituce, ekonomickou stránku a zároveň dobře chápat a vykonávat marketingový úsek je mimořádně náročné.

---

⁹⁷ Marketing management definujeme jako nepřetržitý proces analýzy, plánování, implementace a kontroly. Jeho smyslem je vytvoření a udržení dlouhodobých vztahů s cílovými zákazníky, které umožňují podnikům a dalším subjektům dosáhnout stanovených cílů.

Obchodní oddělení je, bohužel, zatím „pouze“ obchodním oddělením, nikoli marketingovým oddělením s vlastní strukturou. Nemá zcela svojí ekonomickou soběstačnost ani dostatek pracovních sil.

„V současné době připravuje v obchodním oddělení tiskové zprávy ten, kdo má čas, případně je to kolektivní spolupráce. Divadelní marketing je závislý na informacích od dramaturgů, a obzvlášť u přípravy tiskové zprávy k premiéře někdy netuší, co vlastně prodává. V divadelním provozu je to někdy opravdu složité, ne každý dramaturg (jako umělecká profese) je vstřícný k požadavkům marketingu a předá potřebné informace včas. Směrem k médiím to není správný přístup, redaktori se pak nemohou obracet na jednu osobu, případně se na redaktory obrací pokaždé jiná osoba, a JD pak může odrazovat svým neprofesionálním přístupem.“⁹⁸

Obchodní oddělení musí denně zajišťovat běžný chod divadla: plakáty, měsíční programy a propagaci aktuálního večerního představení atd. Nemají kapacitu ani možnost získat informace o aktuálním dění v divadle, natož časový prostor na vlastní názor a přípravu kreativní strategie. Podrobné informace, co by vlastně měli propagovat, často obdrží až na tiskové konferenci. Do premiéry zbývá několik dní, není možné zabývat se specifikou, výjimečností inscenace a vhodně ji využít k cílené propagaci.

Výhodou regionálního divadla je, že se může opřít o silnou tradici – o chápavé a tolerantní diváky, kteří do divadla nejen přijdou, ale u svých přátel pak ústní formou zajistí tu nejlepší (a nejlevnější) propagaci.

Ale divadlo musí respektovat základní pravidla showbyznysu a hlavně sledovat vývojové tendence a potřeby celé společnosti. Jihočeské divadlo jako každá jiná instituce musí využívat všechny složky marketingového, a především komunikačního mixu.

---

⁹⁸ ONDROVÁ, Věra. *Marketing a propagace Jihočeského divadla*. Zlín, 2014. Bakalářská práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta multimediálních komunikací. Vedoucí práce Radim Bačuvčík. s. 44.

Marketingový mix

Marketingový mix je v podstatě koncepční kostra, která u každého marketingového problému pomůže připravit dobrý postup, vytyčit cíle a nalézt nástroje k jejich dosažení.⁹⁹

„Základní marketingové nástroje neboli marketingový mix 4P dostal své označení podle počátečních písmen anglických názvů těchto marketingových nástrojů. Produkt vyjadřuje celkovou nabídku zákazníkovi, distribuce zahrnuje dvě dimenze, místo a čas, což znamená nabídnout produkt na správném místě, ale i ve správný čas a prostřednictvím správných distribučních cest. Cena musí být koncipována tak, aby měl zákazník zájem. A aby o produktu vůbec věděl, musí se přidat i komunikační mix.“¹⁰⁰

Základní marketingový mix tvoří „4P“:

- Product - produkt
- Price - cena
- Place - distribuce
- Promotion – propagace = komunikační mix

Nástrojů marketingové komunikace může být daleko více, teorie se liší v názoru, kolik „P“ by měla obsahovat. Pokud zůstaneme u 4 základních, pro divadelní marketing k nim přidáme důležité páté „P“ tedy „People“ (lidé, diváci).

Z mého pohledu je teorie 4P již dávno překonaná. Žijeme v době, kdy se obklopujeme spoustou materiálních věcí, které nejsou třeba k udržení chodu rodiny ani k základním potřebám člověka nutných k přežití.

Při prodeji „něčeho někomu“ již dávno není důležitý samotný produkt – jeho funkčnost a výrobní cena. Dnes je nejcennější získat důvěru zákazníka, proto vynakládáme neúměrné prostředky na reklamu. Ani cena již nemusí být úměrná kvalitě, často naopak. Podrobnou analýzou trhu se zjišťuje, jak vysokou cenu je ještě zákazník ochotný zaplatit.

---

⁹⁹ SMITH, Paul. *Moderní marketing*. Vyd. 1. Praha: Computer Press, 2000, s. 5. ISBN 80-722-6252-1.

¹⁰⁰ RADKA, Johnová. *Marketing kulturního dědictví a umění*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing a.s., 2008, s. 16. ISBN 978-80-247-6726-0.

Koncept 4C (na rozdíl od 4P) tedy splňuje hlavní podmínku marketingu a to zájem o cílovou skupinu. Mluví o schopnosti „cokoli“ prodat, samotný produkt zdaleka není tak důležitý.

Marketingový mix „4C“:

- Consumer value - spotřební hodnota dle zákazníka
- Consumer cost - spotřební cena
- Convenience - neboli pohodlí, dostupnost pro zákazníka
- Communication - jakými prostředky se zákazníkem komunikovat

5.1 Produkt

Produktem v marketingu rozumíme jakoukoli nabídku zákazníkovi. Může existovat v podobě hmotné: zboží, výrobek, výtvarné dílo atd. anebo v podobě nehmotné, kde nabývá celé řady forem: živé umění, služba kulturního charakteru, zážitek z jednorázové akce aj.¹⁰¹

Produkt Jihočeského divadla je celý umělecký program divadla, kulturní služba občanům, podpora vzdělávání, zprostředkování tradice a mnoho dalšího. Repertoár je řazen dle předem připravené dramaturgie, za kterou zodpovídají jednotliví umělci šéfové souborů a schvaluje ji ředitel divadla.

Záměrem divadla je prezentovat repertoár i mimo hranice města, na zájezdech, a tak ukázat významnou uměleckou aktivitu Jihočeského divadla v rámci české i zahraniční konkurence.

Premiérová představení a jejich reprízy jsou nabízeny prostřednictvím předplatného pro stálé diváky a doprodejem „na volnou kasu“¹⁰². Dále jsou do programu divadla záměrně zařazeny exkluzivní a marketingově zajímavé akce: hostující představení z jiných divadel, gala, představení k udílení cen, recitály významných hostů aj.

Premiéry jsou rozmístěny rovnoměrně od září do května – harmonogram premiér je znám víc jak rok dopředu. Předplatné se začíná prodávat přibližně půl roku před zahájením nové sezóny.

---

¹⁰¹ DVOŘÁK, Jan. *Kreativní management pro divadlo, aneb, O divadle jinak: kapitoly k tématu realizace divadla*. 2. vyd. Praha: Pražská scéna, 2004, 337 s. Teatrologie, sv. 9. s. 130-131. ISBN 80-861-0253-X.

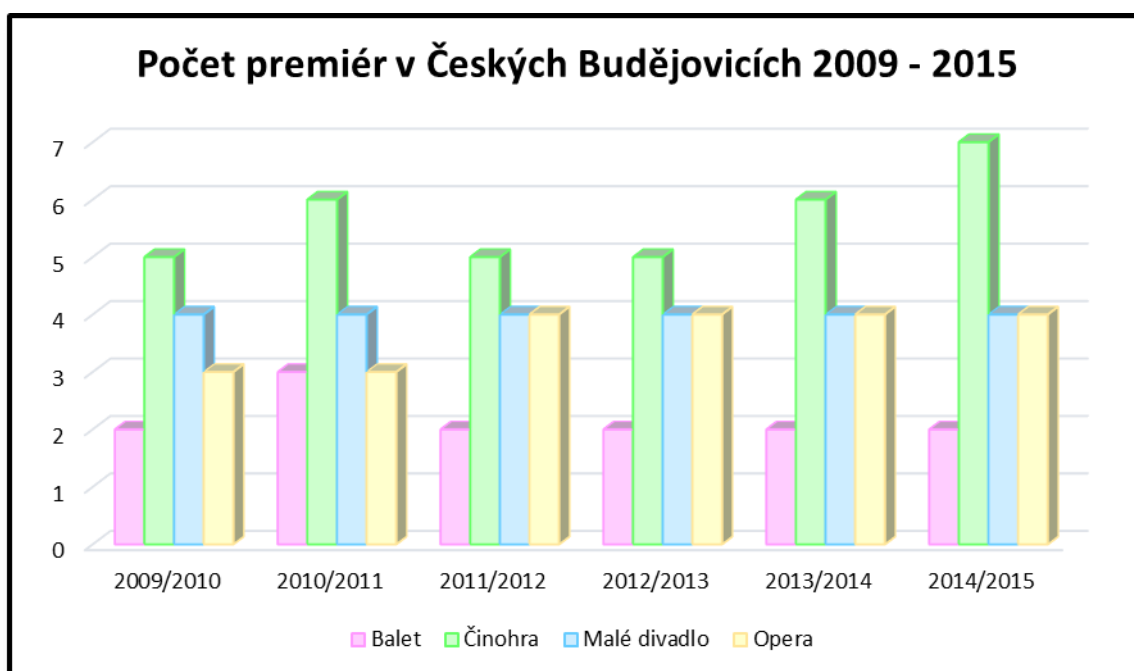
¹⁰² Výraz znamená doprodej vstupenek volně zájemcům a to i mimo předplatitelskou skupinu.

Tabulka 8: Počet premiér v Českých Budějovicích (viz příloha D)

soubor	sezóna 2009 2010	sezóna 2010 2011	sezóna 2011 2012	sezóna 2012 2013	sezóna 2013 2014	sezóna 2014 2015
Balet	2	3	2	2	2	2
Činohra	5	6	5	5	6	7
Malé divadlo - loutkohra	4	4	4	4	4	4
Opera	3	3	4	4	4	4

Zdroj¹⁰³

Graf 2: Počet premiér v Českých Budějovicích u jednotlivých souborů

Zdroj¹⁰⁴

Dlouhodobě nejtěžším úkolem marketingového oddělení je „přilákat“ diváky na hudební a taneční tituly a to především do DK Metropol (viz příloha E).

Harmonogram představení před Otáčivým hledištěm se pečlivě připravuje více jak s ročním předstihem, lístky se prodávají od září (po ukončení předešlé letní sezóny).

¹⁰³ Autor práce.

¹⁰⁴ Autor práce.

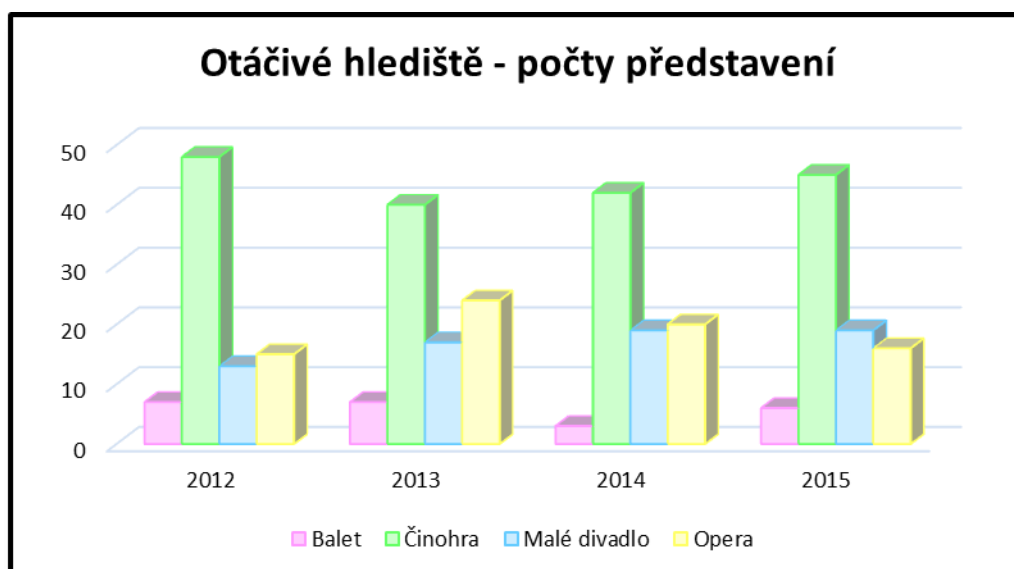
Při sestavování programu se bere v potaz nejen kvalita dramaturgie, jednotlivé žánry a typy představení, ale zásadní vliv má i návštěvnost. V tomto směru si pochopitelně výsostní postavení drží soubor činohry, který má před Otáčivým hledištěm mnohaletou tradici a odehraje víc jak polovinu představení.

Tabulka 9: Inscenace před Otáčivým hledištěm (viz příloha F)

<i>soubor</i>	<i>sezóna 2012</i>		<i>sezóna 2013</i>		<i>sezóna 2014</i>		<i>sezóna 2015</i>	
	Počet titulů	Počet představení						
Balet	1	7	2	7	1	3	1	6
Činohra	3	48	3	40	3	42	3	45
Malé divadlo - loutkohra	1	13	1	17	2	19	1	19
Opera	2	15	2	24	2	20	2	16

Zdroj¹⁰⁵

Graf 3: Otáčivé hlediště – počty představení jednotlivých souborů

Zdroj¹⁰⁶

¹⁰⁵ Autor práce.

¹⁰⁶ Autor práce.

Konkrétní měsíční plán reprízovaných představení je schvalován na schůzkách vedení divadla, kde jsou zastoupeni všichni umělečtí vedoucí souborů, jejich tajemníci, umělecko-technické a obchodní oddělení. Tajemnice uměleckého provozu¹⁰⁷ vytvoří návrh měsíčního plánu představení přibližně dva měsíce předem. Při sestavování je nutno brát v potaz mnohá omezení. Jedno ze zásadních je vytiženosť Kulturního domu DK Metropol, v kterém je divadlo sice v celoročním nájmu, ale musí uvolnit dny Kulturnímu domu pro jejich vlastní produkci (lépe řečeno produkci různých hostujících komerčně-uměleckých akcí). Je to přibližně třetina všech možných měsíčních termínů! Kulturní dům se snaží vyjít vstříc alespoň respektováním dramaturgického plánu premiér divadla se všemi generálovými týdny.

Dalším aspektem plánování jsou hostující umělci (především sólisté v opeře) a naopak externě pracující herci činohry (často spolupracují s jinými divadly po republice). To vše ovlivňuje rozmístění jednotlivých inscenací během měsíce. Je velkou chybou, že až druhotně se uvažuje o optimální marketingové strategii.

Obchodní oddělení má snahu ovlivňovat měsíční nabídku a rozmístění představení z „prodejního“ hlediska, ale díky výše popsaným překážkám může jen navrhnout (snížit či navýšit) počty některých představení nebo doporučit inscenaci pro atraktivní (nebo naopak neatraktivní) termíny.

Měsíční programy (malého formátu v podobě knížečky) se tisknou v nákladu 7000 ks a rozváží se do vybraných distribučních míst (knihovny, studentská centra, univerzita atd.), rozesílají se předplatitelům a do všech informačních center v Jihočeském kraji.¹⁰⁸ Měsíční program v tištěné a elektronické podobě je zveřejněn pouze v měsíčním předstihu, což by bylo například pro Prahu či jiné větší město nepředstavitelně pozdě. Zde to vychází z tradice chodu divadla a diváci jsou na tento systém zvyklí.

---

¹⁰⁷ Tajemnicí uměleckého provozu a sekretářkou ředitele je Milena Chumlenová.

¹⁰⁸ ONDROVÁ, Věra. *Marketing a propagace Jihočeského divadla*. Zlín, 2014. Bakalářská práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta multimediálních komunikací. Vedoucí práce Radim Bačuvčík. s. 40.

Obrázek 11: Měsíční program JD

Zdroj¹⁰⁹

5.2 Distribuce, prodej vstupenek

Divadlo musí zajistit distribuci vstupenek tak, aby uspokojilo všechny cílové skupiny zákazníků. Divadlo JD navštíví v divadelní sezóně (produkce v Českých Budějovicích) 85 až 90 tisíc diváků. V létě produkci Otáčivého hlediště pak dalších 50 tisíc.¹¹⁰

Pro distribuci jakékoli inscenace či kulturní akce v Jihočeském divadle je třeba uvažovat i o podstatných faktorech důležitých pro diváka: otevření pokladny, čas začátku představení a jeho délka, počet přestávek, vzhled prostředí, občerstvení, dopravní spojení a parkovací místa. To vše může zpříjemnit, popřípadě znepříjemnit večer prožitý v divadelním prostředí.¹¹¹

Prodej vstupenek vstupenek je zajištěn dvěma způsoby:

- osobní prodej (pokladna)
- prostřednictvím internetu (on-line)

Osobní prodej (personal selling) je přímý prodej vstupenek, přímá komunikace prodávajícího s kupujícím. Pracovník na pokladně má první a většinou jediný přímý kontakt se zákazníkem (divákem) a může ovlivnit a nasměrovat jeho rozhodnutí. Mnoho diváků se neorientuje v nabídce divadla, nezná dlouhodobě dramaturgii a nemá čas ani chuť sledovat měsíční nabídku. Je možné, že se jeho známí zmínili, že si užili

¹⁰⁹ Autor práce.

¹¹⁰ KOLÁŘOVÁ, Libuše a Jiří ŠESTÁK. Jiří Šesták: Na otáčivém hledišti letos nabídneme lehčí repertoár. *Tydeník Budějovicko*. 30. 1. 2013.

¹¹¹ DVORÁK, Jan. *Kreativní management pro divadlo, aneb, O divadle jinak: kapitoly k tématu realizace divadla*. 2. vyd. Praha: Pražská scéna, 2004, 337 s. Teatrolgie, sv. 9. s. 151-152. ISBN 80-861-0253-X.

hezký večer v divadle, ale už nevědí, co viděli, je možné že ho zaujal zajímavý plakát inscenace, je možné, že chce koupit dárek přítelkyni. Přejde na pokladnu neinformován a je třeba ho vhodně nasměrovat podle toho, co od kulturní instituce očekává.

Specifickou formou, s kterou se setkáváme často u diváků, je tzv. „šeptanda“. To je velmi účinný komunikační nástroj, který je třeba vhodně využít a upozornit včas takto výřečné jedince (klepny a drby), že se v divadle něco děje.¹¹²

Pokladní je pak zprostředkovatel všech těchto informací a musí znát relevantní odpověď. Příímý prodej proto vyžaduje kvalifikované zaměstnance a maximální profesionální přístup k zákazníkovi.

Prodej vstupenek on-line zajišťuje divadlo přes portál CB-systém, který město České Budějovice zakoupilo v roce 2000. Zákazník si může zakoupit vstupenky na akce města, na všechna představení Jihočeského divadla, i vstupenky na představení před Otáčivých hledištím Český Krumlov. Vstupenky do JD jsou k dispozici přibližně dva měsíce předem, lístky na Otáčivé hlediště až rok dopředu. Nutno dodat, že ani tato služba není poskytnuta zdarma a divadlo (přesto, že je příspěvkovou organizací města) platí provizi 0,5% z každé zakoupené vstupenky.

Přesto, že je internetový prodej pomocí CB-systému přehledný a snadný, je třeba počítat s tím, že převážnou část tradičních diváků tvoří lidé starší generace. Ti využijí systém především k rezervaci vstupenky, ale přežívá v nich nedůvěra k placení kartou on-line. Dále je pro ně společensky významné, že již při koupi vstupenky na pokladně mají první kontakt s touto kulturní institucí.

Naopak pozitiva u možnosti placení on-line vidí mladá generace. Rádi využívají možnost nákupu a tisku vstupenky přímo.

Jihočeské divadlo má 22 prodejních míst: pokladna Jihočeského divadla, Turistické informační centrum České Budějovice, Infocentrum Český Krumlov, Unios Tourist-service Český Krumlov, IKS Obecního domu v Praze a další. K prodeji vstupenek v Českých Budějovicích částečně přispívají i některé organizace (například Kluby přátel divadla, které jsou organizovány nadšenci nebo bývalými umělci JD).

„Klíčem k úspěchu, tj. k plnému hledišti, je co nejrozsáhlejší distribuční síť vstupenek. Prodávat lístky jen v pokladně divadla, jak se mnohdy děje u nás, by byla obchodní sebevražda. Lístky na nás musí útočit nejen z předprodejních a informačních kanceláří,

---

¹¹² DVOŘÁK, Jan. *Kreativní management pro divadlo, aneb, O divadle jinak: kapitoly k tématu realizace divadla*. 2. vyd. Praha: Pražská scéna, 2004, 337 s. Teatrolgie, sv. 9. s. 192. ISBN 80-861-0253-X.

*ale také z každého knihkupectví či prodejny gramodesek – jejich zákazníci jsou vašimi potenciálními diváky.*¹¹³

Prodej vstupenek může být organizován přímo interními pracovníky, ale velmi výhodné je využít tzv. zprostředkovatele. V rámci Českých Budějovic je bohužel situace náročná a radnice města se nechová vůči své příspěvkové organizaci nijak vstřícně - neposkytuje distribuční prostory ani zvláštní prodejní místa. Jistě by bylo výhodou prezentovat divadlo na každé akci v centru města (velikonoce, vánoce, oslavy, komerční akce) a bez komerčního pronájmu využít jednoho z kiosků k prodeji vstupenek. Takový vztah mezi divadlem a městem vůbec neexistuje. Město Český Krumlov je aktivnější a lépe propaguje Otáčivé hlediště ve svých prospektech než zřizovatel. V Českých Budějovicích může divadlo využít pouze vlastních omezených finančních prostředků na distribuci a prodej.

5.3 Cena

*„Philip Kotler apostrofuje téma dalšího z marketingových nástrojů starým ruským příslovím: Na každém trhu jsou dva blázni – jeden žádá příliš málo a druhý příliš mnoho.*¹¹⁴

Ve veřejném sektoru nemůžeme použít pravidla komerční sféry – cenu divadelního produktu není možné odvozovat z jeho výrobní ceny. Na rozdíl od běžného komerčního produktu se navíc cena inscenace v časovém horizontu podstatně mění: největší náklady je třeba vynaložit ještě před prvním uvedením inscenace (období do premiéry) a podstatně menší za každou další reprízu.

Při určení cenové politiky divadla musí Obchodní oddělení vycházet z dokonalé znalosti prostředí, kontinuity divadelní tradice a dobré marketingové studie a strategie. Je třeba brát v potaz především poptávku a nehledět na hodnotu produktu jako takového. Náklady na provoz a výrobu inscenace s licenčními právy mnohanásobně překračuje to, co je divák ochoten a schopen za kulturu zaplatit. Je třeba specificky pohlížet jak na divadelní žánr, tak na cílovou skupinu, pro kterou je produkt, v našem případě představení, určeno.

---

¹¹³ DVOŘÁK, Jan. *AMU=DAMU FAMU HAMU: kapitoly k tématu realizace divadla*. 3. upr. a aktualiz. vyd. Praha: Akademie múzických umění, 2005, s. 116. ISBN 80-733-1037-6.

¹¹⁴ DVOŘÁK, Jan. *Kreativní management pro divadlo, aneb, O divadle jinak: kapitoly k tématu realizace divadla*. 2. vyd. Praha: Pražská scéna, 2004, 337 s. Teatrologie, sv. 9. ISBN 80-861-0253-X. 140

Na druhou stranu je samozřejmě v pořádku udržet několik druhů vstupného v rámci jednoho hlediště. Divák by měl vědět, kde jsou ta nejlepší místa, a v ceně by se měla tato exkluzivita odrazit.

Divadlo se snaží udržet jednotnou cenovou politiku po celou divadelní sezónu - cena vstupenek se nemůže na dané představení často měnit. Jen výjimečně přistupuje k jednorázové slevě, například při zadaném představení, dopoledním představení pro školy aj. Strategie prodeje a určení ceny vstupenky je jakási psychologická hra mezi marketingem a potencionálními diváky. Pokud se v divadle začnou lístky náhle prodávat „v akci“ (zlevněné), nemusí to automaticky znamenat vyšší prodej. Diváci začnou pochybovat o kvalitě díla a nakonec vůbec nepřijdou. Může se i stát, že se v hledišti sejdou vedle sebe diváci, kteří zaplatili za stejný zážitek úplně jinou výši vstupného. Takový divák ztratí důvěru a příště si vstupenku nezakoupí včas.

Takovou zkušenost již udělalo mnoho producentů pražských muzikálů, kteří díky finanční náročnosti těchto produkcí musí hledět na návratnost v podstatě za každou cenu. Konkurence je v Praze obrovská a produkce musí doslova „bojovat“ o každého potencionálního diváka, ale přes slevy tahle cesta nevede.¹¹⁵

„V Česku, bohužel, některé produkce sahají k totální výprodeji kultury a není výjimkou, že nabízejí lístek za 30% původní ceny, jen aby bylo hlediště plné. Z dlouhodobého hlediska jde o krátkozrakou metodu a producenti se pak diví, proč publikum není ochotno zaplatit plné vstupné na ostatní tituly, které jejich scéna uvádí. Efektivnější variantou jsou termínované akce [...] členy informuje prostřednictvím emailu o výhodných akcích a plošně tak neohrožuje cenový vývoj předprodeje. V kombinaci se soutěžemi na rádiích, sociálních sítích nebo v tisku jde o účinnou komunikaci, která zájem o koupi lístků posílí.“¹¹⁶

---

¹¹⁵ SIDOVSKÝ, Janis. Mediální komunikace muzikálů je konzervativní: Seriál o marketingu muzikálu. *Mediaguru: Marketing*[online]. 31.3.2014 [cit. 2015-02-12]. Dostupné z: <http://www.mediaguru.cz/2014/03/medialni-komunikace-muzikalu-je-v-cesku-konzervativni/#.VNyFXvmG8m1>

¹¹⁶ SIDOVSKÝ, Janis. Mediální komunikace muzikálů je konzervativní: Seriál o marketingu muzikálu. *Mediaguru: Marketing*[online]. 31.3.2014 [cit. 2015-02-12]. Dostupné z: <http://www.mediaguru.cz/2014/03/medialni-komunikace-muzikalu-je-v-cesku-konzervativni/#.VNyFXvmG8m1>

Cena vstupenek a předplatného¹¹⁷

Cena vstupenek se liší podle žánru, ale i místa, popularity titulu i času uvedení. Obecně je možné říci, že pro scény v Českých Budějovicích platí:

- balet: 210 Kč
- činohra: 190 – 260 Kč
- Malé divadlo – loutkohra: 50 – 120 Kč
- opera: 240 – 260 Kč

Další možností slevy je Karta věrného diváka. Na věrnostní kartu divadlo nabízí procentuální slevu vstupenky. Například dvanáctou návštěvu absolvujete divák za 50%.

Dále je možné uplatnit slevu pro držitele ZTP a ZTPP, slevu pro studenty a v neposlední řadě slevy pro děti (na vybraná představení mají v doprovodu rodičů vstup zdarma).

Diváci mohou využít slevové kupony od svých zaměstnanců Relax Pass a Flexi Pass. Zvláštní slevou je program České spořitelny Bonus (divák získá dvě vstupenky se slevou 30%).

Plošné zvyšování ceny vstupenek

„Cena divadelních vstupenek roste obdobně jako průměrná cena knihy na našem knižním trhu: v roce 1993 byla u nás průměrná cena knihy 83 korun, v roce 1996 dosáhla 150 korun a v roce 2000 přesáhla 200 korun. Dá se říci, že za posledních 10 let se ztrojnásobila. To ostatně odpovídá i růstu průměrného měsíčního platu za uvedené období.“¹¹⁸

Co se týká celodivadelního provozu v průřezu posledních 5 sezón, cena vstupenek v Jihočeském divadle vzrostla minimálně (v sezóně 2013/2014 o 10 Kč).

---

¹¹⁷ JIHOČESKÉ DIVADLO. *Předplatné 2014/2015*. Typodesign. České Budějovice, 2014.

¹¹⁸ DVOŘÁK, Jan. *Kreativní management pro divadlo, aneb, O divadle jinak: kapitoly k tématu realizace divadla*. 2. vyd. Praha: Pražská scéna, 2004, 337 s. Teatrologie, sv. 9. s. 147. ISBN 80-861-0253-X.

Tabulka 10: Ceny vstupenek v Českých Budějovicích (viz příloha G)

<i>soubor</i>	sezóna 2011 2012	sezóna 2012 2013	sezóna 2013 2014		sezóna 2014 2015
	v Kč	v Kč	v Kč		v Kč
Balet	200	200	200	+ 10 Kč	210
Činohra	180 - 250	180 - 250	180 - 250	+ 10 Kč	190 - 260
Malé divadlo - loutkohra	50 - 120	50 - 120	50 - 120	+ 0 Kč	50 - 120
Opera	230 - 250	230 - 250	230 - 250	+ 10 Kč	240 - 260

Zdroj¹¹⁹

Dokonce nebyly plošně zvyšovány ani ceny lístků na představení před Otáčivým hledištěm. Mírné zdražení pocítí diváci v létě 2015, ale i to bude jen u vstupenek v atraktivní dny (pátek a sobota) a u lístků skupiny A a B (lepší místa ve středu hlediště).

Tabulka 11: Ceny vstupenek Otáčivé hlediště (2012 – 2015)

<i>soubor</i>	sezóna 2012	sezóna 2013	sezóna 2014	sezóna 2015
	v Kč	v Kč	v Kč	v Kč
Balet	300 - 750	300 - 750	300 - 700	300 - 800
Činohra	300 - 750	300 - 750	300 - 750	300 - 850
Malé divadlo - loutkohra	150 - 300	150 - 300	150 - 400	120 - 450
Opera	350 - 1.000	350 - 800	400 - 900	400 - 990
Opera - muzikál	1.400 - 2.900*	400 - 900	400 - 800	---

*představení s mezinárodním hostem José Curou

Zdroj¹²⁰

¹¹⁹ Zpracování: autor práce. Zdroj: ERNSTOVÁ, Věra. *Statistika Obchodního oddělení: Předplatitelské skupiny*. České Budějovice, 2015.

Předplatné

Jihočeské divadlo má 14 předplatitelských skupin, což zajišťuje většinu titulů minimálně 14 repríz (1 premiérová, 7 základních skupin, 2 hudební, 2 činoherní, 1 klasická a 1 dárková skupina). Předplatné se prodává již na konci předešlé divadelní sezóny (od počátku května).

Přesto, že je dramaturgie divadla lákavá, nedaří se vyprodat hlediště DK Metropol. Zájem o živé umění, bohužel, klesá a změna dramaturgie či spolupráce s významnými hosty nepřiláká do divadla o mnoho více lidí. Jednou předplatitelskou skupinou není možné vyprodat všech 530 míst a obchodní oddělení často přistupuje k tzv. slučování předplatitelských skupin, což snižuje počet repríz některých titulů.

Tabulka 12: Typy předplatného Jihočeského divadla¹²¹

Premiérová skupina A	všechny premiéry v uvedené sezóně: 13 představení, zdarma představení na Otáčivém hledišti + další slevy
Základní skupina B-T	premiérováné inscenace: 10 představení, sleva na vybrané představení před Otáčivým hledištěm + další slevy
Hudební skupiny H1/H2	nové hudební tituly v aktuální sezóně: 6 představení + další slevy
Činoherní skupiny C1/C2	nové činoherní tituly: 7 představení + další slevy
Klasická odpolední skupina K	vybrané tituly pro starší, klasičtější zaměřené diváky + další slevy
Dárkové předplatné Z	divácky úspěšné tituly: 4 představení
Kupónové předplatné	vstup na 6 jakýchkoli představení

Zdroj¹²²

¹²⁰ Zpracování: autor práce. Zdroj: ERNSTOVÁ, Věra. *Statistika Obchodního oddělení: Předplatitelské skupiny*. České Budějovice, 2015.

¹²¹ JIHOČESKÉ DIVADLO. *Předplatné 2014/2015*. Typodesign. České Budějovice, 2014.

¹²² JIHOČESKÉ DIVADLO. *Předplatné 2014/2015*. Typodesign. České Budějovice, 2014.

Cena předplatného v Jihočeském divadle:

Sedadla pro předplatitele mají úrovně A a B (dle místa v hledišti) - předplatitel má zaručené svoje místo. Divadlo poskytuje na předplatné další slevu: pro studenty 20 % a občany s průkazem ZTP¹²³ 40 %.

Tabulka 13: Ceny předplatného

<i>Jméno skupiny</i>	<i>Základní cena úroveň A</i>	<i>Základní cena úroveň B</i>
<i>Premiérová skupina A</i>	3.300 Kč	3.190 Kč
<i>Základní skupina B-T</i>	1.810 Kč 1.360 Kč*	1.730 Kč 1.300 Kč*
<i>Hudební skupiny H1/H2</i>	1.140 Kč 860 Kč*	1.090 Kč 820 Kč*
<i>Činoherní skupiny C1/C2</i>	1.130 Kč 850 Kč*	1.100 Kč 830 Kč*
<i>Klasická odpolední skupina K</i>	1.230 Kč 920 Kč*	1.180 Kč 890 Kč*
<i>Dárkové předplatné Z</i>	720 Kč	680 Kč
<i>Kupónové předplatné</i>	1.050 Kč	

*Sleva studenti, ZTP

Zdroj¹²⁴

Obrázek 12: Předplatné – brožura pro rok 2013/2014

Zdroj¹²⁵

¹²³ Osoby s průkazem ZTP - zvláště těžce postižené osoby.

¹²⁴ JIHOČESKÉ DIVADLO. *Předplatné 2014/2015*. Typodesign. České Budějovice, 2014.

¹²⁵ Autor práce.

„Bývalo tu kolem 2 000 předplatitelů, dnes jich máme zhruba 1 500. Z toho plyne, že doby, kdy se na předplatné čekalo, jsou už minulostí. Zajímavé ale je, že nám přesto celkově neubýlo diváků. Jen si počínají jinak. Předplatné vyhovuje spíš starším lidem, hlavně důchodcům, kteří chtějí mít pevně dáno, kdy jdou do dovadla. Dřív si předplatné brali i lidé středního věku, a těch dnes ubývá. Tato skupina návštěvníků si raději koupí lístek do divadla tehdy, kdy má čas. Nevyhovuje jim přizpůsobovat se termínům předplatného. [...] Zároveň platí, že si dnes lidé raději představení vybírají, než aby dostali hotové menu předplatného.“¹²⁶

Tabulka 14: Statistika předplatného (viz příloha H)

Řady předplatného		2012/13	2013/14	2014/15	srovnání dvou posledních sezón
Premiérová	A / 1	65	59	51	-8
Základní sezónní	B / 2	82	94	87	-7
	D / 3	81	81	80	-1
	G / 8	102	93	95	+2
Základní roční	L / 10	78	69	58	-11
	N / 11	110	90	96	+6
	S / 13	70	68	60	-8
	T / 15	87	73	69	-4
Činoherní	16 / C1	133	116	86	-30
	17 / C2	152	128	88	-40
	C3	x	x	47	+47
Hudební	H1 / 18A	100	69	67	-2
	H2 / 18B	99	81	88	+7
Klasická odpo.	K / 19	113	114	84	-30
Dárková řada	Z / 23	46	23	98	+75
Karta		13	5	4	-1
Kupónové předpl.		142	195	348	+153
Celkem		1.473	1.358	1.506	+148

Zdroj¹²⁷

¹²⁶ KOLÁŘOVÁ, Libuše a Jiří ŠESTÁK. Jiří Šesták: Na otáčivém hledišti letos nabídneme lehčí repertoár. *Týdeník Budějovicko*. 30. 1. 2013.

¹²⁷ ERNSTOVÁ, Věra. *Statistika Obchodního oddělení: Předplatitelské skupiny*. České Budějovice, 2015.

Předplatitelé se dozvídají veškeré informace o svých představeních z měsíčního programu: v rámci dramaturgického plánu divadla je snaha dodržet, aby navštívil divadlo v jednom měsíce nanejvýš dvakrát a více jak s týdenním odstupem.

Tabulka 15: Výhody divadelního předplatného

<i>Výhody předplatného v Jihočeském divadle</i>
<ul style="list-style-type: none">
• <i>pravidelná „porce“ divadelní kultury</i>
• <i>stálé místo v hledišti na obou scénách Jihočeského divadla</i>
• <i>žádné starosti a úspora času při nákupu vstupenek,</i>
• <i>výrazná sleva z celkové ceny vstupenek</i> <i>(předplatného se netýkají úpravy cen nové sezóny)</i>
• <i>ještě výraznější slevy pro děti, studenty a seniory</i>
• <i>rozložení představení do celé sezóny</i>
• <i>možnost darování nebo zapůjčení předplatenky jiné osobě</i>
• <i>pravidelné zasílání informačních přehledů o programu divadla</i>
• <i>možnost sobotního předplatného</i>
• <i>prémie a výhody pro předplatitele</i>
• <i>předplatné je také skvělým dárkem pro každou příležitost</i>

Zdroj¹²⁸

Novou možností zvýhodněných vstupenek je pak tzv. kupónové předplatné. Já osobně v něm vidím mnohé výhody. Divák si zakoupí 6 kuponků (potencionálních vstupenek) za zvýhodněnou cenu a je úplně na něm, v jakém termínu a na jaké představení se půjde podívat. Podmínkou je pouze včas vybrat představení a proměnit kupon za konkrétní lístek. Toto předplatné má velkou výhodu pro časově vytížené občany, pro rodiny s dětmi a diváky dojíždějící z jihočeského kraje.

Již tři roky běží v JD zvláštní akce, které podporují povědomí mladých lidí o činnosti divadla pod názvem: Studenti, poďte do divadla zcela zdarma (na počátku nového univerzitního roku si mohou vysokoškolští studenti vyzvednout na pokladně divadla dvě volné vstupenky na dvě různá představení). V dnešní době již studenti sami šíří informace o této akci ve svých internetových magazínech a prostřednictvím facebooku.

¹²⁸ JIHOČESKÉ DIVADLO. *Předplatné 2014/2015*. Typodesign. České Budějovice, 2014.

Před třemi roky bylo rozdáno 4.000 letáčku pro první ročníky Jihočeské univerzity (každý obsahoval dva kupóny na vstupenku zdarma) a bylo uplatněno jen 320 volných vstupenek.

V loňské sezóně 2013/2014 se nabídka rozšířila pro všechny vysokoškolské studenty a bylo uplatněno až 3.000 kuponů. Navíc obchodní oddělení žádalo od studentů elektronický kontakt a byla tak vytvořena velká databáze emailových adres.

Letos obchodní oddělení učinilo taktický tah a upravilo studentskou nabídku žánrově tak, aby student mohl užít jeden kupón na představení činohry či Malého divadla, druhý pak na hudební či baletní titul. To byl dobře promyšlený a strategický plán, který považuji za velmi významný, i když jeho výchovný přínos pozná JD až za několik let.

Další speciální nabídkou pro mladé diváky jsou tzv. Studentské středy, divadlo nabízí lístek za symbolických 80 Kč. Na těchto představeních je tolerováno neformální oblečení a představení jsou v programu speciálně označena (obrázek přeškrtnutého pánského motýlku).

Volné vstupenky

Volné vstupenky tzv. „volňásky“ se omezily v poslední době na minimum a platí to plošně pro všechna divadla ČR.

Všichni zaměstnanci JD dostanou na sezónu omezený počet kuponů, které je opravňují získat vstupenku na jakékoli představení JD za zvýhodněnou cenu 50 korun. Zakoupený lístek zaměstnancem je v takovém případě přenosný a je možné ho darovat rodině, známým a přátelům.

Na premiéru dostanou vstupenku zcela zdarma jen ti nejvýznamnější hosté a sponzoři, ale i tyto tzv. „volné vstupenky – V.I.P.“ je třeba interně vyúčtovat, protože příspěvkové organizace nesmí (díky daňovému systému) poskytovat vstupenky zdarma:

- významní hosté a sponzoři: Česká Budějovice 50 Kč
Otáčivé hlediště 100 Kč
- inscenační tým a hosté umělců 20 Kč
- ostatní zaměstnanci JD 50 Kč

Novináři jsou na tiskové konferenci pozváni na generální zkoušku, kam si mají možnost přivést vlastního fotografa.

5.4 Propagace

Propagace je činnost, která má za cíl vhodně komunikovat se zákazníky. Je to soubor mnoha metod, jak mluvit o vlastnostech a přednostech nabízeného produktu a podporovat jeho prodej.¹²⁹

Příklad promyšlené a efektivní propagace vidíme u filmového průmyslu. Na propagaci plynou obrovské prostředky (často absolutně neúměrné kvalitě filmu) a je jí věnována velká pozornost. Oskarové filmy běžně využijí polovinu všech vynaložených prostředků právě na propagaci a rozpočty od počátku s takovými výdaji počítají.¹³⁰

„Jiřího Voskovce a Jana Wericha máme fixované jako vynikající klauny, herce, filozofy, autory a protagonisty Osvobozeného divadla. Dnes už skoro nikdo neví, že to byli v první řadě vynikající divadelní podnikatelé, kteří se chovali už ve třicátých letech dnes běžným broadwayským velkomuzikálovým způsobem. Každou svou novou inscenaci okamžitě „multiplikovali“: dostali ji na gramofonové desky, do všech dostupných médií, do rozhlasu, do filmu, na knižní trh [...] Vedle toho už tehdy v reklamě používali billboardy, natáčeli rozhlasové spoty, a když si probíráte dobovým tiskem, zjistíte, že pomalu nebyl den, aby v pěti, sedmi největších pražských denících nebyly fotografie ze společenského nebo divadelního života, kde oni dva dominovali.“¹³¹

Propagace Jihočeského divadla postupuje v podstatě tradičně, a musí respektovat plně dramaturgický plán divadla. Před začátkem sezóny upozorňuje na připravovaný repertoár, v měsíčních programech na aktuální představení i ta mimo dramaturgický plán. Využívá pouze zavedené postupy a mechanismy, které analyzuji podrobněji v dalších kapitolách.

Co je využíváno zcela minimálně jsou tzv. barterové dohody. U divadla se jedná většinou o darování několika vstupenek či darů do soutěží za malou protislužbu (umístění plakátu, distribuce měsíčních programů, informační webové portály atd.). Je těžké soudit, jestli je to nedostatkem času a malým personálním zajištěním obchodního oddělení takové spolupráce vyhledávat či neochotou firem a médií na nějakou konkrétní spolupráci s JD přistoupit. Přesto by se dalo předpokládat, že v městě o

---

¹²⁹ DVOŘÁK, Jan. *Kreativní management pro divadlo, aneb, O divadle jinak: kapitoly k tématu realizace divadla*. 2. vyd. Praha: Pražská scéna, 2004, 337 s. Teatrologie, sv. 9. s. 153. ISBN 80-861-0253-X.

¹³⁰ DVOŘÁK, Jan. *Kreativní management pro divadlo, aneb, O divadle jinak: kapitoly k tématu realizace divadla*. 2. vyd. Praha: Pražská scéna, 2004, 337 s. Teatrologie, sv. 9. s. 154. ISBN 80-861-0253-X.

¹³¹ DVOŘÁK, Jan. *Kreativní management pro divadlo, aneb, O divadle jinak: kapitoly k tématu realizace divadla*. 2. vyd. Praha: Pražská scéna, 2004, 337 s. Teatrologie, sv. 9. s. 133-135. ISBN 80-861-0253-X.

velikosti Českých Budějovic by mohla být situace snazší, a to především v propagaci Otáčivého hlediště, které je ve středu zájmu mnoha obyvatel kraje.

5.4.1 Public relations (PR) a media relations

„PR je jako láska. Investujete, investujete a nikdy nemůžete vědět, co z toho vznikne...Považuji to za druh umění.“¹³²

Public relations (dále jen PR) neboli vztah s veřejností je dialog mezi institucí a společnostmi, kdy jsou hodnoceny nejen výstupy, ale prostřednictvím zpětné vazby i jejich efektivita. Jsou to cílevědomě rozvíjené vztahy, vytváření důvěry a porozumění, ale také snaha ovlivnit (účelové kampaně), obhajovat (krizová komunikace) a vytvářet dlouhodobou pozitivní image instituce.¹³³

„PR agent divadla, které hraje, zpívá a tančí, má v první řadě na starost vytvořit a udržet pozitivní image představení. Jeho úkolem je zařídit, aby byl projekt viditelný, protože má-li být umění úspěšné, musí o něm vědět jeho potenciální cílová skupina, obecnost.“¹³⁴

„Je dobré si uvědomit, že v rámci public relations musíte v první fázi komunikace vystačit s málem informací, představení nikdo dosud neviděl, nevíte, zda se inscenace vůbec povede [...] Vše se v dobrém slova smyslu odehrává v rovině iluzí, které musíte umět veřejnosti prodat ještě před tím, než se zvedne opona.“¹³⁵

PR je funkcí managementu a na rozdíl od propagace soustřeďuje pozornost na celou společnost a působí dlouhodobě. U PR aktivit nikdy nemůžeme vidět tolik dopředu, abychom odhadli, jaký bude výsledek. Přesto můžeme vyvolat okolo akce pozitivní

---

¹³² VAŠÁRYOVÁ, Magda. In: DVOŘÁK, Jan. *Kreativní management pro divadlo, aneb, O divadle jinak: kapitoly k tématu realizace divadla*. 2. vyd. Praha: Pražská scéna, 2004, 337 s. Teatrologie, sv. 9. s. 203. ISBN 80-861-0253-X.

¹³³ DVOŘÁK, Jan. *Kreativní management pro divadlo, aneb, O divadle jinak: kapitoly k tématu realizace divadla*. 2. vyd. Praha: Pražská scéna, 2004, 337 s. Teatrologie, sv. 9. s. 203. ISBN 80-861-0253-X.

¹³⁴ SIDOVSKÝ, Janis. Marketing muzikálů má složitá specifika. *Mediaguru: Marketing* [online]. 24. 3. 2014 [cit. 2015-02-12]. Dostupné z: <http://www.mediaguru.cz/2014/03/marketing-muzikalu-ma-slozita-specifika/#.VNyFsvmG8m1>

¹³⁵ SIDOVSKÝ, Janis. Marketing muzikálů má složitá specifika. *Mediaguru: Marketing* [online]. 24. 3. 2014 [cit. 2015-02-12]. Dostupné z: <http://www.mediaguru.cz/2014/03/marketing-muzikalu-ma-slozita-specifika/#.VNyFsvmG8m1>

rozhnutí, který bude v konečném důsledku účinnější, než kdejaká reklama, či cílená propagace.¹³⁶

Co ale sebelepší tým PR v městě o velikosti Českých Budějovic nedokáže, je komunikovat s lhostejnou veřejností nebo rychle zlepšit image instituce při případné špatné komunikaci zástupců divadla s okolím.¹³⁷

Obchodní oddělení (v oblasti PR) může navazovat s lidmi ve městě vzájemné porozumění a spolupráci mnoha prostředky. V tomto směru je největší slabinou JD nedostatek interních zaměstnanců, jejich kompetence a úroveň. Nejsou zaměstnanci, kteří by měli dostatek času vytvářet standardní PR aktivity a využít celého spektra možností divadla: reportáže, pohled do zákulisí, prezentace kostýmů, promo akce aj. Přitom by tyto akce nezatížily instituci ekonomicky, pouze personálně. Mnoholetý ředitel JD Jiří Šesták si byl velmi vědom významu PR a snažil se o personální změny Obchodního oddělení, někdy více, někdy méně úspěšně.

Jihočeské divadlo má ve srovnání s divadly ve velkých městech lehkou pozici, protože je jediné svého druhu v jižních Čechách (nejblíže pak divadla v Praze, Plzni, Brně, Vídnu, Linci nebo Pasau). Diváci mají důvěru vůči instituci s takovou tradicí, stejně jako místní média. Jejich novináři jen automaticky převezmou text informace od divadla k zaplnění několika málo kulturních rubrik, pohyb informací je plynulý, oboustranný, ale neosobní.

Není pochyb, že v divadle se stále něco děje a bylo by možné psát o něm denně. Kultura ale není prvořadým ani druhořadým zájmem jihočeských periodik, a tak se dostane na informaci o kulturním dění ve městě jen velmi málo.

Jako globální problém v České republice vidím malou specifikaci a odbornost publicistiky. Chybí celá generace odborníků, kritiků na jednotlivé žánry. V Českých Budějovicích jsou dlouhodobě média informována o dění v divadle, ale v redakcích nejsou odborníci, kteří by činnost mohli kontinuálně sledovat, viděli souvislosti či mohli odborně posoudit uměleckou kvalitu. Většina z nich „jen“ poctivě a podrobně podají informace o připravované premiéře (informace v podstatě totožné s těmi na webových stránkách divadla), ale už se se nezabývají zpětnou vazbou: úspěšností inscenace, ohlasy diváků, nebo zda byly cíle dramaturgie naplněny.

---

¹³⁶ DVOŘÁK, Jan. *Kreativní management pro divadlo, aneb, O divadle jinak: kapitoly k tématu realizace divadla*. 2. vyd. Praha: Pražská scéna, 2004, 337 s. Teatrologie, sv. 9. s. 203. ISBN 80-861-0253-X.

¹³⁷ NĚMEC, Petr. *Public relations: zásady komunikace s veřejností*. Vyd. 1. Praha: Management Press, 1993, s. 16. ISBN 80-856-0326-8.

Již zakladatel české moderní kritiky František Xaver Šalda¹³⁸ shrnul své názory na literární kritiku ve svém díle *Boje o zítřek: kritika má být tvorbě inspirací*, proto musí být založena na pochybnosti a zároveň na hledání i kladných stránek díla.

- Kritik musí mít osobní a prožitý poměr k umění
- Kritik musí být vnímavý, citlivý a senzitivní
- Kritik musí být schopen používat umělecký jazyk, musí být originální, musí umět „přebásnit“ dílo - kritika je druh umění
- Kritik musí mít nejen soucit, ale i odvahu a chuť nalézat pravdu¹³⁹

František Xaver Šalda požadoval, aby umění vycházelo ze života, ze subjektivního prožitku. Zároveň aby ctilo pravdu a nebylo omezeno žádnými ideologickými požadavky.¹⁴⁰

V Českých Budějovicích jen výjimečně nalezneme ty, kteří se pustí svědomitě do umělecké kritiky samotného představení. Z celorepublikových a nejznámějších můžeme jmenovat Vladimíra Justa, Josefa Hermana, Helenu Havlíkovou a Jana Rejžka, z médií: *Divadelní noviny*, *Harmonii*, *Opera plus*, *Hudební rozhledy* a *Taneční aktuality*. V jihočeském regionu se uměleckou kritikou nezabývá nikdo.

Elektronická média

V oblasti masmédií jsou v regionu možnosti velmi omezené, do celoplošných médií se s programem divadla JD v podstatě nedá dostat. Zprávy z kultury nejsou na prvořadém místě, natož pak akce, které nemají celorepublikový dosah. I program *Otáčivého hlediště*, které patří skutečně mezi unikátní letní scény, dostane prostor jen výjimečně a s mnohými nedostatky.

I letošní udílení celostátních cen Thálie 2014 „odbyly“ hlavní zprávy České televize jen informací o činoherních nominacích. Program ČT24 pak zprávu rozšířil o muzikálové a operní nominace, ale například nominace Jolany Fogašové z inscenace *Rusalka* před

---

¹³⁸ Byl pravděpodobně nejvýraznějším, nejoriginálnějším a nejlepším českým kritikem v meziválečném období.

¹³⁹ ANONYM, (ota61). Čeští spisovatelé deseti století: *Životopis : Šalda František Xaver*. In: *Knihovnicka.net* [online]. 31. 5. 2009 [cit. 2015-02-12]. Dostupné z: <http://www.knihovnicka.net/autor/10942-salda-frantisek-xaver/zivotopis-biografie/>

¹⁴⁰ ANONYM, (květuš). F. X. Šalda. In: *Československá bibliografická databáze* [online]. 25. 9. 2010 [cit. 2015-02-12]. Dostupné z: <http://www.cbdb.cz/autor-13764-f-x-salda>

Otáčivým hledištěm bylo chybně přisouzeno Městskému divadlu v Českém Krumlově, nikoli Jihočeskému divadlu.

Z celostátních elektronických médií mohu zmínit v podstatě jen spolupráci s Českou televizí: reportáže do pořadu Terra Musica, kam se dostane JD maximálně dvakrát za rok. Tento kulturní magazín se zabývá děním v oblasti hudby a tance. Dramaturgové pořadu se snaží zprávami pokrýt celou Českou republiku, ale jako měsíční periodikum se stopáží 26 minut nemohou tento záměr plnit, navíc vysílání je v neatraktivním čase: 22:30 hodin (repríza po půlnoci).

V jižních Čechách je jedinou možností využít služeb regionální televize a regionálního rádia.

Jihočeská televize (JTV a.s.) existuje od roku 1996 jako původně Soukromá televizní společnost TV Gimi a.s. Vyrábí především regionální zpravodajství a pořady informující obyvatele města o dění v politické, kulturní i společenské oblasti. Nedílnou součástí je výroba pořadů dokumentujících život lidí ve městě (firem i soukromých osob), podpora projektů, rozhovory s hosty a názory diváků.

Jihočeská televize divadlo pravidelně podporuje, přesto, že skladba pořadů nemá cílenou dramaturgii a je to spíše nahodilé řazení klipů a pořadů za sebe. Natáčí krátké klipy z premiér, zvou si do svých diskuzních pořadů významné hosty i samotné umělce. Divadlo si je vědomo poměrně malé sledovanosti této jediné regionální televize, ale využívá tuto službu jako možnost proniknout alespoň do regionálního povědomí.

Do rádia se dostane Jihočeské divadlo prostřednictvím Českého rozhlasu České Budějovice¹⁴¹. Vysílání stanice je zaměřeno především na regionální dění, ale jeho vlny mají přesah i do ostatních krajů. Zajímavé reportáže z JD se dostanou i na stanici Vltava (například do pořadu Mozaika), která se přímo specializuje na milovníky klasické a jazzové hudby.

Nárazově divadlo spolupracuje s Českým rozhlasem Dvojkou, Radiožurnálem a Kiss rádiem: buď prostřednictvím zvýhodněné barterové dohody (umělci jsou hosty pořadů) nebo posluchači vyhrávají lístky v soutěžích.

---

¹⁴¹ Český rozhlas České Budějovice je regionálním studiem Českého rozhlasu.

PR akce

Cílem PR akcí je představení konkrétního projektu, získání povědomí o aktivitách divadla a zvýšení zájmu diváků a médií.

„Při jejich organizování je nutné stanovit cíle a uvědomit si, že primárním cílem PR akce (s výjimkou tiskových konferencí) není sdělení informací, ale budování vztahu. PR akce svou podstatou umožňují komunikovat komplexně a především emocionálně. [...] Kreativité při přípravě PR akce klade meze pouze zadání, možnosti a potřeby cílových skupin a finanční možnosti organizátora.“¹⁴²

Výhodou divadelní instituce při pořádání těchto akcí je možnost využití personálního, uměleckého a technického zázemí divadla a reprezentativních prostor divadla.

Tiskové konference

Mezi pravidelné PR akce divadla patří tiskové konference, které jsou svolávány před zahájením nové sezóny, před zahájením distribuce lístků na Otáčivé hlediště a před každou premiérou (cca 5 dní před datem prvního uvedení).

Tisková konference probíhá stejně u všech souborů: novinářům je poskytnut jednoduchý Press Kit: obsahuje v podstatě pouze tiskovou zprávu s informací o inscenačním týmu a uměleckém obsazení. Materiály jsou k dispozici pouze v češtině, u hudebních a baletních titulů jsou programy inscenací překládány částečně také do angličtiny či němčiny.

Tisková konference se koná v reprezentativních prostorech Jihočeského divadla (v zasedací místnosti v přízemí Historické budovy JD). Jsou přítomni: šéf souboru, vedoucí obchodního oddělení, dramaturg divadla, inscenační tým: režisér (popřípadě choreograf) a hlavní představitelé inscenace. Při těch významnějších i ředitel divadla, spolupořadatel nebo zástupce města České Budějovice, popřípadě další zahraniční hosté a sponzoři.

Všechny čtyři soubory (balet, činohra, loutkohra, opera) mají prakticky totožný seznam zvaných novinářů, zástupců všech regionálních tiskových a elektronických médií.

---

¹⁴² SIDOVSKÝ, Janis. Public relations. *Webnode.cz: Marketing* [online]. 2014 [cit. 2014-12-12]. Dostupné z: http://files.sidovsky-cz.webnode.cz/.../Public_relations_2PR_akce.pdf

Ve výsledku se ale konferencí JD účastní většinou menší počet novinářů (pravidelně asi deset novinářů) z regionálních příloh celostátních deníků (například Mladá fronta DNES, deník Právo), zastoupení ČTK, Českého rozhlasu a různých kulturních serverů.

„Tiskové konference JD jsou známy svou přátelskou a neformální atmosférou a téměř vždy se jí účastní všichni redaktoři. Pracovníci marketingu mají se všemi velice dobré vztahy, s některými až dokonce vztahy osobní povahy. Informace o dění v divadle nejsou žádná konfliktní témata a média o nich informují neutrálně, případně pozitivně.“¹⁴³

Obchodní oddělení vybírá vhodný termín, připravuje Tiskovou zprávu, rozesílá fotografie určené k mediálnímu použití a zajišťuje novinářům a jejich fotografům volný vstup na generální zkoušku.

Tabulka 16: Plán tiskové konference

Tisková konference baletu Jihočeského divadla	
1. Ředitel divadla	a) uvítá přítomné b) představí akci / inscenaci c) význam akce pro město / kraj / Českou republiku
2. Šéf souboru	a) představí jmenovitě inscenační tým a hosty b) vysvětlí dramaturgický záměr c) návaznost projektu na další akce divadla d) představí interprety: sólisty či hostující interprety
3. Promluví členové inscenačního týmu (jak se jim pracuje v divadle, co práce přinesla, proč spolupracují s Jihočeským divadlem...atd.)	
4. Otázky novinářů / hostů	
5. Možnost pro natočení rozhovorů – TV, rádio...	

Zdroj¹⁴⁴

¹⁴³ ONDROVÁ, Věra. *Marketing a propagace Jihočeského divadla*. Zlín, 2014. Bakalářská práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta multimediálních komunikací. Vedoucí práce Radim Bačuvčík. s. 44.

¹⁴⁴ Autor práce.

Specifické PR akce baletu

Šéf baletu je při organizaci těchto akcí velice vstřícný, umělecká díla poskytuje bez nároku na komerční honorář a přesto, že technické podmínky a zázemí těchto akcí není vždy pro umělce ideální, hledí se především na propagační význam akce, nikoli prvořadě na umělecký přínos.

Mezi pravidelné PR akce baletu patří:

- účinkování na plesech
(například Ples radních a Ples města České Budějovice)
- akce divadelních sponzorů
(Ples Budwaiseru, Ples firmy Bosch aj.)
- mimodivadelní aktivity
(vystupování v obchodních centrech, na náměstí, v parku aj.).
- dny otevřených dveří

Jednou za dva měsíce pořádá balet JD den otevřených dveří v baletním studiu. Zájemci dostávají informace prostřednictvím internetových stránek divadla, e-mailem a na sociálních sítích. Místa si rezervují telefonicky nebo e-mailem u tajemnice baletu, vstup je zdarma.

Den otevřených dveří se pořádá v týdnu pro školy, univerzity nebo různá sdružení, v sobotu volně pro zájemce. Přítomni jsou všichni členové baletního souboru, šéf baletu a baletní mistři.

Tabulka 17: Program dnu otevřených dveří baletu

10:00 – 11:00	Baletní trénink	<i>s baletním mistrem a korepeditorem</i>
11:15 – 11:45	Zkouška inscenace	<i>ukázky repertoáru baletu JD</i>
11:45 – cca 12:30	Beseda	<i>otázky a odpovědi</i>

Zdroj¹⁴⁵

Celý Den otevřených dveří: lekce, zkouška repertoáru i beseda jsou vedeny v angličtině s překladem do češtiny.

---

¹⁴⁵ Autor práce.

„Když přednáším pro studenty z univerzity, tak je vodím do divadla, kde si o tom všem povídáme a oni se potom schází s umělci a jdou dokonce i do zkoušek. Zrovna minulý týden jsem měl padesát studentů, kteří šli poprvé v životě na baletní představení a poté se sešli s baletními umělci. Když jsem se jich potom nezávisle zeptal, jestli půjdeme ještě jednou, tak devadesát procent řeklo, že ano. Do té doby to však neznali a měli pocit, že balet je něco, co není jejich kategorie zábavy.“¹⁴⁶

5.4.2 Firemní identita a image

Firemní identita (Corporate Identity) je „obraz“ organizace tvořený firemním designem a firemní kulturou na základě historie a tradice. JD má v tomto směru silnou pozici na kulturním trhu.

Zvláště v regionálním divadle „*image proniká do myslí i srdcí zákazníků (diváků), může být image, která více než na rozum apeluje právě na city.*“¹⁴⁷

S designem se v divadle můžeme setkat všude: je přítomen v písemné podobě názvu divadla, ve značce loga, oblečení personálu, dopravních prostředcích divadla, může proniknout do architektonických návrhů interiéru, jejich úpravy a výzdoby. Proniká všude, paradoxně s výjimkou jeviště. Tam dostává prostor pouze samotná inscenace, pokaždé jiný tvůrce a jiný inscenační tým s nedeterminovanou originalitou.¹⁴⁸

Při tvorbě image musí divadlo využít všech dostupných prostředků a vnímat každý, zdánlivě i nevýznamný detail, s kterým přijde divák nebo potencionální divák do styku.

Výstupy celodivadelního designu by měly mít jednotný styl při respektování specifik. Nemůže existovat jednotná strategie, protože každý soubor, žánr i různé inscenace potřebují a vyžadují individuální přístup. Jednotlivé soubory chtějí propagovat svou uměleckou tvorbu „po svém“ a tomu odpovídá z hlediska marketingu, bohužel, často i celá nejednotnost celodivadelní propagace.

---

¹⁴⁶ ŠESTÁK, Jiří. Od jistého věku se snažím obklopovat mladými lidmi. *Budějcká Drbna: Rozhovory* [online]. 31. 10. 2011 [cit. 2014-02-05]. Dostupné z: <http://www.budejckadrbna.cz/rozhovory/jiri-sestak-od-jisteho-veku-se-snazim-obklopovat-mladymi-lidmi.html>

¹⁴⁷ DVOŘÁK, Jan. *Kreativní management pro divadlo, aneb, O divadle jinak: kapitoly k tématu realizace divadla*. 2. vyd. Praha: Pražská scéna, 2004, 337 s. Teatrolgie, sv. 9. s. 159. ISBN 80-861-0253-X.

¹⁴⁸ DVOŘÁK, Jan. *Kreativní management pro divadlo, aneb, O divadle jinak: kapitoly k tématu realizace divadla*. 2. vyd. Praha: Pražská scéna, 2004, 337 s. Teatrolgie, sv. 9. s. 170. ISBN 80-861-0253-X.

Přesto je možné mluvit o několika výtvarně-vizuálních symbolech, které spoluurčují image čtyřsouborového divadla.

Od roku 2005 má Jihočeské divadlo nové logo, které je používáno v barevných rozlišeních (má barevnou i černobílou verzi). Autorem návrhu je českobudějovický grafik Marek Vácha, který vytvořil logo připomínající antické masky.

Obrázek 13: Loga jednotlivých souborů

Zdroj¹⁴⁹

Tvorbou loga začala dlouholetá externí spolupráce Marka Váchy s divadlem - ale je „pouze“ realizátorem a není spoluvůrcem marketingové ideje. Na výrobě plakátů, outdoorů, rollapů, billboardů atd. se vždy podílí inscenátoři daného uměleckého díla (dramaturg, režisér nebo choreograf) a používají plakát jako první kontakt díla s divákem. Určují téma plakátu, sami se účastní realizace návrhu a rozhodují o celkovém výsledku. To je u divadelní instituce normální, je ale možné polemizovat, zda je to v rámci marketingové strategie celé instituce v pořádku.

„Výtvarná stránka v divadle není jen scénografie [...] jednotu s celkem má mít i ostatní výtvarno, které divadelní dílo doprovází a vlastně přesahuje. Tak se dostávám k programu, k plakátu i ke všem doprovodným tiskovinám k inscenaci. Všechno by to mělo mít s inscenací shodnou artikulaci. Plakát pak není jen afiš, avízo, anotace, ale i předobraz inscenace a z hlediska pomíjivosti divadla i jeho trvalejší stopou.“¹⁵⁰

¹⁴⁹ Dostupné z: <http://jihoceskedivadlo.cz/divadlo/o-divadle>

¹⁵⁰ DVORÁK, Jan. *Kreativní management pro divadlo, aneb, O divadle jinak: kapitoly k tématu realizace divadla*. 2. vyd. Praha: Pražská scéna, 2004, 337 s. Teatrologie, sv. 9. s. 170. ISBN 80-861-0253-X.

Tabulka 18: Výroba a vizualizace plakátu

Balet	na počátku s vynikajícím fotografem Petrem Hasalem, který dokázal plakát zpracovat i po umělecko-technické stránce, po jeho náhlém úmrtí s fotografem Richardem Nowakem a grafikem Markem Váchou
Činohra	dlouholetá spolupráce se světoznámým fotografem Ivanem Pinkavou a grafik Robertem V. Novákem
Malé divadlo - loutkohra	vlastní výroba, různí tvůrci
Opera	fotograf Richard Nowak a grafik Marek Vácha

Zdroj¹⁵¹

Tištěné programy představení jsou celodivadelně designově sladěny, jak formátově, tak graficky. V programu divák dostane všechny potřebné informace o představení a tvůrcích, je zde vyhrazen prostor pro poděkování sponzorům. Komerční placená reklama není do programu nikdy zařazena.

Obrázek 14: Programy Jihočeského divadla

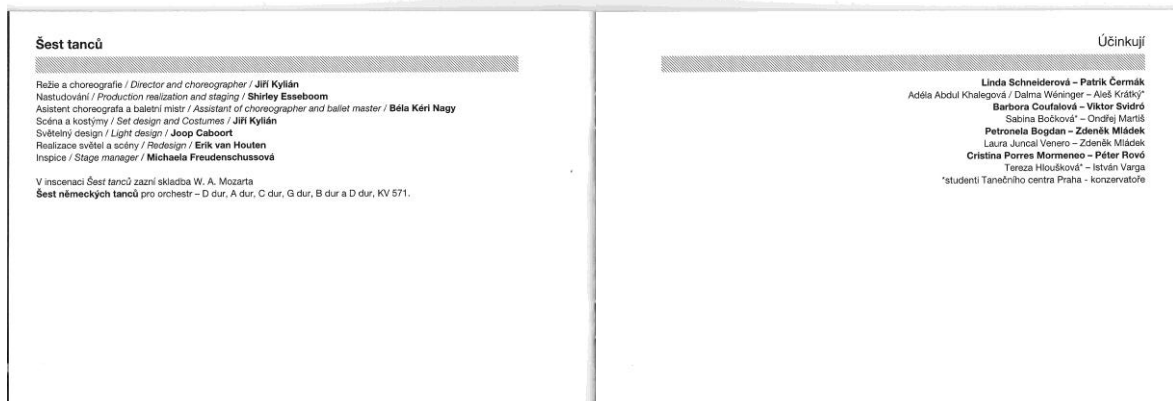
Zdroj¹⁵²

Forma divadelního programu je strohá, ničím originální. Využívá mnoho bílých ploch s černým textem a pouze čtvercové obrázky fotografií na šířku a výšku, které zachycují pouze samotnou inscenaci, nikoli přípravu, tvůrce při zkouškách nebo obrázky návrhů kostýmů, scény apod.

¹⁵¹ Zpracování: autor práce. Zdroj: ERNSTOVÁ, Věra. Statistika Obchodního oddělení: Předplatitelské skupiny. České Budějovice, 2015.

¹⁵² Dostupné z: <http://www.typodesign.cz/reference>

Obrázek 15: Program – vnitřní strana

Zdroj¹⁵³

Na dnešní dobu má divadelní program až příliš jednoduchou grafickou úpravu, což často neodpovídá moderní a dynamické dramaturgii divadla.

5.4.3 Reklama a Outdoor

Reklama

„Snad jsou obchody, které inzerátu nepotřebují, já ale takový obchod neznám.“¹⁵⁴

„Henry Ford prý údajně prohlásil, že z posledních pěti dolarů by tři dal na reklamu.“¹⁵⁵

Reklama je placená i neplacená propagace, která může využít tisková, televizní, rozhlasová média. Obchodní oddělení by mělo využít veškerou možnou formu propagace, ale ani divadelní rozpočet, ani samotný rozpočet inscenace nezahrnuje žádné výdaje na placenou propagaci.

V této oblasti divadlo daleko zaostává za institucemi komerčního typu: zatímco na jakoukoli komerční kulturní akci (bruslení na ledě, cirkus, ruské balety aj.) vidíte po městě mnoho outdoorových reklam (billboardy, bannery, plakáty), Jihočeské divadlo se musí spokojit s výlepy plakátů a užitím vlastních ploch.

¹⁵³ Autor práce.

¹⁵⁴ Phineas Taylor Barnum (1810 – 1891) byl americký spisovatel, vydavatel, podnikatel a zakladatel cirkusu *Ringling Bros. and Barnum & Bailey*. In: DVORÁK, Jan. *Kreativní management pro divadlo, aneb, O divadle jinak: kapitoly k tématu realizace divadla*. 2. vyd. Praha: Pražská scéna, 2004, 337 s. Teatrologie, sv. 9. s. 153. ISBN 80-861-0253-X.

¹⁵⁵ DVORÁK, Jan. *Kreativní management pro divadlo, aneb, O divadle jinak: kapitoly k tématu realizace divadla*. 2. vyd. Praha: Pražská scéna, 2004, 337 s. Teatrologie, sv. 9. s. 172. ISBN 80-861-0253-X.

Propagační oddělení má díky neexistujícímu vlastnímu rozpočtu „svázané ruce“ – inzerci nebo placenou reklamu může využívat pouze ve výjimečných případech, kde je návrat finančních prostředků předem zaručen. Není tradicí platit z divadelního rozpočtu profesionální (drahé) reklamní agentury, je třeba využít jen personálního a uměleckého potenciálu instituce.

Pokud můžeme jmenovat občasnou placenou inzerci, pak je především regionálního charakteru a využívá kulturních rubrik: například měsíčník Česká kultura, Noviny českobudějovické radnice, nebo portály visitceskykrumlov.cz, cb-info.cz, c-budejovice.cz, cbsystem.cz aj.

Výsledky jednotlivých kampaní není jednoduché měřit statisticky, ale je dobré výsledky analyzovat a zhodnotit vynaložené prostředky. Není možné očekávat okamžitý efekt a ekonomický přínos, jde o budování vztahu a image instituce, což patří k dlouhodobým cílům.

Outdoor

Divadlo tradičně užívá především tištěnou propagaci: plakáty inscenací, měsíční programy, letáky, kartičky formou navštívenky. Využívá výlepových ploch v blízkosti divadla (otočné panely) nebo placené výlepové plochy po městě. Tuto službu v Českých Budějovicích zajišťují dvě agentury: Verba plus a WIP reklama, ke každé nové inscenaci se tiskne 200 plakátů formátu A1 (Malé divadlo – loutkohra formát 297x841mm).

Billboardy se zadávají pouze na letní představení před Otáčivým hledištěm, jiná pravidelná placená reklama tohoto typu v podstatě neexistuje. Billboard propagující Otáčivé hlediště se vyvěšuje pár týdnů před akcí a upozorňuje návštěvníky jižních Čech na jednotlivé inscenace. Striktně se věnuje jen dané inscenaci a jejím interpretům, nikoli povědomí o značce „Otáčivé hlediště“, nepoukazuje na jedinečnost tohoto prostoru a exkluzivitu mezinárodního obsazení v repertoáru.

„Hojně je využíván outdoor, zejména billboardy, které doporučuji jen ve fázi budování povědomí o značce [...] tedy zhruba půl roku před premiérou. České muzikálové produkce trpí častou chybou, že na billboardy vypisují sáhodlouhé a zcela nečitelné seznamy hvězd, což je možná dobré pro jejich příbuzné, nikoliv pro účinnost této

*komunikace. [...] Netradiční typy venkovní reklamy, které nabízí londýnský West End nebo newyorská Broadway včetně 3D poutačů, k nám dosud nedorazily.*¹⁵⁶

Nejlevnější reklamou je pro divadlo využití vlastních ploch okolo divadla, je třeba zaplatit pouze výrobní náklady. Je to například vlastní banner na nároží: velká svislá konstrukce na budově divadla, kam se vyvěšuje strohá informace o nadcházející premiéře. Jen výjimečně divadlo užije fasády budovy k další propagaci.

Obrázek 16: Reklamní plocha na budově JD

Zdroj¹⁵⁷

Další možností jsou zasklené vitríny na pěší zóně (v blízkosti divadla), do kterých se vyrábí ke každému představení zvláštní backlight (informace o premiéře, fotky, jména interpretů). V okolí pokladny pak typické stojky na chodníku s aktuální nabídkou programu (měsíční program, denní program, určené plakáty atd.).

Programy k samotné inscenaci se prodávají pouze před představením ve foyeru divadla. Do programu je možné vložit poděkování sponzorům nebo upozornění na výjimečné akce, k zařazení komerční reklamy do programu nedalo vedení divadla souhlas a dodržuje striktně pouze informačně-umělecký charakter.

Programy se tisknou v nákladu (záleží na atraktivnosti titulu):

- balet a opera: cca 1.000 kusů
- Činohra: 500 – 700 kusů
- Malé divadlo – loutkohra: 200 kusů
- Otáčivé hlediště: 1.500 – 2.000 kusů

---

¹⁵⁶ SIDOVSKÝ, Janis. Mediální komunikace muzikálů je konzervativní: Seriál o marketingu muzikálu. *Mediaguru: Marketing*[online]. 31.3.2014 [cit. 2015-02-12]. Dostupné z: <http://www.mediaguru.cz/2014/03/medialni-komunikace-muzikalu-je-v-cesku-konzervativni/#.VNyFXvmG8m1>

¹⁵⁷ ONDROVÁ, Věra. *Obchodního oddělení*. České Budějovice, 2015.

5.4.4 Internet

V dnešní době má internetové připojení většina firem i soukromníků, prostřednictvím mobilních telefonů jste prakticky „non-stop on-line“. Záleží jen na aktivitě kulturní instituce, nakolik dokáže tento moderní fenomén využít.

Hlavní výhodou využití internetu je „za málo peněz hodně muziky“. Jedná se jak o internetové stránky samotné divadelní instituce, tak její propojení se sociální sítí s využitím serveru typu YouTube¹⁵⁸. Především na sociálních sítích se denně setkává desetitisíce lidí, což na město České Budějovice není malý počet. Dá se zde komunikovat všemi prostředky: textem, fotografií i videem, v době kvalitní mediální techniky, především „chytrých“ telefonů, je to otázka několika minut.

Kulturní instituce jen pomalu přizpůsobují své chování a měly by klást větší důraz na nové formy komunikačních prostředků. Diváci toto médium budou užívat stále intenzivněji, je proto třeba jít s dobou a využít veškeré možnosti.

Na internetových stránkách divadla je možná registrace k odběru „novinek“, ale zaregistrovaný zájemce dostává jen informační email o dění v divadle, premiérách a zvláštních akcích. V adresáři registrovaných diváků JD, který je pravidelně aktualizován, je téměř 800 e-mailových adres¹⁵⁹. Existují podskupiny podle typu předplatitelské skupiny, studenti, školy, novináři a návštěvníci Otáčivého hlediště, ale tyto podskupiny nejsou dále nijak tříděny, využívány a nijak statisticky zpracovávány. O aktivitě diváků JD a jejich zájmu se tedy nemůžeme dovědět zcela nic.

Divadlo užívá i direct mailing, což je propagační forma na rozmezí osobního a neosobního prodeje: cílené rozesílání dopisů, měsíčních programů, letáčků a newsletterů do vlastních rukou. Cílem je vytvořit stálý dialog, vztah a emocionální vazbu s divákem.¹⁶⁰

„Ve své nejhorší podobě znamená direct mail bezduchou reklamní zásilku rozeslanou na spoustu adres v naději, že 1 až 2 procenta příjemců zareaguje.“¹⁶¹

---

¹⁵⁸ YouTube je největší internetový server pro sdílení videosouborů, v listopadu 2006 byl zakoupen společností Google.

¹⁵⁹ ONDROVÁ, Věra. *Marketing a propagace Jihočeského divadla*. Zlín, 2014. Bakalářská práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta multimediálních komunikací. Vedoucí práce Radim Bačuvčík. s. 43.

¹⁶⁰ DVOŘÁK, Jan. *Kreativní management pro divadlo, aneb, O divadle jinak: kapitoly k tématu realizace divadla*. 2. vyd. Praha: Pražská scéna, 2004, 337 s. Teatrologie, sv. 9. s. 193. ISBN 80-861-0253-X.

¹⁶¹ KOTLER, Philip. *Marketing od A do Z: osmdesát pojmů, které by měl znát každý manažer*. 1. vyd. Praha: Management Press, 2003, s. 15. ISBN 80-726-1082-1.

Efektivitu systému je možné hodnotit jen omezeně. Praktickou pomocí je pro předplatitele, kteří se pomocí direct mailingu dozví veškeré informace o představeních své skupiny a jaká bonusová představení jsou pro ně připravena.

„Když posíláme svým klientům propagační materiál, direkt mailingový dopis nebo e-mail, krademe jejich čas, vstupujeme do jejich cesty a chtě-nechtě musí přijmout Hamletovské rozhodnutí? Číst či nečíst? Přijmout nebo zahodit toto reklamní poselství? I když překročíme první překážku a zaujmeme pozornost chytlavým titulkem, ještě jsme nevyhráli.“¹⁶²

Internetové stránky divadla JD „www.jihoceskedivadlo.cz“ (viz příloha I) jsou médiem a prostředkem komunikace, které dokonale splňují informativní funkci. Moderní vzhled s mnoha banerem zaručuje návštěvníkovi dobrou přehlednost. Předplatitelé mohou sledovat skupinu svého předplatného, jednoduše zjistí, která představení v daný měsíc uvidí.

Na záložkách uvádí JD měsíční program, informace o jednotlivých souborech a Otáčivém hledišti, ohlasy diváků, informace pro předplatitele a seznam partnerů a sponzorů divadla (viz příloha J). Návrh stránek vytvořilo Obchodní oddělení JD (toho času vedoucí Petr Hasal a Věra Ondrová) ve spolupráci s Ivo Stejskalem a společností Marten & Louis.

Otázkou je, zda je výhodou, že divadlo pohlíží na webovové stránky čistě jako informativní kanál, nikoli jako na další možnost kreativní komunikace s divákem. Jedná se sice o dokonale propojenou strukturu, kde je možné proklikávat mezi tvůrci, inscenacemi, archivem i systémem prodeje on-line vstupenek, ale nenajdete zde o mnoho víc. Jen výjimečně videorozhovory, ukázky z přípravy inscenací nebo bližší informace o tvůrcích a zaměstnancích divadla. Diváky by ale zajímaly neoficiální, možná až částečně bulvární informace, vytvořil by se tak bližší, „osobnější“ kontakt.

Dvousměrná komunikace funguje na záložce Ohlasy diváků, kde je možné pomocí jednoduchého formuláře odeslat vzkaz divadlu. Ale ani tato služba nefunguje „on-line“, příspěvky diváků se vyvěšují se zpožděním, protože je údajně nutné vyfiltrovat komentáře vulgárního typu.

---

¹⁶² ŠKUTKOVÁ, Jana. Číst či nečíst? To je otázka...!: Jak dělat reklamu, která prodává... *Marketingove-strategie.blogspot.cz*[online]. 9. 1. 2012 [cit. 2014-11-06]. Dostupné z: <http://marketingove-strategie.blogspot.cz/2012/01/cist-ci-necist-to-je-otazka.html>

6 HISTORIE BALETU JD

V roce 2009 oslavil balet 50 let své existence jako samostatný soubor JD, ale ani před rokem 1959 se soubor opery a operety nemohl bez tanečních čísel obejít. Pět až osm párů poctivě „sloužilo“ jeho produkcím, ale samostatná baletní představení existovala jen výjimečně. Z vedoucích uměleckých osobností prvorepublikové éry vzpomeňme alespoň znamenitý taneční pár manželů Vladimíra a Niny Pirnikových, působících zde v letech 1937-39.¹⁶³

Počátky baletu do roku 1939 ¹⁶⁴		
Berta Knittlová	Baletní mistryně	1919 - 1922
Vladimír Pirnikov	Baletní mistr a primabalerína	1932 - 1933
Nina Pirnikovová		1938 - 1939

Od roku 1945 uváděl balet jednu až dvě baletní premiéry ročně, statutární samostatnost získal v roce 1959.

Balet v době protektorátu a okupace ¹⁶⁵		
Ferry Knopp	Tanečník	1940 - 1941
	Baletní mistr	1947 - 1948
Karel Raška	Baletní mistr	1943 - 1945

Během druhé poloviny dvacátého století se ve vedení baletu střídali choreografové: Slavibor Jindřich, Ferry Knopp, Věra Untermüllerová, Zdeněk Weidenthaler, Jiří Hoščálek, Radmila Hájková a František Tichý.¹⁶⁶

---

¹⁶³ VAŠUT, Vladimír. *Historie baletu Jihočeského divadla*. České Budějovice, 10. 3. 2009.

¹⁶⁴ KABELOVÁ, Naděžda. 2011. *Historie baletu Jihočeského divadla*. Praha. Bakalářská práce. Akademie múzických umění v Praze. Vedoucí práce Helena Kazárová.

¹⁶⁵ KABELOVÁ, Naděžda. 2011. *Historie baletu Jihočeského divadla*. Praha. Bakalářská práce. Akademie múzických umění v Praze. Vedoucí práce Helena Kazárová.

¹⁶⁶ VAŠUT, Vladimír. *Historie baletu Jihočeského divadla*. České Budějovice, 10. 3. 2009.

Poválečná léta ¹⁶⁷		
Slavibor Jindřich	Baletní mistr	1945 – 1946 1949 - 1956
Věra Ultermüllerová	Choreografka	1956 - 1957
Zdeněk Weidenthaler	Choreograf	1957 - 1958
Jiří Hoščálek	Choreograf a vedoucí souboru	1959 - 1962
Milan Hojdys	Šéf baletu	1962 - 1986

Významnou érou bylo šéfování výjimečného interpreta Milana Hojdyse z Brna.

„Postavil za takřka čtvrtstoletí svého baletního šéfování v Českých Budějovicích 35 inscenací, které si většinou dobře pamatoval z předchozího angažmá. Troufl si tu i na tak závažné úkoly, jaké pro „malý provincionální“ soubor představovaly tituly jako Labutí jezero, Leningradská symfonie, Romeo a Julie, Hirošima, ale uvedl i pár původních novinek (jmenujme alespoň Krásku a zvíře a Françoise Villona).“¹⁶⁸

Radmila Hájková	Šéfka baletu	1986 - 1989
František Tichý	Šéf baletu	1993 - 1996
Libuše Králová	Šéfka baletu	1990 – 1993 1996 - 2009

Začátkem devadesátých let převzala vedení sólistka plzeňského baletu a později choreografka Libuše Králová. V souboru hostovali choreografové jako: Jiří Kyselák, David Slobašpyckij, Jiří Horák a Robert Balogh.

„Podařilo se jí převést okleštěný a radikálně omlazený soubor i přes ekonomicky tíživé, divadlu nepřející údobí začátku našeho nového tisíciletí. V tom jí ovšem pomohli jak neúnavně pracovití, pro společnou věc zapálení tanečníci, ale i věrné, svou přízní nešetřící českobudějovické obecnost.“¹⁶⁹

V roce 2009 vedení JD vypsalo výběrové řízení na post šéfa baletu: stal se jím ředitel Hungarian Ballet Theateru v Budapešti Attila Egerházi.

¹⁶⁷ KABELOVÁ, Naděžda. 2011. *Historie baletu Jihočeského divadla*. Praha. Bakalářská práce. Akademie múzických umění v Praze. Vedoucí práce Helena Kazárová.

¹⁶⁸ VAŠUT, Vladimír. *Historie baletu Jihočeského divadla*. České Budějovice, 10. 3. 2009.

¹⁶⁹ VAŠUT, Vladimír. *Historie baletu Jihočeského divadla*. České Budějovice, 10. 3. 2009.

PRAKTICKÁ ČÁST

7 BALET JIHOČESKÉHO DIVADLA OD ROKU 2009

Jihočeské divadlo v Českých Budějovicích je čtyřsouborové a balet čerpá veškerou ekonomickou, personální i společenskou kapacitu v souladu se společnou strategií instituce.

V roce 2009 došlo k zásadní reorganizaci baletu a cílem ředitele Jiřího Šestáka bylo zkvalitnění produkce směrem k mezinárodní spolupráci, a to nejen v baletu, ale ve všech souborech zabývajících se hudební či taneční produkcí.

„Z mého hlediska nejpodstatnější krok do mezinárodní spolupráce představuje jmenování Atilly Egerháziho šéfem baletu a dirigenta Maria de Rose hudebním ředitelem opery. Nic podobného z českých poměrů neznám. Přidám ještě jedno jméno. Čerkezského režiséra naší loutkohry, Jevgenije Ibragimova. Samozřejmě, že zahraniční umělci šéfové jsou v českých divadlech jevem neobvyklým. A až do nedávné minulosti našeho divadla také.“¹⁷⁰

Jihočeská metropole se otevřela světu, ale na počátku těchto změn a těsně před jejich realizací byl ředitel Jiří Šesták zcela sám, dokonce odsuzován některými tanečními odborníky, stejně tak skalními diváky zvyklými na „regionální“ baletní produkci. Balet prošel personální, ekonomickou i dramaturgickou reorganizací - jeho umělecké cíle se změnily.

„Vůdčí umělecké osobnosti ze zahraničí zvyšují uměleckou úroveň produkce i souborů a zároveň prověřují samotný mechanismus instituce. Výrazné umělecké osobnosti se nespokojují s průměrností. Brání si svou uměleckou minulost a budují svou uměleckou budoucnost. Je to mnohdy jízda na tygru, kterou někteří nepřezijí a schopné bolí.“¹⁷¹

„Byla s tím spojená odvaha a riziko, které se vyplatilo. [...] Byl to ale dobrý krok, který nás posunul v tanečním umění na špičku.“¹⁷²

---

¹⁷⁰ HERMAN, Josef. Z provincie do světa aneb Příběh proměny divadla. *Divadelní noviny*. 15. 11. 2011, roč. 2011, č. 19.

¹⁷¹ HERMAN, Josef. Z provincie do světa aneb Příběh proměny divadla. *Divadelní noviny*. 15. 11. 2011, roč. 2011, č. 19.

¹⁷² KUBÁT, Petr a Jiří ŠESTÁK. Jiří Šesták končí jako ředitel Jihočeského divadla. Bude už jen politik. *IDNES.cz: Budějovice a jižní Čechy* [online]. 2. 11. 2014 [cit. 2015-02-02]. Dostupné z: http://budejovice.idnes.cz/jiri-sestak-konci-jako-reditel-jihoceskeho-divadla-bude-uz-jen-politik-1et-/budejovice-zpravy.aspx?c=A141030_2111820_budejovice-zpravy_mbe

„Dostali jsme se v baletu o třídu výše. Jsem rád, rozhodnutí změnit balet, které jsem před časem udělal a provázela ho určitá nejistota, bylo správné. Přál bych si, aby toto umění uspokojilo tradiční i nové zájemce doma i v zahraničí.“¹⁷³

Attila Egerházi je uměleckým šéfem a zároveň domácím choreografem (viz příloha K). Do České republiky přišel jako zkušený umělec a měl jasný dramaturgický plán a koncepci.

Zkušenosti s vedením baletu má od roku 2001 - působil ve funkci ředitele baletu v maďarských regionálních divadlech v Pécsi a Debrecenu (též třísouborová divadla s oddělenou loutkohrou). Od roku 2006 jako ředitel budapešťského Hungarian Ballet Theatre.

„Více než deset let jsem pracoval v jednom z největších operních domů střední Evropy: v budapešťském Národním divadle, na více pozicích: jako tanečník, choreograf a vedoucí choreografického studia. V maďarském Národním baletu jsem získal zkušenosti a kontakty v oblasti tradičního klasického baletu [...] Pro každodenní umělecké vedení souboru jsem získal vzdělání na Maďarské akademii (Hungarian Dance Academy) jako baletní mistr klasického tance a studiem oboru choreografie. Oba diplomy jsem dělal s vizí uplatnit je ve vedení souboru.“¹⁷⁴

V České republice prezentuje svoji práci patnáct let, a to především svou pedagogickou a choreografickou prací pro soubor Tanečního centra Praha – konzervatoře: Balet Praha Junior. Od počátku roku 2009 všechny své umělecké aktivity a zkušenosti směřoval do Českých Budějovic, kde získal od tehdejšího vedení divadla Jiřího Šestáka plnou důvěru k reorganizaci baletu.

Nejtěžší bylo zajistit baletnímu souboru alespoň základní podmínky k práci, protože ve skromném prostředí regionálně financovaného vícesouborového divadla neplatí žádné profesionální evropského standardy. Bylo třeba neustále improvizovat, přizpůsobovat se a pomalu měnit již dávno zaseté standardy.¹⁷⁵

Zvláště umělecko-technický personál nebyl připraven na fungování profesionálního baletního tělesa. Baletní představení vyžaduje v tomto směru zcela jinou péči i podmínky než ostatní soubory. Vedle nekvalifikovaného personálu byl problém i s nedostatečným technickým zajištěním, zvláště u světelného parku.

---

¹⁷³ Jiří Šesták, Právo Jiří Falout, 20. listopadu 2009

¹⁷⁴ EGERHÁZI, Attila. *Vize o baletu Brno: Jihočeské divadlo*. České Budějovice, 2013.

¹⁷⁵ SCHNEIDER, Antonín. *Jihočeské divadlo 2010+2011: Balet*. 1. České Budějovice: T. A. Print, 2012.

Vedení divadla bylo ale změnám pozitivně nakloněno a Jiří Šesták i ekonomická ředitelka Jana Dvořáková zajistili během jednoho roku dostatečné finance pro nové technické vybavení. Zpočátku divadlo využilo pomoci pražské konzervatoře Tanečního centra Praha, která byla ochotna zapůjčovat světelnou techniku na všechna taneční představení baletu JD. Do léta 2010 divadlo dokoupilo nejnutnější vybavení a na Otáčivém hledišti již balet vystupovat v podmínkách dostatečných pro taneční světelný design.

„Věděl jsem, že zásadní obměna baletního souboru (...) a změna samotného charakteru práce, která přináší větší autonomii souboru a klade velké nároky na umělecko-technický personál, se nesetkají vždy a všude s pochopením a mohou vyvolat další napětí. (...) Protože tento krok umělecké transformace baletního souboru byl ojedinělý i v kontextu ostatních baletních souborů v republice, nebylo možné poukázat na úspěšné příklady. Otevírala se však šance, která mohla přinést kvalitní posun našeho baletního souboru a zvýraznění Jihočeského divadla jako celku.“¹⁷⁶

„Balet Jihočeského divadla zkrátka vykročil na smělou cestu progresivního tělesa, které svůj region soustavně a zdárně překračuje. Zajímavý příklad pro naše jiné krajské balety.“¹⁷⁷

7.1 Organizační struktura baletu

Šéf baletu Attila Egerházi je členem vedení divadla a podílí se na všech koncepčních rozhodnutích spolu s exekutivním vedením a ostatními šéfy uměleckých těles.

Při řízení souboru je šéf baletu odpovědný za oblast uměleckou, dramaturgickou, produkční i personální. Buduje a řídí umělecký soubor složený z umělců a provozního týmu (dramaturg, asistenti choreografií, pedagogové, korepetitoři, externisté, inspicie). Rozhoduje o personálním složení souboru, píše návrhy uměleckých smluv a platové zařazení. To následně schvaluje a podepisuje ředitel JD.

Umělecký šéf baletu koordinuje spolupráci baletu s produkcí, marketingem, propagací, fundraisingem, výrobou a jevištní technikou. Při představeních baletu jsou příslušné

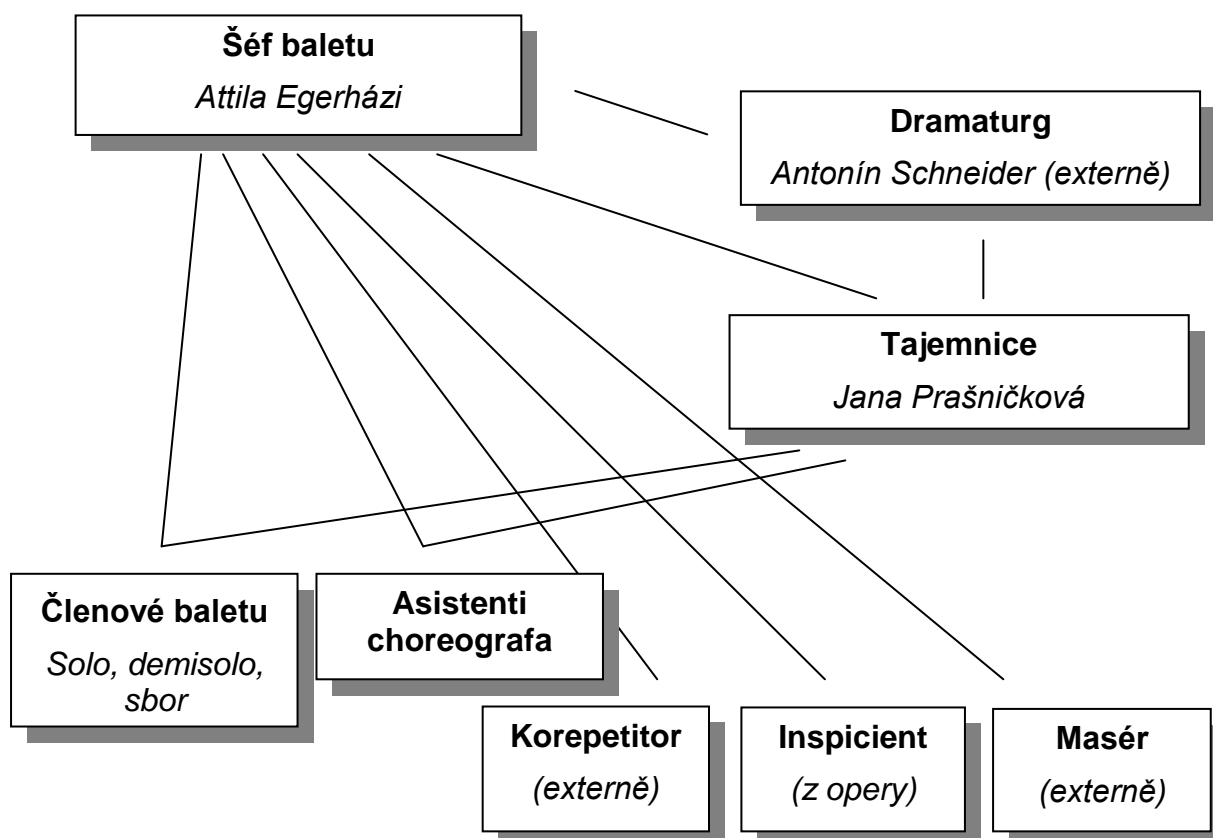
¹⁷⁶ ŠESTÁK, Jiří. *Divadlo - kultura - podmínky: (osobní zkušenost)*. 1. vyd. V Praze: KANT - Karel Kerlický pro AMU, 2012, 264 s. Disk. Velká řada, sv. 20. ISBN 978-807-4370-793. str.112

¹⁷⁷ VAŠEK, Roman. Příběh baletu: Jihočeské divadlo. *Divadelní noviny*. 15. 11. 2011, roč. 2011, č. 19.

umělecko-technické složky podřízeny uměleckému šéfovi baletu nebo jím pověřenému uměleckému dozoru.

Produkce a propagace představení na vlastních scénách a na zájezdech je realizována obchodním oddělením a ekonomickým úsekem divadla, pouze za pomoci šéfa a tajemnice baletu.

Tabulka 19: Organizační schéma baletu

Zdroj¹⁷⁸

Vedle šéfa baletu Attily Egerháziho je ve vedení baletu dramaturg Antonín Schneider - externě, na pětínový úvazek a peníze měsíčně věnuje Nadaci JD.

Do prosince 2014 pracovala v neplacené funkci zástupce šéfa baletu Linda Svidrů Schneider.

Tajemnice baletu Jana Prašničková zajišťuje denní umělecký provoz, vykonává funkci personalistky a často produkční. Její platební ohodnocení je ve výši sboristy baletu.

¹⁷⁸ Autor práce.

Externě pro balet pracuje dále inspicient (spolupráce s operou), korepetitor a masér.

V dlouhodobém horizontu se struktura baletu JD ukázala ve srovnání s uměleckou kvalitou jako velmi neefektivní a špatně fungující, protože umělecký šéf baletu musí být zároveň i manager souboru. Udržet uměleckou kvalitu a zároveň veškerý nápor ekonomicko-produkční práce nemůže zvládnout sám. Pro administrativu má k dispozici tajemnici baletu, která však nemá žádné pravomoce.

7.1.1 Složení baletního souboru

Balet JD je umělecké těleso komorního formátu. Zaměstnává 14-16 interpretů s ukončením odborným vzděláním (viz příloha L). Umělci jsou děleni na sólisty (3-4), demisolisty (2-4) a sbor (7-10), hierarchii souboru určuje šéf baletu.

Každodenní chod baletu zajišťují dva baletní mistři a asistenti choreografie.

- asistent choreografie a baletní mistr: Linda Svidró Schneider
- asistent choreografie a baletní mistr: Béla Kéri Nagy

V roce 2009 prošli všichni členové (bývalí i budoucí) konkurzem, který se skládal z klasického i moderního tance (trénink a část repertoáru).

„Vybudovat „nový“ soubor nebylo tak těžké – s Egerházim přichází pestrá mezinárodní společnost sólistů Hungarian Ballet Theater, další třetinu tvoří nejlepší tanečníci původního jihočeského baletního souboru Libuše Králové a poslední skupinu tvoří nejlepší absolventi konzervatoře Taneční centrum Praha, které si Egerházi na českých jevištích pečlivě vychovává již od roku 1999.“¹⁷⁹

Tým, s kterým Attila Egerházi do Čech přišel, byl již za působení v cizině zvyklý na styl práce inspirovaný Netherlands Dance Theaterem nebo Cullberg Balletem. Aplikace tohoto způsobu tréninku a zkoušek radikálně změnila tradiční tvář baletu JD.

---

¹⁷⁹ SCHNEIDER, Antonín. *Jihočeské divadlo 2010+2011: Balet*. 1. České Budějovice: T. A. Print, 2012. Almanach JD.

Ze souboru Hungarian Ballet Theatre s Attilou Egerházim přišli:

- sólisté: Béla Kéri Nagy (s Attilou Egerházim od roku 2001), Linda Svidró Schneider (od roku 2002), Petronela Bogdan (od roku 2004), Viktor Svidró (od roku 2004), Cristina Porres Mormeneo (od roku 2008). Péter Rovó (od roku 2009)

„Výhodu, kterou jsem získal po dobu vedení, je situace, že již nejsem „osamocený vlk“, který nese zodpovědnost za ideální chod souboru, ale za deset let jsem měl štěstí, že jsem kolem sebe shromáždil v jednotlivých souborech mezinárodní skupinu umělců, s kterými mám tu čest pracovat. Společně jsme získali cenné a nenahraditelné zkušenosti, díky kterým jsme vytvořili mnoho úspěšných představení. Takovou týmovou spolupráci cítím jako důležitou.”¹⁸⁰

7.1.2 Pracovně právní vztahy

Všichni pracovníci baletu pracují na plný úvazek a mají totožnou náplň práce i pracovní povinnosti. Přesto však v baletu existují dva druhy smluv.

- Interní smlouvy

U interních zaměstnanců je pracovní smlouva po třech letech automaticky změněna z jednoho roku na dobu neurčitou. Za všechny interní zaměstnance má divadlo povinnost platit státu odvody 34% z hrubého příjmu.

- Externí smlouvy

Umělci zaměstnaní na externí smlouvu (o uměleckém výkonu) mají totožnou pracovní náplň a povinnosti jako interní zaměstnanci, ale smlouvy jsou jen na jednu divadelní sezónu (září – srpen). Externí smlouva zaručuje umělci plat brutto, který je totožný s příjmem umělce na interní smlouvě. Výhodou pro divadlo je ušetření nákladů za odvody.

O jednotlivých smlouvách rozhoduje šéf baletu a s tanečnicí jedná o možném prodloužení smlouvy půl roku před koncem sezóny (většinou v období vánoc). Návrhy smluv stvrzuje podpisem zaměstnavatel - ředitel divadla.

---

¹⁸⁰ EGERHÁZI, Attila. *Vize o baletu Brno: Jihočeské divadlo*. České Budějovice, 2013.

V roce 2009 (před reorganizací baletu) bylo asi osm členů baletu, kteří měli smlouvy na neurčito, ale nový šéf Attila Egerházi neměl zájem s nimi spolupracovat (neprošli konkurzem). Situaci bylo třeba řešit a ředitel divadla Jiří Šesták s nimi jednal osobně, situaci řešili individuálně, měsíce před nástupem nového šéfa.

Tabulka 20: Platové ohodnocení tanečníků (hrubý příjem 2010 a 2014)

2010 zaokrouhleno na tisíc Kč			2014 zaokrouhleno na tisíc Kč		
Sólisté	1.	26.000	Sólisté	1.	26.000
	2.	26.000		2.	26.000
	3.	26.000		3.	26.000
	4.	26.000		4.	24.000
	5.	26.000			
	6.	23.000			
Demisólo	1.	22.000	Demisólo	1.	22.000
	2.	22.000			
	3.	21.000			
	4.	21.000			
Sbor	1.	17.000	Sbor	1.	17.000
	2.	17.000		2.	17.000
	3.	17.000		3.	17.000
	4.	17.000		4.	17.000
	5.	17.000		5.	17.000
	6.	17.000		6.	17.000
				7.	17.000
				8.	17.000
				9.	17.000
				10.	17.000
				11.	17.000
CELKEM	341.000 Kč		CELKEM	311.000 Kč	

Zdroj¹⁸¹

Zdánlivě ušetřené prostředky se, bohužel, nevrací jiným způsobem do souboru baletu.

Neexistují limity uměleckého výkonu (počet povinných představení za jeden měsíc) ani žádná nadstandardní ohodnocení (rolovné¹⁸²). Kvantitativní a kvalitativní ocenění

¹⁸¹ Autor práce.

¹⁸² Odměny za konkrétní obsazení nebo počet odtančených představení.

umělce je realizováno pouze měsíčním platem, který se nijak nenavýšuje. Jednorázová odměna se výjimečně udělí umělci pouze v případě, že zaskakuje při zranění a věnuje přípravě větší část volného času.

7.1.3 Pracovní náplň baletu

Balet pracuje 6 dní v týdnu, 12 měsíců (září až srpen) a období kolektivní dovolené stanoví umělecký šéf baletu (celkem 25 dnů v měsíci červnu a srpnu).

Několik volných dnů je také o Vánocích, kdy je zahraničním členům umožněna cesta domů a hrací plán plní čeští umělci. Jedná se o nepsané pravidlo mezi šéfem baletu a členy baletního souboru mimo smluvní podmínky.

Tabulka 21: Denní ferman

Denní ferman (první až pátý den)	
Trénink:	10,00 – 11,15
Zkoušky:	11,30 – 14,00 16,00 – 18,00
Denní ferman (šestý den, většinou sobota)	
Trénink:	10,00 – 11,15
Zkoušky:	11,30 – 15,00
V den představení	
Trénink:	10,00 – 11,15
Zkoušky:	11,30 – 14,00
Příprava na představení:	18,00
Začátek představení:	19,00
Příprava na představení:	19,30
Začátek př. Otáčivé hlediště:	21,00 a 21,30

Zdroj¹⁸³

¹⁸³ Autor práce.

Ranní trénink vede baletní mistr (klasická technika s klavírním doprovodem, moderní trénink je zařazen, pokud soubor navštíví hostující pedagog). Tréninky jsou povinné pro všechny umělce, zkoušky pro určená obsazení dle fermanu (vždy přítomni umělci prvního i druhého obsazení).

Odborné, personální, sociální a kázeňské problémy malého rozsahu řeší určení asistenti "na místě", komplikace zásadního charakteru řeší šéf baletu, po dohodě s asistenty. Šéf baletu má možnost udělit napomenutí, které stvrdí svým podpisem i ředitel divadla.

Činnost a aktivity všeobecných ani divadelních odborových organizací nejsou pro interní činnost baletního souboru relevantní - v plném rozsahu jsou respektovány obecné pracovně právní předpisy, a především pracovní náplň členů baletu, která je přílohou smlouvy členů baletu.

Součástí pracovní smlouvy je Funkční zařazení a popis pracovní činnosti viz příloha M.

7.1.4 Zázemí baletu JD

Soubor baletu využívá v Historické budově JD jeden baletní sál (cca 70 m²) vybavený zrcadlovými stěnami, tyčemi a veškerých nutným elektronickým zařízením (CD, DVD, mini-disk přehrávač, TV). Přípravu baletních inscenací velmi komplikuje malý prostor baletního sálu (necelé 2/3 jeviště DK Metropol). Choreografové a baletní mistři se potýkají s problémy nejen při přípravě inscenace, ale i během repertoárových zkoušek.

K zázemí baletního studia patří dvě malé šatny (dámská a pánská) nacházející se ve stejném patře u baletního sálu. Šatnu využívají výhradně baletní umělci a v případě nutnosti jejich hosté (externisté).

Masáže probíhají v malém prostoru na chodbě. Masér pracuje pro baletní soubor externě, dochází do divadla dvakrát týdně na cca 4 masáže. Tanečnickům může poskytnout odbornou pomoc z oblasti fyzioterapie, zdravé výživy a v případě úrazu kvalifikovaně aplikovat tapping.

Šéf baletu a tajemnice využívá kanceláře baletu ve 3. patře Historické budovy, kde sídlí ostatní šéfové souborů a veškerý personál. K vybavení kanceláře baletu patří jeden divadelní note-book a tiskárna.

V Historické budově se bohužel nenachází bufet ani jiná místnost pro odpočinek. Jedinou možností je menší kužárna, kde je automat na kávu.

Oficiální Divadelní klub, přístupný i veřejnosti, je mimo budovu a ceny jsou i pro zaměstnance divadla komerční bez možnosti slevy.

7.2 Premiéry baletu za šest divadelních sezón

V rámci dramaturgického plánu JD uvádí balet dvě premiéry ročně v Českých Budějovicích a jednu pak každé dva roky před Otáčivým hledištěm.

- Celovečerní dějové balety: 9 z toho: 9x Attila Egerházi
- Jednoaktové dějové balety: 3 z toho: 3x Attila Egerházi
- Komponované večery: 7 z toho: 2x Jiří Kylián
2x Mário Radačovský
1x Rui Horta
1x Petr Zuska
1x Václav Kuneš
14x Attila Egerházi

Balet spolupracoval s významnými hostujícími tvůrci, kteří již dokázali profesionalitu své práce jako interpreti, choreografové nebo asistenti choreografie.

Tabulka 22: Premiéry baletu JD (viz příloha N)

2009/2010		Režisér, choreograf:	Místo premiéry:	Financováno za pomoci:
<i>Carmen</i>	So In love Carmen	Attila Egerházi Attila Egerházi	DK Metropol	Hungarian Ballet Foundation
<i>Pták Ohnivák</i>	Podivuhodný Mandarin Pták Ohnivák	Attila Egerházi Attila Egerházi	DK Metropol	Hungarian Ballet Foundation
<i>Sen noci svatojánské</i>		Attila Egerházi	Otáčivé hlediště	

2010/2011		Režisér, choreograf:	Místo premiéry:	Financováno za pomoci:
Taneční delikatesy	Neen-Ya In and Out Un Ballo	Václav Kuneš Attila Egerházi Jiří Kylián	Palace of Art Budapešť DK Metropol	Hungarian Ballet Foundation
Sen noci svatojánské		Attila Egerházi	DK Metropol	
Bolero	1 + 1 Painted Rainbow Dinner Close Curtain Bolero	Attila Egerházi Attila Egerházi Mario Radačovský Attila Egerházi Attila Egerházi	Historická budova JD	Hungarian Ballet Foundation
2011/2012		Režisér, choreograf:	Místo premiéry:	Financováno za pomoci:
Louskáček		Attila Egerházi	DK Metropol Landestheater Niederbayern Passau	Landestheater Niederbayern Passau
Romeo a Julie		Attila Egerházi	DK Metropol	
Romeo a Julie		Attila Egerházi	Otáčivé hlediště	
2012/2013		Režisér, choreograf:	Místo premiéry:	Financováno za pomoci:
Bez Gravitace	Ordinary Events Lost Senses Zero Gravity Mariin sen	Rui Horta Attila Egerházi Attila Egerházi Petr Zuska	DK Metropol	Taneční centrum Praha - konzervatoř
Na scéně!	Na scéně! Suzan Odd Couples	Attila Egerházi Mário Radačovský Attila Egerházi	DK Metropol	
Carmen		Attila Egerházi	Otáčivé hlediště	Hungarian Ballet Foundation

2013/2014		Režisér, choreograf:	Místo premiéry:	Financováno za pomoci:
Kauza Kafka		Attila Egerházi	Landestheater N. Passau Historická budova JD	Landestheater Niederbayern Passau
MOZ-ART	Mirabell Šest tranců	Attila Egerházi Jiří Kylián	DK Metropol	Taneční centrum Praha - konzervatoř
2014/2015		Režisér, choreograf:	Místo premiéry:	Financováno za pomoci:
Podivín	Requiem za mládí Pass-Ages Podivíni	Attila Egerházi Attila Egerházi Attila Egerházi	Historická budova JD	Taneční centrum Praha - konzervatoř
Labutí jezero		Attila Egerházi	DK Metropol Otáčivé hlediště	Taneční centrum Praha - konzervatoř

Zdroj¹⁸⁴

Tabulka 23: Hostující choreografové a asistenti choreografie

Spolupráce s:		Choreografie:	Rok:	Místo premiéry:	Financováno za pomoci:
Shirley Esseboom	dlouholetá sólistka Nederlands Dans Theater, Les Ballets de Monte Carlo asistentka choreografií Jiřího Kyliána				
	Asistentka choreografie	Un Ballo (Jiří Kylián)	2010	Budapešť	Hungarian Ballet Foundation
			2010	České Budějovice	Hungarian Ballet Foundation
		Šest tanců (Jiří Kylián)	2014	České Budějovice	Taneční centrum Praha – konzervatoř
		Romeo a Julie (Attila Egerházi)	2012	České Budějovice	Taneční centrum Praha – konzervatoř
		Kauza Kafka (Attila Egerházi)	2013	Passov	Passovské divadlo
		Labutí jezero (Attila Egerházi)	2015	České Budějovice	Taneční centrum Praha – konzervatoř

¹⁸⁴ Autor práce.

Spolupráce s:		Choreografie:	Rok:	Místo premiéry:	Financováno za pomoci:
<i>Václav Kuneš</i>	dlouholetý sólista souboru Nederlands Dans Theater, zakladatel (s Natašou Novotnou) nezávislého souboru 420people				
	Choreograf	Neen-ya	2010	Budapešť	Hungarian Ballet Foundation
			2010	České Budějovice	
<i>Rei Watanabe</i>	Sólistka souboru Nederlands Dans Theater, Cullberg Ballet, Lyon Opera B. členka souboru 420 people a asistentka choreografa Václava Kuneše				
	Asistentka choreografa	Neen-ya (Václav Kuneš)	2010	Budapešť	Hungarian Ballet Foundation
<i>Máριο Radačovský</i>	dlouholetý sólista Nederlands Dans Theater, Grand Ballet Canadian, zakladatel souboru Bratislava Balet, šéf baletu Národního divadla v Brně				
	Choreograf	Dinner	2011	České Budějovice	Hungarian Ballet Foundation
		Suzan	2013	České Budějovice	
<i>Jan Kodet</i>	Choreograf a baletní mistr Baletu Národního divadla v Praze, sólistou v souborech Dance Berlin, S.O.A.P. Dance Theatre Frankfurt, Ballet Gulbenkian, asistent choreografa Ruie Horty				
	Asistent choreografa	Ordinary Events (Rui Horta)	2012	České Budějovice	
	Choreograf	Rusalka	2014	Český Krumlov	Představení opery JD
<i>Petr Zuska</i>	Šéf baletu Národního divadla v Praze, Sólistou souboru Les Grands Ballets Canadiens, Baletu Národního divadla				
	Choreograf	Mariin sen	2012	České Budějovice	
<i>Nelly Danko</i>	Baletní mistr v Baletu Národního divadla v Praze Asistentka choreografa Petra Zusky				
	Asistentka choreografa	Mariin sen (Petr Zuska)	2012	České Budějovice	
<i>Lidie Wos</i>	Choreografka a sólistka v souboru Skånes Dansteater, sólistka v souboru Opera Bałtycka Gdansk, Teatr Tanca Poznan				
	Choreografka	Smile	2010	České Budějovice	Taneční centrum Praha – konzervatoř

Zdroj¹⁸⁵

¹⁸⁵ Autor práce.

Tabulka 24: Hostující baletní mistři

Spolupráce s:		Choreografie:	Rok:	Místo:	
<i>Shirley Esseboom</i>	dlouholetá sólistka Nederlands Dans Theater, Les Ballets de Monte Carlo asistentka choreografií Jiřího Kyliána				
	Baletní mistr	Klasický tanec	2009 - 2015	České Budějovice	
<i>Mário Radačovský</i>	dlouholetý sólista Nederlands Dans Theater, Grand Ballet Canadian, zakladatel souboru Bratislava Balet, šéf baletu Národního divadla v Brně				
	Baletní mistr	Klasický tanec	2013	České Budějovice	
<i>Jan Kodet</i>	Choreograf a baletní mistr Baletu Národního divadla v Praze, sólistou v souborech Dance Berlin, S.O.A.P. Dance Theatre Frankfurt, Ballet Gulbenkian, asistent choreografa Ruie Horty				
	Baletní mistr	Moderní tanec	2012, 2014	České Budějovice	
<i>Jeanne Solan</i>	Baletní mistr, dlouholetá sólistka Nederlands Dans Theater I. a III.				
	Baletní mistr		2009 - 2015	České Budějovice	Taneční centrum Praha – konzervatoř
<i>Juhani Teräsvoori</i>	Baletní mistr Finského Národního baletu, dříve ředitel švédského Opera House Göteborg, zakladatel Mezinárodního Baletního Gala ve Finsku				
	Baletní mistr		2009 - 2011	České Budějovice	
<i>Václav Janeček</i>	Vedoucí katedry a pedagog Akademie Múzických umění, Dramaturg Baletu Národního divadla v Praze Dramaturgem a baletním mistrem Laterny magiky (nyní Nová scéna ND)				
	Baletní mistr		2015	České Budějovice	
<i>Gyula Harangozó</i>	Baletní mistr, dříve šéf Maďarského národního baletu v Budapešti, šéf Státní opery ve Vídni, ředitel festivalu Szegedi Szabadtéri Játékok				
	Baletní mistr		2014 - 2015	České Budějovice	

Zdroj¹⁸⁶

¹⁸⁶ Autor práce.

Tabulka 25: Inscenační tým - spolupráce s Attilou Egerházim

Spolupráce s:	Rok:	Inscenace:
<i>Andrea T. Haamer</i>	Kostýmní návrhářka	
	2009 - 2014	Carmen, So In Love, Podivuhodný Mandarín, Pták Ohnivák, In and Out, 1 + 1, Painted rainbow, Run through, Close Curtain, Bolero, Louskáček, Black in White
<i>Bregje van Balen</i>	Kostýmní návrhářka	
	2012 - 2015	Romeo a Julie, Kauza Kafka, Labutí jezero
<i>Kristýna Novotná</i>	Kostýmní návrhářka, návrh scénografie	
	2010 - 2012	Sen noci svatojánské
<i>Roman Šolc</i>	Kostýmní návrhář	
	2012 - 2015	Běh věků, Podívání
<i>Daria Koštenko</i>	Kostýmní návrhářka	
	2012	Zero Gravity
<i>Samiha Maleh</i>	Kostýmní návrhářka, projekce	
	2010 - 2013	Odd couples, Pták Ohnivák
<i>György Árvai</i>	Návrh scénografie	
	2009 - 2014	Carmen, So In Love, Podivuhodný Mandarín, Bolero, Louskáček
<i>Loes Schakenbos</i>	Návrh scénografie, světelný design	
	2012 - 2015	In and out, Romeo a Julie, Kauza Kafka
<i>Jaroslav Milfajť</i>	Návrh scénografie	
	2015	Labutí jezero
<i>Karolina Lukášková</i>	Projekce	
	2015	Labutí jezero
<i>Péter K. Gerzson</i>	Světelný design	
	2009 - 2013	Carmen, So In Love, Podivuhodný Mandarín, Pták Ohnivák, Painted Rainbow, Bolero

Zdroj¹⁸⁷

¹⁸⁷ Autor práce.

7.3 Externí Spolupráce

Některé premiéry baletu JD vznikají za pomoci kooperativního financování, nejvýznamnější spolupracovníky a partnery je třeba vyjmenovat. Bez jejich finanční a produkční pomoci by nemohli vzniknout významné umělecké projekty a dramaturgie baletu posledních šesti let by vypadala zcela jinak.

7.3.1 Nadace Magyar Balett Alapítvány (Maďarsko)

Nadace Maďarského baletního divadla¹⁸⁸ v Budapešti vlastní scénografie a kostýmy většiny inscenací Attily Egerháziho, které v letech 2006 – 2009 uvedl se souborem Hungarian Ballet Theatre¹⁸⁹. Maďarská nadace výrazně podpořila balet JD zapůjčením scénografie a kostýmů zcela zdarma. Jednalo se o inscenace: Carmen, So In Love, Podivuhodný mandarín, Pták Ohnivák, Painted Rainbow, Dinner, Close Curtain, Bolero, Hungarian Dances, Run Through, Black in White, Serenáda, Frozen Roses.

Divadlo tak získalo v prvních čtyřech sezónách neuvěřitelný potenciál a mohlo ušetřit finanční prostředky u jednotlivých baletních premiér (dokonce u inscenace Carmen i před Otáčivým hledištěm v Českém Krumlově).

V neposlední řadě maďarská Nadace finančně podpořila 1 milionem Kč realizaci choreografie Un Ballo Jiřího Kyliána v JD.

Blízká spolupráce nadace a divadla dokládá, jak by mělo správně fungovat kooperativní financování kulturních institucí v rámci zemí Visegrádu.

7.3.2 Landestheater Niederbayern Passau (Německo)

Další významnou aktivitou Jihočeského divadla je přeshraniční spolupráce s německým divadlem Landestheater Niederbayern Passau.

---

¹⁸⁸ V originále maďarsky: Magyar Balett Alapítvány.

¹⁸⁹ V originále maďarsky: Magyar Balett Színház.

Spolupráce těchto institucí začala recipročně: výměna představení opery, diváci v Německu i Česku dostávají pozvání na tato představení jako bonus ke svému předplatnému.

V roce 2011 poprvé spolupracoval s passovským divadlem balet. Dirigent a hudební ředitel Landestheater Niederbayern Passau Basil H. E. Coleman nastudoval s orchestrem JD premiéru inscenace Sen noci svatojánské pro DK Metropol (přenesena z Otáčivého hlediště v Českém Krumlově).

Ještě v roce 2011 spolupráce pokračovala kooperativním financováním Louskáčka v režii a choreografii Attily Egerháziho. Inscenace měla premiéru v listopadu 2011 v Německu s passovským orchestrem, o dva týdny později v Českých Budějovicích s orchestrem JD. Představení se pak hrála v rámci předplatného¹⁹⁰ nejen v Passově, ale i v dalších městech, kde passovské divadlo zajišťuje provoz (Landshut a Straubing).

Jiří Šesták: „Už dlouho jsme chtěli uvést nějaký velký titul. Spolupráce s Pasovem je pro nás velmi významná, vzhledem k náročnosti bychom to sami totiž nezrealizovali. Když jsme u nich hráli, zaujali jsme je a sami se k tomu nabídli. Nemají svůj baletní soubor, a tak u nich budeme hostovat toto koprodukční představení celkem 12 krát na třech různých scénách.“¹⁹¹

Dalším společným projektem byla v roce 2014 inscenace Kauza Kafka v režii a choreografii Attily Egerháziho. Divadla se opět finančně dělila o náklady, ale pouze passovské divadlo vydalo prostředky na nastudování náročné moderní hudby (Arvo Pärt, Alfred Schnittke a Henryk Górecki) s orchestrem.

7.3.3 Taneční centrum Praha – konzervatoř

Attila Egerházi se pedagogické a choreografické činnosti na konzervatoři aktivně věnuje od roku 1999. Pro studentský soubor Balet Praha Junior¹⁹² tvoří pravidelně jednoaktové balety, výjimkou byl jen v roce 2013 celovečerní balet Kouzelná flétna. Se

---

¹⁹⁰ Passovské divadlo nemá stálý baletní soubor, proto balet JD plnil všechny povinnosti předplatného.

¹⁹¹ BRYNYCH, Ondra. Ořechy, třeste se!: Louskáček. *Semtam Magazine: Kultura* [online]. 2014, 2014-03, č. 28 [cit. 2015-04-28]. Dostupné z: <http://issuu.com/semtam>

¹⁹² Balet Praha Junior je studentský soubor složený z těch nejlepších studentů vyšší ročníků konzervatoře Taneční centrum Praha. Ředitelkou je Vlasta Schneiderová a managerem Baletu Praha Junior Antonín Schneider.

souborem se účastnil mnoha uměleckých turné a po dobu svého působení na konzervatoři vytvořil pro cca 80 tanečnicků z 9 různých států repertoár v délce 400 minut.

Spolupráce baletu JD a konzervatoře probíhá intenzivně při přípravách především velkých dějových baletů. Soubor s šestnácti stálými tanečnickými by byl příliš malý pro inscenování těchto děl, bylo třeba nalézt cestu, jak zkoordinovat zkoušky i představení, a tak zajistit dostačující počet účinkujících.

Studenti se v rámci své jevištní praxe (a bez nároku na komerční honorář) účastní premiér baletu od roku 2010:

- České Budějovice:
Louskáček, Sen noci svatojánské, Romeo a Julie, Šest tanců, Pass-Ages, Labutí jezero
- Otáčivé hlediště:
Sen noci svatojánské, Romeo a Julie, Carmen, Labutí jezero
- Z operního repertoáru:
Don Giovanni, Orfeus, Rusalka a muzikál Divotvorný hrnec

Spolupráce je významná nejen po praktické, ale i umělecké stránce. Choreografové a baletní mistři mohou podrobně poznat kvalitu a způsob práce jednotlivých studentů, a o to jednodušší je výběr při jejich účasti na konkurzech po absolvování konzervatoře.

Od roku 2009 prošli souborem baletu JD tito absolventi: Sabina Bočková, Tereza Hloušková, Natálie Housková, Adéla Abdul Khalegová, Linda Svidró Schneider, Nikol Šneiderová, Barbora Šťastná, Patrik Čermák, Aleš Krátký, Šimon Kubáň, Filip Löbl, Jakub Sadílek, István Varga.

Tabulka 26: Choreografie Attily Egerháziho pro Balet Praha Junior

2000	SÁM SE SEBOU	Hudba: Nicola Porpora
2001	ZÁVISLOSTI	Hudba: J. S. Bach, Bartalau Markos
2002	ZTRACENÉ ILUZE	Hudba: Arvo Part
2002 projekt VISEGRAD	SKLENĚNÍ ANDĚLÉ	Hudba: Joby Talbot, Astor Piazzolla
2003	SEN PO KOUSKÁCH	Hudba: John Cage, Arvo Part
2004	NABARVENÁ DUHA	Hudba: Jean Sibelius, Maurice Ravel
2005	TO BYLO TAK	Hudba: A. Balanescu, J. S. Bach
2006	MIRABELL	Hudba: W. A. Mozart

2006	VALČÍK RŮŽÍ	Hudba: P. I. Čajkovský
2006	MAĎARSKÉ TANCE	Hudba: J. Brahms
2007	CARIOCA	Hudba: C. Veloso
2008	TŘPYT A PRACH	Hudba: Pinkn Martini, R. Williams, S. Stevens
2009	ZERO GRAVITY	Hudba: J. S. Bach
2010	SERENÁDA	Hudba: P. I. Čajkovský
2011	NA SCÉNU!	Hudba: Ch. Gounod
2013	KOUZELNÁ FLÉTNA	Hudba: W. A. Mozart
2014	PASS - AGES	Hudba: L. Janáček

Zdroj¹⁹³

7.3.4 Mezinárodní centrum tance

Agentura Mezinárodní centrum tance založená konzervatoří Taneční centrum Praha se výrazně finančně a produkčně podílí na inscenacích baletu JD.

V posledních sezónách je to především:

- Smile
- Ordinary events
- Romeo a Julie
- Louskáček
- MOZ-ART
- Podivín
- Labutí jezero

7.4 Interní spolupráce

7.4.1 Orchester JD

Ve vybraných baletních titulech spolupracuje balet s orchestrem opery, protože taková představení jsou významnou uměleckou nadstavbou a při kvalitní práci orchestru dodá živá hudba každému baletu zvláštní atmosféru. Při přípravě dojde k interní dohodě o

¹⁹³ Autor práce a archiv Tanečního centra Praha – konzervatoře.

harmonogramu nastudování a provozování díla, hrací plán koordinuje šéf baletu a šéf opery.

Šéf baletu Attila Egerházi žádá po dirigentovi a šéfovi opery kvalitní interpretaci hudebního díla. Balet neužívá orchestr v případě, kdy by tato kvalita nemohla být zajištěna.

Balety s orchestrem:

- Sen noci svatojánské
- Louskáček
- Kauza Kafka (pouze s orchestrem divadla v Pasově)
- Labutí jezero

U ostatních dějových baletů bylo třeba užít nahrávky z důvodu nedostatečného obsazení orchestru a malého prostoru orchestřiště v Historické budově JD.

7.4.2 Opera JD

Ve vybraných operních titulech spolupracuje balet s operou, ale reorganizace baletu v roce 2009 měla dopad na tuto spolupráci: balet již neměl nadále plnit úlohy jen statistů (sboru v opeře), ale pro spolupráci byly vybírány jen ty inscenace (moderní opery, operety, muzikály), kde je tanec významnou součástí. Pokud je třeba do představení opery užití externistů, divadlo využívá starší studenty Baletní školy při JD.

Největším problémem jsou při přípravě představení opery s baletem délky zkoušek: opera často zkouší na jevišti již několik týdnů před premiérou. Balet tak přichází o čas, ruší se často velmi potřebný ranní baletní trénink, bez kterého není možné udržet interpretační kvalitu členů souboru pro baletní představení. Šéf baletu se snaží (z časových důvodů) tyto aktivity minimalizovat.

„Znamenalo to definitivní osamostatnění souboru s dopady na plánování spolupráce opery a baletu na jednotlivých inscenacích. De facto tak Jihočeské divadlo zvolilo cestu oddělení opery a baletu na dva zcela samostatné subjekty se zcela autonomními uměleckými i provozními plány.“¹⁹⁴

---

¹⁹⁴ ŠESTÁK, JIŘÍ. Divadlo - kultura - podmínky. s. 111. Praha: KANT. 2012.

Při spolupráci opery s baletem za kvalitní nastudování a provozování vybraných tanečních scén odpovídá šéf baletu a vybraný asistent choreografa (Sergej Škalikov, Béla Kéri Nagy a Linda Svidró Schneider).

Balet spolupracoval s operou na těchto inscenacích:

- Čarostřelec
- Čert a Káča
- Cikánský baron
- Na tý louce zelený
- Pošťácká pohádka
- Ptáčník
- Don Giovanni
- Komedianti
- Rendez-vous s paní Operetou
- Orfeus
- Et nunc et sempre
- Divotvorný hrnec
- Rusalka
- Zpívání v dešti
- Aida

7.4.3 Školička

Při Jihočeském divadle působí baletní škola vedená baletním mistrem Sergejem Škalikovem. U dětí již od 5 let jsou rozvíjeny pohybové dispozice, rytmus, koncentrace a základy baletu.¹⁹⁵

„Chodí tam sedmdesát dětí, a kdybychom měli dalších sedmdesát míst, tak se naplní. [...] Většina rodičů tam děti neposílá proto, aby z nich byli baletáři, ale proto, že to kultivuje jejich projev, dodává se jim estetika pohybu, učí se kázni.“¹⁹⁶

---

¹⁹⁵ ŠKALIKOV, Sergej. Baletní škola Jihočeského divadla. In: *Jihoceskedivadlo.cz* [online]. České Budějovice, 2011 [cit. 2015-02-02]. Dostupné z: <http://www.jihoceskedivadlo.cz/balet/baletni-skola>

¹⁹⁶ KOLÁŘOVÁ, Libuše a Jiří ŠESTÁK. Jiří Šesták: Na otáčivém hledišti letos nabídneme lehčí repertoár. *Týdeník Budějovicko*. 30. 1. 2013.

Velmi často jsou žáci baletní školy obsazováni do dětských rolí, dívky nad 15 let pravidelně při činoherních a operních představení před Otáčivým hledištěm v Českém Krumlově.

Obrázek 17: Baletní škola při JD

Zdroj¹⁹⁷

7.5 Akce baletu mimo dramaturgický plán

K dalším akcím baletu JD (mimo dramaturgický plán a předplatné) patří zájezdová představení, která může uvádět balet též jako premiéry (balety nastudované jen pro tyto příležitosti). Výběr prezentovaného repertoáru je závislý na uměleckých požadavcích organizátora akce, ale také na technické vybavenosti a zázemí daného prostoru.

Při těchto akcích balet uvedl nad rámec svého pravidelného repertoáru tyto inscenace:

- Hunagarian Dances (choregrafie Attila Egerházi)
- Run Through (choregrafie Attila Egerházi)
- Les Bras de Mer (choregrafie Petr Zuska)
- Serenáda (choregrafie Attila Egerházi)
- Something stupid (choregrafie Attila Egerházi)
- Zero Gravity Pas-de-deux (choregrafie Attila Egerházi)
- Close Curtain Pas-de-deux (choregrafie Attila Egerházi)
- Talking bodies (choregrafie Attila Egerházi)

---

¹⁹⁷ Dostupné z: <http://www.jihoceskedivadlo.cz/balet/baletni-skola/ohlasy/>

- Grafity - komponovaný večer složený z choreografií Attily Egerháziho (Painted Rainbow, Frozen Roses) a Mária Radačovského (Dinner) uvedené v Národním tanečním divadle v Budapešti v roce 2009
- komponované večery složené z choreografií Attily Egerháziho (Bolero, Carmen, Black in White) a Petra Zusky (Les Bras de Mer) v Palace of Art Budapešť v roce 2009
- BOOM komponovaný Program se skládal z inscenací Attily Egerháziho (choreografie Run Through), Lidie Wos (Smile), Mária Radačovského (Dinner) a hostem byl soubor Balet Praha Junior s choreografií Samuela Delvauxe (Sens Interdit). Představení bylo plně financováno Národním tanečním divadlem v Budapešti - uvedeno v Palace of Art v Budapešti.

Mimo dramaturgický plán JD v ČR:

- České Budějovice: Bazilika (Festival Město v pohybu)
Múzy na vodě (Festival města České Budějovice)
Gala Viva Ballet
Gala cen Jihočeské Thálie
Ples města a starostů
- Praha: Stavovské divadlo, Národní divadlo,
Nová scéna ND, Dance Open Air Lichtenštejn
Divadlo ABC, Míčovna Pražského hradu
- Jihočeský kraj: Tábor, Písek, Prachovice, Český Krumlov, Bechyně aj.
- Ostatní města: Jablonec nad Nisou, Karlovy Vary, Ostrava, Třebíč,
Vranov nad Dyjí, Děčín, Šumperk, Králíky aj.

Představení v zahraničí:

- Německo: Passov
Landshut
Straubing
- Maďarsko: Budapešť: Palace of Art
Nemzeti Tánc Színház
Operrett Színház
Győr: Národní divadlo
- Itálie: Montevarchi: Teatro Comunale Bucci
- Finsko: Laperranta

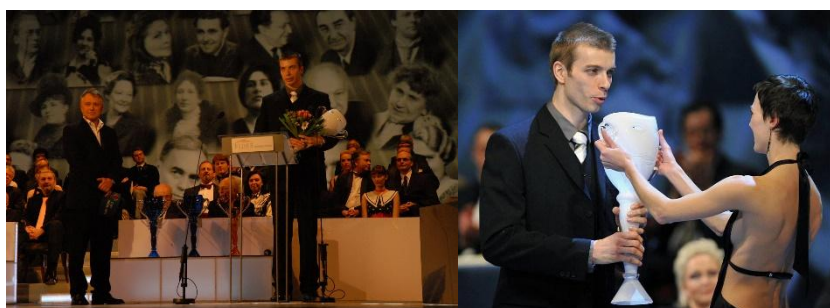
7.6 Ocenění

Celostátní cena Thálie

Užší nominace:

Celostátní Cenu Thálie získal v roce 2009 dlouholetý sólista baletu JD Zdeněk Mládek za hlavní roli v choreografii Attily Egerháziho So In Love (první premiéra „nového“ baletu JD, komponovaný večer pod společným názvem Carmen). Zdeněk Mládek se stal prvním a zatím jediným Jihočechem, který tuto cenu získal.

Obrázek 18: Ceny Thálie 2009

Zdroj¹⁹⁸

Nejblíže k tomuto úspěchu, do posledních tří nominovaných mužů, se dostal v roce 2014 Viktor Svidrů, sólista baletu JD, za ztvárnění role Kafky v baletu Kauza Kafka (choreografie Attila Egerházi).

Širší nominace:

- V roce 2009 pro sólistku Lindu Svidrů Schneider za hlavní roli v Carmen
- V roce 2011 pro sólistu Viktora Svidrů za hlavní roli v inscenaci Louskáček
- V roce 2012 pro Nikol Šneiderovou za roli Julie v inscenaci Romeo a Julie
- V roce 2012 pro Petra Rovó za roli Merkutia v inscenaci Romeo a Julie

---

¹⁹⁸ Dostupné z: <http://www.jihoceskedivadlo.cz/divadlo/novinky/1075-ziska-viktor-svidro-cenu-thalie?page=59> a <http://ceskobudejovicky.denik.cz/galerie>

Cena Divadelních novin (obor Tanec a balet)

V sezóně 2009/2010 získal Attila Egerházi cenu za choreografii a režii baletu Pták Ohnivák (jednoaktová inscenace uváděná ve večeru spolu s inscenací Podivuhodný mandarín, též Attily Egerháziho).

Pamětní medaile od primátora města

Stříbrnou pamětní medaili od primátora města Českých Budějovic Miroslava Tettera získal Attila Egerházi v první sezóně svého působení v baletu JD. Cenu města Českých Budějovic získal Zdeněk Mládek.

Ceny byly předány po premiéře *Snu noci svatojánského* v Zámecké jízdárně státního hradu a zámku Český Krumlov.

Obrázek 19: Předání cen primátora města České Budějovice (Attila Egerházi a Zdeněk Mládek)

Zdroj¹⁹⁹

Inscenace roku

Divadelní noviny každoročně vypisují anketu Inscenace roku, v které oslovují nejen divadelní kritiky, ale i teatrology, dramaturgy, publicisty a vybrané kulturní osobnosti tak, aby pokryly významné inscenační události českého divadla za uplynulý rok.

Inscenace roku (2010): „Roman Vašek: Taneční delikatesy. *Choreografie: Attila Egerházi, Václav Kuneš a Jiří Kylián, Jihočeské divadlo České Budějovice. Před třemi*

---

¹⁹⁹Dostupné z: <http://www.jihoceskedivadlo.cz/divadlo/aktualne?qid=485>

lety bych to považoval za utopii – v malém regionálním baletu uvádějí program tří špičkových choreografů, navíc velmi dobře zatančený.“²⁰⁰

Inscenace roku (2013): „*Roman Vašek: Attila Egerházi: Kauza Kafka, chor. a r. Attila Egerházi, Jihočeské divadlo České Budějovice.*“²⁰¹

Soutěžní přehlídka současné taneční tvorby BALET 2014

Již po osmé se uskutečnila soutěžní přehlídka divadelních inscenací, kterou organizačně zajišťuje Taneční sdružení ČR. Do přehlídky je zahrnuto to nejlepší z repertoáru českých baletních souborů kamenných divadel posledních tří let a představení jsou posuzována na domácí scéně, takže inscenační tvar a výkonu umělců nejsou pozměněny podmínkami zájezdového představení.

Soutěže se účastnilo 10 baletních souborů²⁰² a balet JD získal hned dvě ocenění:

Cenu za autorské dílo – diplom s prémie 10 000 Kč Attilovi Egerházi za inscenaci *Kauza Kafka* v Jihočeském divadle.

Cenu za nejlepší sólistický výkon – diplom s prémie 5 000 Kč Viktoru Svidró za interpretaci role Kafky v tanečním díle *Kauza Kafka* v Jihočeském divadle.

Obrázek 20: Předání cen BALET 2014 (Attila Egerházi a Viktor Svidró)

Zdroj²⁰³

---

²⁰⁰ VAŠEK, Roman. Inscenace roku. *Divadelní noviny* [online]. 6. 1. 2011 [cit. 2015-02-02]. Dostupné z: <http://www.divadelni-noviny.cz/inscenace-roku>

²⁰¹ VAŠEK, Roman. Inscenace roku 2013. *Divadelní noviny* [online]. 9. 2. 2014 [cit. 2015-02-02]. Dostupné z: <http://www.divadelni-noviny.cz/divadelni-inscenace-roku-2013>

²⁰² Balet Národního divadla Praha, Laterna magika, Pražský komorní balet, Bohemia Balet, Balet Praha Junior, Divadlo F. X. Šaldy v Liberci, Divadlo J. K. Tyla Pízeň, Jihočeské divadlo České Budějovice, Národní divadlo Brno a Národní divadlo moravskoslezské Ostrava.

²⁰³ Dostupné z: <http://www.jihoceskedivadlo.cz/divadlo/novinky/1155-balet-jd-zabodoval-na-soutezni-prehlidce-tanečni-tvorby>

Jihočeské Thálie

Jihočeské Thálie se udělují v Českých Budějovicích každoročně a jsou jakousi „neteří“ Celostátních Thálií - ocenění je zúžené pouze na umělce JD. Jednotlivé ceny jsou rozděleny do 4 kategorií (balet, činohra, opera, loutkohra) a nominováni jsou za každý soubor tři ženy a tři muži. Ceny jsou předány při slavnostním gala večeru.

Šéf baletu v roce 2009 sestavil uměleckou radu baletu složenou ze šéfa baletu Attily Egerháziho, baletních mistrů Lindy Svidró Schneider a Bély Kéri Nagy, tanečníků souboru Zdeňka Mládka a Nadi Kabelové. Umělecká rada o nominacích baletu hlasovala a určila interprety a role, za kterou jsou umělci nominováni.

Výjimkou pak byl rok 2013, kdy o nominacích hlasovali všichni členové baletu, stejně jako rok 2014, kdy nový ředitel Lukáš Průdek změnil pravidla udílení cen a o nominacích a vítězích rozhodovali hlasováním pouze diváci.

- Cena Jihočeské Thálie za rok 2009
  - pro Zdeňka Mládka za hlavní roli v inscenaci So In Love
  - pro Lindu Svidró Schneider za hlavní roli v inscenaci Carmen
- Cena Jihočeské Thálie za rok 2010
  - pro Petronelu Bogdan za hlavní roli v inscenaci Pták Ohnivák
  - pro Bélu Kéri Nagy za roli v inscenaci Sen noci svatojánské
- Cena Jihočeské Thálie za rok 2011
  - pro Cristinu Porres Mormeneo za hlavní roli v inscenaci Louskáček
  - pro Viktora Svidró za hlavní roli v inscenaci Louskáček
- Cena Jihočeské Thálie za rok 2012
  - pro Cristinu Porres Mormeneo za hlavní roli v inscenaci Romeo a Julie
  - pro Petra Rovó za roli Merkutia v inscenaci Romeo a Julie
- Cena Jihočeské Thálie za rok 2013
  - pro Lindu Svidró Schneider za hlavní roli v Carmen (Otáčivé hlediště)
  - pro Viktora Svidró za hlavní roli v inscenaci Kauza Kafka
- Cena Jihočeské Thálie za rok 2014 – pouze ceny diváků
  - pro Barboru Coufalovou za hlavní roli v inscenaci MOZ-ART
  - pro Zdeňka Mládka za hlavní roli v inscenaci MOZ-ART

Obrázek 21: Ocenění členové baletu 2009-2013

Zdroj²⁰⁴

---

²⁰⁴ Dostupné z: <http://www.profimedia.com/0092412152> a <http://prachaticky.denik.cz/galerie/divadlo-jihceska-thalie-cb12.html>

8 DRAMATURGIE BALETU JD

Attila Egerházi zásadně proměnil dramaturgii baletu, ustálil počet premiér na dvě v průběhu sezóny a před Otáčivým hledištěm jednou za dva roky. V Kulturním domě Metropol se inscenují tzv. „velké balety“, v Historické budově jednoaktové balety a komponované večery. Další premiéry jsou pak ve spolupráci s operou, kde se balet ve větší či menší míře účastní operních, operetních a muzikálových představení.

Pro naplnění uměleckých a odborných cílů baletu využívá Attila Egerházi významné mezinárodní kontakty na úrovni tvůrců, asistentů a pedagogů. Úzce spolupracuje s konzervatoří Taneční centrum Praha, což mu umožňuje navýšit počet tanečníků v dějových baletech z 16 interních členů až na 22 účinkujících.

„Mým hlavním úkolem je řídit umělecké těleso, které bude vedle mé vlastní tvorby prezentovat i významné hostující umělce a týmy. [...] Nakonec, ale ne v poslední řadě, je pro mě mimořádně významné působit v české kultuře a spolupracovat s domácími umělci.“²⁰⁵

Při tvorbě dramaturgie jsou pro něho na prvním místě umělecké vize souboru a kvalita práce, až na druhém módní trendy tanečního umění nebo statistiky návštěvnosti.

„Pokud se týká "tanečního divadla", je v posledním desetiletí neustále ostřelováno různými postmoderními "pohybovými" aktivitami, které se tváří jako současné trendy a nepříjemně dezorientují a doslova deptají tradičního tanečního a baletního diváka. Proto se musíme důsledně věnovat osvětě, tvořit a propagovat především díla inteligentní, emocionální a humanistická... dokonale řemeslně zpracovaná, laskavá k divákovi a současně náročná, která osloví velmi širokou cílovou skupinu [...] takovou kulturní komunitu, na které musí být postavena a ospravedlněna existence každého divadla.“²⁰⁶

Přes složitou finanční situaci v regionálním divadle se může balet pyšnit bohatým repertoárem a často je „rozlet“ dramaturgie omezen pouze finančně. V tomto směru velmi dobře funguje kooperativní financování, a to především s Tanečním centrem Praha – konzervatoří, Nadací Hungarian Ballet Theatre a s divadlem v Pasově (podrobně v další kapitole).

---

²⁰⁵ EGERHÁZI, Attila. *Vize o baletu Brno: Jihočeské divadlo*. České Budějovice, 2013. Projekt pro konkurzní řízení.

²⁰⁶ SCHNEIDER, Antonín. *Jihočeské divadlo 2010+2011: Balet*. 1. České Budějovice: T. A. Print, 2012. Almanach JD.

Egerházi rozšířil aktivity souboru i mimo rámec dramaturgického plánu a předplatného. Uvádí premiéry inscenací v rámci Gala večerů, na festivalech a spolupracuje s dalšími divadly v zahraničí.

Zajímavá dramaturgie v posledních letech láká zájemce o místa tanečníků z celého světa. Zatímco první rok se konkursu do baletu JD zúčastnilo pár desítek interpretů, v roce 2011 se počet přihlášených vyšplhal na 200 tanečníků (90% žen 10% mužů).

8.1 Attila Egerházi jako choreograf

U všech svých děl je dramaturgem, režisérem a choreografem v jedné osobě. I pokud se jedná o konkrétní známé dílo, již mnohokrát zpracované, nebojí se přepracovat libreto do nové, významově jemu vlastní podoby. Přebírá na sebe zcela zodpovědnost za výběr díla, hudebního podkladu i obsazení. Důvěřuje svému instinktu a nežadá o pomoc dramaturga ani režiséra.

„Egerházi začal okamžitě realizovat koncept výrazně autorské dramaturgie. Namísto obvyklé regionální baletní eklektiky se na repertoár dostávají moderní skladby, progresivní choreografové a takřka výhradně komornější díla. Základem zůstává baletní tvarosloví, avšak originálně využívané. Namísto jinde vídaného lepení kroků z baletního slabikáře je nyní v Českých Budějovicích k vidění permanentní hledání nových a neobvyklých tanečních vazeb, tvarů, témat. Co je však nejpodstatnější, s Egerházim získalo Jihočeské divadlo tvůrce s vlastním čitelným rukopisem. A takových je v České republice věru málo.“²⁰⁷

V umělecké práci je nejcennější jeho niterné odhodlání tvořit, kdykoli a v podstatě za jakékoli situace. Je typem umělce, který programově nevytváří inscenace, ale má potřebu se umělecky realizovat. Svůj talent využívá intuitivně, nenutí se do napodobování vzorů ani opakování ověřené cesty, vychází z vidění podstaty. Divákovi se nepodbízí, snaží se vést dialog, inspirovat diváka k zamyšlení a niternému prožitku.

Nikdy se nestaví k umělecké činnosti choreografa jako k práci. Pro něho to není jen každodenní rutina, naučená dovednost nebo zúročení zkušeností. Při umělecké práci je odhodlán vložit do choreografie všechny své představy, pocity a momentální rozpoležení, v podstatě bez ohledu na to, jak dílo dopadne.

---

²⁰⁷ VAŠEK, Roman. Příběh baletu: Jihočeské divadlo. *Divadelní noviny*. 15. 11. 2011, roč. 2011, č. 19.

„Jde tu o způsob vyjadřování naléhavých obsahů svébytnou řečí umění [...] tedy druhem mezilidské komunikace, užívajícím zvláštního dorozumivacího kódu: předvádění dramatických dějů, často smyšlených, ale tím pravdivějších silou umělecké výpovědi.“²⁰⁸

V inscenacích záměrně nevytváří dokonalé iluze a podbízivé propojení reality s fikcí. Při samotné tvorbě zapomene na své okolí, reálný čas a prostor. Každé z jeho děl je jakousi výpovědí o světě kolem nás a o něm samém, někdy bez přikrášení, jindy s nadhledem.

Při přípravě inscenace si Attila Egerházi vybírá sám tým návrhářů scény a kostýmů. Jsou to většinou již renomovaní tvůrci, zvyklí na práci v tanečním žánru, kteří dokáží vizuálně dopracovat jeho představy.

Výtvarná stránka díla je pro něho velice důležitá u dějových i abstraktních baletů. Scénografie nejsou jen kusy „čehosi“ zaplňující prostor, netvoří umělé obrazy, ale hledá možnost dalšího uměleckého vyjádření, které podpoří atmosféru a styl inscenace metaforicky: často především tvarem, barvou i světelným designem.

8.2 PRÁCE S INTERPRETY

„Tanec je druh umění, jehož protagonisté, tedy tanečníci, „mluví“ s diváky prostřednictvím svého těla. Jedná se o nejstarší mezilidskou komunikaci, kterou známe. Je to jedna z nejkompexnějších divadelních forem. Tanečník je zároveň vrcholový sportovec, herec, hudebník (jeho tělo je vlastně tichým hudebním nástrojem) nebo výtvarný umělec - tvůrce. Taneční umění je věčným uměním mimo prostor a čas.“²⁰⁹

Interpret souboru baletu JD musí mít eklektické vzdělání, musí se opírat o bezpečné ovládnutí klasické (včetně práce na špičkách) i současné taneční techniky (základy moderního a jazzového tance, včetně akrobacie), a především musí být schopen vytvářet originální výrazové polohy. Důraz je kladen na techniku i ztvárnění role, a to jak v sólových, tak sborových číslech.

---

²⁰⁸ PERKNER, Stanislav a Jan HYVNAR. *Řeč dramatu: 1. Divadlo a rozhlas*. 1. vyd. Praha: Horizont, 1987, s. 5. ISBN 40-056-87

²⁰⁹ EGERHÁZI, Attila. Svět je v pohybu - pohyb je svět. *Jihoceskedivadlo.cz: Blog* [online]. 2011 [cit. 2015-02-02]. Dostupné z: <http://www.jihoceskedivadlo.cz/divadlo/blog/?qid=619>

Jako choreograf Attila Egerházi připomíná, že on sám nezmůže nic, pokud se interpret neztotožní s jeho záměry a vizí. Je schopen vyvolat v interpretovi pocit, že bez něho by byl on, choreograf, jen pouhou figurkou. Nedovolí, aby z jeho děl zbylo jen „mechanické lepení kroků“ a docela „solidní gymnastika“. Požaduje po interpretovi prožitek (jak u abstraktních, tak dějových baletů), žádá nadstavbu, odhalení vnitřní podstaty role, hledání cest a východisek. Je zásadně proti formalismu, každodenní rutině a stereotypu. Nic z toho neodpustí ani nejzkušenějším sólistů, přesto, že by jejich výkon vypadal ve srovnání s ostatními v pořádku.

„Z divadelního pohledu jsou tanečníci „tichými herci“. Svým tělem, gesty a abstraktními pohyby kreslí své charaktery a vytvářejí nejrůznější reálné i nereálné situace. Nutí diváky přemýšlet, baví je, rozesmějí i rozpláčou a kromě toho mezi řádky kladou otázky, na které vnímavý divák hledá odpověď i po představení. Od představení k představení se tanečníci mění před našima očima.“²¹⁰

Při obsazování baletu Attila Egerházi pečlivě zvažuje výběr jednotlivých rolí. Důležitý je pro něho umělecký záměr, charakter postavy a její prezentace v rámci inscenace, nikoli personální rozdělení souboru na sólisty a sbor. Někdy vybírá pro inscenaci hned několik obsazení a až během zkoušek rozhoduje o finální verzi hlavních rolí.

U dějových baletů určí dvě obsazení, která si představení pravidelně střídají po blocích. Neznamená to však, že se určený tanečník učí pouze jednu roli, ba naopak, nedochází k typickým alternacím (v souboru o šestnácti tanečnicích je třeba všech). Představení tančí vždy všichni členové souboru, role je možné si mezi sebou pouze vyměnit.

Na zájezdech a hostujících představení soubor prezentuje vždy první obsazení, tedy to nejlepší (bez ohledu na počet repríz).

V souboru je vyžadována každodenní disciplína, maximální koncentrace, a aktivní přístup k práci. Ke každému interpretačnímu výkonu přistupuje umělecký šéf individuálně a tuto cestu žádá i od asistentů a baletních mistrů. Ti jsou plně zodpovědní za nastudování a průběh zkoušek (včetně jevištních).

Na zkoušce jsou vždy přítomni všichni z daného obsazení inscenace a jednotlivé připomínky a změny choreografie jsou určeny všem bez rozdílu. Připomínky musí interpret intelektuálně zpracovat, nazkoušet a při další zkoušce co nejlépe aplikovat.

---

²¹⁰ EGERHÁZI, Attila. Svět je v pohybu - pohyb je svět. *Jihoceske divadlo.cz: Blog* [online]. 2011 [cit. 2015-02-02]. Dostupné z: <http://www.jihoceske divadlo.cz/divadlo/blog/?qid=619>

„Trávíme spolu 36 hodin šest dní v týdnu. To společně propocené tričko už od rána nás spojuje. U nás nejsou sólisté, nesólisté a sbor. Každý musí být technicky výborně připraven.“²¹¹

„Naše profese má jepičí život. Tanečník se učí základy svého umění 10 let. Tolik času potřebuje, aby se naučil správně užívat své tělo a vytvořil z něj skutečný nástroj. Za tu dobu musí zároveň v souladu se svým tělem a pohybovými schopnostmi „naladit“ také svou duši a city, aby mohl dobře vyjádřit „hudbu“ tanečního umění. To vše podstupuje s vědomím, že ho často čeká kariéra ne delší než 20 až 25 let. Tolik času dostává mladý umělec, aby tvořil a profesně „uzrál“.“²¹²

8.3 Struktura repertoáru Attily Egerháziho

Attila Egerházi je schopen inscenovat nenarativní abstraktní choreografie - většinou na hudbu, která nebyla určena přímo pro taneční zpracování anebo naopak zcela konkrétní a psychologicky závažná témata, příběhy, jejichž libreto zkušený divák dobře zná.

Divácky úspěšná díla a atraktivní tituly inscenoval jako choreograf vícekrát s různými soubory v různých zemích, některé zcela v původní podobě, u jiných zachoval pouze tematický celek a změnil choreografii.

Ve vícesouborových divadlech je „nucen“ tvořit i díla revuálního charakteru, jako jsou operety a muzikály, ale nikdy nepřestoupil hranici k fádni komerční činnosti.

Jeho tvorba by se dala obecně rozdělit do tří základních skupin.

8.3.1 Celovečerní nebo jednoaktové dějové balety

Attila Egerházi užívá dané a často velice známé libreto jen jako kostru inscenace. Nebojí se uchopit příběh jinak, aktualizovat ho anebo alespoň využít dramaturgickou linii příběhu k vyřčení existencionálních otázek. Nebyla by to žádná dramaturgická

---

²¹¹ PAVLOVÁ, Vladimíra a Linda SCHNEIDEROVÁ. Carmen zatančí jako pohybový esej. *Českobudějovický Deník: Kultura*[online]. 20.11.2009 [cit. 2015-02-02]. Dostupné z: http://ceskobudejovicky.denik.cz/kultura_region/carmen-zatanci-jako-pohybovy-esej20091119.html

²¹² EGERHÁZI, Attila. Svět je v pohybu - pohyb je svět. *Jihoceskedivadlo.cz: Blog* [online]. 2011 [cit. 2015-02-02]. Dostupné z: <http://www.jihoceskedivadlo.cz/divadlo/blog/?qid=619>

překvapení, kdyby to vše nevyprávěl choreograf se specifickým moderním pohybovým slovníkem a poetickým viděním jevištního prostoru.

Z hlediska hudebního materiálu se ale drží původních tradičních látek: Igora Stravinského, Mendelssohna – Bartholdyho či Petra Iljiče Čajkovského. Pokud to podmínky v divadle dovolí, vždy užívá živé hudby - orchestru.

Choreograf dílo inscenuje prostředky a metodami současného tanečního divadla, ale s velkou úctou k tradici klasického baletního odkazu 19. a 20. století. I v těchto slavných, a předem známých dramatických látkách, nechává velký prostor pro divákovu představivost a vlastní invenci.

Attila Egerházi: *„Balet v klasické baletní formě najdete ve velkých operních domech. Nazval bych ho velmi důležitým tanečním muzeem. A taneční divadlo je dalším krokem ve vývoji klasického tance. Naši tanečníci jsou víc než „pohybovači“, jsou tanečníky, ale i herci, a to nejen beze slov – někdy také promluví. Nejsou zpěváky, ale možná i zazpívají; nejsou malíři, ale sním o tom, aby někdy také malovali. Základem je vytvořit pohybové divadlo.“*²¹³

V JD je možné připravit tzv. „velký“ baletní titul jednou za dva roky. Stejný titul je využit i pro Otáčivé hlediště v Českém Krumlově, kde je reprýzován minimálně dva až tři roky.

• **Louskáček**

Inscenace *Louskáček* (tradiční vánoční rodinný titul) je jedním z celovečerních dvouaktových baletů. Attila Egerházi původně inscenaci vytvořil pro balet Národního divadla v Pécsi (Maďarsko), na repertoár baletu JD byl zařazen v roce 2011 (po 52 letech).

Louskáček patří k triu (spolu s Labutím jezerem a Šípkovou Růženkou) slavných baletů Petra Iljiče Čajkovského. Libretem je upravený příběh E. T. A. Hoffmanna.

Attila Egerházi: *„Je to jeden z nejlepších baletů vůbec. Úžasná hudba, krásný příběh skýtající velké možnosti pro výpravu i samotnou choreografii a tanečníky.“*²¹⁴

---

²¹³ PAVLOVÁ, Vladimíra a Attila EGERHÁZI. Carmen zatančí jako pohybový esej. *Českobudějovický Deník: Kultura*[online]. 20.11.2009 [cit. 2015-02-02]. Dostupné z: http://ceskobudejovicky.denik.cz/kultura_region/carmen-zatanci-jako-pohybovy-esej20091119.html

²¹⁴ BRYNYCH, Ondra. Ořechy, třeste se!: Louskáček. *Semtám Magazine: Kultura* [online]. 2014, 2014-03, č. 28 [cit. 2015-04-28]. Dostupné z: <http://issuu.com/semтам>

Tento osvědčený titul Attila Egerházi oblékl do „nového kabátu“: v prvním jednání přenesl celou rodinu do skutečného obývacího pokoje 60. let 20. století. Protikladem každodennosti je pak sen holčičky toužící po lásce prince a magické prostředí zámku.

Louskáček se hraje v blocích v období vánoc v JD již čtyři roky.

- **Carmen**

V inscenaci Carmen ponechal především milostný trojúhelník: Carmen, Don José a Torreador, i když ani Michaela není v tomto příběhu vedlejší postavou. Soustředil se na čtyři lidské city: lásku, žárlivost, hřích a pomstu.

„Mým úkolem bylo najít jazyk pro vyjádření silné lásky. Ta je pro mě velmi expresivní až sarkastická, protože v ní je, jak touhou získat druhého za každou cenu. Jako když chcete spojit dva magnety nesprávnými stranami.“²¹⁵

V Carmen jsou velmi atraktivní mužské sborové tance, komediální postava Torreadora pobaví diváky a závěr (smrt hlavních představitelů) dokáže dojmout.

Hudební podklad vytvořil ruský skladatel Rodion Shchedrin, který převzal známé melodie Bizetovy opery Carmen a vytvořil velice zdařilou instrumentální úpravu. Právě užití perkusí - měnící se rytmy vedle tklivých melodických pasáží, to je dokonalý hudební podklad pro baletní zpracování, který Attila Egerházi velmi dobře využil.

„Rodion Shchedrin měl šťastnou ruku, když nesmrtelnou operu Georgese Bizeta přetvořil v roce 1967 na baletní partituru, původně pro svou choť, primabalerinu moskevského Velkého divadla, Maju Pliseckou. Ačkoliv podle vlastních slov Shchedrin pokládal Bizetovu Carmen za ‚jedno z nejdokonalejších děl hudební historie‘, jeho hudební svět se mu podařilo geniálně přetvořit novými výrazovými prostředky.“²¹⁶

- **Romeo a Julie**

Inscenace Romeo a Julie je celovečerní balet o třech jednáních. Uveden byl v premiéře v Českých Budějovicích, následně přenesen před Otáčivé hlediště v Českém Krumlově.

---

²¹⁵ PAVLOVÁ, Vladimíra a Attila EGERHÁZI. Carmen zatančí jako pohybový esej. *Českobudějovický Deník: Kultura*[online]. 20.11.2009 [cit. 2015-02-02]. Dostupné

z: http://ceskobudejovicky.denik.cz/kultura_region/carmen-zatanci-jako-pohybovy-esej20091119.html

²¹⁶ ŘIHOUT, František. *Tisková zpráva: Příběh Carmen a Dona José před Otáčivým hledištěm v Českém Krumlově*. 1. vyd. České Budějovice, 12. 7. 2013. Dostupné z: http://img.jihoceskedivadlo.cz/download/pdf_137363404910.pdf

Romeo a Julie patří k tradičnímu repertoáru většiny kamenných divadel. Slavný příběh Williama Shakespeara je mistrovským dílem stejně jako hudba Sergeje Prokofjeva.

„Od brněnské světové premiéry v roce 1938 se na celém světě „urodilo“ již několik set různých inscenací tohoto geniálního díla. Sergej Prokofjev cítil výjimečnost svého díla, ale z tehdejšího Sovětského svazu, kam se tak naivně a nešťastně vrátil, bylo těžké ho představit uměleckému světu. Naštěstí se mu podařilo partituru včas propašovat „ven“ a historické choreografické šance se chopil náš choreograf Ivo Váňa Psota – světoběžník a zároveň brněnský patriot.“²¹⁷

Shakespearova nejslavnější tragédie nabízí i pro taneční zpracování množství vděčného dramatického materiálu. Attila Egerházi se soustředil především na psychologii jednotlivých postav a do popředí vyzdvihl i charaktery, které v tradičním baletním zpracování nejsou nijak důležité. Je to především vztah otce Julie k dceři a zoufalství matky po jejím úmrtí. Nechybí ani sarkastická až tragikomická postava Merkucia. Pro choreografa nebylo důležité morální vítězství pravdy (usmíření dvou rodů), ale samotný cit, velká láska a tragédie osudu hlavních představitelů.

„Pracoval jsem po intuitivní stránce. Zním dobře hudbu i drama, rozdíl je, jak uchopíte charaktery. Pro mě bylo důležité ptát se proč, co se děje v charakterech? Pokusil jsem se pak nalézt odpovědi.“²¹⁸

• Pták Ohnivák

V baletu *Pták Ohnivák* přináší Attila Egerházi nový pohled na Stravinského slavnou baletní prvotinu. Balet JD uvedl večer jako poctu Stravinskému k 100. výročí premiéry v Paříži.

Nejedná se o žádnou romantickou pohádku. Egerházi se nechal plně inspirovat složitostí hudby a příběh ukázal jako konflikt jedince se společností. Na závěr baletu nechá všechny představitele pomyslně osvobodit od všech každodenních strastí.

Attila Egerházi: *„Společnost může lidmi manipulovat, ale duše je jenom naše, tu nám nikdy nezglobalizují ...máme zodpovědnost za to, co si myslíme.“²¹⁹*

---

²¹⁷ JIHOČESKÉ DIVADLO, 2012. *Tisková zpráva: Romeo a Julie*. České Budějovice. Dostupné také z: http://img.jihoceskedivadlo.cz/download/pdf_133414567410.pdf

²¹⁸ FALOUT, Jiří. 2012. Balet Romeo a Julie půjde i před točnu. *Právo: Jihozápadní Čechy*. (13.4.2012).

²¹⁹ KOBLENC, Václav a Attila EGERHÁZI. Manipulují nás, ale duši nezglobalizují. *Českobudějovický Deník: Kultura*. 18.3.2010.

„Inscenace má sice základ v ruské pohádce, ale nesnažíme se ji převyprávět. Spíše se její symboly snažíme vyjádřit moderním pohybovým divadlem a přenést na diváky dokonalé propojení hudby a pohybu.“²²⁰

Postavu Ptáka Ohniváka ztvárňuje dívka, která symbolizuje únik smrtelníků mimo realitu moderního světa. Je to jedna z mála postav, kdy je využito tance na špičkách.

„Stravinského hudba poskytla něžný a současně silný prožitek všem citlivým duším, nejenom uším. Bylo to jako milující objetí. Výkony baletních umělců byly bravurní. [...] Máme opět ten intenzivní pocit, že nebýt při tom by nás ochudilo o fascinující prožitek síly a krásy baletního umění.“²²¹

• Podivuhodný mandarín

V Česku méně známý příběh *Podivuhodný mandarín* je v Maďarsku velice populární, a to především díky hudbě Bély Bartóka.

„Bartókův *Podivuhodný mandarín*, který na pozadí vztahu krásné nevěstky a „jejích“ mužích odkrývá temné stránky soudobého člověka, se na prkna divadla vrací po dlouhých 37 letech.“²²²

V Maďarsku se dočkal již mnohých zpracování a v této inscenaci se choreograf Attila Egerházi nejvíce drží libreta této známé programní hudby.

Attila Egerházi: „Bartok své dílo vytvořil jako baletní pantomimu, já jsem je záměrně vypracoval ve vášnivé taneční drama.“²²³

„*Mandarín* se jako všechny Bartókovy skladby vypořádává s problémem osamělosti muže a jeho vztahu k ženě a krutému světu.“²²⁴

Po interpretační stránce patří tato inscenace k technicky nejnáročnějším. Přesto, že se jedná o poměrně malé obsazení (jedna dívka a šest mužů), hlavní tíha příběhu spočívá na dívce, která je po celou dobu na jevišti, zmítána mezi jednotlivými muži. Celý příběh končí duetem s Mandarínem a jeho smrtí.

---

²²⁰ ZABILKA, David a Attila EGERHÁZI. Baletní dvojvečer v Metropolu. *MF Dnes: Jižní Čechy*. 19.3.2010.

²²¹ BEDNÁŘOVÁ, Ivana a Vladimír BEDNÁŘ. Pták Ohnivák: Ohlasy. In: *Jihoceskedivadlo.cz* [online]. České Budějovice, 23. 3. 2010 [cit. 2015-02-02]. Dostupné z: <http://jihoceskedivadlo.cz/porad/845-ptak-ohnivak>

²²² ZABILKA, David. Baletní dvojvečer v Metropolu. *MF Dnes: Jižní Čechy*. 19.3.2010.

²²³ KOBLENC, Václav a Attila EGERHÁZI. Manipulují nás, ale duši nezglobalizují. *Českobudějovický Deník: Kultura*. 18.3.2010.

²²⁴ ZABILKA, David. Baletní dvojvečer v Metropolu. *MF Dnes: Jižní Čechy*. 19.3.2010.

„Při prvních tónech Bartókovy expresivní hudby jsme zažili doslova pozitivní šok. Uchvacující hudba, brilantní výkony všech protagonistů, mistrovsky výtvarně a neotřele pojatá scéna, k tomu není co dodat.“²²⁵

„Bylo to tehdy pro mě nesmírně velký zážitek, něco jako zjevení. Netušil jsem, že tento úchvatný balet budeme mít jednou v našem divadle. Musím říct, že všechny diváky čeká velký umělecký zážitek, který se v baletu hned tak nevidí.“²²⁶

• Sen noci svatojánské

Ve *Snu noci svatojánské* chtěl Attila Egerházi vyjádřit tancem Magický příběh: prostředí reálného i smyšleného světa, příběh plný dějových zvrátů.

„Jedna z nejoblíbenějších Shakespearových komedií inspirovala německého romantika Mendelssohna ke skladbě, která založila jeho světovou slávu. Právem – romantická náladovost, dokonalá klasická forma i programová fantasknost nesmírně „sluší“ alžbětinské veselohře.“²²⁷

„Libreto kouzelného příběhu převedeme do osobitého tvaru, jehož základem bude klasický balet, využijeme ale i prvky současného pohybového slovníku.“²²⁸

V této úpravě libreta mladí lidé (s radostmi a starostmi dnešního světa) touží po něčem novém a se zvědavostí jim vlastní se nechají „vtáhnout“ do nočního lesa. Vládci magického světa: Titania, Oberon a vtipálek Puk (v podání dívky) jim díky zázračným květům ukážou, co vše se může stát.

„*Hippolyta a Theseus, Helena a Demetrius, Hermie a Lysandr, Titanie a Oberon. Kdo si zahrává s city? Milostný „motanec“, který jen tak nepřevyprávíte, ale porozumí mu i malé dítě. S úspěchem se provádí v operní, baletní i činoherní podobě. To vše je Sen noci svatojánské.*“²²⁹

Protože se jedná o baletní burlesku, od interpretů je žádán především dobrý herecký projev. Je třeba využít až teatrálních výrazových prostředků.

Vedle *Louskáčka* je *Sen noci svatojánské* další inscenace vhodná pro rodiče s dětmi.

---

²²⁵ BEDNÁŘOVÁ, Ivana a Vladimír BEDNÁŘ. Pták Ohnivák: Ohlasy. In: *Jihoceskedivadlo.cz* [online]. České Budějovice, 23. 3. 2010 [cit. 2015-02-02]. Dostupné z: <http://jihoceskedivadlo.cz/porad/845-ptak-ohnivak>

²²⁶ FALOUT, Jiří a František ŘIHOUT. Mandarín a Ohnivák slibují velký zážitek. *Právo: Jižní Čechy*. 19. 3. 2010.

²²⁷ EGERHÁZI, Attila. *Sen noci svatojánské*. In: *Jihoceskedivadlo.cz: Balet* [online]. České Budějovice, 2011 [cit. 2015-02-02]. Dostupné z: <http://jihoceskedivadlo.cz/porad/1347-sen-noci-svatojanske>

²²⁸ EGERHÁZI, Attila. *Sen noci svatojánské: Slovo choreografa*. 1. vyd. Liberec, 2014.

²²⁹ EGERHÁZI, Attila. *Sen noci svatojánské: Slovo choreografa*. 1. vyd. Liberec, 2014.

- **Kauza Kafka**

Inscenace *Kauza Kafka* sice patří k jednoaktovým dějovým baletům, ale neopírá se o známé a mnohokrát inscenované libreto. Představení vzniklo ve spolupráci s Landestheater Niederbayern v Pasově, kde se premiéra Kauzy Kafka (pod názvem *About Kafka*) uskutečnila.

„Velice nás těší, že máme v Jihočeském divadle již léta tak dobrého a umělecky vynikajícího kooperačního partnera. Společná myšlenka a příprava baletu „KAUZA KAFKA“ pro nás představuje vrchol v zatím ještě krátké historii tanečního divadla Landestheater Niederbayern. Celý večer, jenž je věnován spisovateli Franzi Kafkovi, který svým dílem překročil národní hranice, je obohacením našeho repertoáru, jenž by bez skvělé spolupráce s našimi přáteli z Čech nebyl možný,“ řekl po premiéře v Pasově intendant Landestheater Niederbayern Stefan Tilch.²³⁰

V inscenaci *Kauza Kafka* hledal choreograf linii dramatu od počátku zcela sám. Zobrazuje Kafkův jedinečný pohled na svět: jeho vztah ke společnosti, názor na moc a byrokratický systém. Cílem nebylo převyprávět příběh některého ze známých literárních děl ani Kafkův životopis.

*„V první řadě jsem se chtěl soustředit na Kafkovo vidění světa, jeho životní postoje. Existenciální otázky, které jeho dílo klade každému čtenáři, jsem konfrontoval s vlastními, ale nesnažil se na ně najít jednoznačné odpovědi.“*²³¹

V centru pozornosti stojí sám Kafka, spisovatel, který žije svůj každodenní život a snaží se zapadnout do společnosti: řeší otázky vlastní existence, bojuje se svými představami a až absurdními vizemi.

*„Uchopit Kafku je velice složité, když ctíme jeho přání nic nezobrazovat. Tomu se však nedá zabránit, protože každému citlivému umělci, který se Kafkovi dostane pod slupku nálepky neurotického pražského Ahasvera, nedá Kafka spát. Představení mě nadchlo a můj dojem? Výborná choreografie, vyvážená hudební režie skladeb autorů 20. století a precizní výkony tanečníků. Kdo Kafku zná, neustále nachází metafory z jeho díla a života“*²³² Napsala jako ohlas na představení ředitelka společnosti Franze Kafky.

---

²³⁰ JIHOČESKÉ DIVADLO, 2013. *Tisková zpráva: Kauza Kafka*. České Budějovice. Dostupné také z: http://img.jihoceskedivadlo.cz/download/pdf_138537001010.pdf

²³¹ JIHOČESKÉ DIVADLO, 2013. *Tisková zpráva: Kauza Kafka*. České Budějovice. Dostupné také z: http://img.jihoceskedivadlo.cz/download/pdf_138537001010.pdf

²³² MALÍŠOVÁ, Markéta. 2013. Ohlasy: *Kauza Kafka*. In: *Jihočeské divadlo* [online]. České Budějovice [cit. 2015-05-05]. Dostupné z: <http://www.jihoceskedivadlo.cz/porad/1799-kauz-kafka>

Stejně abstraktní, jako svět, v němž se Kafka pohybuje, je i použitá hudba skladatelů 20. století (Arvo Pärt, Henryk Górecki a Alfred Schnittke), hudba plná emocí a zvrátů – dokonale potrhující atmosféru celého díla.

„Poslední baletní dílo Jihočeského divadla (pod vedením Attily Egerháziho) vynikajícím způsobem vykresluje geniálního spisovatele, vnitřně rozervaného člověka. Toto ztvárnění ještě podtrhují progresivní tóny klavíru a houslí z pera současného skladatele Arva Pärta. ... Včerejší premiéra v pasovské Opeře u obecnstva vyvolala nadšení. Tak úžasný balet! Jak působivá inscenace při tak náročném, neobvyklém tématu. Tato česko-dolnobavorská koprodukce si zaslouží „bravo“,“ zhodnotil premiéru Kauzy Kafka dolnobavorský Bürgerblick.²³³

8.3.2 Jednoaktové nedějové balety

Dalším důležitým pilířem repertoáru Attily Egerháziho jsou jednoaktové balety (v délce 15 – 45 minut, neoklasické, moderní, jazzové). Jako nedějové kompozice nemají za hlavní úkol převyprávět příběh, ukázat proměny postav nebo držet dějovou linii. Je zde důležitá především celková atmosféra díla těžící z hudebního materiálu, výjimečná pohybová invence tvůrce a technická vospělost interpretů.

Jednotlivé choreografie jsou v představení uváděny společně jako komponované večery, většinou pod jedním společným názvem. Choreografie jsou tvořeny na různý hudební podklad: na známá díla, ale i na hudbu, která nebyla určena původně pro baletní zpracování. Užívá se různých koláží, mluveného slova i zvukových efektů.

Často užívá hudbu těchto skladatelů: Philip Glass, Arvo Pärt, Jean Sibelius, Johann Sebastian Bach, Nicola Porpora, z českých pak: Leoš Janáček a Antonín Dvořák.

„Základem uměleckého slovníku je zde ale především Egerháziho invence, mimořádně citlivá práce s hudbou, rytmem a celkovou atmosférou, které dokáže zhmotnit prostřednictvím nevyčerpatelné pohybové invence. Vrcholem uměleckého vyjádření je brilantní partnerská práce, která vždy obsahuje vyváženou dramatickou, emocionální i čistě estetickou složku choreografického díla.“²³⁴

---

²³³ JIHOČESKÉ DIVADLO, 2013. *Tisková zpráva: Kauza Kafka*. České Budějovice. Dostupné také z: http://img.jihoceskedivadlo.cz/download/pdf_138537001010.pdf

²³⁴ SCHNEIDER, Antonín. *Jihočeské divadlo 2010+2011: Balet*. 1. České Budějovice: T. A. Print, 2012. Almanach JD.

- **So In Love**

Jednoaktový dějový balet Carmen byl ve večeru doplněn o choreografii *So In Love*. Choreograf se inspiroval komickou a odlehčenou hudbou latinskoamerického skladatele Caetana Velosa a ve vážnějších duetech a sólech hudbou Astora Piazzoly.

Celý příběh je jakási zpověď mladého muže podaná lehkou, příjemnou a srozumitelnou formou. Můžeme si představit teenagera chystajícího se na párty, jeho setkání s ostatními mladíky, jejich nezávazné flirtování s dívkami a nakonec snad vytoužená láska. Na konci příběhu mladík skončí sám, jakoby se vše událo jen v jeho představách - dál sní o své první velké lásce.

Za roli mladého muže získal sólista baletu JD jako první Jihočechem Celostátní Thálii 2009 v oboru balet. Nejen pro Zdeňka Mládka, ale celý nový soubor, to byl neočekávaný úspěch a zcela jistě ocenění práce Attily Egerháziho jako nového šéfa regionálního souboru.

„Pro diváky, kteří sledují činnost baletu Jihočeského divadla je „baletní dvojvečer“ složený z Carmen a So In Love velikou novinkou, možná i překvapením. Baletní soubor se doposud držel konzervativních, mnohdy až příliš klasických inscenací, které samozřejmě měly určitou kvalitu, ale ta zůstala skryta pouze v Českých Budějovicích. Právě tento projekt pozvedl Jihočeské divadlo na nejen republikovou úroveň. Bezpochyby! [...] A pokud jde o kulturní vzdělání mladých lidí, právě tato inscenace baletu je dobrým začátkem a důvodem, proč je na balet brát.“²³⁵

- **Bolero**

Ravelovo *Bolero* se stalo výzvou pro mnohé choreografy, Attila Egerházi se nechal inspirovat gradací hudby a užil jí v choreografii jako symbol gradace lidských vztahů.

„Je to fyzické vyjádření lásky, ale moje Bolero není jenom o testosteronu a libidu, ale také o hladu, chuti a touze po něčem, co nelze nikdy uspokojit.“²³⁶

Původně vytvořil dílo pro Hungarian Ballet Theatre, do Budějovic ho přenesl ve druhém roce svého působení. Většina tanečníků byla i na představení v Českých Budějovicích totožná s těmi premiérovými z roku 2009 v Budapešti.

---

²³⁵ MORAVA, Vojtěch. Carmen po Maďarsku v Jižních Čechách. In: *Divadlo Oscara Nedbala: Ohlasy diváků* [online]. Tábor, 12. 10 2010 [cit. 2015-02-02]. Dostupné z: <http://jihoceskedivadlo.cz/porad/844-carmen>

²³⁶ BINTEROVÁ, Alena a Attila EGERHÁZI. Bolero vypráví o touze a vášni. 14.4.2011. Dostupné z: <http://jihoceskedivadlo.cz/porad/1424-bolero>

„Rtěnka, nebo krvavý šrám? Sukně, nebo toreadorova muleta? Podmanivá hudba nabírá na obrátkách, tři taneční páry prožívají velkou vášeň.“²³⁷

„Téma souboje mužského a ženského principu je povýšené ryzí španělskou krví. To je pro nás, Středoevropany, zvlášť přitažlivé.“²³⁸

• Zero Gravity

Zero Gravity neboli česky *Bez gravitace* je dílo, které Egerházi stavěl na členy baletu čtvrtou sezónu svého působení v JD. Tanečníky již velmi dobře znal a po technické stránce nasadil laťku opravdu vysoko. Interpretačně složitě duety se střídají s rychlými sborovými tanci v unisonu.

„Jen tanec může vyjádřit všechny pocity, které dennodenně chováme ve své mysli a duši, a jen taneční divadlo může beze slov, díky prastaré umělecké formě, pohybu, učinit viditelnými věci neviditelné [...] Tato choreografie vypovídá o prastaré lidské touze dostat se do stavu beztlíže. Dosáhnout volnosti a svobody, kterou člověk může nalézt ve své duši.“²³⁹

Hudba málo známých interpretů je koláží instrumentální klasické hudby s počítačovou.

„Hudba H. von Bingen a Z. Preisnera je velmi energická. Své využití najde při tomto představení opravdu každý kousek jeviště. Hlavním tématem, jež spojuje taneční kroky, jsou touhy, sny a představy, které jsou ukryty v každém z nás.“²⁴⁰

Důležitým prvkem v choreografii je scénografie: zavěšené hnízdo z přírodních větví, jako symbol toho, čeho by chtěl člověk dosáhnout, ale bez pomoci jiných to nedokáže. Možná také symbol hnízda jako něčeho, kde se cítíme „doma“, chránění.

• Mirabell

Mirabell je dílo inspirované hudbou geniálního skladatele Wolfganga Amadea Mozarta a bylo vytvořeno k otevření nové divadelní budovy Art Palace v Budapešti.

---

²³⁷ BINTEROVÁ, Alena. Bolero vypráví o touze a vášni. 14.4.2011. Dostupné

z: <http://jihoceskedivadlo.cz/porad/1424-bolero>

²³⁸ BINTEROVÁ, Alena a František ŘIHOUT. Bolero vypráví o touze a vášni. 14.4.2011. Dostupné

z: <http://jihoceskedivadlo.cz/porad/1424-bolero>

²³⁹ LHOTA, Ladislav. Jen tanec může vyjádřit všechny pocity. *Týdeník Budějovicko*. 10. 10. 2012.

Dostupné z: <http://jihoceskedivadlo.cz/porad/1742-bez-gravitace>

²⁴⁰ ANONYM, Tes das. RECENZE: Bez gravitace: (komponovaný baletní večer). *Regionální noviny:*

Českokobudějovicko[online]. 13.10.2012 [cit. 2015-02-02]. Dostupné

z: <http://m.regionalinoviny.cz/detail.php?zid=1350841967&tid=1231196753&servis=rec&kat=tnc&kraj=jck&okres=CBU>

Attila Egerházi: „*Také já cítím, že Mozartova hudba je velice blízká mému naturelu, mým uměleckým vizím. Bylo pro mne výjimečnou zkušeností vnořit se do jeho hudebního světa, když jsem choreografii vytvářel. Mirabell je taneční báseň, která zrcadlí Mozartovu hudbu.*“²⁴¹

Zahrada Mirabell je symbolem zahrady plné květů a barev, zahrada, kde se mohli v době Mozartově odehrávat nejrůznější příběhy a zamilovaná setkání. Zahrada, která existuje v barokním zámku v Salzburgu, ale zároveň může existovat v naší představivosti kdekoli.

- **In and Out**

Choreografie *In and Out* je jednou z částí komponovaného večera pod názvem Taneční delikatesy. Vytváří analogii mezi hudbou Antonína Dvořáka (Smyčkový kvartet F Dur a Serenáda) a vlastní vizí. Vytvořil fyzicky náročné části, které dokládají technickou vyspělost souboru.

Ve středu jeviště se otáčí velká plocha připomínající jakýsi vzdušný mlýn, která vpouští či bere tanečnický z jeviště.

„*Musím se přiznat, že jako milovnice divadla mám v divadle - obecně - ne vždy pocit dokonalosti z dění na jevišti. Dokonalou syntézu všech jevištních složek je samozřejmě nutné hledat ve všech divadelních žánrech, jsem ale přesvědčena, že v žánru baletu ji možno nalézt nejnanežněji. [...] Připojuji ještě jednu - možná hříšnou - myšlenku, že nejdokonalejší část delikates byla choreografie šéfa baletu Egerháziho na Dvořákovu hudbu. Dala mi největší prostor pro moji fantazii.*“²⁴²

- **Odd Couples**

Choreografie *Odd Couples* neboli *Rozladěné* využívá jazzový tanec a hereckých až pantomimických schopností členů baletního souboru: při sborovém tanci všem deseti tanečnicků a v částech na ticho pak naplno mužské části souboru.

Své místo zde dostala improvizace a přímá komunikace s divákem. Tanečníci mají velký prostor pro vlastní seberealizaci na základě reakcí publika.

---

²⁴¹ KOBLENC, Václav a Attila EGERHÁZI. Nejdřív přijde poezie, potom *ristretto*. *Českobudějovický Deník: Kultura*. 1. 2. 2013.

²⁴² NOVÁČKOVÁ, Jana. Taneční delikatesy. In: *Jihočeské divadlo: Ohlasy diváků* [online]. České Budějovice, 22. 11. 2010 [cit. 2015-02-02]. Dostupné z: <http://jihoceskedivadlo.cz/porad/1346-tanecni-delikatesy>

Hudba Elvise Presleyho, Artie Shawa a Paula Anky uvolněnost večera ještě podtrhuje, diváci se mohou od srdce zasmát.

- **Podivín**

Podivín, nebo ještě výstižněji anglicky *Lunatic* je inscenace inspirovaná tajuplností noci. Co vše se může stát v přítmí a proč se bojíme noci? Nakolik nás měsíc skutečně ovlivňuje?

„Měsíc má vliv na všechny živé tvory na Zemi, člověka nevyjímaje. Když vyjde a je v úplňku, vnímají mnozí z nás jeho sílu odlišnými způsoby a na různých úrovních. Přitom může propuknout opravdové šílenství pramenící z tajemného zdroje – duše.“²⁴³

Pohybový slovník se proměňuje tak, jak se proměňují jednotlivé hudební styly v hudební koláži. Attila Egerházi užívá hudbu Leoše Janáčka, stejně tak ale i skladby Johna Cage a japonského moderního skladatele Rjúičiho Sakamota.

V závěru užije ve své režii představení zvratu: nejen, že se do ticha z jeviště ozývá nekonečný smích jedné z představitelk, ale i ten je přerušen známým Straussovým valčíkem. Tanečníci začínají tančit v kostýmech klaunů a po vzoru Ohada Naharina²⁴⁴ si k tanci přivedou na jeviště několik diváků.

Choreografie Podivín je zařazena do komponovaného večera s dalšími dvěma choreografiemi. Jako celek byl večer vytvořen k Roku české hudby, jako pocta českým hudebním velikánům: Leoš Janáček a Antonín Dvořák.

8.3.3 Komorní čísla

Jedná se o kratší choreografická díla do délky 8 minut, mohou to být sóla nebo duety vystavěné do taneční suity, kde těžištěm je excelentní sólový a partnerský výkon.

---

²⁴³ PAVELCOVÁ, Tereza. Vytí na měsíc i rozdováděný valčík v rámci soudobého tance: Podivín aneb J&D v JD. *Informuji.cz: Novinky z kultury* [online]. 3.11.2014 [cit. 2015-02-02]. Dostupné z: <http://www.informuji.cz/clanky/1967-vyti-na-mesic-i-rozdovadeny-valcik-v-ramci-soudobeho-tance-podivin-aneb-jampd-v-jd/>

²⁴⁴ Choreograf Ohad Naharin užil tento trik „tance s diváky“ v mnoha verzích své choreografie: například v Minus 3, Minus 6, Minus 16 aj.

- **Close Curtain**

S duetem *Close Curtain* slavil Attila Egerházi první úspěchy ještě za svého působení jako tanečník Opery v Budapešti (Národní maďarský balet). Toto gala číslo na hudbu Nicolò Paganiniho od roku 1999 tančilo nesčítelně párů s velkým úspěchem. Později byla choreografie rozšířena o další 4 hudební skladby, upravena pro 6 párů a uváděna jako jednoaktový balet pod názvem *Close Curtains*.

Choreografii na zajímavosti dodává mužská dlouhá sametová sukně, dobře konvenující s dokonalým hlasem zpěváka (originálně kastrát). Dívka se schovává pod sukni muže jako symbol jeho vnitřního já.

Česky byl název tohoto duetu *Closed Curtain* výstižně překládán jako *Sám se sebou*.

- **Zero Gravity**

K dalším z velice technicky náročným duetům patří *Zero Gravity* (později upraveno na jednoaktovou choreografii pod stejným názvem). Pro gala večer ve Stavovském divadle ji vytvořil pro sólisty Hungarian Ballet Theateru Lindu Svidró Schneider a Viktora Svidró. Dvě polonahá těla představují pár, který se za pomoci jeden druhého snaží snad i létat.

Hlavní inspirací pro choreografa byla hudba: instrumentální skladba *Air* Johanna Sebastiana Bacha.

- **1+1**

Veselý duet *1+1* na hudbu Elvise Presleyho byl vytvořen pro sólisty baletu JD Cristinu Porres Mormeneo a Zdeňka Mládka pro gala ve finské Lappeenrantě. Gala již mnoho let pořádá hostující baletní mistr Juhani Teräsvuori.

Duet chytře užívá hudby, komiky a především rozdílné výšky dvou umělců. S maličkou a subtilní dívkou si partner může dělat doslova, co chce. Duet sklídl zasloužený úspěch a oblibu diváku především díky známé hudbě Presleyho.

Duet byl rozšířen a zařazen do komponovaného večeru *Bolero* a později jako část choreografie *Odd Couples*.

- **Something Stupid**

K dalším z komediálních čísel na populární hudbu patří *Something Stupid*, původně premiérovaná s mladými tanečnicí souboru konzervatoře Balet Praha Junior. V programu JD ji pak tančili, po mírné úpravě, sólisté JD Petronela Bogdan a Viktor Svidrů.

Pro diváka hudba Robbie Williamse navodí vždy dobrou atmosféru. Tento veselý duet byl mnohokrát uveden na plesech a jiných akcích pro sponzory divadla.

- **Mirabell**

Z jednoaktového baletu Mirabell je pro gala večery užíván poměrně dlouhý a o to náročnější duet z ústřední části. Původně byl postaven pro sólisty maďarského Debrecen Baletu k otevření Art Palace v Budapešti v roce 2006.

Celá inscenace Mirabell spolu s duetem byla přenesena do Jihočeského divadla v roce 2014 a na mnoha gala večerech se s ní prezentovali i nadále sólisté baletu JD Linda Svidrů Schneider a Viktor Svidrů.

- **Painted Rainbow**

Duet Painted Rainbow je jediným duetem Attily Egerháziho postaveným pro dvě dívky. Původně choreografii vytvořil pro dvě primabaleríny - z Opery Národního divadla v Budapešti a z Finského národního baletu.

Od té doby se v tomto technicky náročném duetu představila desítka tanečnic, v roce 2008 Attila Egerházi přepracoval choreografii pro Hungarian Ballet Theatre jako quaterd (4 dívky) a k Jean Sibeliusovu Valse Triste přidal skladbu Maurice Ravela.

Do Jihočeského divadla byla choreografie přenesena v roce 2011 v komponovaném večeru pod názvem Bolero, kde ji tančili především Petronela Bogdan, Barbora Coufalová, Cristina Porres Mormeneo a Linda Svidrů Schneider.

9 MARKETING BALETU JD

Každý umělecký žánr, stejně jako každý soubor JD, má svá specifika, která je nutné znát, respektovat a plně využít, aby byl marketing a PR co nejefektivnější. Vedení divadla tvrdí, že balet dostává stejné možnosti a péči jako ostatní soubory, ale v některých důležitých oblastech jsou zřejmé disproporce. Analyzovala jsem skutečnou situaci, zamyslela se nad nedostatky a možnostmi zlepšení.

9.1 SWOT analýza baletu JD

SWOT analýza je zkratkou anglických slov: **S**trengths, **W**eaknesses, **O**pportunities a **T**hreats neboli česky: silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby. Je to metoda, která pomůže identifikovat jednotlivé přednosti, možnosti, výhody, ale i nevýhody instituce a pomáhá při strategickém plánování marketingových postupů.

Tabulka 27: SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • dramaturgie postavená na uznávaných dílech a autorech • široký záběr repertoáru (od neoklasiky až po současný a jazzový tanec) • mezinárodní soubor s kvalitními interprety • disciplína umělců a pracovní nasazení – umělecké cíle jsou vždy na prvním místě • Otáčivé hlediště Český Krumlov – zvláštní inscenační prostor • spolupráce se studenty konzervatoře • kooperativní financování – sponzorství či spolupráce při premiérách baletu • umístění regionu na hranici se „západem“ 	<ul style="list-style-type: none"> • nedostatečné pracovní zázemí baletu (pouze jeden a malý baletní sál atd.) • nedostatečné personální zajištění obchodního oddělení (zvláště produkce, propagace a PR) • pomalé systémové změny uvnitř JD („zkostnatělé“ tradice zavedené systémy) • neexistence reprezentativní divadelní budovy poskytující divadelní atmosféru • nevhodný prostor sálu DK Metropol - nedostatečné zázemí pro diváky i umělce • malé jeviště Historické budovy JD • nesystematická komunikace mezi soubory • málo představení pro dětské diváky • neexistuje strategie, jak oslovit zahraniční diváky
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> • efektivnější spolupráce s operou – užití orchestru • produkce baletu – zajistit využití zájezdových verzí pro externí představení • posílení Obchodního oddělení – personálně i finančně • užití nových médií – především internet (web, sociální sítě, YouTube) • podstatné zvýšení kvality živé hudby v baletních představení (sloučení orchestru JD a Jihočeské komorní filharmonie) • možnost příhraniční spolupráce se „západem“ • zvýšení počtu předplatitelů v baletních inscenacích • systematická a kontinuální spolupráce s partnery (Pasovské divadlo, Taneční centrum Praha – konzervatoř aj.) 	<ul style="list-style-type: none"> • snižování mzdových nákladů souboru baletu • odchod kvalitních interpretů • dlouhé zkoušení operních představení - rušení ranních tréninků baletu • možnost rušení některých souborů z důvodu nerentability • zhroucení externí a zahraniční produkce • zrušení Otáčivého hlediště

Zdroj²⁴⁵

²⁴⁵ Autor práce.

9.2 Hypotéza 1

V regionálním kontextu divák nedokáže definovat, co to vlastně tanec je

V oblasti propagace je nutné přiznat, že nalézt vhodnou PR pro balet je objektivně nejnáročnější. V období totalitního režimu (1948 - 1989) jsme byli pod silným a jednostranným vlivem tradičního ruského baletního umění a izolování od světového tanečního vývoje. Taneční divadlo se - oproti západu - nemohlo kontinuálně vyvíjet a vychovávat nové tvůrce, interprety ani diváky. Obyvatelé Českých Budějovic si většinou nedokáží ani představit, jak vypadá a co nabízí profesionální taneční umění na počátku 21. století.

Navíc, vedle skutečně profesionálního tanečního umění vzniká zdánlivě svobodný a alternativní underground jako zřetelný protipól: „pohybové“ nebo dokonce jen „fyzické“ divadlo prezentované na projektovém základě jako jakási mimoběžná nebo paralelní subkultura. Tvůrčí i interpretační vybavení, a tedy i umělecké výsledky jsou v podstatě amatérské, divácká skupina velmi omezena většinou na kluby a festivaly, ale celá tato komunita se velmi agresivně dožaduje profesionálního zázemí, podmínek a grantů. Tito performeři pouze duncanistickou přirozeností svých neškolených těl vytvářejí falešnou iluzi pro sebe i diváky, že toto je moderní, resp. současný tanec.

Bohužel, taneční umění takto ztrácí řemeslnou dokonalost a inscenační poctivost především proto, že na rozdíl od jiných druhů umění (například hry na hudební nástroj, zpěvu atd.) si každý nosí svůj „umělecký“ nástroj sebou (vlastní tělo) a myslí si, že na něj umí dobře hrát.

V regionálním kontextu se dostáváme s tímto alternativním stylem divadla do marketingových problémů, protože divák nedokáže identifikovat, proč tomu nerozumí a proč se mu to nelíbí – protože je to příliš moderní a on je zaostalý, protože je to příliš náročné a on je nezkušený, neodváží se prohlásit, že je to hloupé, nevkusné, nesrozumitelné a zbytečné. Divák je dezorientován, ponížen, unaven a nebude tzv. „moderní“ umění dále vyhledávat, natož za něj platit.

Navíc z filmového, televizního a digitálního světa je divák zvyklý na krátké dokonale promyšlené klipy, dynamické střihové efekty, silné promyšlené příběhy plné zvrátů.

O tanečním žánru má i zkušená kulturní veřejnost velice malé povědomí: málo se o něm mluví v tisku i médiích. Umělecké instituce budou muset vynaložit mnoho sil a

finančních prostředků, aby tuto představu změnily a našly nové cesty, jak diváka oslovit. Je to velký úkol jak pro dramaturgii, tak i marketing každého divadla, které produkuje nonverbální – taneční umění.

9.3 Hypotéza 2

Výběr propagace baletu není možné nechat jen na obchodním oddělení

Obchodní oddělení musí přistupovat k baletu jako ke specifickému divadelnímu žánru, a především dbát na každý detail vizuální prezentace. Je třeba mít neustále na zřeteli, pro koho je propagace určena a na koho má zapůsobit. Redakční texty a fotografie do programu musí být odlišné od propagačních materiálů pro tisk a média a úplně jiná např. na billboardy. Jedná se vždy o taktickou strategii a znalost cílové skupiny. V této otázce dlouhodobě dochází ke zbytečným konfliktům a nepochopení specifiky žánru.

V praxi to s výběrem vizuální podoby propagace funguje tak, že se těsně před premiérou vybere cca 15 fotografií a ty může obchodní oddělení užít volně při jakékoli příležitosti. S tímto přístupem balet pro svůj žánr nesouhlasí a dlouhodobě se snaží o změnu přístupu.

U výběru fotografií je třeba neustálá součinnost s vedením baletu, protože nezáleží jen na kvalitě obrazu (u fotografie a videa), ale na mnoha detailech. Zachytit lidské tělo fotoaparátem není v době digitalizace nic těžkého. Náročné je zachytit taneční výraz, estetiku těla, vystihnout obsah a atmosféru inscenace.

V neposlední řadě je šéf baletu (baletní mistři, asistenti a hostující choreografové) ve výběru zodpovědní za dodržování hierarchie uvnitř souboru. Není vhodné použít fotografii, která by na celodivadelní propagaci zobrazovala z inscenace pouze druhé obsazení, protože je třeba ctít umělce a mít respekt vůči choreografovi a jeho výběru, a to i přesto, že by taková vizualizace byla z marketingového hlediska v pořádku.

Důvodů je hned několik:

- Výběr fotografií do programu (cca 10 kusů) je určen pro diváky, kteří již přišli na představení. Je třeba vybírat chytře: pokrýt z inscenace hlavní představitele a výrazné role, u sólistů zařadit první i druhé obsazení, přistupovat k programu jako k vizuálnímu záznamu, který si divák odnese domů, jako vzpomínku na

prožitek z inscenace. Je možné také zachytit tvůrce a umělce při přípravě inscenace, aby se divákovi přiblížila náročnost divadelní práce a jakýsi náhled do zákulisí.

- Zcela jiná situace je při výběru fotografií na měsíční plakáty: do vitríny u divadla, brožurky atd. Zde komunikujeme prostřednictvím fotografie teprve s potencionálními diváky, kteří třeba ještě balet nikdy nenavštívili. Myslí si, že „baleťák“ je stále ten „muž-nemuž“ v bílých „elastáčkách“ a dívka v romantické balerínce. Tento stereotyp je třeba neustále bourat a fotografie tomu velmi pomáhá: musí pozorovatele zaujmout, upoutat jeho pozornost a mluvit pravdivě a výstižně o současném tanečním umění.
- Nejnáročnější je pak vybrat vhodnou vizualizaci pro outdoorovou reklamu a billboard: je třeba užít minimálně textu a „údernou“ vizualizaci, která je nezapomenutelná a upoutá - zvláště pokud se jedná o představení před Otáčivým hledištěm v Českém Krumlově, kde představení navštěvuje z velké části zahraniční klientela.

9.4 Hypotéza 3

Nedostatečné výdaje na propagaci

Jednotlivé soubory JD nemohou požadovat po propagačním oddělení žádné specifické nebo nadstandardní služby při přípravě nové inscenace. Celodivadelně je striktně stanoven rozsah premiérové kampaně: počty letáků, plakátů, výlepových ploch, inzerce a tištěných programů. Vzhledem k počtu premiér jednotlivých souborů je to objektivně v pořádku (činohra má dvakrát tolik premiér než opera a čtyřikrát tolik než balet), ale každý žánr má tedy zcela rozdílnou šanci kontinuálně prezentovat svou práci a oslovovat „svého“ diváka. A lze vůbec širokou objektivitu zajistit?

V rámci rozpočtu na jednotlivé inscenace se nepočítá s výdaji na marketing, PR nebo propagaci. Obchodní oddělení v rámci striktně přiděleného rozpočtu nemůže počítat se zvláštními výdaji, protože odpovědnost v přerozdělování finančních prostředků uvnitř divadelního rozpočtu má pouze ředitel.

Propagační rozpočet je trvale podhodnocený: např. příjem z jedné sezóny na Otáčivém hledišti v Českém Krumlově je 28 mil. Kč, což je cca 60 % tržeb celého divadla. Marketingová teorie říká, že na propagaci by mělo divadlo uvolnit cca 10%, tedy 2,8 mil. Kč. To je ale v tomto případě opravdu pouze teorie.

9.5 Hypotéza 4

Všechny soubory nejsou propagovány stejně

Vedení divadla a jeho marketing proklamují objektivní přístup vůči všem souborům, ale v praxi to tak není. Balet má pouze dvě samostatné premiéry ročně a pouze 1 - 2 představení před Otáčivým hledištěm, celkový počet představení je cca 60 v sezóně – což je výrazně méně, než opera a řádově méně než činohra. Je tak vlastně pochopitelné, že je nejméně propagovaným souborem.

Jednoduchým příkladem je tisk plakátů. Ke každé nové inscenaci se tiskne cca 200 plakátů formátu A1, což znamená, tedy balet má 2 x 200 plakátů a činohra 8 x 200 plakátů. Není to ale chyba obchodního oddělení, ale disproporce v dramaturgickém zadání celého divadla, která každému souboru přiděluje jiný počet premiér. Dochází tak k nerovnoměrnému ovlivnění obyvatel města a jejich povědomí o jednotlivých žánrech.

V případě, že se balet účastní premiéry opery (balet v operním představení nebo společné představení), jde z pohledu obchodního oddělení pouze o praktickou výpomoc Baletu, nikoli prezentaci významné spolupráce dvou souborů divadla. Na internetu takové představení vůbec není zaneseno do záložky baletu (v programu baletu má balet zapsaný „volný den“ a lístek je možné koupit pouze přes záložku opery) a o významu spolupráce jednotlivých souborů JD se v tiskových materiálech téměř vůbec nemluví.

Příkladem je vystoupení opery na operním festivalu v Národním divadle v Praze (leden 2015). Hudbu k inscenaci *Et nunc et semper*²⁴⁶ složil hudební ředitel Mario de Rose a balet tančí v choreografii Attily Egerháziho. Přesto, že se dokonce na internetu objevili

---

²⁴⁶ Název celého představení složeného ze dvou částí je *Et nunc et semper/Sedlák kavalír*.

fotografie z představení, čtenáři se mohli mylně domnívat, že ta štíhlá těla v tanečních pozicích jsou členové sboru opery JD.

To vidím jako chybu marketingové strategie, zvláště v době, kdy je již několik let reálné ohrožení čtyřsouborového divadla ze strany zřizovatele a mluví se, zatím v teoretické rovině, o zrušení některých souborů (především opery a baletu). V rámci všech aktivit divadla by mělo být významné propagovat každou mezisouborovou spolupráci jako jeden z hlavních cílů této kulturní instituce.

9.6 Hypotéza 5

Nabídka představení divadla převyšuje poptávku

Další problém marketingu je, že počet představení převyšuje poptávku. Divák toužící po divadelním zážitku si může v jednom měsíci vybrat z 25 – 30 titulů a celkem divadlo odehraje 45 – 50 představení (viz příloha O). Kapacitní nabídka tří scén představuje 10.000 diváků měsíčně, přičemž skutečný počet diváků je cca 8.000.

Tradičně největší zájem je o činoherní představení, která proto zajišťují nejvyšší příjmy do divadelní kasy. Důvody jsou zcela objektivní: činohra je tzv. „bezpečný a pohodlný žánr“, má tradici, srozumitelnost řeči, čitelnost příběhu ..... proto ten značný počet titulů a představení. Činohra, jejíž kvalita se díky dlouholetému šéfovi činohry Martinu Glasserovi²⁴⁷ nedá popřít, poskytuje milovníkům divadla 8 premiér ročně. Ale to není konečné číslo. Počet činoherních představení ještě navyšuje soubor Malého divadla - loutkohry. Je to v podstatě další činoherní soubor, který masivně vychovává především dětského diváka (pouze prostřednictvím mluveného slova) a zároveň připravuje další činoherní premiéry pro dospělé.

To znamená, že minimálně jednou měsíčně můžete shlédnout novou premiéru činoherního žánru. Pokud odhlédneme od faktu, že představení jsou kvalitní a není mým záměrem jakkoli uměleckou kvalitu zpochybňovat, je třeba se zamyslet nad faktem, jestli i ten nejkulturnější obyvatel města půjde do divadla častěji než jednou za měsíc a jestli bude mít zájem navštívit i jiný, pro něho daleko méně srozumitelný, divadelní žánr.

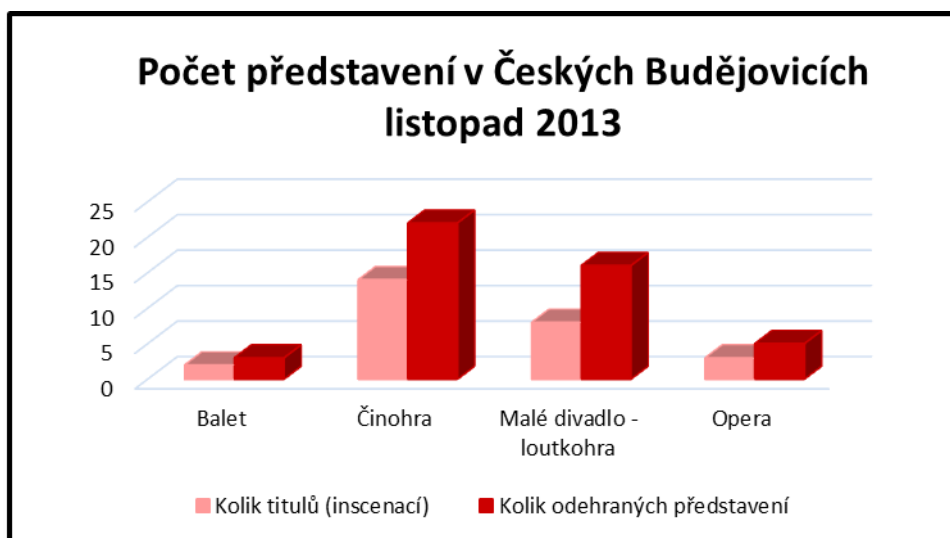
²⁴⁷ Od ledna 2014 šéfkou činohry JD je Jana Kališová.

Tabulka 28: Přehled nabídky představení JD (listopad 2013)

Listopad 2013		
	Kolik inscenací (v jednom měsíc)	Kolik představení (v jednom měsíc)
Balet	2	3
Činohra	14	22
Malé divadlo - loutkohra	8	16
Opera	3	5
CELKEM v listopadu: 27 inscenací celkem 46 představení 7.628 diváků – 78,1% (z možných 9.768 míst)		

Zdroj²⁴⁸

Graf 4: Počet představení v JD (listopad 2013)

Zdroj²⁴⁹

²⁴⁸ Autor práce.

²⁴⁹ Autor práce.

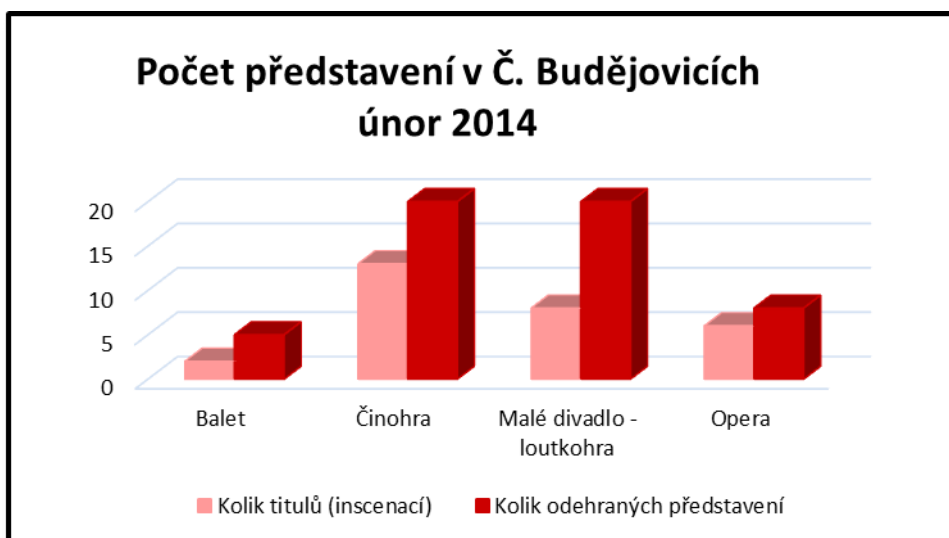

Tabulka 29: Přehled nabídky představení JD (únor 2014)

Únor 2014		
	Kolik inscenací (v jednom měsíci)	Kolik představení (v jednom měsíci)
Balet	2	5
Činohra	13	20
Malé divadlo - loutkohra	8	20
Opera	6	8
CELKEM v únoru: 29 inscenací celkem 53 představení		
8.809 diváků – 69,6% (z možných 12.656 míst)		

Zdroj²⁵⁰

Graf 5: Počet představení v JD (únor 2014)

Zdroj²⁵¹

²⁵⁰ Autor práce.

²⁵¹ Autor práce.

9.7 Hypotéza 6

Otáčivé hlediště: rovnováha mezi dramaturgií a návštěvností

Kvantitativní nabídka představení v Českých Budějovicích je popsána výše, velký výběr má návštěvník i na Otáčivém hledišti: během léta se tam odehraje okolo 85 představení. Pro roční rozpočet divadla jsou tržby z Českého Krumlova naprosto zásadní (cca 28 mil. Kč, tedy 60 % tržeb), proto jsou dramaturgické otázky velmi choulostivé - návštěvnost se musí vždy blížit 100% a rušení představení z důvodu počasí může být velkou ztrátou. Divadlo samozřejmě nemůže tyto prostředky investovat, musí je užít na svůj celoroční provoz, jinak by rozpočet této městské příspěvkové organizace skončil v červených číslech, což by město České Budějovice neodpustilo žádnému z ředitelů.

Dramaturgie byla často diskutovaným tématem mezi ředitelem divadla a jeho soubory, stejně jako počty a harmonogram jednotlivých vybraných představení. Co by mělo vlastně divadlo nabízet?

Pokud to budou žánrově a umělecky „jednodušší“ inscenace jako například situační komedii Sluha dvou pánů nebo renesanční fraška Decameron, divadelní kasa bude naplněna a marketing nemusí prodejnost nijak zvláště finančně podporovat – úplně stačí standardní postupy. Pokud se ale bude hrát umělecky náročnější repertoár, jako například česká opera nebo kvalitní Shakespearovy tituly, čeká marketing úporná dřina, výjimečné náklady a stejně nejistý ekonomický výsledek.

Otázka je jasná: kvalita nebo tržby, dramaturgie nebo ekonomika? Jen málokterý titul může splnit oba požadavky současně!

Jihočeské divadlo je příspěvkovou organizací, která ovlivňuje kulturní vzdělanost obyvatel nejen tradiční jihočeské metropole, ale celého regionu. Není možné sledovat jen statistiky a jít cestou pražských muzikálů: oblíbený titul a v hlavních rolích známé celebrity. Divadlo má morální povinnost zachovat různorodost nabídky a maximální kvalitu v podstatě za každou cenu: nemělo by hledět čistě na ekonomický přínos, ani na popularitu titulů a další hlediska vnucovaná mu komercializovanou konzumní společností.

Je téměř nepředstavitelné, jak by vypadal roční rozpočet divadla, kdyby došlo ke zrušení této letní scény. Pro umělce by to sice znamenalo divadelní prázdniny, ale pro

rozpočet divadla nenahraditelnou ztrátou. V praxi by zrušení OH mohlo znamenat i zrušení jednoho nebo více divadelních souborů JD.

9.8 Hypotéza 7

Prodej vstupenek na hudební a baletní tituly není dostatečně zajištěn

Prodej vstupenek pro všechny tituly je zajišťován centrálně, jak pro představení uváděná v Českých Budějovicích, tak pro Český Krumlov.

Zde vidím jeden nedostatek: jak prodávat hudební a baletní tituly, které mohou oslovit domácího i zahraničního diváka? Turisté představují v tomto regionu výraznou komunitu, ale je třeba účinně, rychle a periodicky je oslovovat vzhledem ke krátké délce pobytu. Turisté také nemohou šířit svůj kvalitní zážitek z konkrétního představení dál.

Jak využít cílenou propagaci pro cizince pohybující se právě v jižních Čechách a jakou nalézt spolupráci s jinými institucemi? Jak zajistit příjezd diváků z pohraničí?

Viděla bych možnost přímo ve městech (v Českých Budějovicích a v Českém Krumlově), a to ve spolupráci s ubytovacími zařízeními a cestovními kancelářemi. Ti do historického centra měst přilákají mnoho hostů, ale bez částečné provize pro ně (z ceny lístku) to nebude možné. Zdarma nebude lístky distribuovat nikdo.

V případě částečné provize by divadlo z každé prodané vstupenky ztratilo na Otáčivém hledišti okolo 100 Kč, ale v konečném výsledku nebude muset doprodávat představení za zlevněné vstupné, kde cena klesá ze 100% až na nějakých „směšných“ 20%.

9.9 Hypotéza 8

Některé skupiny předplatného nejsou nastaveny z uměleckého hlediska dobře

Skupiny předplatného jsou nastaveny a fungují mnoho let stejně a mimo několika „novinek“, jako například kupónové předplatné, se jejich struktura nijak zásadně

nemění. Maximálně divadlo přistoupí ke zrušení celé divadelní řady, pokud počet prodaných předplatných klesne na pár desítek.

O jaké cílové skupině diváků skutečně mluvíme, když je řeč o předplatitelích tzv. hudební skupiny (taneční soubor vlastní předplatitelskou skupinu nemá a nikdy neměl)?

Musíme si uvědomit, že rozdíly mezi jednotlivými hudebními a tanečními tituly jsou obrovské. Pokud uvedu příklad, nemůžeme porovnávat operetní představení pro pobavení (Orfeus, Hledám děvče na boogie woogie, Rendez-vous s paní Operetou, Holka nebo kluk) s moderní režii jiných operních představení (Rusalka, Otello, Carmen). Byl by zřejmě problém zvát stejné publikum na typický tradiční balet Louskáček a na expresivní taneční divadlo Kauza Kafka, Zero Gravity nebo Podivín. Pokud uchopíme předplatitelskou skupinu takto globálně, zcela jistě najdeme množství zklamaných diváků, kteří přirozeně nejsou schopni pojmout tak široké umělecké rozpětí. Starší generace nebude chtít vidět polonahá těla tanečnicků, ani moderní režii Rusalky bez romantických víl, stejně tak se studenti nebudou smát vtípům z doby televariaté v operetních představeních.

Jak tedy skupiny předplatného sestavit?

Přesto, že obchodní oddělení nezná inscenace rok dopředu a nemůže být přesně informováno o konečném výsledku představení, mělo by docházet k lepší součinnosti při přípravě předplatného s dramaturgy a šéfy souborů. Nabídka by tak byla srozumitelnější, cílová skupina by u každého předplatného byla přesně určena a zmenšil by se tak počet překvapených nebo doslova „uražených“ diváků. Počty předplatitelských skupin v divadlech celoplošně klesají a bude třeba nalézt nové cesty.

9.10 Hypotéza 9

Webové stránky divadla mají pouze informativní charakter

Webovým stránkám divadla po informativní stránce skutečně není co vyčíst, jsou přehledné a srozumitelné. Jsou vizuálně jednotné pro všechny soubory, ale chybí zde jakási kreativita, atraktivnost, unikátnost a nádech magického světa divadla.

Nebylo by možné najít u jednotlivých divadelních žánrů specifickou vizualizaci?

Například u stránek opery hudební podklad, u baletu především videa a spoty, u Malého divadla záběry nadšených dětských diváků.

Domnívám se, že množství informací a textu ubírá na atraktivitě. Potencionální divák užívá stránky jen na praktickou koupi vstupenky a jinak stránky ze zvědavosti nenavštěvuje. V době moderních komunikačních prostředků natočit spoty, rozhovory a záznamy ze zkoušek není nic náročného, distribuce je možná zdarma pomocí YouTube a stránek sociálních sítí. Samozřejmě je otázkou, kdo by měl tuto činnost v každodenní praxi divadla vykonávat, kdo by byl za ni zodpovědný a kde takové placené pozice nalézt.

ZÁVĚR

Regionální kultura má mimořádný potenciál, plní nezastupitelnou funkci na české kulturní scéně, protože zasahuje většinu obyvatel republiky.

Regionální divadla musí čerpat z místních etnických kořenů a zdůrazňovat všechny výjimečnosti svého regionu, stejně jako musí mít odvahu zvát nové tvůrce a jít i cestou experimentu. Historie nám ukázala, jak významná mohou být kulturní centra pro naši společnost, že jsou v mnoha případech i hybnou silou mnoha politicko-kulturních proměn národa.

V práci jsem popsala fungování baletu Jihočeského divadla, proces jeho reorganizace i mnoho výjimečných uměleckých počinů, oceněných odbornou kritikou. Balet po celou dobu prezentoval náročnou dramaturgii, ale z finančního hlediska šel cestou „úsporných řešení“: využil možnost kooperativního financování u všech svých premiér a odlehčil tak celodivadelní rozpočet.

Riskantní experiment reorganizace baletu ředitele Jiřího Šestáka, v českých poměrech počin jinak nevídaný, byl v mnoha ohledech úspěšný. Je to příklad pro ostatní regionální baletní soubory.

Realizace uměleckých plánů ale vyžaduje nejen značnou koncentraci uměleckého potenciálu, ale i lidí schopných instituci řídit: personálně a ekonomicky zajistit - to je hlavní slabina většiny divadel. Je třeba najít odborníky, kteří budou ochotni a schopni řídit umělecké instituce tak, aby politická reprezentace jen zpovzdálí a s tichým souhlasem podporovala jejich promyšlené managerské i umělecké kroky. Aby politici neměli za úkol nic víc, ani míň, než s hrdostí, bez falše a přetvářek podporovat českou kulturu - především komunální politici ve svých regionech.

Divadla tradičně fungují jako příspěvkové organizace pod městy a kraji, ale pouze nadšení umělců pro fungování těchto institucí již dávno nestačí. Zvláště v regionální kultuře je třeba otázku existence divadla odpolitizovat.

Například v Českých Budějovicích většina kandidátů na zastupitele města nepovažuje za důležité zahrnout do svého volebního programu dlouhodobé cíle kulturní politiky, a navíc komunální volby vymění vedení města – je možné doufat jen v to nejmenší zlo: v koalici, kde je alespoň jedna strana, která nenechá divadlo padnout.

To je pro každé profesionální divadlo nejistá situace, která nedovoluje plánovat a podílet se dostatečně efektivně na rozvoji kultury našeho státu, kraje či města.

Nestabilní finanční situace je dlouhodobým problémem většiny kulturních institucí. V 90. letech byla v rámci snahy decentralizace kultury tzv. odstátněna divadla a stala se příspěvkovými organizacemi města. To byl jen první krok, který měl vést k další reorganizaci, k funkčnímu kooperativnímu financování, kde by se dotace divadel spravedlivě rozdělily mezi město, kraj a stát. K tomuto kroku nedošlo a nutná podpora nebyla rozdělena mezi jednotlivé úrovně. Více jak dvacet let jsou tak zatížené především rozpočty měst, které divadlo zřizují – hradí chod divadel z více jak 90 procent.

Je nutné hledat nové veřejné i soukromé zdroje možnosti financování, alternativy podpory kultury a kvalitní organizaci kooperativního financování mezi kulturními institucemi.

Marketing kultury a celého umění má svá specifika, a právě v této oblasti vidím velké nedostatky. Největší slabinou regionálních divadel je nedostatečné užití moderních marketingových postupů a v podstatě chybí finanční zajištění oddělení propagace a PR. Je třeba „jít s dobou“, pracovat efektivně a i v kultuře se věnovat dostatečně této činnosti: sama o sobě umělecká kvalita nestačí, je nutno využít všech marketingových postupů, podobně jako v komerční sféře. Primárním výsledkem je minimální ekonomická ztráta při zachování maximální možné kvality.

Přesto, že balet JD dostává stejné možnosti marketingové propagace a péči jako ostatní soubory, v práci jsem analyzovala skutečnost, zamyslela se nad zásadními nedostatky a možnostmi budoucího zlepšení. Ne vždy jsem našla odpověď na danou problematiku, ale již vyřčení otázky vidím jako účinnou cestu k možnému cíli.

V první řadě je třeba rozšířit personální obsazení obchodního oddělení JD, protože zajišťuje oblasti managementu marketingu, propagace i PR. Nalézt schopné, kreativní pracovníky s originálním přístupem, kteří jsou ochotni reagovat na proměnlivou situaci v kulturní sféře i uvnitř vlastního divadla. Mají velký prostor pro tvořivost a vlastní vyjádření, ale na druhé straně se musí podřídit uměleckým tvůrcům a dramaturgii divadla.

Situace není zdaleka jednoduchá: na jednu stranu se kulturní organizace snaží udržet kontinuitu a kvalitu své práce a snaží se pečovat o umění všemi prostředky, ale na druhé straně proti nim stojí často zákazník (divák), který nechce zvyšovat obecně kvalitu života naší společnosti a zachovávat kulturní tradice: chce se ve svém volném čase odreagovat a pobavit. Touží po uvolnění a zážitku a jen za takový je ochotný zaplatit.

Pokud se kulturní instituce nepřizpůsobí rychle se měnící době, čeká je postupné odumírání a ztráta prestiže.

Je nutno říci, že bývalý ředitel Jiří Šesták v oblasti PR využil každé příležitosti k posílení vztahu veřejnosti k divadelní instituci. Média se zajímala nejen o jeho politický život jako radního, později o to více jako senátora, ale pozornost na něj byla upřena při každých volbách, při volbě zastupitelů, a především při komplikovaném jednání o existenci Otáčivého hlediště. Jako vynikající řečník a vzdělaný muž s mnohaletými zkušenostmi v oboru, osobně dbal na dobrý vztah s veřejností, účastnil se mnoha aktivit divadelních i mimodivadelních, při každé příležitosti se věnoval osvětě, důrazu na morální hodnoty ve společnosti a tvorbu pozitivní image JD jako silné kulturní instituce.

V historii bylo mnohokrát dokázáno, že umělecký potenciál a talent je něco, co kreativnímu českému člověku nechybí. Mnozí dokázali dovést hudební, činoherní i taneční umění na světovou úroveň a je třeba v tomto trendu pokračovat a všemožně takové jedince vyhledávat, podporovat a finančně zajistit.

Je třeba, aby divadlo prezentovalo svou základní funkci: je to místo, kde dochází k přímému kontaktu diváka s živým uměním, místo, kde se děje všechno jedinečně: pouze „tady a teď“. Diváci touží po zážitku, chtějí se smát, být šokováni a dojmáni, aby zapomněli na čas. Umění nastavuje zrcadlo, nutí klást otázky, zažít satisfakci, ztotožnění a smíření. V divadle najdou jednotlivé druhy scénického umění prostor pro seberealizaci a vývoj.

Český stát musí podporovat kulturu a přerozdělovat peníze tak, aby byla zachována kontinuita vývoje všech druhů umění ve všech regionech. Věnovat se kontinuálně a systematicky výchově mladých lidí a zachovat kulturní a mravní hodnoty dneška pro další generace. V rámci Evropské unie je právě různorodost a úcta k tradici to, co může vývoj evropského kontinentu obohatit na další desetiletí... a možná i zachránit.

„Dostojevskij kdysi řekl, že svět může zachránit jen krása. Jsem přesvědčen, že tím nemyslel krásu pouze jako estetickou kategorii, ale i jako kategorii mravní, tudíž krásu pravdy a spravedlnosti. Jde vlastně o odkaz řecké civilizace v jeho ideálu, kalos kai agathos, tedy být dobrý a krásný. Divadlo má moc takový svět hledat, nalézat a zprostředkovávat.“²⁵²

---

²⁵² ŠESTÁK, Jiří. Vystoupení v rozpravě o petici pomozte svému divadlu. *Jirisestak.cz* [online]. 2012 [cit. 2014-05-26]. Dostupné z: <http://www.jirisestak.cz/clanek>

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam zdrojů: odborná literatura

- BAČUVČÍK, Radim. *Divadlo a film : nákupní chování na trzích kulturních produktů 2011*. 1. Zlín: VeRBuM, 2012. ISBN 978-80-87500-24-8.
- BROCKETT, Oscar G. a Milan LUKEŠ (překl.). *Dějiny divadla*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 1999. ISBN 80-7106-364-9.
- CLEMENTE, Mark N. *Slovník marketingu*. 1. Brno: Computer Press, 2004, v, 378 s. ISBN 80-251-0228-9.
- CLEMENTE, Mark N. *Slovník marketingu*. Vyd. 1. Brno: Computer Press, 2004, v, 378 s. ISBN 80-251-0228-9.
- DVOŘÁK, Jan. *AMU=DAMU FAMU HAMU: kapitoly k tématu realizace divadla*. 3. upr. a aktualiz. vyd. Praha: Akademie múzických umění, 2005, 439 s. ISBN 80-733-1037-6.
- DVOŘÁK, Jan. *Kreativní management pro divadlo, aneb, O divadle jinak: kapitoly k tématu realizace divadla*. 2. vyd. Praha: Pražská scéna, 2004, 337 s. Teatrologie, sv. 9. ISBN 80-861-0253-X.
- HANNAGAN, Tim J. *Marketing pro neziskový sektor*. Vyd. 1. Praha: Management Press, 1996, 205 s. ISBN 80-859-4307-7.
- JIHOČESKÉ DIVADLO. *Předplatné 2014/2015*. 1. České Budějovice: Typodesign, 2014.
- KOTLER, Philip. *Marketing od A do Z: osmdesát pojmů, které by měl znát každý manažer*. 1. Praha: Management Press, 2003, 203 s. ISBN 80-726-1082-1.
- NÁVRATOVÁ, Jana a Roman VAŠEK. *Tanec v České republice: definice, historie, financování, legislativa, sociální problematika, školství, reflexe oboru*. Praha: Institut umění, Divadelní ústav, 2010, 239 p. ISBN 978-807-0082-416.
- NÁVRATOVÁ, Jana a Roman VAŠEK. *Tanec v České republice: definice, historie, financování, legislativa, sociální problematika, školství, reflexe oboru*. Praha: Institut umění, Divadelní ústav, 2010, 239 p. ISBN 978-807-0082-416.
- NEKOLNÝ, Bohumil. *Divadelní systémy a kulturní politika*. 1. vyd. Praha: Divadelní ústav, 2006, 152 p. ISBN 978-807-0081-976.
- NĚMEC, Petr. *Public relations: zásady komunikace s veřejností*. Vyd. 1. Praha: Management Press, 1993, 114 s. ISBN 80-856-0326-8.
- PERKNER, Stanislav a Jan HYVNAR. *Řeč dramatu: 1. Divadlo a rozhlas*. 1. Praha: Horizont, 1987. ISBN 40-056-87.
- RADKA, Johnová. *Marketing kulturního dědictví a umění*. 1. Praha: Grada Publishing a.s., 2008. ISBN 978-80-247-6726-0.
- REKTORČÍK, Jaroslav. *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru*. Vyd. 1. Praha: Ekopress, 2002, 264 s. ISBN 80-861-1960-2.
- SMITH, Paul. *Moderní marketing*. Vyd. 1. Praha: Computer Press, 2000, 518 s. ISBN 80-722-6252-1.

SMOLÍKOVÁ, Marta. *Zpráva o státní podpoře umění 2011: naplňování Koncepce účinnější podpory umění*. 1. Praha: Institut umění - Divadelní ústav, 2011. ISBN 978-80-7008-018-4.

ŠESTÁK, Jiří. *Divadlo - kultura - podmínky: (osobní zkušenost)*. 1. vyd. V Praze: KANT - Karel Kerlický pro AMU, 2012, 264 s. Disk. Velká řada, sv. 20. ISBN 978-807-4370-793.

VAŠEK, Roman a Václav RIEDLBAUCH. *Studie návazné uplatnitelnosti uměleckého personálu*. Praha: Oeconomica, 2012. ISBN 978-80-905248-1-1.

Seznam zdrojů: publicistika

ANONYM, tes das. RECENZE: Bez gravitace: (komponovaný baletní večer). *Regionální noviny: Českobudějovicko* [online]. 2012 [cit. 2015-02-02]. Dostupné z: <http://m.regionalinoviny.cz/detail.php?zid=1350841967&tid=1231196753&servis=rec&kat=tnc&kraj=jck&okres=CBU>

BEDNÁŘOVÁ, Ivana a Vladimír BEDNÁŘ. Pták Ohnivák: Ohlasy. In: *Jihoceskedivadlo.cz* [online]. České Budějovice, 2010 [cit. 2015-02-02]. Dostupné z: <http://jihoceskedivadlo.cz/porad/845-ptak-ohnivak>

BINTEROVÁ, Alena. *Bolero vypráví o touze a vášni*. 2011. Dostupné také z: <http://jihoceskedivadlo.cz/porad/1424-bolero>

BRYNYCH, Ondra. Ořechy, třeste se!: Louskáček. *Semtam Magazine: Kultura* [online]. 2014, 2014-03(28) [cit. 2015-04-28]. Dostupné z: <http://issuu.com/semtam>

BURIAN, Jan. *Pomozte svému divadlu: Proč kampaň* [online]. 2013 [cit. 2014-01-19]. Dostupné z: <http://www.pomoztesvemudivadlu.cz/proc-kampan/>

ČTK,. Peníze budou, slibuje Sobotka kultuře: Jedno procento – věčně nenaplněný cíl. *ČT24: Domácí zprávy* [online]. 2014 [cit. 2015-02-11]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/279568-penize-budou-slibuje-sobotka-kulture/>

DERCSÉNYIOVÁ, Lucie. Mozart podle Egerháziho a Kyliána. *Taneční aktuality: Recenze* [online]. 2014 [cit. 2015-02-02]. Dostupné z: <http://www.tanecniaktuality.cz/mozart-podle-egerhaziho-a-kyliana/>

EGERHÁZI, Attila. Sen noci svatojánské. In: *Jihoceskedivadlo.cz: Balet* [online]. České Budějovice, 2011 [cit. 2015-02-02]. Dostupné z: <http://jihoceskedivadlo.cz/porad/1347-sen-noci-svatojanske>

EGERHÁZI, Attila. Svět je v pohybu - pohyb je svět. *Jihoceskedivadlo.cz: Blog* [online]. 2011 [cit. 2015-02-02]. Dostupné z: <http://www.jihoceskedivadlo.cz/divadlo/blog/?qid=619>

FALOUT, Jiří (ed.) a František ŘIHOUT. Mandarín a Ohnivák slibují velký zážitek. *Právo: Jižní Čechy*. 2010.

FALOUT, Jiří. Balet Romeo a Julie půjde i před točnu. *Právo: Jihozápadní Čechy*. 2012, (13.4.2012).

HERMAN, Josef. Příběh otáčivého hlediště. *Divadelní noviny* [online]. 2011 [cit. 2015-01-20]. Dostupné z: <http://www.divadelni-noviny.cz/pribeh-otaciveho-hlediste>

HERMAN, Josef. Z provincie do světa aneb Příběh proměny divadla. *Divadelní noviny*. 2011, 2011(19).

- JIHOČESKÉ DIVADLO,. *Tisková zpráva: Kauza Kafka*. České Budějovice, 2013. Dostupné také z: http://img.jihoceskedivadlo.cz/download/pdf_138537001010.pdf
- JIHOČESKÉ DIVADLO,. *Tisková zpráva: Romeo a Julie*. České Budějovice, 2012. Dostupné také z: http://img.jihoceskedivadlo.cz/download/pdf_133414567410.pdf
- KOBLINC, Václav (ed.) a Attila EGERHÁZI. Manipulují nás, ale duši nezglobalizují. *Českobudějovický Deník: Kultura*. 2010.
- KOBLINC, Václav. Jiří Šesták režíruje své Odcházení. *Deník*. 2013.
- KOBLINC, Václav. Nejdřív přijde poezie, potom ristretto. *Českobudějovický Deník: Kultura*. 2013.
- KOLÁŘOVÁ, Libuše (ed.) a Jiří ŠESTÁK. Jiří Šesták: Na otáčivém hledišti letos nabídneme lehčí repertoár. *Týdeník Budějovicko*. 2013.
- KOLÁŘOVÁ, Libuše. Jiří Šesták: Na otáčivém hledišti letos nabídneme lehčí repertoár. *Týdeník Budějovicko*. 2013.
- KUBÁT, Petr (ed.) a Jiří ŠESTÁK. Jiří Šesták končí jako ředitel Jihočeského divadla. Bude už jen politik. *IDNES.cz: Budějovice a jižní Čechy* [online]. 2014 [cit. 2015-02-02]. Dostupné z: http://budejovice.idnes.cz/jiri-sestak-konci-jako-reditel-jihoceskeho-divadla-bude-uz-jen-politik-1et-/budejovice-zpravy.aspx?c=A141030_2111820_budejovice-zpravy_mbe
- KUBÁT, Petr. Bez gravitace: Tanečníci budou létat v Metropoli. *MF Dnes: Kulturní servis na týden*. 2012.
- KUBÁT, Petr. Jiří Šesták končí jako ředitel Jihočeského divadla. Bude už jen politik. *Idnes.cz* [online]. 2014 [cit. 2015-01-19]. Dostupné z: http://budejovice.idnes.cz/jiri-sestak-konci-jako-reditel-jihoceskeho-divadla-bude-uz-jen-politik-1et-/budejovice-zpravy.aspx?c=A141030_2111820_budejovice-zpravy_mbe
- KUBÁT, Petr. Konečně!: Jihočeši míří kvůli točně za ministryní. *Mladá fronta Dnes*. 2012.
- LANDA, Jiří. Jiří Šesták režíruje své Odcházení: Očima kritika. *Deník*. 2013.
- LHOTA, Ladislav. Jen tanec může vyjádřit všechny pocity. *Týdeník Budějovicko*. 2012. Dostupné také z: <http://jihoceskedivadlo.cz/porad/1742-bez-gravitace>
- MACHALICKÁ, Jana. Ředitel Jihočeského divadla Jiří Šesták. *Lidové noviny*. 2011.
- MALIŠOVÁ, Markéta. Ohlasy: Kauza Kafka. In: *Jihočeské divadlo* [online]. České Budějovice, 2013 [cit. 2015-05-05]. Dostupné z: <http://www.jihoceskedivadlo.cz/porad/1799-kauza-kafka>
- MORAVA, Vojtěch. Carmen po Maďarsku v Jižních Čechách. In: *Divadlo Oscara Nedbala: Ohlasy diváků* [online]. Tábor, 2010 [cit. 2015-02-02]. Dostupné z: <http://jihoceskedivadlo.cz/porad/844-carmen>
- NEKOLNÝ, Bohumil. *Studie o sociálně ekonomickém potenciálu kulturních a kreativních průmyslů v České republice: SCÉNICKÁ UMĚNÍ* [online]. DD07P03OKU004. Praha: Institut umění - Divadelní ústav, 2010 [cit. 2015-02-21]. Dostupné z: <http://www.idu.cz/media/document/kulturni-a-kreativni-prumysly-v-ceske-republice.pdf>
- NEVĚČNÝ, Roman. Točna se proměnila ve velký bazén, herci přesto zkoušejí. *Českobudějovický Deník*. 2013.

- NOVÁČKOVÁ, Jana. Taneční delikatesy. In: *Jihočeské divadlo: Ohlasy diváků* [online]. České Budějovice, 2010 [cit. 2015-02-02]. Dostupné z: <http://jihoceskedivadlo.cz/porad/1346-tanecni-delikatesy>
- PAVELCOVÁ, Tereza. Vytí na měsíc i rozdováděný valčík v rámci soudobého tance: Podivín aneb J&D v JD. *Informuji.cz: Novinky z kultury* [online]. 2014 [cit. 2015-02-02]. Dostupné z: <http://www.informuji.cz/clanky/1967-vyti-na-mesic-i-rozdovadeny-valcik-v-ramci-soudobeho-tance-podivin-aneb-jampd-v-jd/>
- PAVLOVÁ, Vladimíra (ed.) a Linda SCHNEIDEROVÁ. Carmen zatančí jako pohybový esej. *Českobudějovický Deník: Kultura* [online]. 2009 [cit. 2015-02-02]. Dostupné z: http://ceskobudejovicky.denik.cz/kultura_region/carmen-zatanci-jako-pohybovy-esej20091119.html
- POHANKOVÁ, Veronika (ed.) a Jiří ŠESTÁK. Divadlo pomáhá najít se ve vlastním životě. *5plus2*. 2013.
- POLEDŇÁK, Petr. Manévrování britských divadel v kalných vodách trhu aneb Co nás čeká a nemine. *Scéna*. 1991, 16(14).
- PRO CULTURE, (ed.). Koncepce účinnější podpory umění na léta 2007 – 2013. In: *Pro Culture* [online]. Praha, 2005 [cit. 2015-02-11]. Dostupné z: <http://www.proculture.cz/info-o-nas/koncepce-podpory-umeni-2007-2013/koncepce-ucinnejsi-podpory-umeni-2007-2013-979.html>
- PRŮDEK, Lukáš a ČTK (ed.). Jihočeské divadlo má nového ředitele - Lukáše Průdka. *Budejckadrbna.cz* [online]. 2014 [cit. 2015-01-19]. Dostupné z: <http://www.budejckadrbna.cz/zpravy/kultura/jihoceske-divadlo-ma-noveho-reditele-lukase-prudka.html>
- RAUCHOVÁ, Jitka. Přitažlivý princip rotace. *Českobudějovický Deník*. 2012.
- ŘIHOUP, František. *Tisková zpráva: Příběh Carmen a Dona José před Otáčivým hledištěm v Českém Krumlově*. 1. České Budějovice, 2013. Dostupné také z: http://img.jihoceskedivadlo.cz/download/pdf_137363404910.pdf
- SIDOVSKÝ, Janis. Marketing muzikálů má složitá specifika. *Mediaguru: Marketing* [online]. 2014 [cit. 2015-02-12]. Dostupné z: <http://www.mediaguru.cz/2014/03/marketing-muzikalu-ma-slozita-specifika/#.VNyFsvmG8m1>
- SIDOVSKÝ, Janis. Mediální komunikace muzikálů je konzervativní: Seriál o marketingu muzikálu. *Mediaguru: Marketing* [online]. 2014 [cit. 2015-02-12]. Dostupné z: <http://www.mediaguru.cz/2014/03/medialni-komunikace-muzikalu-je-v-cesku-konzervativni/#.VNyFXvmG8m1>
- SIDOVSKÝ, Janis. Public relations. *Webnode.cz: Marketing* [online]. 2014 [cit. 2014-12-12]. Dostupné z: http://files.sidovsky-cz.webnode.cz/./Public_relations_2PR_akce.pdf
- SMOLÍKOVÁ, Marta. Reakce ProCulture na článek Na kulturu víc peněz nebude. *Pro Culture* [online]. 2009 [cit. 2015-02-11]. Dostupné z: <http://www.proculture.cz/cultureinfo/statni-rozpocet-na-kulturu/reakce-proculture-na-clanek-na-kulturu-vic-penez-nebude-2104.html>
- ŠESTÁK, Jiří a Richard ERML (ed.). Jiří Šesták: Jsem nosič vody. *Divadelní noviny* [online]. 2010 [cit. 2015-01-20]. Dostupné z: <http://www.divadelni-noviny.cz/jiri-sestak-jsem-nosic-vody>

- ŠESTÁK, Jiří. Být divadelníkem. *Divadelní noviny* [online]. 2012 [cit. 2015-01-19]. Dostupné z: <http://www.divadelni-noviny.cz/byt-divadelnikem>
- ŠESTÁK, Jiří. Jiří Šesták chce zachovat paměť divadla. *Jirisestak.cz: Senátor parlamentu ČR* [online]. 2013 [cit. 2015-01-19]. Dostupné z: <http://www.jirisestak.cz/clanek/jiri-sestak-chce-zachovat-pamet-divadla>
- ŠESTÁK, Jiří. Most přes řeku Kultura. *Divadelní noviny*. 2011.
- ŠESTÁK, Jiří. Může kultura vyhrát nad nevzdělanými a hloupými politiky? *Jirisestak.cz: Senátor parlamentu ČR* [online]. 2012 [cit. 2015-01-20]. Dostupné z: <http://www.jirisestak.cz/clanek/muze-kultura-vyhrat-nad-nevzdelanymi-a-hloupymi-politiky>
- ŠESTÁK, Jiří. Národní divadlo jako past na politiky. *Divadelní noviny* [online]. 2013 [cit. 2015-01-20]. Dostupné z: <http://www.divadelni-noviny.cz/narodni-divadlo-jako-past-na-politiky>
- ŠESTÁK, Jiří. Od jistého věku se snažím obklopovat mladými lidmi. *Budějcká Drbna: Rozhovory* [online]. 2011 [cit. 2014-02-05]. Dostupné z: <http://www.budejckadrzna.cz/rozhovory/jiri-sestak-od-jisteho-veku-se-snazim-obklopovat-mladymi-lidmi.html>
- ŠESTÁK, Jiří. Otáčivé hlediště - divadlo v přírodním prostoru. *Jirisestak.cz: Senátor parlamentu ČR* [online]. 2013 [cit. 2015-01-20]. Dostupné z: <http://www.jirisestak.cz/clanek/otacive-hlediste-divadlo-v-prirodnim-prostoru>
- ŠESTÁK, Jiří. POLEMKA: Jihočeské divadlo je všech Jihočechů. *Českobudějovický Deník: Kultura* [online]. 2014 [cit. 2015-01-20]. Dostupné z: http://ceskobudejovicky.denik.cz/kultura_region/polemika-jihoceske-divadlo-je-vsech-jihocochu-20141107.html
- ŠESTÁK, Jiří. POLEMKA: Jihočeské divadlo je všech Jihočechů. *Českobudějovický deník.cz* [online]. 2014 [cit. 2015-01-19]. Dostupné z: http://ceskobudejovicky.denik.cz/kultura_region/polemika-jihoceske-divadlo-je-vsech-jihocochu-20141107.html
- ŠESTÁK, Jiří. *Pomozte svému divadlu: Tisková zpráva*. 1. České Budějovice, 2012.
- ŠESTÁK, Jiří. Vystoupení v rozpravě o petici pomozte svému divadlu. *Jirisestak.cz* [online]. 2012 [cit. 2014-05-26]. Dostupné z: <http://www.jirisestak.cz/clanek/vystoupeni-v-rozprave-o-petici-pomozte-svemu-divadlu>
- ŠKALIKOV, Sergej. Baletní škola Jihočeského divadla. In: *Jihoceskedivadlo.cz* [online]. České Budějovice, 2011 [cit. 2015-02-02]. Dostupné z: <http://www.jihoceskedivadlo.cz/balet/baletni-skola>
- ŠKUTKOVÁ, Jana. Číst či nečíst? To je otázka...!: Jak dělat reklamu, která prodává.. *Marketingove-strategie.blogspot.cz* [online]. 2012 [cit. 2014-11-06]. Dostupné z: <http://marketingove-strategie.blogspot.cz/2012/01/cist-ci-necist-to-je-otazka.html>
- VAŠEK, Roman. Inscenace roku 2013. *Divadelní noviny* [online]. 2014 [cit. 2015-05-26]. Dostupné také z: <http://www.divadelni-noviny.cz/divadelni-inscenace-roku-2013>
- VAŠEK, Roman. Inscenace roku. *Divadelní noviny* [online]. 2011 [cit. 2015-02-02]. Dostupné z: <http://www.divadelni-noviny.cz/inscenace-roku>
- VAŠEK, Roman. Příběh baletu: Jihočeské divadlo. *Divadelní noviny*. 2011, 2011(19).
- VKC, ČTK (ed.). Nová točna by mohla zůstat v zahradě. *Českobudějovický Deník*. 2013.

VLASÁK, Richard. Jiří Šesták: Budějovice mohou být bohaté myšlenkami!. *Českobudějovický Deník*. 2011.

ZABILKA, David (ed.). Baletní dvojvečer v Metropoli. *MF Dnes: Jižní Čechy*. 2010.

Seznam zdrojů: internet

ANONYM, (květuš). F. X. Šalda. In: *Československá bibliografická databáze* [online]. 2010 [cit. 2015-02-12]. Dostupné z: <http://www.cbdb.cz/autor-13764-f-x-salda>

ANONYM, (ota61). Čeští spisovatelé deseti století: Životopis : Šalda František Xaver. In: *Knihovnicka.net* [online]. 2009 [cit. 2015-02-12]. Dostupné z: <http://www.knihovnicka.net/autor/10942-salda-frantisek-xaver/zivotopis-biografie/>

MINISTERSTVO KULTURY ČR: Preambule. *Koncepce účinnější podpory umění na léta 2007-2013*. Praha, 2006. Dostupné také z: <http://host.divadlo.cz/koncepceumeni/finBrozura-cz.pdf>

Seznam zdrojů: ostatní

DVOŘÁKOVÁ, Jana. *Vývoj ekonomických ukazatelů: Divadelní schůze Jihočeského divadla*. 1. České Budějovice, 2014. Interní zpráva JD.

EGERHÁZI, Attila. *Sen noci svatojánské: Slovo choreografa*. 1. Liberec, 2014. Návrh programu.

EGERHÁZI, Attila. *Vize o baletu Brno: Jihočeské divadlo*. České Budějovice, 2013. Projekt pro konkurzní řízení.

ERNSTOVÁ, Věra. *Statistika Obchodního oddělení: Předplatitelské skupiny*. České Budějovice, 2015. Interní zpráva JD.

JIHOČESKÉ DIVADLO. *Předplatné 2014/2015*. Typodesign. České Budějovice, 2014. Brožura JD.

JIHOČESKÉ DIVADLO. *Výroční zpráva*. České Budějovice, 2013.

KABELOVÁ, Naděžda. *Historie baletu Jihočeského divadla*. Praha, 2011. Bakalářská práce. Akademie múzických umění v Praze, Taneční katedra. Vedoucí bakalářské práce: Helena Kazárová.

KOENIGOVÁ, Šárka. *Marketing divadla*. Brno, 2006. Diplomová práce. Masarykova univerzita v Brně, Ekonomicko-správní fakulta. Vedoucí diplomové práce: Ing. Alena Klapalová.

ONDROVÁ, Věra. *Marketing a propagace Jihočeského divadla*. Zlín, 2014. Bakalářská práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta multimediálních komunikací. Vedoucí bakalářské práce: Radim Bačuvčík.

SCHNEIDER, Antonín. *Jihočeské divadlo 2010+2011: Balet*. 1. České Budějovice: T. A. Print, 2012. Almanach JD.

VÁŠUT, Vladimír. *Historie baletu Jihočeského divadla*. České Budějovice, 2009. Archiv JD.

SEZNAM ZKRATEK

ČR	Česká republika
DK	Dům kultury Metropol
JD	Jihočeské divadlo
ND	Národní divadlo Praha
OH	Otáčivé hlediště
PR	Public relations

SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ

Seznam obrázků

OBRÁZEK 1: KNIHA JIŘÍHO ŠESTÁKA DIVADLO-KULTURA-PODMÍNKY	25
OBRÁZEK 2: HISTORICKÁ BUDOVA JIHOČESKÉHO DIVADLA	32
OBRÁZEK 3: DIVADELNÍ SÁL DK METROPOL	33
OBRÁZEK 4: HLEDIŠTĚ A FOYER.....	33
OBRÁZEK 5: MALÉ DIVADLO	34
OBRÁZEK 6: STAVBA STUDIOVÉ SCÉNY.....	35
OBRÁZEK 7: HLEDIŠTĚ STUDIOVÉ SCÉNY NA PŮDĚ	35
OBRÁZEK 8: OTÁČIVÉ HLEDIŠTĚ.....	36
OBRÁZEK 9: OTÁČIVÉ HLEDIŠTĚ - HLEDIŠTĚ.....	40
OBRÁZEK 10: PROSTOR FESTIVALU MÚZY NA VODĚ	43
OBRÁZEK 11: MĚSÍČNÍ PROGRAM JD	54
OBRÁZEK 12: PŘEDPLATNÉ – BROŽURA PRO ROK 2013/2014	61
OBRÁZEK 13: LOGA JEDNOTLIVÝCH SOUBORŮ	74
OBRÁZEK 14: PROGRAMY JIHOČESKÉHO DIVADLA.....	75
OBRÁZEK 15: PROGRAM – VNITŘNÍ STRANA.....	76
OBRÁZEK 16: REKLAMNÍ PLOCHA NA BUDOVĚ JD	78
OBRÁZEK 17: BALETNÍ ŠKOLA PŘI JD.....	104
OBRÁZEK 18: CENY THÁLIE 2009	106
OBRÁZEK 19: PŘEDÁNÍ CEN PRIMÁTORA MĚSTA ČESKÉ BUDĚJOVICE	107
OBRÁZEK 20: PŘEDÁNÍ CEN BALET 2014 (ATTILA EGERHÁZI A VIKTOR SVIDRÓ)	108
OBRÁZEK 21: OCENĚNÍ ČLENOVÉ BALETU 2009-2013.....	110

Seznam tabulek

TABULKA 1: REGIONÁLNÍ DIVADLA V ČÍSLECH	17
TABULKA 2: ORGANIZAČNÍ STRUKTURA JD V ROCE 2015 (VIZ PŘÍLOHA B).....	28
TABULKA 3: VÝVOJ EKONOMICKÝCH UKAZATELŮ V JD	29
TABULKA 4: ROZLOŽENÍ SOUBORŮ A ŽÁNŘŮ NA JEDNOTLIVÝCH SCÉNÁCH	31
TABULKA 5: OTÁČIVÉ HLEDIŠTĚ – POČET PŘEDSTAVENÍ A NÁVŠTĚVNOST	39
TABULKA 6: TECHNICKÉ ÚDAJE OTÁČIVÉHO HLEDIŠTĚ.....	41
TABULKA 7: ÚČINKOVÁNÍ SOUBORŮ NA JEDNOTLIVÝCH SCÉNÁCH JD	46
TABULKA 8: POČET PREMIÉR V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH (VIZ PŘÍLOHA D).....	51
TABULKA 9: INSCENACE PŘED OTÁČIVÝM HLEDIŠTĚM (VIZ PŘÍLOHA F)	52
TABULKA 10: CENY VSTUPENEK V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH (VIZ PŘÍLOHA G).....	59
TABULKA 11: CENY VSTUPENEK OTÁČIVÉ HLEDIŠTĚ (2012 – 2015)	59

TABULKA 12: TYPY PŘEDPLATNÉHO JIHOČESKÉHO DIVADLA.....	60
TABULKA 13: CENY PŘEDPLATNÉHO	61
TABULKA 14: STATISTIKA PŘEDPLATNÉHO (VIZ PŘÍLOHA H).....	62
TABULKA 15: VÝHODY DIVADELNÍHO PŘEDPLATNÉHO	63
TABULKA 16: PLÁN TISKOVÉ KONFERENCE.....	71
TABULKA 17: PROGRAM DNU OTEVŘENÝCH DVEŘÍ BALETU	72
TABULKA 18: VÝROBA A VIZUALIZACE PLAKÁTU.....	75
TABULKA 19: ORGANIZAČNÍ SCHÉMA BALETU	86
TABULKA 20: PLATOVÉ OHODNOCENÍ TANEČNÍKŮ (HRUBÝ PŘÍJEM 2010 A 2014).....	89
TABULKA 21: DENNÍ FERMAN	90
TABULKA 22: PREMIÉRY BALETU JD (VIZ PŘÍLOHA N).....	92
TABULKA 23: HOSTUJÍCÍ CHOREOGRAFOVÉ A ASISTENTI CHOREOGRAFIE	94
TABULKA 24: HOSTUJÍCÍ BALETNÍ MISTŘI.....	96
TABULKA 25: INSCENAČNÍ TÝM - SPOLUPRÁCE S ATTILOU EGERHÁZIM.....	97
TABULKA 26: CHOREOGRAFIE ATTILY EGERHÁZIHO PRO BALET PRAHA JUNIOR.....	100
TABULKA 27: SWOT ANALÝZA.....	130
TABULKA 28: PŘEHLED NABÍDKY PŘEDSTAVENÍ JD (LISTOPAD 2013).....	136
TABULKA 29: PŘEHLED NABÍDKY PŘEDSTAVENÍ JD (ÚNOR 2014).....	137

Seznam grafů

GRAF 1: OTÁČIVÉ HLEDIŠTĚ – POČET PŘEDSTAVENÍ A NÁVŠTĚVNOST.....	39
GRAF 2: POČET PREMIÉR V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH U JEDNOTLIVÝCH SOUBORŮ.....	51
GRAF 3: OTÁČIVÉ HLEDIŠTĚ – POČTY PŘEDSTAVENÍ JEDNOTLIVÝCH SOUBORŮ	52
GRAF 4: POČET PŘEDSTAVENÍ V JD (LISTOPAD 2013).....	136
GRAF 5: POČET PŘEDSTAVENÍ V JD (ÚNOR 2014).....	137

SEZNAM PŘÍLOH

PŘÍLOHA A – ČESKÉ BUDĚJOVICE - HISTORIE	I
PŘÍLOHA B – VEDENÍ DIVADLA	III
PŘÍLOHA C – HISTORIE PŘÍRODNÍCH DIVADEL A ARCHITEKL JOAN BREHMS	IV
PŘÍLOHA D – PREMIÉRY V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH (2009 – 2015).....	V
PŘÍLOHA E – NÁVŠTĚVNOST DK METROPOL A HISTORICKÁ BUDOVA JD.....	VII
PŘÍLOHA F – OTÁČIVÉ HLEDIŠTĚ INSCENACE (2012 – 2015).....	IX
PŘÍLOHA G – CENY VSTUPENEK V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH	X
PŘÍLOHA H – PŘEDPLATITELÉ V JEDNOTLIVÝCH SKUPINÁCH (2004 – 2015)	XII
PŘÍLOHA I – INTERNETOVÉ STRÁNKY JD	XIII
PŘÍLOHA J – PARTNEŘI A SPONZOŘI JD	XIV
PŘÍLOHA K – ŽIVOTOPIS ATTILA EGERHÁZI	XV
PŘÍLOHA L – ČLENOVÉ BALETU JD OD ROKU 2009	XVIII
PŘÍLOHA M – BALET: FUNKČNÍ ZAŘAZENÍ A POPIS PRACOVNÍ ČINNOSTI	XIX
PŘÍLOHA N – DRAMATURGIE BALETU (2009 – 2015)	XXI
PŘÍLOHA O – PŘEDSTAVENÍ JEDNOTLIVÝCH SOUBORŮ (SEZÓNA 2013/2014)	XXXVII

Příloha A – České Budějovice - historie

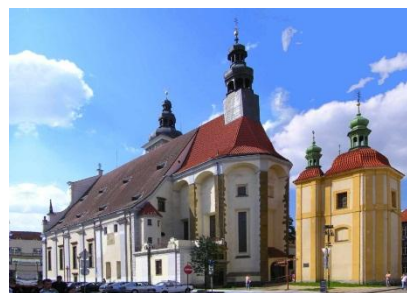
České Budějovice – historie

Statutární město České Budějovice je správní a kulturní metropole Jihočeského kraje. Město leží v Českobudějovické pánvi na soutoku řek Vltavy a Malše. Obě řeky a jejich ramena ohraničují historické centrum města.

Jméno Českých Budějovic se odvíjí od staré osady Budivojovice a jihočeské nářečí ovlivnilo transkripce jména. Dodnes uslyšíte „budějčáky“ říkat Budějce nebo Budějice. Přídavné jméno České se začalo objevovat až za husitských válek, a to dokonce i v němčině jako Böhmisch Budweis. Od konce 18. století Češi důsledně dbali na národnostní otázku, a proto se ustálil název České Budějovice.

České Budějovice

České Budějovice

Český král Přemysl Otakar II. povýšil České Budějovice na královské město v roce 1265. Díky tomu muselo čelit mnoha místním konfliktům, například proti mocným Rožmberkům, ale účastnit se i bojů proti společnému nepříteli, například v období husitských válek.

Mimořádný rozkvět města nastal v 16. století díky obchodním cestám, rybníkářství, vaření piva, těžbě stříbra a obchodu se solí.

Svůj velký význam dočasně získalo město během třicetileté války v 17. století, kdy se Budějovice staly hlavním městem, do kterého se dočasně přesunuly důležité úřady z Prahy. Vše ale ukončil požár v roce 1641, který zničil 2/3 města.

Význam opět získalo v roce 1785, kdy se stalo sídlem biskupa nově vzniklé českobudějovické diecéze.

Na počátku 19. století se stalo město již centrem jižních Čech i právně, přesídlila sem správa kraje z Písku a Tábora.

Roku 1918 ustavením Československa získalo rozhodující slovo české obyvatelstvo. Městu se nevyhnuly ani další historické události, jako bylo bombardování v období druhé světové války, kdy bylo město značně poškozeno.

Nebyly to jen války, ale i přírodní živly, především povodně, které často zužovaly město. Poloha města v mělké pánvi na soutoku dvou velkých řek vystavuje České Budějovice značnému riziku a voda často zaplavuje jednotlivé části města, včetně historického centra.

K ekonomicky nejvýznamnějším podnikům tohoto kraje patří zcela jistě Budějovický Budvar, ale i světově známý Koh-i-noor, dále mlékárna Madeta, Masné krámy, Slévárna a neustále se rozšiřující firma Bosh.

Tak chutná mléko

BOSCH

Stvořeno pro život

Příloha B – Vedení divadla

Vedení divadla

Ředitel	MgA. Lukáš Průdek
Provozně-technický ředitel	MgA. Petr Ferebauer
Ekonomický náměstek	Ing. Hana Častoralová
Kancelář ředitele	Milena Chumlenová / tajemnice uměl. provozu, sekretariát Zuzana Gebrová / personalistka
Obchodní oddělení	Věra Ernstová / vedoucí obchodního odd., tisková mluvčí Mgr. Jiří Grauer / produkční Mgr. Věra Ondrová / marketing, redakce tiskovin Mgr. Hana Mráčková / marketing Roman Hosnedl / propagace Lukáš Bartoň / hromadné objednávky, předplatné Marie Vrzalová / pokladna, předplatné
Soubor baletu	Attila Egerházi / umělecký šéf baletu Linda Svidró Schneider / asistentka choreografa Béla Kéri Nagy / asistent choreografa Jana Prašničková / tajemnice baletu Mgr. Sergej Škalikov / pedagog baletní školy / b.mistr
Soubor činohry	MgA. Jana Kališová / umělecký šéf činohry Olga Šubrtová / dramaturgyně Jaroslav Kukrál / tajemník činohry, inspicient
Soubor Malého divadla	MgA. Petr Hašek / umělecký šéf Malého divadla Zdeňka Pecková / produk. a vedoucí UTP M.d. Ewa Renata Kociemska / tajemnice a inspicientka Jan Krejza / jevištní mistr
Soubor opery	Miloslav Veselý / umělecký šéf opery Mario De Rose / generální hudební ředitel Martin Veselý / sbormistr, korepetitor František Řihout / dramaturg Světлана Mládková / tajemnice opery
Ateliér 3D	PhDr. MgA. Veronika Riedlbauchová / umělecký šéf Ateliéru 3D
Ekonomické oddělení	Libuše Šímová / finanční účtárna Zuzana Gebrová / mzdová účetní Jana Jiranová / účetní
IT oddělení	Pavel Frdlík / správce IT
Umělecko-technický provoz	Jan Budil / jevištní mistr / opera, balet Jaroslav Štáinc / jevištní mistr / činohra Petr Jašek / mistr osvětlení Pavel Frdlík / mistr zvuku Gabriela Hájková / vedoucí vlásenkárny Dagmar Kurzová / vedoucí garderoby Martina Krejčová / vedoucí rekvizitárny
Výroba	Ing. Michaela Valentová / vedoucí výroby Pavel Krejčí / mistr výroby, technolog Martin Chadt / mistr výroby Růžena Smolenová / vedoucí pánské krejčovny Helena Klímová / vedoucí dámské krejčovny
Správa budov	Stanislav Krejčí / správa budov Eva Brejchová / správa budov

---

Historie přírodních divadel a architekti Joan Brehms

Jedno z nejstarších přírodních divadel v Čechách představovalo divadlo v parku zámečku Červený Dvůr u Českého Krumlova (asi 5 km od dnešního otáčivého hlediště), zřízené za Josefa Adama Schwarzenberka v letech 1756–1782. Divadlo patrně zaniklo při proměně pozdně barokní zahrady v anglický park na začátku 19. století. Budování dalších divadel především v zámeckých parcích (Hluboká, Hukvaldy, Blatná, Konopiště, Kroměříž, Litomyšl, Rychnov nad Kněžnou atd.) připravuje období největšího rozmachu přírodních divadel, kterému vévodí divadlo v Šárce, postavené 1913 pro 10.000 diváků, v němž opera Národního divadla uvedla jako první představení Prodanou nevěstu a které zaniklo 1922. Tato přírodní scéna inspirovala založení dalších divadel v Praze-Krči, Plzni, Olomouci, Brně, Přerově atd. Bezprostředně po 2. světové válce se pozornost Jihočeského divadla upřela na zámeckou zahradu v Českém Krumlově.

Joan Brehms (1907–1995)

Charakteristickým rysem J. Brehmse jako scénografa byla potřeba a snaha objevovat nové prostorové vztahy mezi scénickými prvky, ale také neustálé hledání nových řešení vztahu mezi hledištěm a jevištěm.

„Kde a kdykoli se píše nebo mluví o scénografii, opírá se kritérium hodnocení o estetickou a kompoziční zákonitost malířského obrazu, který byl předlohou obrazu scénického. V tom spočívá rozpor – chceme nalézt novou zákonitost scénografie, která není už reálným popisem prostoru, spíš dynamickým půdorysem určitého dramatického děje, jeho spádu, střetnutí, katarzí. [...] Vždycky jsem usilovně hledal nové divadelní formy, z nich některé realizoval, vytrvale usiloval o překonání omezujícího kukátkového rámečku, o přiblížení se k novému jednotnému prostoru, o prohloubení vztahu divák-herce, o překonání rozděleného prostoru a vztahu tak, aby odpovídal našemu dnešnímu, vícedimenzionálnímu vidění, slyšení a chápání života.“

J. Brehms (1987)

Brehms byl zásadně ovlivněný německým meziválečným divadlem a německou avantgardou - toto napojení na centrum evropské avantgardní architektury determinovalo Brehmsovo úsilí o architektonické uchopení divadelního prostoru. Tedy nejenom prostoru scénografického, prostoru jeviště, ale právě prostoru divadelního.

Brehmsův českokrumlovský experiment získal celosvětový ohlas. Američtí historici divadla Maxwell Silverman a Ned A. Bowman roku 1965 uveřejnili padesát neoriginálnějších projektů divadel 20. století. Brehmsovo českokrumlovské divadlo v zámecké zahradě uvedli na osmém místě. Teoretici scénografie Denis Bablet a Jacques Jacquot roku 1969 uveřejnili Brehmsovo otáčivé hlediště v Českém Krumlově v knize Divadelní prostor v moderní společnosti.

Nemělo by se ale zapomenout ani na to, že do značné míry právě zásluhou J. Brehmse bylo zachráněno zámecké barokní divadlo v Českém Krumlově. Pod jeho vedením byla uvedena do funkční podoby mašinerie, která desetiletí chátrala bez povšimnutí. Stalo se tak při příležitosti premiéry Moliérova Tartuffa v roce 1961. Předtím usedli diváci do hlediště tohoto unikátního divadla naposled v roce 1906!

Zdroj: <http://www.jirisestak.cz/clanek/otacive-hlediste-divadlo-v-prirodnim-prostoru>

Příloha D – Premiéry v Českých Budějovicích (2009 – 2015)

<i>soubor</i>	<i>sezóna</i> 2009 2010	<i>Premiéry</i> <i>v Českých Budějovicích</i>	<i>sezóna</i> 2010 2011	<i>Premiéry</i> <i>v Českých Budějovicích</i>
Balet	2	Carmen Pták Ohnivák	3	Taneční delikatesy Sen noci svatojánské Bolero
Činohra	5	Kupec benátský Perfect days Očištění Vajgl Slepice	6	Komunismus Kdo je tady ředitel? Noční show Lov na losa Petrolejové lampy Soudné sestry
Malé divadlo - loutkohra	4	Ronja, dcera loupežníka Andělíček Toníček Žabka carevna Dobrodružství Toma Sawyera	4	Kocourova zahrada No comment! Tady je Krakonošovo Divoký tygr přeskakuje strž
Opera	3	Otello Kytice Čert a Káča	3	Don Giovanni Bohéma Hledám děvče na b.w.

<i>soubor</i>	<i>sezóna</i> 2011 2012	<i>Premiéry</i> <i>v Českých Budějovicích</i>	<i>sezóna</i> 2012 2013	<i>Premiéry</i> <i>v Českých Budějovicích</i>
Balet	2	Louskáček Romeo a Julie	2	Bez gravitace, Na scénu!
Činohra	5	Rok na vsi Černá komedie Fuk Tramvaj do stanice Touha Misantrop Škola základ života	5	Hostina dravců, Kivá cadla, Král Oidipús, V pravé poledne, Soudné sestry
Malé divadlo - loutkohra	4	Abeceda Čarodějka Jennifer Tisíc a jedna noc Divoký tygr přeskakuje strž	4	Sto roků prázdnin, Maruška a duch vánoc Popelka, Gulliver´s Trek
Opera	4	Komedianti Don Pasquale Hello Dolly! Rendez – vous s p. O.	3	Rigoletto, Únos ze serailu, Orfeus v podsvětí

<i>soubor</i>	sezóna 2013 2014	<i>Premiéry</i> <i>v Českých Budějovicích</i>	sezóna 2014 2015	<i>Premiéry</i> <i>v Českých Budějovicích</i>
Balet	2	Kafka, MOZ-ART	2	Podivín Labutí jezero
Činohra	6	Advent, Je úchvatná, Blackout, Yerma, Louis a Louisa, Job interviews	7	V jámě Ilové Poker face Bambini di Praga Zavolejte Jeevese Osamělé večery Dory N. Pohani Žena jako druh
Malé divadlo - loutkohra	4	O jednom malém ježkovi, Etiketa pro sígry, Zvířátka a Petrovští, Quijote!	4	Jak jsem byl Cyrano Dalskabáty, hříšná ves Perníková chaloupka Filmmakeři
Opera	4	Toska, Nyní a navždy / Sedlák kavalír, Carmen, Holka nebo kluk	4	Divotvorný hrnec Figarova svatba Zpívání v dešti Aida

Zpracování: autor práce.

Zdroj: ERNSTOVÁ, Věra. *Obchodního oddělení*. České Budějovice, 2015.

Příloha E – Návštěvnost DK Metropol a Historická budova JD

DK Metropol

BALET	Titul	Počet představení	Prodáno celkem	Návštěvnost v %	Tržba
	Carmen	14	4041	58	382 477 Kč
	Pták Ohnivák	12	2474	42	236 758 Kč
	Tanecni delikatesy	11	2543	43	252 512 Kč
	Sen noci	11	2951	50	286 023 Kč
	Louskáček	16	6738	79	631 473 Kč
	Romeo a Julie	11	3054	52	334 674 Kč
	Bez gravitace	11	2495	43	276 524 Kč
	MOZ-ART	9	2061	43	226 058 Kč
	Labuti jezero	4	1547	73	202 699 Kč

OPERA	Titul	Počet představení	Prodáno celkem	Návštěvnost v %	Tržba
	Otello	15	3980	53	367 109 Kč
	Čert a Káča	13	4514	70	415 728 Kč
	La Bohème	9	2839	59	313 342 Kč
	Komedianti	9	2505	52	275 783 Kč
	Hello Dolly!	21	8572	77	1 426 036 Kč
	Rendez vous s p Op	8	2260	53	288 885 Kč
	Orfeus v podsvětí	15	5686	71	877 466 Kč
	Rigoletto	9	2758	58	337 447 Kč
	Tosca	7	2352	63	285 418 Kč
	Nyní a navždy	10	2035	38	215 021 Kč
	Carmen	9	3224	67	439 536 Kč
	Divotvorný hrnec	11	4274	73	725 728 Kč
	Zpívání v dešti	8	3830	93	666 553 Kč
	Figarova svatba	12	3067	50	429 238 Kč

Historická budova JD

BALET	Titul	Počet představení	Prodáno celkem	Návštěvnost v %	Tržba
	Bolero	13	2628	80	253 733 Kč
	Na scénu!	10	1468	58	174 152 Kč
	Kauza Kafka	11	1558	56	179 375 Kč
	Podivín	11	1543	55	186 426 Kč

OPERA	Titul	Počet představení	Prodáno celkem	Návštěvnost v %	Tržba
	Kytice	23	5226	93	764 364 Kč
	Don Giovanni	17	3761	87	495 798 Kč
	Hledám děvče na boogie	25	5478	89	829 638 Kč
	Don Pasquale	13	2284	69	290 702 Kč
	Únos ze serailu	11	1932	69	266 759 Kč
	Holka nebo kluk	23	5771	99	985 280 Kč

CELKEM za 2 fiskální roky

leden 2010 - prosinec 2011

	Balet		Opera		Činohra	
	Historická budova	DK Metropol	Historická budova	DK Metropol	Historická budova	DK Metropol
Počet představení	7	44	79	41	218	nehraje
Počet míst	1778	23408	20066	21812	55372	
Prodáno	1538	11713	16887	12834	48985	
Návštěvnost	86,50%	50,03%	84,16%	58,84%	88,86%	

Zpracování: autor práce.

Zdroj: ERNSTOVÁ, Věra. *Obchodního oddělení*. České Budějovice, 2015.

Příloha F – Otáčivé hlediště inscenace (2012 – 2015)

<i>soubor</i>			<i>Představení Otáčivé hlediště 2012</i>			<i>Představení Otáčivé hlediště 2013</i>
	Počet titulů a představení					
Balet	1	7	Romeo a Julie	2	7	Romeo a Julie Carmen
Činohra	3	48	Dekameron Robin Hood Jak se vám líbí	3	40	Král duchů a Třeštil, Dekameron Ženy Jindřicha VIII.
Malé divadlo -loutkohra	1	13	Kašpárek v rohlíku	1	17	Pták Ohnivák a lišák Zorro
Opera	2	15	Komedianti Rigoletto	2	24	Divotvorný hrnec, Rigoletto

<i>soubor</i>			<i>Představení Otáčivé hlediště 2014</i>			<i>Představení Otáčivé hlediště 2015</i>
	Počet titulů a představení					
Balet	1	3	Carmen	1	6	Labutí jezero
Činohra	3	42	Dekameron Sluha dvou pánů Tři mušketýři	3	45	Pes baskervillský Tři mušketýři Sluha dvou pánů
Malé divadlo -loutkohra	1	19	Pták Ohnivák a lišák Zorro	1	19	Baron Prášil
Opera	2	20	Divotvorný hrnec, Rusalka	2	16	Carmen Rusalka

Zpracování: autor práce.

Zdroj: ERNSTOVÁ, Věra. *Obchodního oddělení*. České Budějovice, 2015.

Příloha G – Ceny vstupenek v Českých Budějovicích

Ceny vstupenek v Českých Budějovicích (jednotlivé žánry a tituly)

2014/2015

Kč	ČINOHRA
260	Škola základ života
240	Muž 7 sester
	Perfect days
	Saturnin
	Soudné sestry
	Je úchvatná
	Louis a Louisa
	Zelenka - nová hra
210	Petrolejové lampy
	Hostina dravců
	Advent
	Blackout
	Yerma
	V jámě Iové
	Bambini di Praga
	Zavolejte Jeevese
	Žena jako druh
190	Tlustý prase
	Slepice
	Poker face
	Osamělé večery Dory N.
	Pohani

	OPERA
260	Carmen
	Holka nebí kluk
	Zpívání v dešti
	Aida
240	Rendez-vous s paní O.
	Hledám děvče
	Orfeus v podsvětí
	Sedlák kavalír
	Divotvorný hrnec
	Figarova svatba

2015/2016

Kč	ČINOHRA
290	Škola základ života
260	Archa naděje
	Shakespeare v Hollywoodu
250	Saturnin
240	Muž 7 sester
	Perfect days
	Je úchvatná!
	Zavolejte Jeevese
	Job interviews
	Shakespeare ve 120 min.
210	Blackout
	V jámě Iové
	Bambini di Praga
	Blackout
	Žena jako druh
	Ven z Mulingaru
200	Tlustý prase
	Poker face
	Pohani
	Kreutzerova sonáta
	Gertruda a Claudius
190	Osamělé večery Dory N.

	OPERA
260	Carmen
	Holka nebí kluk
	Zpívání v dešti
	Aida
	Země úsměvů
	Dítě a kouzla
240	Rendez-vous s paní O.
	Divotvorný hrnec
	Figarova svatba
	Bílý pán
200	Koncert

BALET

210

Louskáček
Bez gravitace
Na scénu !
Kafka
MOZ-ART
balet 1
balet 2

BALET

210

Louskáček
Kafka
MOZ-ART
Podivín
Black in white
Cross Roads

LOUTKOHRA

120

Bílý tesák
Guliver´s Trek
Beatníci
večerní představení v MD
Quijote!

60 /
80

pohádky

LOUTKOHRA

150

Filmmakeři
Dalskabáty
večerní představení v MD

290

Autobud!

80

Quijote!

60 /
80

pohádky

ŠKOLNÍ

	50 / 70
pohádky Malé divadlo	Kč
Poštácká pohádka JD	70 Kč
generálky studentům	50 Kč
školní činohra v JD	90 Kč

ŠKOLNÍ

	50 / 70
pohádky Malé divadlo	Kč
Poštácká pohádka JD	70 Kč
generálky studentům	50 Kč
školní činohra v JD	90 Kč
prohlídky divadla	60 Kč

Cena	Počet titulů	Prům. cena vstupenky
260	1	260
240	7	1680
210	9	1890
190	5	950
260	4	1040
240	6	1440
210	7	1470
120	4	480
	43	9210
		214,19

Cena	Počet titulů	Prům. cena vstupenky bez Loutkohry
290	1	290
260	2	520
250	1	250
240	6	1440
210	6	1260
200	5	1000
190	1	190
260	6	1560
240	4	960
210	6	1260
200	1	200
150	4	600
290	1	290
	44	9820
		223,18

Zdroj: ERNSTOVÁ, Věra. *Statistika Obchodního oddělení*. 2015.

Příloha H – Předplatitelé v jednotlivých skupinách (2004 – 2015)

Předplatitelé v jednotlivých skupinách (2004 – 2015)

<i>skupiny:</i>	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015
blokové p.	31	23									
činoherní	319	334	268	311	267	262	276	269	279	244	221
hudební	122	117	291	224	243	219	225	181	195	150	155
klasická	97	119	96	149	133	143	152	133	113	114	84
mladý divák	211	252	285	234	245	177	136				
premiérová	96	89	83	72	86	90	79	76	65	59	51
rodiče a děti	25	6	6								
základní	1483	1474	1276	1033	804	924	845	709	606	568	545
Dětská		262	215	97	86	80	27				
Fidlovačka		30									
Shakespeare			8								
Dárková			99	133	151	166	85	73	46	23	98
KartaVD			118	23	28	31	34	20	15	5	4
via Opera			82								
Connemarská				59							
Klub přátel				51	46						
Smršť					24						
To nejlepší					178	98	65				
hity						54	55				
hudební hity							26				
pro ženy							15				
studiové								12			
kupónové								90	166	195	348

celkem   2384   2706   2827   2386   2291   2244   2020   1563   1485   1358   1506

Zdroj: ERNSTOVÁ, Věra. *Statistika Obchodního oddělení: Předplatitelské skupiny*. České Budějovice, 2015.

Příloha I – Internetové stránky JD

Jihočeské divadlo www.jihoceskedivadlo.cz

Příloha J – Partneři a sponzoři JD

Jihočeské divadlo (www.jihoceskedivadlo.cz)

Hlavní partneři: Zřizovatel: statutární město České Budějovice

Jihočeský kraj

750 let města České Budějovice

Ministerstvo kultury České republiky

Robert Bosch, s.r.o., České Budějovice

EU

Platform shift+

Generální sponzor: Národní podnik Budějovický Budvar

Partneři: Kooperativa pojišťovna, a.s.

VisitJizniCechy.cz

MF reklama Praha

Café Klub SLAVIE

Hotel Budweis České Budějovice

Jihočeské letiště ČB

Agentura A.R.G.O. ČSOB a.s., ČB

TranSoft a.s., ČB

i - Prague

Schwan Cosmetics

Jednota, spotřební družstvo ČB

Tiskárna Typodesign, ČB

Bonus program České Spořitelny

České centrum Budapešť

Mediální partneři:

www.mezinami.cz

Portály měst.cz www.nejlepsi-adresa.cz

Opera Dream / opera / balet / vážná hudba

Akce a kultura v ČR - Informuji.cz

www.kudyznudy.cz

Jihočeská televize

www.jihoceskykalendar.cz

Český rozhlas - České Budějovice

Příloha K – Životopis Attila Egerházi

Attila Egerházi

nar. 1964

Vzdělání

- klasický balet a moderní techniky v Budapešti (škola Jeszenszky Endre)
- získal diplom Maďarské taneční akademie -obor pedagogika (absolvoval 1998)
- zahraniční studium: Vídeň, Stuttgart, Paříž

pedagogové: André Glegolszky (klasický tanec), Christopher Ferrari (klasický tanec) Milton Mayers (Horton technika), Joe Alegado (Limone technika), Sonia Mota (Falco technigue), Armbgard von Bardelleben (Graham technigue), Matt Mattox (Mattox technigue), José Mayer (jazzový tanec), Carlo Orta, Bruce Taylor, Raza Hamadi

Taneční praxe

- 1986 - 1988 člen Vinna Dance Laboratory (ředitel Ismael Ivo)
- 1989 - 2000 člen Hungarian National Ballet

Pedagogická praxe

- 1989 - 2000 pedagog na Maďarské taneční akademii
- od roku 1990 host, pedagog a choreograf pro různé skupiny a Mezinárodní taneční kurzy (Praha, Vídeň, Norfolk, Buenos Aires, Itálie, Německo, Švýcarsko)

Umělecká a organizační praxe

- 1990 – 1998 zakladatel, pedagog a choreograf Budapest Dance Theater
- 1998 – 2000 umělecký ředitel Choreografického studia v Hungarian National Ballet
- 2001 - 2003 umělecký ředitel Ballet Pécs
- 2004 – 2006 ředitel Debrecen Ballet
- od roku 2006 ředitel a zakladatel Hungarien Ballet Theater
- od září 2009 ředitel Baletu Jihočeského divadla

Ocenění

- 2003 cena Harangozó (za výjmečné umělecké činy v oblasti taneční kultury)
- 2010 cena Divadelních novin za režii a choreografii k inscenaci Pták Ohnivák, Podivuhodný mandarin
- 2015 Cena v inscenační taneční přehlídce BALET 2014 za nejlepší autorské dílo – inscenace Kauza Kafka

Choreografie:

- 1990 [The Home](#) (Budapest Dance Theatre)
- 1991 [Requiem for Youth](#) (Budapest Dance Theatre, Ballet Pécs, Balet Jihočeského divadla)
- 1992 [Four seasons](#) (Budapest Dance Theatre)

- 1994 **Appolos and some Venus** (Budapest Dance Theatre, Virginia Ballet Theatre)
- 1996 **Porcelain Candle** (Hungarian National Ballet)
- 1998 **Reminiscencies** (Ballet Pécs),
Talking Bodies (Hungarian National Ballet, Ballet Pécs, Hungarian Ballet Theatre)
- 1999 **Featherless-winged Angels** (Buenos Aires, Balletto Argentina-Julio Bocca),
White Lotuses (Budapest Dance Theatre)
- 2000 **Lost Senses** (Ballet Prague Junior),
Closed Curtain duet (Hungarian National Ballet, Ballet Prague Junior,
Ballet Pécs, Hungarian Ballet Theatre, Balet Jihočeského divadla)
- 2001 **Play-grounds** (Ballet Pécs),
Wind Rises (Ballet Pécs),
Closed curtains (Ballet Pécs, Ballet Debrecen, Hungarian Ballet Theatre,
Balet Jihočeského divadla),
Závislosti (Ballet Prague Junior)
- 2002 **Heavy whoosh** (Hungarian National Ballet)
Cuts (Ballet Pécs)
Carmen (Ballet Pécs, Ballet Debrecen, Hungarian Ballet Theatre,
Balet Jihočeského divadla)
Nutcracker (Ballet Pécs, Ballet Debrecen, Hungarian Ballet Theatre,
Balet Jihočeského divadla)
- 2003 **Glass Angels** (Ballet Prague Junior),
The Miraculous Mandarin (Ballet Pécs, Ballet Debrecen, Hungarian Ballet Theatre,
Balet Jihočeského divadla),
So In Love (Balet Prague Junior, Ballet Debrecen, Hungarian Ballet Theatre, Balet
Jihočeského divadla),
Heavy light (Hungarian National Ballet)
- 2004 **Burlesque** (Ballet Debrecen),
Firebird (Estonian National Ballet, Hungarian Ballet Theatre, Balet Jihočeského
divadla),
Panta Rei (Ballet Győr)
- 2005 **Painted Rainbow** (Finland National Ballet, Ballet Prague Junior, Debrecen Ballet,
Hungarian Ballet Theatre, Balet Jihočeského divadla),
Flash Back (Ballet Prague Junior),
Joseph and the amazing... (Theatre of Debrecen, musical)
- 2006 **Mirabell** (Ballet Debrecen, Hungarian Ballet Theatre, Balet Jihočeského divadla)
- 2007 **Black in White** (Hungarian Ballet Theatre),
White Silence (Hungarian Ballet Theatre),
Carioca (Hungarian Ballet Theatre, Ballet Prague Junior),

- Dióhejban** (Hungarian Ballet Theatre),
Dottie Annie in Farawayland (Hungarian Ballet Theatre)
- 2008 **Glance** (Hungarian Ballet Theatre, Balet Praha Junior),
Bolero (Hungarian Ballet Theatre, Balet Jihočeského divadla)
- 2009 **Serenade** (Hungarian Ballet Theatre, Ballet Prague Junior,
Balet Jihočeského divadla),
Frozen Roses (Hungarian Ballet Theatre, Balet Jihočeského divadla),
Zero Gravity pas de deux (Hungarian Ballet Theatre, Balet Jihočeského divadla)
- 2010 **Run through** (Balet Jihočeského divadla)
In and out (Balet Jihočeského divadla)
A midsummer night's dream (Balet Jihočeského divadla, Balet Liberec)
- 2011 **1+1** (Balet Jihočeského divadla)
Curtain up! (Ballet Prague Junior, Balet Jihočeského divadla)
- 2012 **Romeo and Juliet** (Balet Jihočeského divadla)
Zero Gravity (Balet Jihočeského divadla)
Magic Flute (Ballet Prague Junior)
- 2013 **Odd Couples** (Balet Jihočeského divadla)
Kauza Kafka (Balet Jihočeského divadla)
Nyní a navždy (Balet Jihočeského divadla, scénická kantáta)
Beh Veku (Ballet Prague Junior, Balet Jihočeského divadla)
- 2014 **Podivíni** (Balet Jihočeského divadla)
- 2015 **Labuti Jezero** (Balet Jihočeského divadla)

Vysvětlivky:

Dějové balety

Dějové jednoaktové balety

Jednoaktové nedějové balety

Choreografie pro gala představení

Celovečerní nedějové balety

Příloha L – Členové baletu JD od roku 2009

Členové Baletu Jihočeského divadla od roku 2009

Adéla Abdul Khalegová	2013 – 2015
Aleš Krátký	2014 - současnost
Alessio Sanna (I)	2013
Anna Oubramová	2009 - 2014
Barbora Coufalová	2009 - současnost
Barbora Šťastná	2009 - 2011
Béla Kéri Nagy (H)	2009 – současnost
Carlos Roncero Montes (ESP)	2014 - současnost
Cristina Porres Mormeneo (ESP)	2009 - současnost
Dalma Wéninger (H)	2011 - 2014
Filip Löbl	2010 - 2013
Germans Filipovs (RUS)	2009 – 2010
István Varga (H)	2013 - současnost
Jakub Sadílek	2009 - 2012
Julie De Meulemeester (F)	2014 – současnost
Kairi Hayashida (J)	2014 - současnost
Laura Juncal Venero (ESP)	2012 - 2014
Linda Svidrů Schneider	2009 - současnost
Monika Kadlecová	2009 - 2010
Nad'ra Kabelová	2009 - 2012
Natalie Housková	2011 - 2012
Nikol Šneiderová	2010 - 2012
Ondřej Martiš	2012 - 2014
Patrik Čermák	2012 - 2014
Péter Rovó (H)	2009 - 2015
Petronela Bogdan (RO)	2009 - 2014
Sabina Bočková	2014 - 2015
Saki Goda (J)	2014 - současnost
Světlana Mládková	2009 - 2013
Šimon Kubán	2010 – 2012
Tereza Hloušková	2014 - současnost
Viktor Svidrů (H)	2009 - 2015
Zdeněk Mládek	2009 - současnost

Příloha M – Balet: Funkční zařazení a popis pracovní činnosti

Jihočeské divadlo p.o., zapsaná v OR Krajského soudu České Budějovice, odd. Pr, vl. 112
Dr. Stejskala 424/19, 370 47 České Budějovice

útvár

BALET

FUNKČNÍ ZAŘAZENÍ A POPIS PRACOVNÍ ČINNOSTI

Název funkce

členka baletního sboru

Funkce je podřízena

šéfovi baletu

Pracovník absolvoval proškolení o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci v rozsahu odpovídajícím uvedené funkci, byl seznámen a řídí se Pracovním řádem JD.

Pracovník má tyto povinnosti:

- řídí se pokyny šéfa baletu
- tvůrčím způsobem interpretuje umělecké dílo v baletních, operních, operetních, muzikálových inscenacích podle uměleckého záměru inscenačního týmu: choreografa, asistenta choreografie, režiséra. Šéf baletu rozhoduje o výsledku a hodnotí výkon jednotlivých umělců
- na zkoušky a představení se koncentruje dle svých nejlepších schopností, aby mohl vždy podat maximální profesionální výkon
- individuálně pracuje na co nejlepším a nejrychlejším osvojení svěřeného pracovního úkolu; dbá na to, aby soustavně udržoval profesionální úroveň svého interpretačního výkonu, dodržuje správnou životosprávu, zajišťující estetický vzhled a také fyzické a psychické předpoklady potřebné pro uměleckou činnost
- je povinen vystupovat v tanečních rolích, do nichž je šéfem baletu na návrh inscenátorů (choreografa, asistenta choreografa, režiséra) obsazen, při plnění svěřených úkolů se řídí pokyny šéfa baletu, choreografa, asistenta choreografie a režiséra konkrétní inscenace
- veškeré problémy, otázky a nejasnosti týkající se pracovního charakteru projedná v první řadě s šéfem baletu nebo jím zplnomocněným zástupcem, který s umělcem daný problém vyřeší
- zúčastňuje se všech tréninků a zkoušek dle aktuálního fermanu vyvěšeného na informačním místě u baletního studia v provozní budově Jihočeského divadla, vždy nejpozději ve čtvrtek pro následující týden
- v den představení je přítomen v místě konání představení nejpozději hodinu před začátkem – v případě, že se z jakéhokoliv důvodu zdrží, je povinen informovat umělecký dozor a inspicienta
- při zkouškách na jevišti a samotném představení je povinen řídit se pokyny uměleckého dozoru a inspicienta
- na tréninky a zkoušky je povinen docházet s dostatečným časovým předstihem a svůj vzhled (oblečení) přizpůsobí tak, aby z bezpečnostního, technického a estetického hlediska vždy

kvalitně reprezentoval zájmy tanečního umění. V této souvislosti umožní pedagogovi, choreografovi a asistentovi choreografie vnímat a korigovat linie těla a pohybovou úroveň projevu umělce a umožnit tak kvalitní uměleckou práci (např. je vyloučeno užívání šperků, visacích náušnic, řetízků, velkých prstýnků, okrasných spon do vlasů, respektive všech doplňků, které mohou způsobit poranění)

- je povinen provést pracovní výkon i mimo pracoviště včetně pracovních cest a akcí stanovených fermanem (např. schůze, školení, semináře apod.), v těchto případech se řídí pokyny uvedenými na týdenním fermanu
- v případě, že se nemůže pracovního dne zúčastnit z náhlého důvodu, informuje neprodleně tajemnici baletu a současně asistenta choreografie, který je zodpovědný za zkoušku v daný den, aby mohl včas a efektivně zajistit náhradní program. V případě, že se nemůže zúčastnit představení, informuje ještě šéfa baletu
- pokud žádá o volno (z důvodů profesionálních nebo soukromých – nejdříve však pro následující týden), musí předem svou žádost konzultovat s asistenty choreografie, kteří v tomto období vedou zkoušky. Pokud asistenti schválí úpravu programu zkoušek, potom může umělec požádat oficiálně – písemnou formou – o uvolnění šéfa baletu
- předá tajemnici baletu své telefonní číslo (mobil) a emailový kontakt a vždy oznamuje případné změny během divadelní sezony (změnu mobilního čísla, adresy), resp. vždy zajistí svou dosažitelnost pro mimořádné provozní situace
- v den představení či v generálovém týdnu zajistí svůj telefonní kontakt s vedením baletu, aby se mohl aktuálně podílet na účinném řešení případných provozních problémů (např. nemoc či zranění účinkujícího)
- konzultuje s šéfem baletu mimosouborové profesionální aktivity a žádá souhlas (např. tvůrčí, interpretační nebo jiná komerční činnost). Respektuje bezvýhradně jako prioritní činnost JD. Podmínky prezentace a propagace takového výkonu konzultuje s šéfem baletu (např. uvedení přesného názvu instituce, údaje o tvůrcích a interpretech, pořizování audiovizuálních záznamů apod.)
- pokud chce využít zázemí nebo majetek JD pro své soukromé účely, musí to vždy konzultovat s šéfem baletu. Dále žádá o povolení a stanovení podmínek ředitelem JD a šéfem daného útvaru JD. Pracovník musí respektovat stanovené provozní podmínky, např. cenu pronájmu, uvedení času zkoušky ve fermanu, zápůjční podmínky apod.
- respektuje zákaz brát do prostor JD k pracovní činnosti třetí osoby (s výjimkou povolení ředitele JD po doporučení šéfa baletu)
- může být pověřen šéfem baletu i dalšími uměleckými a společenskými úkoly souvisejícími s jeho pracovním zařazením (např. účinkování na plesech a významných společenských akcích)
- V případě, že se umělec objeví v médiích nebo poskytuje interview má vždy na paměti dobrou pověst a zájmy souboru. Umělec nemá právo sdělovat interní informace o souboru a divadle.
- chrání majetek JD (zvláště kostým, rekvizity a scénografii)
- zachovává loajalitu vůči JD a svým chováním chrání jeho zájmy a jméno. Umělec důstojně reprezentuje tuto organizaci na veřejnosti i v médiích.
-

Nadřízený pracovník

Personální odd.

Ředitel

Zdroj: GEBROVÁ, Zuzana. *Ekonomické oddělení*. České Budějovice. 2015.

Repertoár Baletu Jihočeského divadla

Carmen

baletní dvojvečer

premiéra: 20. 11. 2009 České Budějovice

So in love

Choreografie / Attila Egerházi

Světelný design / Péter Kovács Gerzson

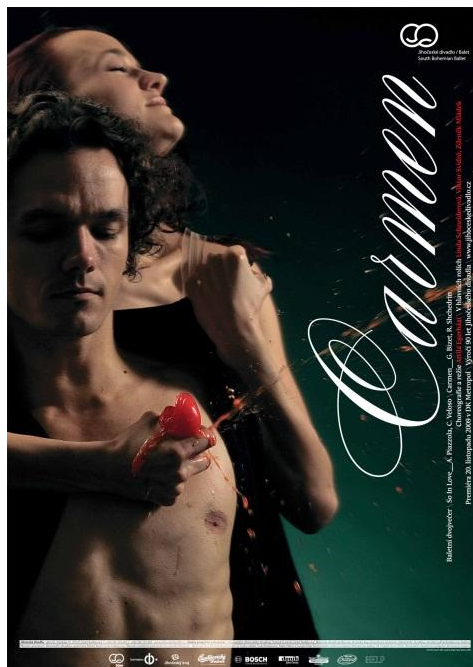
Scénografie / György Árvai

Kostýmy / Andrea T. Haamer

Asistenti choreografa, nastudování /

Linda Schneiderová, Béla Kéri Nagy

Hudba / A. Piazzola, C. Veloso, P. Anka

Carmen

Choreografie / Attila Egerházi

Světelný design / Péter Kovács Gerzson

Scénografie / György Árvai

Kostýmy / Andrea T. Haamer

Asistenti choreografa, nastudování / Linda Schneiderová, Béla Kéri Nagy

Hudba / G. Bizet, R. Shchedrin

Pták Ohnivák

baletní dvojvečer

premiéra: 19. 3. 2010 České Budějovice

Podivuhodný mandarín

Choreografie / Attila Egerházi

Světelný design / Péter Kovács Gerzson

Scénografie / György Árvai

Kostýmy / Andrea T. Haamer

Asistenti choreografa / Linda Schneiderová, Béla Kéri Nagy

Hudba / Béla Bartók

Pták Ohnivák

Choreografie / Attila Egerházi

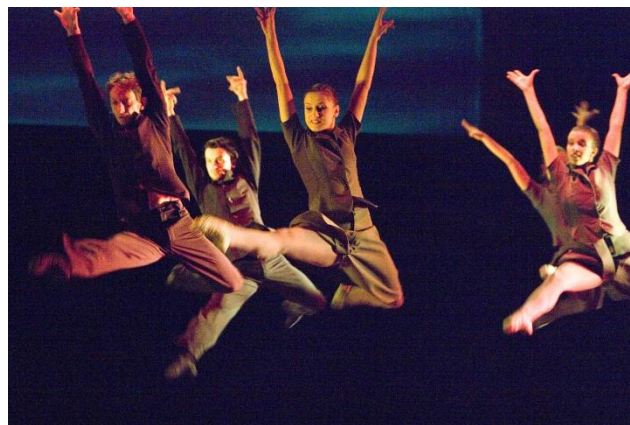
Světelný design / Péter Kovács Gerzson

Kostýmy / Andrea T. Haamer

Asistenti choreografa / Linda Schneiderová, Béla Kéri Nagy

Projekce / Samiha Maleh, Jan Burian

Hudba / Igor Stravinskij

Sen noci svatojánské

Otáčivé hlediště

premiéra: 14. 7. 2010 Český Krumlov

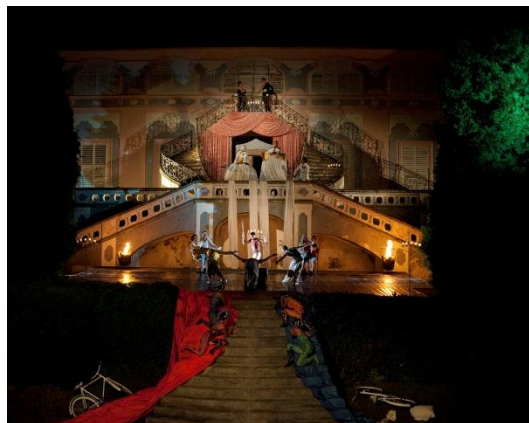
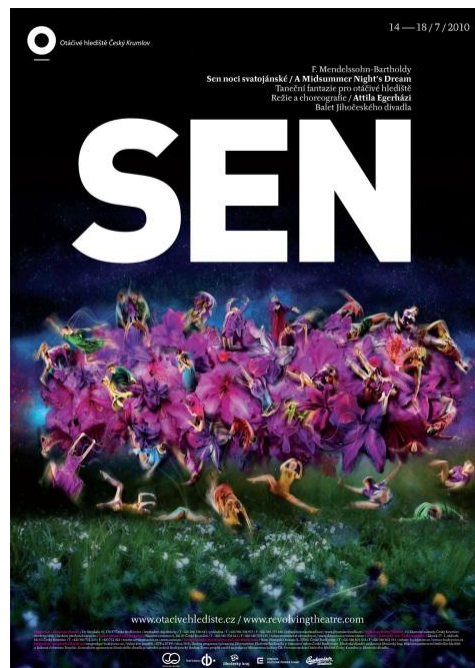
Choreografie, režie a dramaturgie / Attila Egerházi

Scénografie a kostýmy / Kristina Novotná

Světelný design / Attila Egerházi

Asistenti choreografa / Linda Schneiderová, Béla Kéri Nagy

Hudba / Felix Mendelssohn-Bartholdy

Taneční delikatesy

Czech Dance Highlight

baletní večer

premiéra: 19. 11. 2010 České Budějovice

Neen-Ya

Choreografie / Václav Kuneš

Kostýmy / Marianne Nilsson

Světelný design / Loes Schakenbos

Nastudování a asistent choreografie / Rei Watanabe

Hudba / N. Simone

In and out

Choreografie / Attila Egerházi

Scénografie a světelný design / Attila Egerházi

Kostýmy / Andrea T. Haamer

Asistent choreografie / Linda Schneiderová

Hudba / A. Dvořák

Un Ballo

Choreografie / Jiří Kylián

Scéna a světelný design / Kees Tjebbes

Kostýmy / Joke Visser

Asistent choreografie / Shirley Esseboom

Hudba / M. Ravel

Sen noci svatojánské

taneční burleska

premiéra: 4. 2. 2011 České Budějovice

Choreografie, režie a dramaturgie / Attila Egerházi

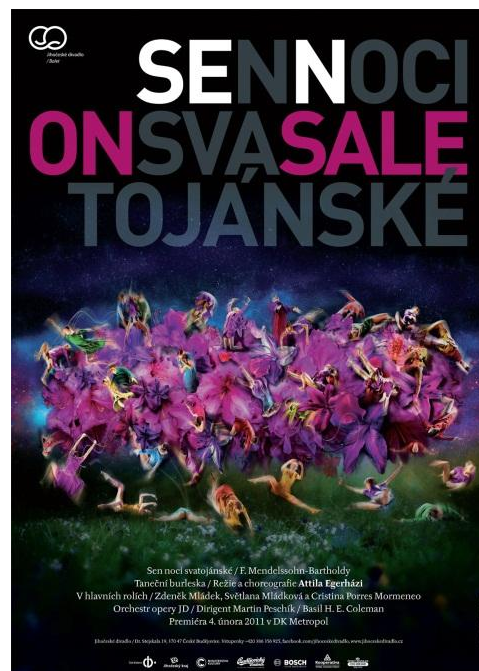
Scénografie a kostýmy / Kristina Novotná

Světelný design / Attila Egerházi

Asistenti choreografa / Linda Schneiderová, Béla Kéri Nagy

Hudba / Felix Mendelssohn-Bartholdy

Dirigent / Basil H. E. Coleman, Martin Peschík

Bolero

baletní večer

premiéra: 8. 4. 2011 České Budějovice

1 + 1

Choreografie / **Attila Egerházi**

Světelný design / Attila Egerházi

Kostýmy / Andrea T. Haamer

Hudba / Artie Shaw, Elvis Presley

Painted Rainbow

Choreografie / **Attila Egerházi**

Světelný design / Péter Kovács Gerzson

Kostýmy / Andrea T. Haamer

Nastudování a asistent choreografa / Béla Kéri Nagy

Hudba / M. Ravel, J. Sibelius

Dinner

Choreografie / **Mário Radačovský**

Světelný design a scénografie / Mário Radačovský

Kostýmy / Andrea T. Haamer

Nastudování a asistent choreografie / Béla Kéri Nagy

Hudba / Y. Tiersen, P. Lapointe

Closed Curtain

Choreografie / **Attila Egerházi**

Světelný design / Attila Egerházi

Kostýmy / Andrea T. Haamer

Nastudování a asistent choreografie / Linda Schneiderová

Hudba / N. Porpora, J. S. Bach

Bolero

Choreografie / **Attila Egerházi**

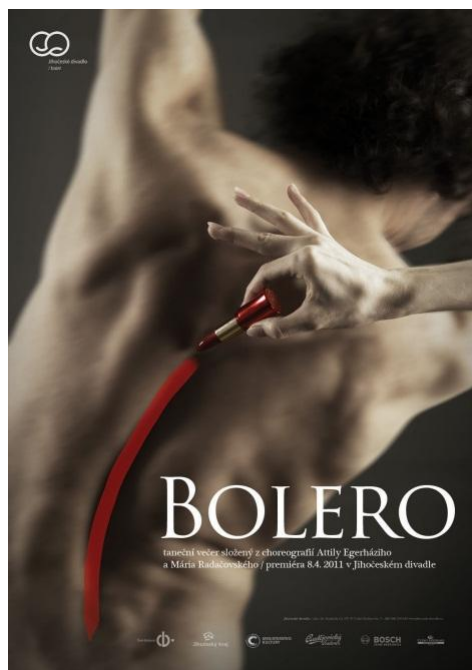
Světelný design / Péter Kovács Gerzson

Scénografie / György Árvai

Kostýmy / Andrea T. Haamer

Nastudování a asistent choreografie / Linda Schneiderová

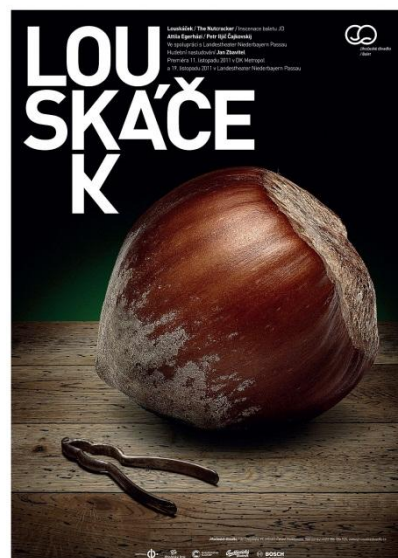
Hudba / M. Ravel

Louskáček

Ve spolupráci s Landestheater Niederbayern Passau
baletní vánoční příběh
premiéra: 11. 11. 2011 České Budějovice
premiéra: 19. 11. 2011 Passau

Choreografie / Attila Egerházi
Scénografie / György Árvai
Světelný design / Attila Egerházi
Kostýmy / Andrea T. Haamer
Asistenti choreografa / Linda Schneiderová, Béla Kéri Nagy
Hudba / Petr Iljič Čajkovskij
Hudební nastudování / Jan Zbavitel
Dirigenti / Jan Zbavitel, Josef Zaplatílek

Romeo a Julie

premiéra: 13. 4. 2012 České Budějovice

Choreografie, režie a dramaturgie / Attila Egerházi

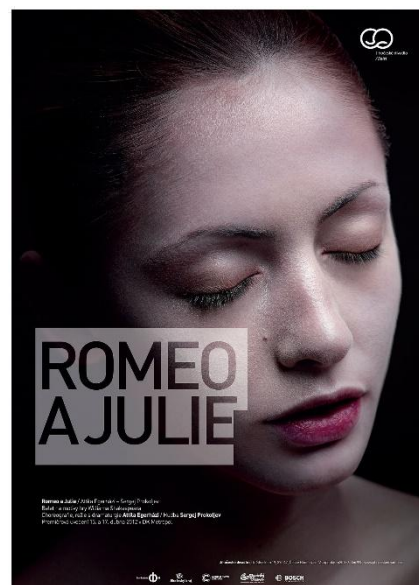
Scénografie, světelný design / Loes Schakenbos

Kostýmy / Bregje Van Balen

Asistenti choreografa /

Shirley Esseboom, Linda Schneiderová

Hudba / Sergej Prokofjev

Romeo a Julie /

Otáčivé hlediště

premiéra: 5. 7. 2012 Český Krumlov

Choreografie a režie / Attila Egerházi

Scénografie / Loes Schakenbos

Světelný design / Attila Egerházi

Kostýmy / Bregje Van Balen

Asistenti choreografa / Shirley Esseboom, Linda Schneiderová

Hudba / Sergej Prokofjev

Bez gravitace

čtyři moderní balety

premiéra: 12. 10. 2012 České Budějovice

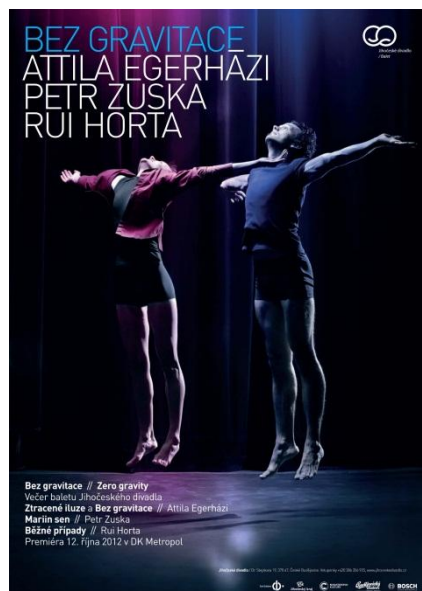
Běžné případy (Ordinary Events)

Choreografie / Rui Horta

Scénografie, světelný design, kostýmy / Rui Horta

Nastudování, asistent choreografie / Jan Kodet

Hudba / Les Tambours Du Bronx

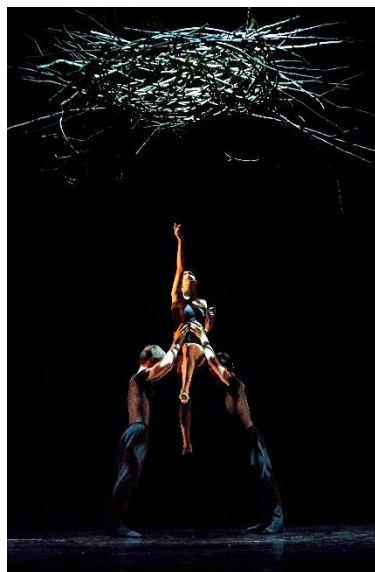
Ztracené iluze (Lost Senses)

Choreografie / Attila Egerházi

Světelný design, kostýmy / Attila Egerházi

Nastudování, asistent choreografie / Linda Schneiderová

Hudba / Arvo Pärt

Bez gravitace (Zero Gravity)

Choreografie / Attila Egerházi

Scénografie, světelný design / Attila Egerházi

Kostýmy / Daria Koštenko

Asistent choreografie / Béla Kéri Nagy

Hudba / Hildegard von Bingen,

Zbigniew Preisner,

Alva Noto & SakamotoRyuichi

Mariin sen

Choreografie / Petr Zuska

Kostýmy / Roman Šolc

Nastudování / Nelly Danko

Hudba / Cesare Pugni, Camille Saint-Saëns

Na scénu!

taneční divadlo ve třech obrazech
premiéra: 19. 4. 2013 České Budějovice

Na scénu! (Curtain up!)

Choreografie / Attila Egerházi
Scénografie, kostýmy, světelný design / Attila Egerházi
Nastudování, asistent choreografie / Linda Schneiderová
Hudba / Charles Gounod

Suzan

Choreografie / Mário Radačovský
Světelný design, kostýmy / Mário Radačovský
Asistent choreografie / Béla Kéri Nagy
Hudba / Gustav Mahler

Rozladěné (Odd Couples)

Choreografie / Attila Egerházi
Scénografie, světelný design / Attila Egerházi
Kostýmy / Samiha Maleh
Asistent choreografie / Béla Kéri Nagy
Hudba / Robbie Williams
Artie Shaw
Elvis Presley
The Tommy Dorsey Orchestra
Pink Martini
Nat King Cole

Carmen

Otáčivé hlediště

premiéra: 18. 7. 2013

Choreografie / Attila Egerházi

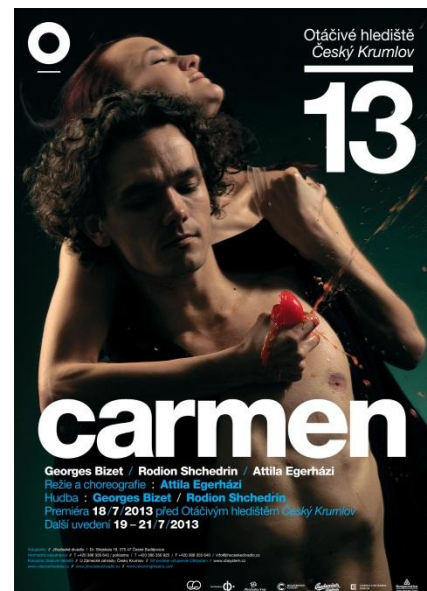
Světelný design / Attila Egerházi

Scénografie / György Árvai

Kostýmy / Andrea T. Haamer

Asistenti choreografa, nastudování / Linda Schneiderová,
Béla Kéri Nagy

Hudba / G. Bizet, R. Shchedrin

Kauza Kafka

jednoaktový balet

Ve spolupráci s Landestheater Niederbayern Passau

premiéra: 26. 10. 2013 Passau

premiéra: 22. 11. 2013 České Budějovice

Choreografie / Attila Egerházi

Scénografie, světelný design / Loes Schakenbos

Kostýmy / Bregje Van Balen

Asistent choreografie / Shirley Esseboom, Linda Schneiderová

V inscenaci zazní části skladeb:

Arvo Pärt (1935) –

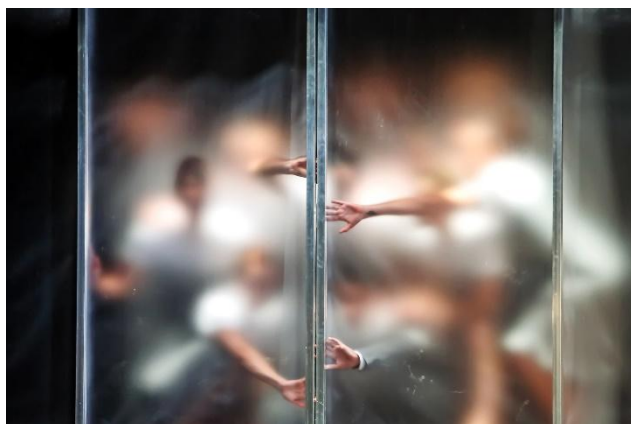
Tabula rasa (Ludus), Summa for Strings

Henryk Górecki (1933 - 2010) –

Concerto For Harpsichord and String Orchestra

Alfred Schnittke (1934 – 1998) –

Concerto Grosso No. 1

MOZ-ART

baletní dvojvečer
premiéra: 1. 2. 2014

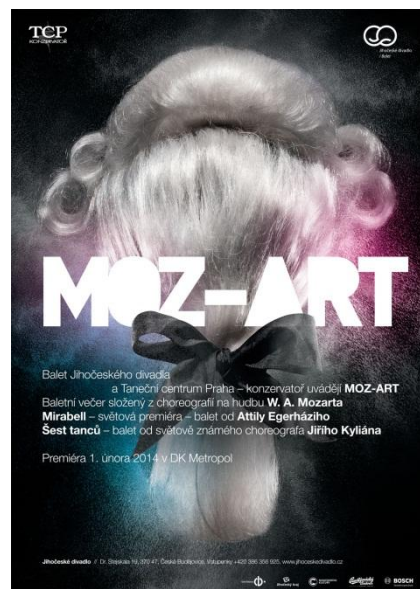
Mirabell

Choreografie / Attila Egerházi
Scénografie / György Árvai
světelný design / Attila Egerházi
Kostýmy / Andrea T. Haamer
Asistent choreografie / Linda Schneiderová
Hudba / W.A. Mozart

Šest tanců

Choreografie / Jiří Kylián
Scéna a kostýmy / Jiří Kylián
světelný design / Joop Caboort
Asistent choreografie / Shirley Esseboom, Béla Kéri Nagy
Hudba / W.A. Mozart

Podivín

J&D v JD (Janáček a Dvořák v Jihočeském divadle)
baletní večer
premiéra: 17. 10. 2014

Rekviem za mláďi

Choreografie/ Attila Egerházi
Světelný design, scénografie a kostýmy / Attila Egerházi
Asistent choreografie / Béla Kéri Nagy
Hudba / Antonín Dvořák

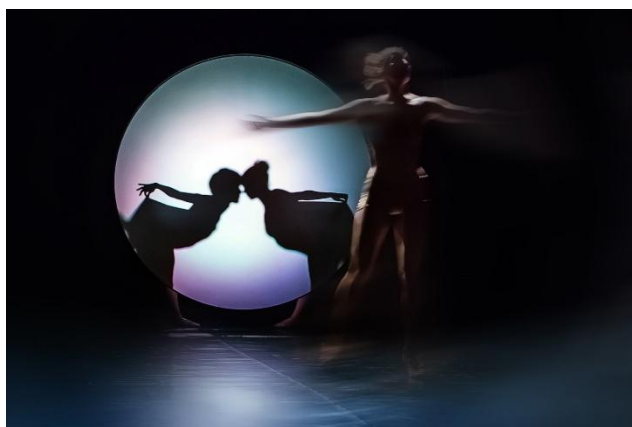
Běh věků

Choreografie/ Attila Egerházi
Scénografie, světelný design / Attila Egerházi
Kostýmy / Roman Šolc
Asistenti choreografa /
Vlasta Schneiderová, Linda Svidrů Schneider
Hudba / Leoš Janáček

Podivíni

Choreografie/ Attila Egerházi
Scénografie, světelný design / Attila Egerházi
Kostýmy / Roman Šolc
Asistenti choreografa /
Béla Kéri Nagy, Linda Svidrů Schneider
Hudba / Leoš Janáček, Alva Noto & Ruichih Sakamoto, Zona Industriale, Interaccion, Kronos Quartet

Labutí jezero

balet

premiéra: 20. 3. 2015 České Budějovice

Libreto, choreografie a režie / Attila Egerházi

Scénografie / Jaroslav Milfajt

Světelný design / Attila Egerházi

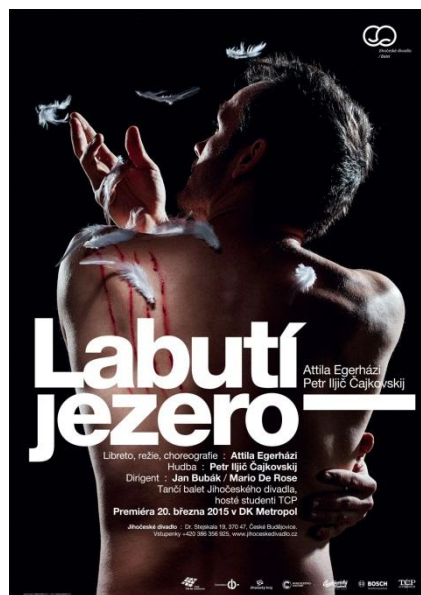
Kostýmy / Bregje Van Balen

Asistenti choreografa / Shirley Esseboom,
Linda Svidró Schneider,
Béla Kéri Nagy

Projekce / Karolína Lukášková, One Motion

Hudba / Petr Iljič Čajkovskij

Dirigenti / Jan Bubák, Mario De Rose

Příloha O – Představení jednotlivých souborů (sezóna 2013/2014)

BALET	Inscenace	Počet představení
2013		
Září	Na scénu!	1
Říjen	Na scénu!, Bez gravitace Orfeus v podsvětí	5 + 1
Listopad	Kauza Kafka, Bez gravitace Orfeus v podsvětí	3 + 1
Prosinec	Louskáček, Na scénu!, Nyní a navždy Orfeus v podsvětí	3 + 5
2014		
Leden	Kauza Kafka, Nyní a navždy Rendez-vous s p. Operetou, Orfeus v podsvětí	2 + 3
Únor	MOZ-ART, Na scénu!, Nyní a navždy Rendez-vous s p. Operetou, Orfeus v podsvětí	5 + 4
Březen	Kauza Kafka, MOZ-ART, Nyní a navždy	2
Duben	Louskáček, Na scénu!, Nyní a navždy Orfeus v podsvětí	2
Květen	MOZ-ART	1

ČINOHRA	Inscenace	Počet představení
2013		
Září	Muž sedmi sester, Perfect day, Saturnin, Soudné sestry, Tlustý prase	6
Říjen	Advent, Hostina dravců, Kivá cadla, Oidipus, Právě poledne, Rád to někdo horké?, Škola základ života, Tlustý prase	11
Listopad	Advent, Hostina dravců, Kivá cadla, Muž sedmi sester Oidipus, Perfect days, Petrolejové lampy, Právě poledne Saturnin, Slepice, Soudné sestry, Škola základ života Tlustý prase, Tramvaj do st.Touha	22
Prosinec	Hostina dravců, Muž sedmi sester, Perfect days Petrolejové lampy, Právě poledne, Rád to někdo horké? Soudné sestry, Škola základ života, Tlustý prase	13

2014		
Leden	Advent, Blackout, Hostina dravců, Oidipus, Perfect days Rád to někdo horké?, Saturnin, Slepice, Soudné sestry, Tramvaj do st.Touha	20
Únor	Advent, Blackout, Hostina dravců, Muž sedmi sester, Oidipus, Petrolejové lampy, Právě poledne, Saturnin, Slepice, Soudné sestry, Škola základ života, Tlustý prase, Tramvaj do st.Touha	20
Březen	Advent, Blackout, Hostina dravců, Je úchvatná!, Muž sedmi sester, Oidipus, Slepice, Tlustý prase, Yerma	17
Duben	Advent, Blackout, Hostina dravců, Je úchvatná! Louis a Louisa, Muž sedmi sester, Perfect days, Petrolejové lampy, Saturnin, Slepice, Soudné sestry, Yerma	19
Květen	Je úchvatná!, Job Interviews, Louis a Louisa, Škola základ života	6

MALÉ DIVADLO	Inscenace	Počet představení
2013		
Září	-	0
Říjen	Abeceda, Bílý tesák, Čarodějka Jennifer, Čert a kočka, Kašpárek v rohlíku 1, 2, O jednom malém ježkovi Popelka z krejčovského salonu, Sto roků prázdnin	19
Listopad	Bílý tesák, Čarodějka Jennifer, Gulliver's Trek Kašpárek v rohlíku 2, O jednom malém ježkovi, Popelka z krejčovského salonu, Sto roků prázdnin, Tom Sawyer	16
Prosinec	Bílý tesák, Čarodějka Jennifer, Čert a kočka, Maruška a Duch Vánoc, O jednom malém ježkovi, Popelka z krejčovského salonu, Sto roků prázdnin, Vánoční Abeceda	21
2014		
Leden	Bílý tesák, Čarodějka Jennifer, Čert a kočka Etiketa pro sígry, Gulliver's Trek, Kašpárek v rohlíku 2 O jednom malém ježkovi, Popelka z krejčovského salonu Sto roků prázdnin, Tom Sawyer	17
Únor	Bílý tesák, Čert a kočka, Etiketa pro sígry Gulliver's Trek, Kašpárek v rohlíku 2, O jednom malém ježkovi Popelka z krejčovského salonu, Sto roků prázdnin	20
Březen	Bílý tesák, Čert a kočka, Etiketa pro sígry Gulliver's Trek, Kašpárek v rohlíku 2, Loutky do vany, O jednom malém ježkovi, Zvířátka a Petrovští	18

Duben	Bílý tesák, Etiketa pro sígry, Gulliver's Trek, Kašpárek v rohlíku 2, O jednom malém ježkovi Sto roků prázdnin, Zvířátka a Petrovští	13
Květen	Etiketa pro sígry, Gulliver's Trek, Kašpárek v rohlíku 1, 2 O jednom malém ježkovi, Popelka z krejčovského salonu Quijote!, Sto roků prázdnin, Zvířátka a Petrovští	18

OPERA	Inscenace	Počet představení
2013		
Září	Tosca	2
Říjen	Hello Dolly, Orfeus v podsvětí, Poštácká pohádka Tosca, Únos ze serailu	6
Listopad	Hello Dolly, Orfeus v podsvětí, Poštácká pohádka, Únos ze serailu	5
Prosinec	Hello Dolly, Nyní a navždy/Sedlák kavalír Orfeus v podsvětí, Únos ze serailu, + koncerty	11
2014		
Leden	Hello Dolly, Hledám děvše na boogie w. Nyní a navždy/Sedlák kavalír, Orfeus v podsvětí Rendez-vous s p. Operetou, Rigoletto, Únos ze serailu	7
Únor	Carmen, Hledám děvše na boogie w. Nyní a navždy/Sedlák kavalír, Orfeus v podsvětí Poštácká pohádka, Rendez-vous s p. Operetou	8
Březen	Carmen, Nyní a navždy/Sedlák kavalír, Tosca	6
Duben	Carmen, Hello Dolly, Hledám děvše na boogie w., Holka nebo kluk, Nyní a navždy/Sedlák kavalír, Orfeus v podsvětí	11
Květen	Carmen, Holka nebo kluk	3

Zpracování: autor práce.

Zdroj: ERNSTOVÁ, Věra. *Obchodního oddělení*. České Budějovice, 2015.

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Linda Svidrů

Obor: Sociální a mediální komunikace

Forma studia: Kombinované studium

Název práce: Balet Jihočeského divadla od sezóny 2009/2010

Rok: 2015

Počet stran textu bez příloh: 154

Celkový počet stran příloh: 39

Počet titulů českých použitých zdrojů: 42

Počet internetových zdrojů: 45

Počet ostatních zdrojů: 11

Vedoucí práce: doc. Mgr. Václav Janeček Ph.D.